Revista noastră

PUBLICAȚIE A ELEVILOR ȘI PROFESORILOR COLEGIULUI NAȚIONAL "UNIREA", FOCȘANI,
FONDATĂ ÎN 1912 - SERIA A III-A, NR. 55/56, IANUARIE 2023

CUPRINS

ARGUMENT pag. 1

ESEU – PERSPECTIVE

Cum devine o clădire monument de arhitectură? – arhitect ***Elena ȘTEFĂNESCU-MARCU*** pag. 2
Primul local al Liceului "Unirea" 1866-1867 – ***prof. Răzvan SĂCRIERU*** pag. 9
Școala ca un CLUB DE LUPTE – ***prof. Costi ROGOZANU*** pag. 14
Perspectiva distorsionată sau limitativă despre sine – ***Adelina-Cristiana BĂLAN*** pag. 17
Extinderea diagramei Voronoi în contextul graficii generate procedural - ***Iulia-Silvia PLĂIAȘU*** pag. 21
Despre costumul popular din regiunea Soveja-Câmpuri – ***Mălina-Florentina MOCANU*** pag. 26
Perspectivele obiectivului fotografic – ***Vlad COJOCARU*** pag. 28
On the Edge of the Light – ***Teodora TUDOSE*** pag. 29
Configurarea alterității în cazul traducerii în limba română a romanului "Kamen no Kokuhaku"(Confesiunile unei măști – 2003) de Mishima Yukio – ***Beatrice-Maria ALEXANDRESCU*** pag. 32
O perspectivă asupra interpretării operei de artă – ***prof. Roliana GIUCLEA*** pag. 36
Scrisul supraînălțat – ***Maria Cristina PETRACHE*** pag. 44
Perspectiva ca sursă a unui lung șir de probleme existențiale – ***Mihaela ICHIM*** pag. 46
Papillon - străjerul și poarta unei ideologii – ***Bianca Elena TĂNASE*** pag. 49

PROIECTE CNU

Despre Olimpiada de creativitate și inovare digitală - "InfoEducație" – ***prof. Emil ONEA*** pag. 54
Povestiri cu ROBOȚI și nu numai... – ***Miruna BĂNCILĂ*** și ***Alexandra CIOBOTARU*** pag. 57
Premiile "ROBOTOR 2022" - ***prof. Liliana HERMINEANU*** pag. 61
MET GALA la CNU – ***Andreea BURLACU*** și ***Andreea LĂLUCIU*** pag. 62

DEBUT

Poezii - **Andra MOCANU** pag. 66
Fragment de roman - **Elenoire-Ingrid CHIRILĂ** pag. 68

PAGINA GIMNAZIULUI

Pseudonim – ***Ana-Brândușa NICA*** pag. 71
Poezii – ***Tudor-Nicholas BURDUȘA*** pag. 72

CONFIRMĂRI

Unul dintre noi – ***Raluca MIRESCU UNGUREANU*** pag. 73
La Circ și cele șapte minuni ale noii Lumi Noi – ***Elena MOCANCA*** pag. 76
Jurnalul gândurilor mele – ***Bianca Elena TĂNASE*** pag. 81

CĂRȚILE UNIRIȘTILOR

Glasul din adânc. Năluca - roman de Vasile Lefter - recenzie de ***Alexandra CIOBOTARU*** pag. 87

PREMII CNU

Rezultatele obţinute de elevii unirişti la olimpiadele și concursurile naţionale în anul școlar 2021-2022 pag. 89
Premiile speciale acordate absolvenților promoțiilor uniriste pag. 90

DIDACTICA

Evoluția cuplului Ion-Ana din romanul realist "Ion" de Liviu Rebreanu
eseul ***Elenei NOAPTEȘ*** pag. 93
eseul ***Corinei BANU*** pag. 96

IN MEMORIAM

Constantin TĂNĂSESCU – ***prof. Dan POPOIU*** pag. 98

CONCURS CNU

Jurnal de laptop – ***prof. Cornel NOANĂ*** pag. 100

În loc de INTERVIU

În câți centrimetri cubi încape despărțirea – ***Bianca Elena TĂNASE*** pag. 102

ARGUMENT

Când, a doua zi după ce am lansat numărul din 2020 al ,,***Revistei Noastre***'', școala s-a închis fizic și nu știam la ce moment vom reveni cu elevii în sala de clasă și dacă vom reveni cu toții, singura idee care ne îndulcea sufletul era că am mai smuls sorții un răgaz de normalitate.

Imaginea Sălii de Festivități pline de elevi, profesori și invitați, discursurile, frumusețea revistei, ca produs al colectivității care eram, s-au impus, cel puțin pentru autoarea acestor rânduri, ca o mărturie a puterii comunității noastre, care rămânea de atunci, într-un fel, suspendată în timp.

În rest, simțeam că totul: învățământul, știința, structura și funcționalitatea societății sunt sub presiunea unei uriașe provocări.

Luni și luni, numărul morților pandemiei pe care foarte puțini dintre noi, modernii secolului al XXI-lea, am crezut-o posibilă, a crescut, țările la care ne uitam ca modele aveau sistemele medicale la limita sufocării, la acestea adăugându-se bizarul și periculosul fenomen al nebunilor care strigau că au adevărul și al înțelepților care căutau în decență și, mai degrabă, tăcere, soluții raționale unei crize planetare (suportând blamarea publică făcută de primii). Toate acestea, *mutatis mutandis*, ne arătau zi de zi, cât de mult ne îndepărtam de noi și de lumea noastră, așa cum o percepeam noi, cei din momentul martie 2020.

Dar decizia de a ne respecta valorile și credințele a prevalat. Tehnologia și știința ne-au dat rezistență și reziliență.

Totuși, ideea că nimic nu va mai fi la fel s-a impus: perspectiva noastră asupra tuturor lucrurilor pe care le consideram ca fiind ceva ce firesc era prezent în parcursul nostru de zi cu zi se schimbase: normalitatea devenise ceva pentru care trebuia să lupți.

Reapăruse una din acele situații din istoria omenirii când a face lucruri cu o noimă camuflată în buna funcționare a banalului cotidian era un fapt eroic.

Conceptul numărului actual al ,,***Revistei Noastre***'', în al 111-lea an al istoriei ei, e un omagiu adus puterii de a fi creativ, de a găsi noi fațete ale realității la orice nivel al ei și de a construi/reconstrui din curajul noii perspective sau din eroismul celei vechi.

prof. Daniela Plăiașu

arhitect Elena ȘTEFĂNESCU-MARCU

O scurtă istorie personală.
8 ani de "Unirea" (1997-2005)

Cum devine o clădire monument de arhitectură?

În toți cei opt ani pe care i-am petrecut la Unirea,
clădirea a fost tot timpul în șantier, împărțit pe diverse aripi.
Treptat, s-au dat în folosință noi zone, am descoperit noi perspective,
unele s-au pierdut, dar le-am păstrat în amintire. Niciodată nu a fost gata complet.
Sala de festivități părea destinată să nu fie finalizată.
De fiecare dată când trec pe lângă clădirea Unirea tresar și mă emoționez.
E ca și cum aș redescoperi o iubire uitată, iubire esențială descoperirii de sine.
Oare mă mai ține minte? Își mai amintește de mine?
S-a supărat că nu l-am mai vizitat? Ce a mai făcut între timp?
Se mai gândește la mine? Ce mai fac profii?
Sper că sunt bine și că știu cât de mult i-am iubit și continui să-i iubesc,
chiar dacă nu am avut curajul să le-o spun vreodată.
Unii s-au stins și nu am știut cum să le spun că îi iubesc,
cât de mult m-au influențat, cât respect continui să le port.

Perspectiva copilului. Primele amintiri

Prima amintire cu liceul Unirea este înainte de 1997 când am început gimnaziul. Să fi fost prin '93-94, nu contează foarte mult. Relevantă este prima impresie pe care mi-a lasat-o clădirea despre care nici nu știam că există în Focșani.

Nu semăna cu nimic din ce mai văzusem în restul orașului umplut de blocuri comuniste, gri, uniforme, terne, cu ferestre meschine. Într-o zi, am însoțit-o pe verișoara mea care era la liceu să-și ia o carte de la bibliotecă. Când am ajuns la poartă, mi s-a dezvăluit clădirea cu toată monumentalitatea ei, impunătoare, iar mintea mea de copil de 7-8 ani cred că a perceput-o de cel puțin două ori mai mare. M-au impresionat geamurile uriașe, culoarea, acoperișul, decorațiile și miile de cărămizi care compun fațada și o fac să vibreze sub lumina soarelui. Atunci, biblioteca se afla în aripa dinspre sala veche de sport, la etaj, pe colț, iar cărțile se vedeau prin ferestrele mari. Pe jos, în clădire, era un mozaic, probabil cel original, ușile erau uriașe și vopsite imperfect, cu un bej banal, suprapus peste alte straturi de vopsea care se putea intui că sunt dedesubt ascunse. Dimensiunea ușii de la bibliotecă m-a impresionat pe loc, când s-a deschis. *Eram un liliputan, iar liceul era Gulliver.*

Apoi a urmat admiterea pentru clasa a V-a. Sala examenului era la etaj, tot în aripa cu biblioteca de atunci. Era mare agitație în curte, iar eu, emoționată. Mă și arsesem pe braț cu fierul de călcat acasă, dimineață. Mă ustura. La examen ne-a picat o problemă la matematică cu o furnică. Aceasta se afla

într-un colț clasei și noi trebuia să calculăm traseul cel mai scurt să ajungă nu mai știu unde. Mă uitam pe pereții înalți ai clasei de examen, cu ferestrele uriașe și mă întrebam *ce să caute acolo o furnică? Cum să-i spun eu pe unde să o ia? Ar ști ea oare să citească ce scriu eu în foaia de examen?* Dacă ar merge pe diagonală, nu are cum să zboare... Nu prea am înțeles problematica furnicii și, prin urmare, am fost a doua sub lista la picați. Rezultatele s-au afișat pe geamul de la ușa de lângă baia fetelor. Dezamăgirea a fost mare. Mă impresionase mult clădirea și cărămizile cu numele foștilor elevi. Erau mărturii și din anii 1920 chiar lângă acel avizier. Norocul meu a fost că printre cei admiși au fost și cei care s-au retras, iar eu am fost admisă.

Apoi traiectoria vieții mele s-a schimbat definitiv. Am parcurs treaptă cu treaptă, an de an, cu trudă, cu obstacole, greul urcuș de la ultima pe listă, la admisă a doua în clasa a noua, până la șef de promoție la final de liceu, în 2005. Povestea mea avea mici șanse de reușită în alt context. Dar am avut norocul să fiu într-un mediu competitiv, meritocratic, liber, care promovează *a gândi și a fi*. M-au inspirat profesorii care îmi sunt și acum mentori, care au văzut în mine ceea ce eu nu reușeam. Am aflat, după ani, la o piesă de teatru a lui Radu Afrim că se numește *Blind Spot* – ceva ce toată lumea vede la tine și nu vezi. Firea mea introvertită, timidă, uneori aproape dorind să fiu invizibilă ca furnica de la examen, s-ar fi putut ușor pierde în mulțime, dar profesorii m-au descoperit și încurajat. M-au pus în prim-plan, deși îmi era incomod. Uneori simțeam că amețesc, că mi se face rău și că o să leșin, la propriu, când mă lăudau. Cred că unii dintre ei au simțit că este inconfortabil pentru mine și comunicam uneori doar din privire. Era mai ușor pentru mine să nu spună nimic, dar eu simțeam aprobarea lor. Acum i-am spune *feedback* pozitiv.

"Cuvintele, pe care nu le rostim,
Cuvintele, ce rămân în noi,
Descoperă și ele, fără margini, făptura."
Inscripție – Lucian Blaga

Perspectiva arhitectului.
Ce face o clădire monument? Clasificare

Clădirea actuală a fost construită în perioada 1880-1890, de arhitectul Constantin Băicoianu care a fost și diriginte de șantier al Ateneului Român. Mai există două clădiri identice realizate după planurile aceluiași arhitect, Liceul Roman Vodă din Roman, respectiv, liceul Bălcescu din Pitești. Finalizarea clădirii actuale coincide cu startul reorganizării învățământului românesc inițiat de Spiru Haret, matematician și astronom, care înființează inclusiv Școala normală de arhitectură și Comisia monumentelor istorice în 1904.

Conform Ministerului Culturii, clădirea este identificată prin VN-II-m-B-06404, unde VN –indică județul, II – tip monument – arhitectură, m – monument, B – monument reprezentativ pentru patrimoniul cultural local (clasificare în funcție de importanță), 06404 – număr unic.

Pentru ca o clădire să fie declarată monument sunt multiple criterii și perspective analizate. Pe scurt, pentru categoria B de monumente, cum este cazul clădirii liceului "Unirea" este necesar să îndeplinească simultan minimum trei criterii cantitative și calitative cum ar fi valori culturale, valori de utilizare contemporană, autenticitate, care la rândul lor au mai multe clasificări (Fielden Sir Bernard, Jokilehto, Jukka, *Management Guidelines for World Heritage Sites*, Roma 1993).

Fără a trece în revistă tot procesul de definire al unui monument, rezum mai jos câteva dintre criterii printr-o prismă personală, mai puțin instituționalizată.

Coerența planimetrică și structurală.
Monumentalitate l Simetrie l Proporții

La nivel de plan al clădirii, observăm că forma este una simetrică, cu două aripi egale și sala de festivități dispusă în centru. Planul se poate aproxima cu litera E și geometria permite formarea mai multor curți și accese care mereu m-au fascinat. Intrarea principală este locul fotografiilor de final de promoție, se află în legătură cu parcul. Intrarea profesorilor este monumentală prin cele două coloane cu capitel de tip "corintic" și fronton cu decorație aurie. Acest ansamblu mic, dar de efect, face o tranziție de la bază spre cer și aduce aminte templele antice, evident la o proporție mai redusă. Simbolic, este o mișcare ascendentă din planul terestru către planul cerului și către cultivarea cunoașterii în sfere mai înalte pe care o oferă educația.

Proporția spațiilor mereu m-a impresionat: clasele sunt înalte, cu ferestre mari, holuri cu lumină naturală prin care alergam și ne jucam nestingheriți. La un moment dat am urmat cursuri de dans și am desfășurat ora pe holul de la etaj, deasupra cancelariei, deoarece era suficient de mare ca să formăm cercul pentru valsul vienez. *M-am simțit ca într-un basm.*

La început, în ’97, aripa de la stradă încă nu era renovată, iar la parter se aflau câteva clase tip amfiteatru, cu trepte din lemn care scârțâiau și sunau a gol, din jumătate în jumătate de metru și bănci foarte late dispuse pe câte o treaptă. Mirosea a vechi și a lemn trecut prin timp. Ultima treaptă ajungea până aproape de tavan și perspectiva de acolo era uimitoare. Simțeam că e un loc special. După renovare abia așteptam să merg iar în laboratorul-amfiteatru, dar nu l-am mai găsit. A dispărut și a rămas doar într-o parte a minții mele pe care o redescopăr când scriu acest eseu. Amfiteatrul a devenit laborator de chimie. Nu mai păstra aproape nimic din memoria mea și a locului, doar pereții și ferestrele.

Fațadele contribuie din plin la efectul de monumentalitate. Acestea sunt împărțite în trei registre principale – baza formată din parter și soclul care o ancorează puternic în teritoriu, registrul median format din etaj, despărțit printr-un brâu orizontal de parter și acoperișul care se detașează printr-o cornișă amplă care protejează profilatura albă.

De remarcat sunt și ancadramentele ferestrelor din cărămidă care își schimbă așezarea și care vibrează fațada. Inserția de alb, prin glafurile albe piatră, prin cheile de boltă decorate ale arcadelor, prin brâul dintre parter și etaj, respectiv și prin cel, care anunță cornișa contribuie la plasticitatea și ritmul clădirii. Verticalitatea și efectul ascendent este obținut prin alinierea ferestrelor, dimensiunea acestora, ancadramentele atent detaliate și prin tranziția dintre registre.

Perspectiva de detaliu a fațadei dezvăluie sute de inscripții ale foștilor absolvenți, însemnate pe cărămizile liceului cu numele și anii de liceu. Mă gândeam uneori la poveștilor lor de viață de acum 100 de ani. Abia așteptam să ajung și eu în clasa a XII-a să îmi scriu numele pe o cărămidă. *Nu știam atunci că tocmai efemeritatea acestor ani și energia lor mă vor face mereu să-mi fie dor de acest loc și să apreciez valoarea, pe măsură ce timpul a trecut*.

La absolvire, noi, colegii de clasă ne-am dat întâlnire special și ne-am scrijelit cu cheia numele pe peretele exterior al clasei noastre. Ne-am făcut și un “selfie” cu aparat clasic de fotografiat, deși nu foloseam cuvântul. Fiecare cărămidă a unui absolvent este o poveste de viață. Cel puțin patru ani din viața fiecărui unirist au loc în jurul acestei clădiri și fiecare poartă amintiri unice, iubiri, dezamăgiri, reușite, bucurii.

Curți multiple & Parcul

Dispunerea clădirii permite formarea mai multor curți care creează ideea unei intimități și ne-a permis să ne jucăm cu bulgări de zăpadă pe clase, să

alergăm până când uitam de timp și întârziam la ore, să se ascundă după colț fumătorii, să ne grupăm la festivitățile de început și final de an. În exterior, totul gravita în jurul acestor curți definite de imaginația colectivă și ocrotite de aripile liceului. Parcul era mai rar explorat, rezervat pozelor de final de an.

Sala de festivități ocupă locul central al planului și este conectată armonios cu exteriorul. Se creează un ax principal între parc, accesul profesorilor, holul de onoare și sala de festivități. Această scenografie și dispunere în anfiladă, pe mine, mă face să mă gândesc la principiile stilului baroc prin care se crea o legătură între grădini și sala principală, *piano nobile al palatului.*

În toți cei 8 ani petrecuți la Unirea, sala de festivități a fost mereu în șantier. Visam să fie gata până la absolvire, dar nu a fost. Odată, m-am furișat cu colegii de clasă în șantier să vedem cum arată și trăiam suspansul locului interzis. Când traversam clădirea prin pasarela din lemn care lega cele două aripi, mai zăream câte ceva din sală prin distanțele dintre dulapii de lemn. Mirosea a lemn de brad, a praf și a șantier. La întâlnirea de 10 ani am descoperit-o în întregime. Era gata!

Valoarea memorial – simbolică.
Loc & istorie. Comunitatea unionistă

Când mă gândesc la anii adolescenței mele, cele mai multe amintiri sunt la Unirea. Simt că totul se întâmpla la scoală, era centrul universului meu. Per-

spectiva timpului și a simbolisticii sunt, poate, cel mai dificil de cuantificat atunci când ne gândim la un monument.

Fiecare unionist este o cărămidă care duce mai departe firul poveștii începută de 155 de ani. Probabil inițiativa a apărut înainte de anul înființării oficiale și s-a concretizat prin ordinul Domnesc 26512/10 august 1866 la 7 ani de la Unire, la puțin timp după sosirea lui Carol I în Principate (mai 1866). *Câte întâlniri au avut loc până s-a decis? Cine a susținut? Cine s-a opus? Cine a anticipat viitorul?*

Personalități care ne inspiră
Din domeniul arhitecturii
arh. Ion Mincu
ing. Anghel Saligny
ing. Radu Petrovici

Lista personalităților care au marcat istoria Unirea este semnificativă. Prin filtrul arhitectului, mă voi opri asupra a trei nume care au schimbat istoria arhitecturii și ingineriei în România. Efectiv au construit România: arh. Ion Mincu (1852-1912), ing. Anghel Saligny (1854-1925) & ing. Radu Petrovici (1936-2021). Îmi imaginez că toți trei știau clădirea actuală (Mincu & Saligny după absolvire, la vizite în Focșani). Un fir invizibil, constructiv, unește generațiile și personalitățile domeniului arhitecturii și inginerei.

O altă personalitate uniristă este remarcabilul inginer Anghel Saligny (1854-1925). A reușit să pună România pe harta mondială a inovației. Provenind dintr-o familie de origine franco-poloneză, urmează gimnaziul la Unirea. Studiază în Germania școala de inginerie și poduri și se întoarce în România, unde a construit infrastructura de mare amploare, drumuri, poduri, căi ferate și a folosit betonul armat în construcțiile industriale în premieră mondială. Podul de peste Dunăre de la Cernavodă pe care l-a proiectat

era cel mai mare pod metalic din Europa în acel moment. Un exemplu, mai apropiat de Focșani este podul peste Siret, la Cosmești construit în 1888, (contemporan cu liceul) care a trecut prin numeroase inundații, inclusiv cele din 2005 fără a avea avarii!

Tradiția constructivă a liceului a fost dusă mai departe de domnul doctor inginer Radu-Constantin Petrovici. La începutul acestui an s-a stins. Cu o vastă înțelegere a domeniului construcțiilor, Petrovici a condus și elaborat numeroase cercetări despre comportarea structurii clădirilor la seism, a coordonat numeroase proiecte, a predat cursul de structuri speciale noilor generații de arhitecți de la "Mincu" dar și în afara țării, în Alger. A coordonat normativele și metodologiile actuale care stau la baza proiectării structurale pentru orice clădire, a pus bazele standardelor de calitate în domeniul construcțiilor, inclusiv a "aliniat" standardele europene cu cele din România. A fost un membru remarcant al domeniului construcțiilor.

Evident, ca orice elev al liceului, problemele de zi cu zi erau foarte "*importante*". Nu m-am gândit pe atunci că sunt într-o clădire monument. Îmi plăcea să merg la școală și clădirea-palat. Pentru mintea mea de atunci era suficient. *Pentru mine era și este cea mai frumoasă clădire din Focșani.*

Apoi, la facultatea de arhitectură, mi-am adus vag aminte că "Ion Mincu" sună cunoscut de la discursurile de început de an despre istoria liceului. Uneori obișnuiam să pierdem vremea la terasa Olimp (acum Casa Vrânceană) și era o piatră pe care scria că acolo a copilărit Ion Mincu. Era nevoie să treacă timp și să mă distanțez ca să observ ceea ce a fost mereu sub ochii mei. Un sentiment de mândrie m-a însoțit de când am aflat că și Ion Mincu a fost la Unirea.

Pe scurt, arhitectul Ion Mincu este cel care a creat stilul neo-românesc care continuă să ne fascineze. A urmat cursurile *Beaux Art* la Paris, a pus bazele școlii de arhitectură din România. A reușit sincronizarea arhitecturii cu spiritul european al timpului. Statele, recent unificate, căutau definirea noilor națiuni. Preocuparea pentru specificul național l-a interesat pe Ion Mincu, iar opera lui a esențializat arhitectura tradițională și a dus-o la următorul nivel. Având preocupări multiple, Ion Mincu a fost arhitect șef al Focșanilor (1874-1877) și deputat al regiunii Putna. Am descoperit recent că era și unchiul scriitorului Duiliu Zamfirescu.

Profesorii mei. Istoria

Prima carte de arhitectură am primit-o la absolvire de la doamna Atarcicov, profesoara mea de istorie din clasa a V-a până în clasa a XI-a. Mi-a oferit-o ca premiu, fiind șef de promoție în 2005. Atunci era director. În Focșani, nu erau librării de specialitate,

probabil a căutat-o special într-un oraș universitar. Știa fără să vorbim ce îmi doream cel mai mult atunci: să devin arhitect. La ultima întâlnire, la reuniunea de 10 ani de la finalizarea liceului, ne-am regăsit chiar în fața clasei noastre. Am vorbit despre iluminism, baroc, despre arhitectură ca expresie a spiritului fiecărei epoci. Povestea cu entuziasm și pasiune despre principii și istorie. *Atunci mi-am dat seama cât de mult mi-a lipsit*. Era așa cum o știam: elegantă, rafinată, impunea respect și profesionalism, verticalitate și admirație. *Era o lady*.

M-a inspirat și am iubit istoria încă din clasa a V-a. Atunci, când ne povestea despre mitologia antică, regi, regine, prinți, intrigi, jocuri de palat, turniruri, cardinalul Mazarin, Descartes sau Oliver Cromwell, îmi imaginam că sigur a locuit la curtea regală a Angliei și acolo a învățat toate poveștile pe care le știa. Altfel, de unde ar fi putut afla atâtea povești și să fie o lady? Alt răspuns nu aveam. Mă fascina și îmi doream să ajung și eu la nivelul de exigență impus și învățam și descopeream noi lumi prin istorie. Deși păstra distanța, ne iubea chiar și când nu ne pregăteam, ne alinta și certa în același timp, prin gestul de a ne mângâia pe bărbie și se adresa cu *domnul* colegilor băieți. Atunci era grav. Nu mi-am imaginat că nu o voi mai revedea. Am crezut că era timp să-i spun ce simțeam.

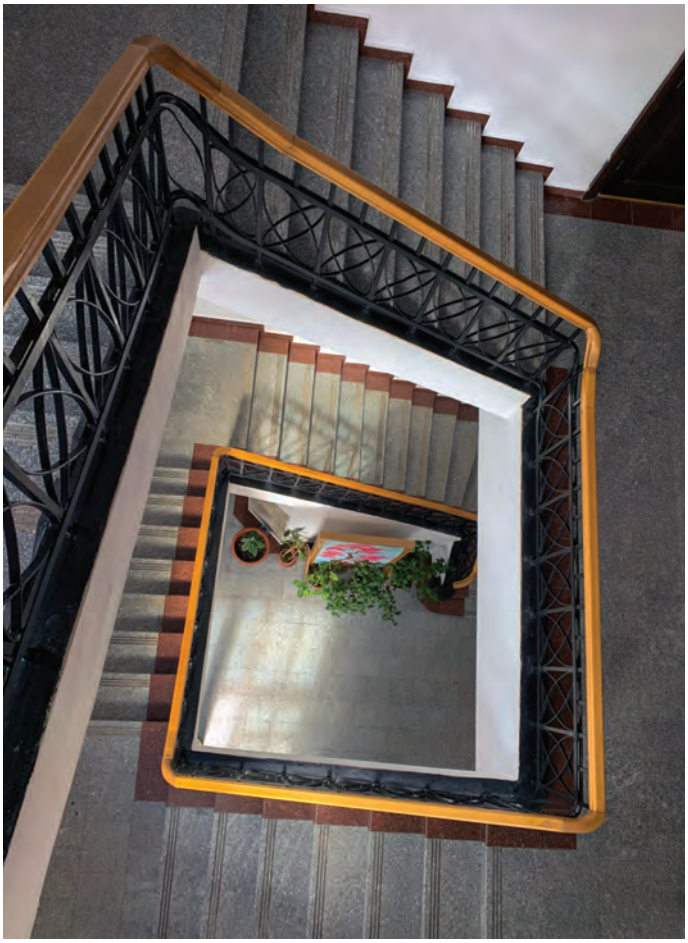

fotografii:
Stefi Gabriela Bălăndău

Perspective intangibile & invizibile

Simt că suntem generații diferite de unirești, despărțite de timp, dar unite prin esență și spirit. Istoria liceului ne unește pe toți: profesori - foști absolvenți - elevi prezenți și viitori.

O clădire monument este un martor tăcut al trecutului. Ne amintește de cine am fost și rămâne un reper. Ne poate oglindi și inspira un viitor cel puțin egal ca valoare cu trecutul.

Clădirea Unirea este mai mult decât prezența fizică determinată de elementele constructive așezate organizat pe baza unui plan. Este remarcant că prezenta clădire a reușit să simbolizeze spiritul Unirist, să inspire importanța educației în evoluția individuală și colectivă, de-a lungul unui secol și jumătate. Forma, funcțiunea și simbolul s-au armonizat, și continuă să ducă mai departe mesajul importanței educației. Dincolo de fondul construit, de ceea ce vedem, valorile imateriale sunt cele care definesc un monument.

Personalitățile formate din foști absolvenți și profesori, profesorii din prezent sunt modele pe care riscăm să nu le vedem. Eu nu am văzut atunci. Dar, Micul Prinț știa *"On ne voit bien qu'avec le coeur, l'essentiel est invisible pour les yeux" "Nu vedem bine decât cu inima, esențialul este invizibil pentru privire"*. – Micul Prinț, Antoine de Saint Antoine de Saint-Exupéry

În loc să căutăm eroi în altă parte, este important să vedem că se află chiar lângă noi, în istoria acestui liceu. Aici, am *învățat să învățăm, să gândim cu mintea noastră*. În fața tuturor profesorilor care mi-au fost modele și din întuneric au făcut lumină în mintea mea, m-au ghidat, m-au șlefuit, nu pot decât să mă înclin, să le mulțumesc, să-i port în suflet și să-i iubesc.

Despre istorie & istorii. Scurtă bibliografie
Homo Deus: scurta istorie a viitorului, Yuval Noah Harari
Orele astrale ale omenirii, Stefan Zweig
Poveste despre dragoste și întuneric, Amos Oz

prof. Răzvan SĂCRIERU

Un exercițiu de geografie istorică

Primul local al Liceului „Unirea” 1866-1867

Prezentul exercițiu de geografie istorică își propune să îmbine analiza spațială, caracteristică geografiei, cu analiza cronologică, specifică istoriei, din dorința de a reconstrui cât mai fidel primul local în care a funcționat Liceul „Unirea”

Un principiu fundamental în studiul geografiei istorice, pe care încercăm să-l urmăm în acest demers, este cunoașterea cât mai exactă a contextului istoric în cadrul căruia se manifestă anumite realități geografice.[1]

Despre gimnaziul inaugurat în data de 7 ianuarie 1866, actualul Colegiu Național „Unirea”, aflăm de la reputatul istoric Dimitrie F. Caian, fost profesor și director al acestui liceu, că „*s-a deschis în casele Doamnei Sultana Miloș strada Pruncu*”.[2] Deși în această casă funcționase Școala de fete din Moldova, în perioada 1860–1866 ea era „*improprie pentru o instituție școlară*” .[3] Mai mult, un director din perioada de început a Gimnaziului îl descrie ca fiind „*neîncăpător, cu camere mici, dar și acelea, precum cea de la cl. I, este nici mai mult, nici mai puțin decât o pivniță, în fundul pământului, unde astă iarnă am întâmpinat cele mai mari obstacole din cauza luminii, pe care numai către amiază o putem vedea, și aceasta numai în partea de către ferestre*”.[4]

Singurul detaliu de poziționare al acestui imobil îl aflăm dintr-un discurs al directorului Simion Crainic, atunci când acesta, cu ocazia serbării liceului din data de 24 ianuarie 1913, afirma: „*Școala **de la Profetul Samoil**, azi Liceul UNIREA, în amintirea ștergerei de veci a hotarului despărțitor al țărilor surori, și-a dat roadele așteptate în toate ramurile*.”[5]

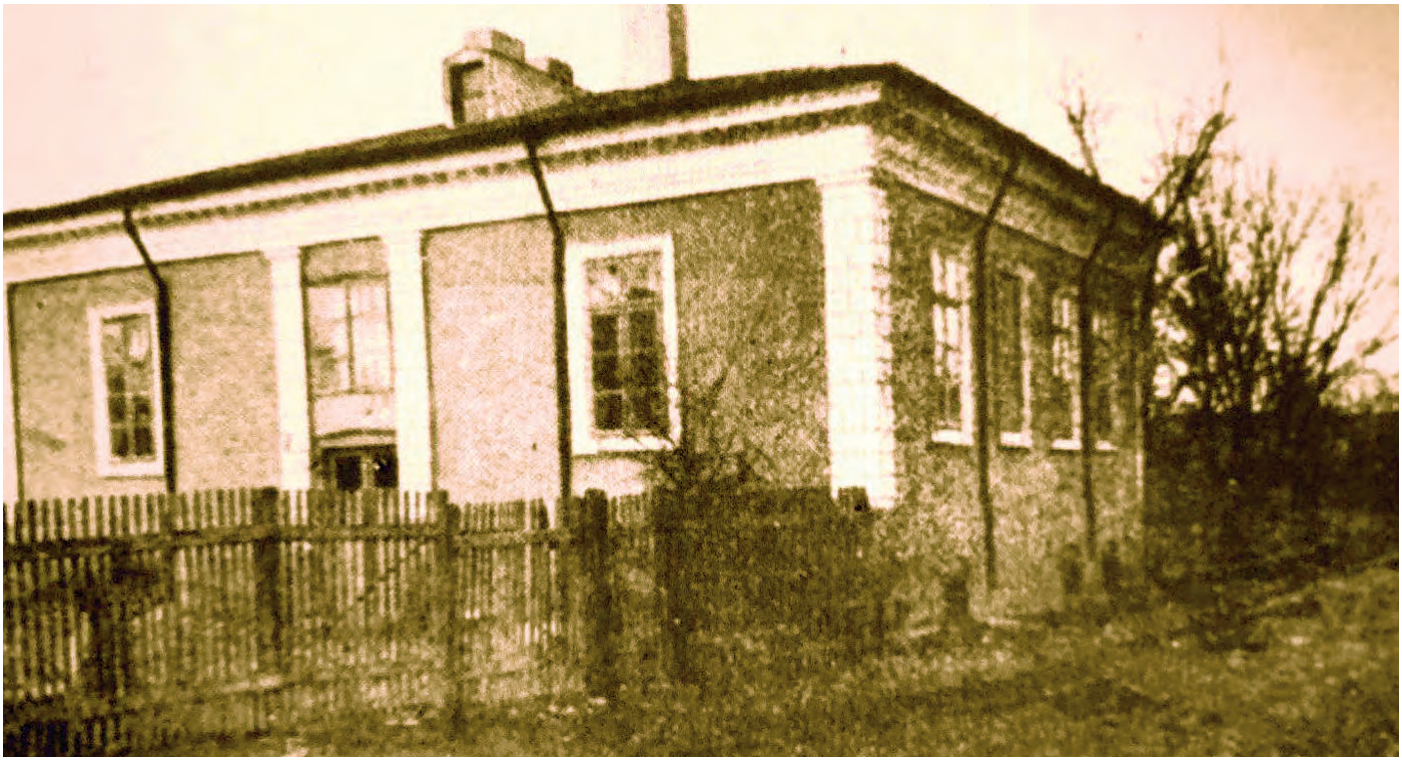

Cea mai veche fotografie a Casei Miloș, Colecția Petru Mincu

Primul pas în analiza noastră este încercarea de a poziționa cât mai exact acest imobil pe un plan sau pe o hartă. Pentru Focșanii celei de a doua jumătăți a sec. al XIX-lea există două planuri topografice realizate de căpitanul Marcus Terbuhovic (1855) și respectiv inginerul R. F. Radovici (1896–1898, actualizat în 1908).

Planul Terbuhovic a fost descoperit în anul 2011 de cercetătorul Dan Dumitru Iacob, în Arhivele Naționale ale Austriei.[6] Scara mare a planului militar, 1:14400, i-a permis autorului să cartografieze cât mai fidel arhitectura ecleziastică, civilă, obiectivele militare (spitale, grajduri, depozite de furaje), stațiile de poștă, cărămidăriile, sau cișmelele. Printre aceste clădiri am putut identifica și casa Sultanei Miloș, în vecinătatea Mănăstirii Profet Samuil. În anul 1855, Focșanii nu aveau o nomenclatură stradală, însă ulița pe care se afla casa Miloș avea ca reper proprietatea fostului staroste Iordache Pruncu.[7] Conturul amprentei la sol a clădirii nu redă forma dreptunghiulară a construcției. Deoarece latura de la stradă a casei avea un unghi ușor diferit față de direcția străzii, așa cum încă este și în prezent, Marcus Terbuhovic desenează casa Miloș în formă de trapez. Ea era orientată cu fațada spre est, ca cele mai multe case din acea parte a orașului, iar din legenda de simboluri a planului aflăm că în curte erau arbori, cel mai probabil o livadă.

Patruzeci de ani mai târziu, planul Radovici, deși la o scară mult mai bună, 1:5000, nu ne oferă prea multe detalii în plus. Este menționat numele străzii *Pruncu* (astăzi, strada *Ana Ipătescu*) și observăm o delimitare mai clară a proprietății. Făcând o comparație cu planul anterior, constatăm că în cele patru decenii de dezvoltare urbană, densitatea construcțiilor, în perimetrul urban analizat, crește cu aproximativ 150%.

Pentru a valida poziționarea pe cele două planuri ale casei în care a funcționat primul local al Liceului „Unirea”, am realizat o serie de măsurători între acest imobil și alte trei construcții reper: Biserica „Prorocul Samuil”, Biserica „Sf. Nicolae-Stroe” și casa Plagino (situată pe aceeași stradă *Pruncu*). Am constatat erori foarte mici între rezultatele măsurătorilor de pe cele două planuri menționate mai sus, din secolul al XIX-lea, și măsurătorile actuale de pe hărțile topografice recente ori din aplicația *GoogleEarthPro*. Parțial aceste erori sunt generate și de proiecțiile cartografice diferite, respectiv rețelele de triangulație folosite în a doua jumătate a sec. al XIX-lea.

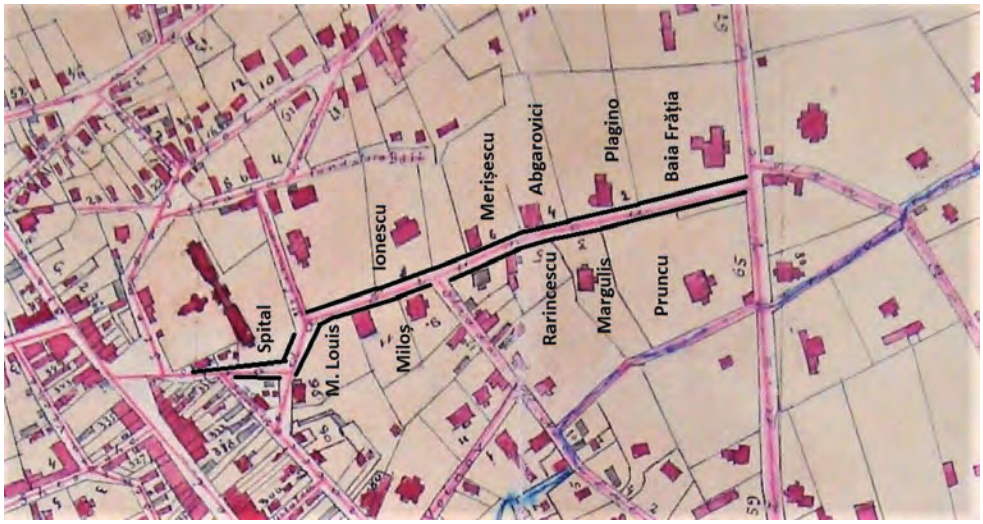

Strada Pruncu pe Planul Radovici. Cu excepția caselor Miloș și Pruncu, proprietarii sunt cei de la sfârșitul secolului al XIX-lea

Gimnaziul a funcționat în casa Miloș, din ianuarie 1866 până în octombrie 1867, când se mută în casele domnului Stoenescu pe strada Gării[8]. La începutul secolului al XX-lea, în fosta casă Miloș locuia Vasile Nădejde, ulterior Teodor Donie. În lucrarea „*Patrimoniul cultural construit din județul Vrancea*”, editată de Muzeul Vrancei în anul 2007,[9] precum și în lista monumentelor istorice din județul Vrancea,[10] acest imobil este denumit „*Casa Gheorghe Botez*”, fără a se face vreo referire la Sultana Miloș sau la Gimnaziul din Focșani. Gheorghe (Ghiță) Botez a fost unul dintre proprietarii casei în perioada interbelică, atunci când prin renovare au fost realizate anumite

Poziționarea Gimnaziului din Focșani pe Planul Terbuhovic (1855)

Fosta Casă Miloș în perioada interbelică.

adăugiri, în special la intrare. În documentele care privesc revizuirea numerotării clădirilor din orașul Focșani, realizată în anul 1941 pentru recensământul general, este menționat Petre Botez[11], fratele lui Gheorghe Botez. În perioada 1974-2019, clădirea a fost în proprietatea familiei doctorului Romulus Deac.

Din dorința de a reconstitui puțin din atmosfera care domnea pe această stradă din jumătatea moldovenească a Focșanilor, vom prezenta în continuare o parte din vecinii Sultanei Miloș, a cărei casă se afla la intrarea dinspre Biserica „Prorocul Samuil". Astfel, în capătul celălalt al străzii se afla marea proprietate a fostului staroste de Putna, Iordache Pruncu.

Casa familiei Pruncu, astăzi o ruină, se află astăzi în curtea Colegiului Național „A. I. Cuza". Iordache Pruncu (1778–1868) a fost una dintre cele mai controversate personalități politice din Focșanii secolului al XIX-lea. Referitor la Gimnaziul din Focșani, îl regăsim printre semnatarii demersului intitulat „diurnal", din 21 ianuarie 1863, prin care mai mulți focșăneni cereau înființarea acestuia.[12] La deschiderea gimnaziului era foarte în vârstă, avea 88 de ani.

Frumoasa casă[13] Pruncu a fost construită în perioada 1827-1842 de către staroste alături de a doua sa soție, Catinca (fosta nevastă a căminarului Scarlat Bontăș). Succesiunea proprietarilor casei după moarte lui Iordache Pruncu a fost următoarea: Catinca Pruncu (1816-1881), Nicolae Pruncu (1845-1888), Simion Guriță (din 1892), Liceul de Fete (actualul Colegiu Național „A. I. Cuza")

Aproximativ în aceeași perioadă cu edificarea casei Pruncu, în celălalt capăt al străzii, la intersecția cu strada Profetul Samoil, se organiza prima instituție spitalicească din orașul Focșani. Spitalul „Profetul Samoil" s-a înființat prin ordinul 63 din 10 martie 1838, emis de Epitropia generală a bisericilor „Sf. Spiridon" din Iași, în timpul domnitorului Mihail Sturdza.[14]

Corelând informațiile istorice cu cele două planuri, apreciem că în prima fază spitalul a funcționat mai întâi într-un corp de clădire (chilii) pe latura de nord a bisericii, având inițial 12 paturi. Ulterior, se extinde ajungând la 24 de paturi în anul 1860. Între anii 1890-1891, pe latura de est a bisericii, Casa „Sf. Spiridon" din Iași construiește un nou spital de boli interne, purtând numele „Cehan Racoviță Voievod".[15]

Director al spitalului era renumitul doctor Ion Macridescu. Clădirea spitalului, cu o lungime de aproximativ 100 m, a supraviețuit până în anul 1970, când este demolată în urma planurilor de sistematizare. Pe locul fostului spital este astăzi Școala Generală „Ion Basgan" și o parte din actuala Stradă Mare a Unirii.

În vecinătatea Gimnaziului locuia Alfons Abgarovici, consilier la Curtea de Apel Focșani. Nu avem informații referitoare la familia acestuia, știm doar că studiase în străinătate și obținuse titlul de doctor în drept la Facultatea din Paris.[16] Credem că Abgarovici a fost prezent în data de 7 ianuarie 1866, la deschiderea Gimnaziului, alături de Gheorghe Apostoleanu care era prim-președintele Curții de Apel Focșani, cea mai importantă personalitate a Focșanilor din a doua jumătatea a sec. al XIX-lea și cel care a ținut discursul inaugural.

De altfel, Gheorghe Apostoleanu (1832–1895), fiul negustorului Apostol Abageru de pe Strada Mare din Focșani, s-a legat afectiv de această parte a orașului.

Frații Anghel și Alfons Saligny

Gârlei Hotarului, secată la acel moment, astăzi strada Simion Bărnuțiu, nr. 9 (actualul restaurant „Casa Vrânceană”). Pornind către nord, ei treceau prin fața Bisericii „Nașterea Maicii Domnului” – Săpunaru și ajungeau în strada Centrală (astăzi Republicii), o stradă cu multe clădiri cu parter și etaj. Treceau prin fața farmaciei lui Ștefan Oravetz[17] și continuau pe o străduță aflată între aceasta și clădirea hotelului Caramalău. Parcurgând această străduță sinuoasă ajungeau în fața Bisericii „Sf. Nicolae – Stroe” și continuau pe strada care purta pe atunci numele bisericii, astăzi strada Maior Sava. Traversau un podeț de lemn peste gârla Ispirliu (canalul Halei), iar în capătul străzii Sf. Nicolae – Stroe, făceau la stânga și ajungeau la Gimnaziul unde îi aștepta profesorul Ștefan Neagoe.

După anul 1870 își va construi în stil eclectic o frumoasă casă în prelungirea străzii Pruncu (astăzi aproape o ruină în curtea Spitalului Județean „Sfântul Pantelimon”, str. Cuza Vodă nr. 50–52). Fiica acestuia, Eliza Apostoleanu, căsătorită Vârnav, va locui pe strada Pruncu la numărul 4. Nu este întâmplător faptul că la deschiderea Gimnaziului a vorbit tocmai Gheorghe Apostoleanu, cel care lucrase, în calitate de membru al Consiliului de Stat, la elaborarea Codului Civil din 1864, un act legislativ fundamental pentru România Modernă, ce abroga codurile și legile civile din Moldova și Țara Românească, de dinainte de Unire și crea cadrul legislativ pentru un stat modern. Ceva din spiritul unirii legislative a fost transmis și elevilor primului Gimnaziu din Focșani, astăzi Colegiul Național „Unirea”.

Flacăra spiritului unirist a fost purtată de către elevi și profesori, din generație în generație, având drept modele personalități ca cele prezentate mai sus, ce au fost legate de clădirea din strada *Ana Ipătescu* nr. 12 care, de aceea, trebuie să rămână un reper în conștiința uniristă.

În încheiere, în loc de concluzii, ne propunem să imaginăm un posibil drum de acasă până la școală a doi dintre elevii primei promoții: frații Alfons Oscar și Anghel Saligny. Casa Saligny se afla în vecinătatea

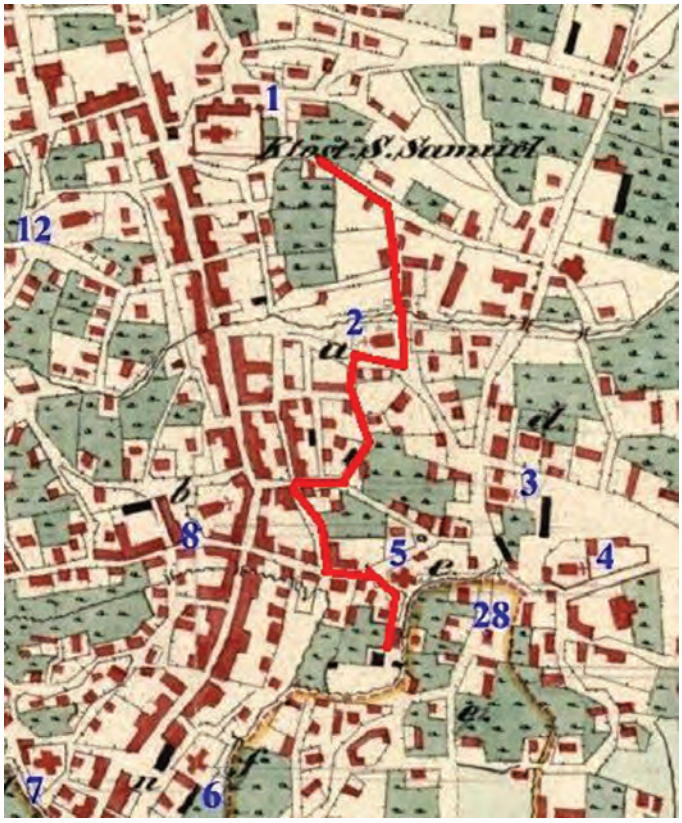

Reconstrucția unui posibil traseu al fraților Saligny, de acasă la școală.

grafica: Irina Chiriță

grafica: Irina Chiriță

Mulțumiri.
Autorul acestor rânduri aduce sincere mulțumiri domnilor Petru Mincu și Florin Marian Dîrdală, pasionați cercetători ai vechiului Focșani, pentru tot sprijinul acordat în munca de documentare și validare a unor informații.

NOTE BIBLIOGRAFICE

1. Ionel Boamfă, *Geografie istorică*, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza" din Iași, 2019, p. 13.
2. Dimitrie F. Caian, *Istoricul orașului Focșani*, 1906, p. 140.
3. V.V. Haneș, *50 de ani dela înființarea liceului „Unirea"*, *Închinare Liceului UNIREA cu prilejul împlinirii a 50 de ani de vieață*, 1916, p. 6.
4. Idem.
5. Revista Noastră, anul I, nr. 6, februarie 1913, p. 83.
6. Iacob Dan Dumitru, *Planul orașului Focșani din 1855, realizat de căpitanul Marcus Terbuhovic*, *Cluj - Kolozsvár - Klausenburg 700 Várostörténeti tanulmányok / Studii de istorie urbană,* Erdélyi Múzeum Egyesület, Cluj Napoca, 2018, p. 241–258.
7. Cârmuitor al unui ținut, cetate sau oraș, având atribuții militare, administrative și judecătorești.
8. Dimitrie F. Caian, *Istoricul* …, p. 140
9. Autorii Lelia Pavel, Aurora – Emilia Apostu, Dumitru Huțanu și Horia Dumitrescu menționează faptul că în anul 1950, casa a fost naționalizată, iar după anul 1970 în clădire au funcționat câteva clase ale Liceului „Unirea"(până în anul 1974, când imobilul intră în proprietatea familiei Deac Romulus)..
10. https://ro.wikipedia.org/wiki/Lista_monumentelor_istorice_din_județul_Vrancea, consultat în data de 13.04.2021.
11. În documentele de arhivă, pentru această clădire (de la numărul 6), figurează 3 familii, cu un număr total de 10 persoane. Corelând această informație cu inscripția de pe mormântul familiei Botez, aflat în Cimitirul Nordic din Focșani, am identificat pe cei trei capi de familie: Petrică Botez (d. 16.06.1968), Vasile Botez (d. 22.02.1965) și Ghiță Botez (d. 22.10.1970).
12. Horia Dumitrescu, Ionuț Iliescu, *Foști profesori ai Liceului „Unirea" din Focșani*, Editura Pallas, Focșani, 2016, p. 13.
13. Dan Nichita, Silvia Vrînceanu Nichita, *Elita unionistă din Focșanii unirii. Istorii. Destine. Patrimoniu*., Focșani, 2020, p. 72.
14. Cezar Cherciu, Focșanii – *O istorie în date și mărturii (sec. XVI – 1950),* Editura Andrew, Focșani, 2010, p. 120.
15. Ibidem, p. 248.
16. Monitorul Oficial al României, nr. 33, 11 (23) februarie 1878, p. 810.
17. Farmacia se numea „La Mântuitorul", construită în anul 1864 și demolată în 1972. A de vedea Sorin Tudose, *Povestea ilustrată a unui brand focșănean*, Editura Noi Media Print, 2021

prof. Costi ROGOZANU

Școala ca un CLUB DE LUPTE

Cum mi s-a propus o temă de meditație despre un viitor apropiat, aveam nevoie drept punct de pornire un eveniment recent, unul semnificativ. Și a venit o întâmplare să mă ajute, una teribil de amuzantă și de profundă, în același timp.

În China s-a relansat un film american care era *cult* în adolescența mea târzie: Fight Club, al lui David Fincher, după cartea cu același nume scrisă de Chuck Palahniuk.

Filmul lui Fincher are un final complicat și exploziv. După ce eroul – jucat la dublu de Edward Norton și Brad Pitt, pentru că suferă de o tulburare a personalității, are două „euri" – reușește să-și facă o sectă care să arunce în aer cartierul financiar de pe Wall Street, filmul se încheie triumfal, pe un frumos cântec al celor de la Pixies, într-o mare de explozii. De la fereastră, Tyler Durden, personajul principal, alături de iubită, se țin de mână și privesc către un viitor neclar, plin de flăcări și fum.

Filmul a fost lansat în 1999, cu mari probleme. Producătorii au rămas mască la prima vizionare și au anticipat un dezastru total în box-office. Practic și-au autosabotat filmul când au văzut în previzionări ce idei nebunești propun Fincher și Jim Uhls (scenaristul care a adaptat și modificat romanul lui Palahniuk). Și a mers: filmul nu prea a avut succes la vizionările în cinematografe, încasările indicau un eșec de zile mari, bani mulți aruncați aiurea, nu e ca și cum Hollywoodul n-ar mai fi văzut din astea. Și criticii au fost împărțiți la lansarea filmului, ba entuziaști, ba complet plictisiți. Abia după s-a întâmplat ceva straniu, la închirierile de DVD-uri, după ce filmul cutreierase cinematografele. Închirierile au bătut record după record. În afara SUA, de asemenea, încasările au depășit orice așteptare. Când toată lumea credea că aventura lui Fincher n-a fost decât o aiureală, publicul entuziast salva situația, o întreagă generație părea că se regăsește nu doar în boala psihică a personajului Tyler Durden, o ironică alegorie a bolii consumeriste de fapt, ci și în utopia anticapitalistă cu sclipici de Hollywood. Practic, industria filmului american produsese un film și despre sfârșitul propriu. Turnurile aruncate în aer aveau să capete o cu totul altă semnificație după septembrie 2001, după ce turnurile gemene din New York au fost ținta atacului pus la cale de Bin Laden, atac care nu era nici anticapitalist, nici produs de vreo rețea teroristă internă, americană, ci era parte dintr-un război îndepărtat.

Însă „Fight Club" a rămas un reper pentru toți adolescenții vremii - un soi de echivalent cinematografic al fenomenului muzical Nirvana - până și pentru unii tineri pârliți din colțul numit România. Consumul în exces nu-l înțelegeam noi prea bine, dar critica unei societăți a consumului stupid era deja foarte ușor de înghițit deja după 10 ani de capitalism sălbatic românesc. L-am furat prima dată de pe niște rețele de cartier din București. Ne-am uitat câțiva prieteni și l-am discutat *frame* cu *frame*. Filmul era și o poveste despre noua figură a tânărului cool, unul care are credințe politice, care nu crede ca un robot în tot ce-i livrează marketingul agresiv. Iar finalul! finalul l-am revăzut de sute de ori, pentru că acolo intervine momentul suprarealist când eroul se sinucide și totuși rămâne în viață, scapă de „dublul cel rău", psihotic, și rămâne omul nou, curățat de păcatele trecute ale cumpărătorului compulsiv de mobilă tip Ikea.

Iată că vine ianuarie 2022 și China propune marelui său public filmul american într-o variantă oficială. Filmul a circulat în regim pirateresc, ca și la noi, și în Asia, fără probleme. Ce a șocat acum a fost decizia autorităților de a-l lăsa să fie difuzat în regim oficial. Cu o mare modificare. Tocmai finalul-fetiș al generației noastre a fost modificat. Cenzura chineză a intervenit atât de brutal încât aproape a produs o nouă operă de artă satirică: în loc de momentul intens în care eroul își trage un glonț în cap, supraviețuiește, aruncă în aer inima financiară, își ia de mână iubita, cenzorii chinezi ne oferă o melodie de Tom și Jerry și un textuleț pe ecran în care scrie că eroul s-a predat poliției și a ajutat autoritățile să dejoace planul diabolic pus la cale de propria sectă.

Desigur, presa occidentală a explodat, împreună cu rețelele sociale. Mișteuri, glume pe seama cenzorului chinez atât de neîndemânatic. Cum să iei așa final grandios și să pui în loc un textuleț și o muzică de gâgă? A fost un tsunami de reacții, presa mare din Vest a ținut mii de prelegeri despre democrație, libertate, filosofie anti-cenzură etc. Până când cineva s-a gândit să-l întrebe și pe autorul romanului, pe Palahniuk, ce părere are.

Pe un site american foarte popular (TMZ), Palahniuk este invitat să dea un interviu unei reporterițe de origine chineză care era deja foarte indignată de cenzură. Din primele minute îți dai seama că ceva e în neregulă.

Aici fac o paranteză. Deși scrie senzaționalist și exploziv, ultra-comercial, Palahniuk e unul dintre acei (puțini) scriitori ultrainteligenți, cu o inteligență tehnică și ideologică ieșită din comun. Eu l-aș băga în galeria scriitorilor de literatură „înaltă”. Adică nu văd de ce sunt în galeria marilor scriitori contemporani un Franzen sau un Eugenides și de ce n-ar sta lângă ei și acest geniu răutăcios și incomod. Mai mult, ca orice intelectual adevărat (și ăștia puțini), omul are o plăcere deosebită de a-și contraria publicul cu gândire leneșă, care așteaptă de obicei să-i confirmi ce crede el, nu să îi spui chestii care să-l scoată din somnolența cerebrală.

Revin. Începe reporterița noastră să critice cu foc cenzura chineză. Palahniuk își încrețește ironic zâmbetul și-i spune că, de fapt, chinezii au făcut dreptate romanului, l-au readus la starea lui inițială. Ziarista încremenește. *Stați așa, adică? Adică*, explică Palahniuk calm, *romanul se încheie aproximativ cum l-au încheiat chinezii. Adică eroul ajunge la spitalul de psihiatrie, nu are loc niciun atentat, nicio împăcare cu iubita în fața exploziei* etc. Ziarista găsește argumentul suprem: *a, știți, noi de obicei nu citim cartea, mulți dintre noi am văzut direct filmul*. Palahniuk nu se supără, îi explică: *da, dar trebuie să știți că David Fincher, regizorul, a luat decizia să schimbe complet finalul filmului pentru că așa vedea el treaba după regulile cinematografiei hollywoodiene, avea nevoie de explozii, de „artificii”, de final romantic violent ca să se vândă și ca să prindă public.*

Fight Club (1999) film în regia lui David Fincher

Palahniuk explica, deci, calm, că marea indignare vestică era cel puțin ridicolă pentru că romanul său fusese oricum supus unui tip de cenzură specifică pieței, o cenzură comercială. Chestie pe care el a privit-o tot cu înțelegere (în fond, a luat o căruță de bani pentru drepturi) și pentru că privește cu luciditate necesitățile genurilor diferite de expresie. Filmul are nevoie de artificii și găselnițe spectaculoase vizual, literatura nu! Literatura își permite să fie deprimantă, necomercială chiar, uneori se dovedește a fi o artă ceva mai matură, asta e.

Mai mult, ca să o zăpăcească definitiv pe intervievatoare, Palahniuk îi explică încă o chestie: multe țări vestice unde s-a tradus cartea au cerut modificarea finalului tot din rațiuni de piață. Adică au rescris finalul cărții ca în film, nu ca în original, nu cumva să fie dezamăgiți fanii care doresc să citească romanul după ce au văzut filmul. Cenzură pe invers, nu comunistă, ci ultracapitalistă. Cireașa de pe tort: Palahniuk i-a povestit cum e cenzurat în state din SUA, de exemplu în Texas, unde unele cărți ale lui sunt interzise în diverse instituții pentru că ar fi prea subversive. La așa răspuns, reporterița s-a blocat, a mai încercat să-l înfurie cu întrebări precum „*dar, totuși, nu vă indignează cenzura asta grosolană comunistă*?" Palahniuk i-a dat un răspuns în care cred și eu foarte mult: *doamnă, nu subestimați publicul, publicul chinez nu e prost, toată lumea s-a prins de cenzură, tută lumea s-a dus apoi pe internet și a furat de pe vreun site pirat versiunea originală. În general, noi, „publicul", suntem mai deștepți decât părem în fața autorităților. Când intervine grosolan cenzura, ne prindem și învățăm ce e de învățat.*

Ce nu a spus Palahniuk și aș spune eu, și ca o previziune pentru viitor, este că în mod paradoxal Partidul Comunist Chinez a cenzurat un final care era destinat să critice ordinea capitalistă. Partidului Comunist îi e frică de o tentă comunistă revoluționară. Aici e lecția: că întotdeauna critici cel mai bine un regim punându-i în față propriile principii și promisiuni. Nimic nu a iritat mai mult, în istoria lui, Partidul Chinez decât proprii marxiști, oamenii care gândeau critic anumite momente și care deveneau piedici pentru că erau prea înverșunați sau principiali (sau amândouă).

A doua lecție este: cenzura nu e întotdeauna ceva îndepărtat, o chestie la care să râdem noi, ăia liberii și democrații. Avem tone de cenzură imediat lângă noi. Un coleg ziarist a fost blocat de Facebook pentru că a pus în rețea declarația publică de avere a unui demnitar. Acel demnitar a reclamat că i s-a încălcat dreptul la viață privată și i s-a dat lui dreptate. Apoi, pe google, orice mafiot cu bani, orice corporație corupătă poate plăti să-și șteargă toate știrile negative despre sine. Angajează o armată de avocați și, gata, toți apar curați ca lacrima. Marile bănci, marile corporații, ba chiar și "*rechinuții*" corupți de pe la noi s-au prins că merge, își curăță periodic trecutul digital cu niște detașamente de avocați care găsesc chichițe ca să blocheze motorul de căutare să mai dea rezultate cu știri „negative" (așa se numesc mai nou, „negative", nu „adevărate").

Nimic nu mi se pare mai important decât să-i învățăm pe elevii noștri să analizeze lucid defectele realității în care trăiesc. Generația noastră a cam învățat să caute paiele din ochii asiaticilor și să nu vadă bârna din ochiul nostru curat democratic. Avem nevoie de o generație care să vorbească precum Palahniuk. Cu umor, cu sarcasm bine dirijat și necruțător, fără politețuri și broderii oratorice. Școala nu e un loc utopic unde dispar problemele. Școala e locul acela minunat în care unele probleme se rezolvă, nici măcar la matematică nu-s toate rezolvabile, dar alte probleme se pun, se propun și își așteaptă răspunsuri mature, complexe, cum adolescenții pot oferi uneori mai eficient decât noi, ăștia mai 40+, anchilozați de atâta libertate.

ilustrația articolului: www.imdb.com

Adelina-Cristiana BĂLAN

Absolventă a Colegiului "Unirea" - promoția 2017
Comunicare și Relații Publice - Facultatea de Litere
Universitatea din București (2020)

Perspectiva distorsionată sau limitativă despre sine

(sau cum putem ajunge să ne închidem, singuri, aripile într-o temniță de sticlă)

Scriu de când mă știu, adică de când am învățat literele de mână. Deși la 8-9 ani, scrisul era mai degrabă o joacă, o pură curiozitate, mai târziu, prin gimnaziu, am început să-l iau din ce în ce mai serios. Am început să înțeleg că e ceea ce îmi doresc să fac, într-o formă sau alta, toată viața. Astfel, la liceu am ales, deloc întâmplător, clasa de filologie a Colegiului Național „Unirea", loc care, câțiva ani mai târziu, a și găzduit lansarea primei mele cărți de poezie – „Nouăsprezece căutări". Mă întorsesem, de data aceasta și din rolul de studentă – din nou, deloc întâmplător, la specializarea „Comunicare și Relații Publice" din cadrul Facultății de Litere a Universității din București – în cel mai potrivit loc pentru a marca împlinirea visului de atunci: publicarea primului (și, până acum, singurului) meu volum. În prezent, lucrez într-un domeniu creativ, unde fac ceea ce am visat din copilărie: scriu. Mă descopăr zi de zi și, implicit, învăț să descopăr și să rescriu acele povești despre mine care mă țin pe loc – altfel spus, învăț să mă privesc din noi perspective.

„Care este povestea despre mine, pe care am scris-o ani la rând, cu meticulozitate, și pe care continui să mi-o repet zi de zi? Cum sună povestea despre mine, în care aleg să cred cu toată ființa mea, după care aleg să-mi ghidez comportamentele, atitudinile, acțiunile, pentru că nu știu cum e altfel, pentru că mi-e teamă să-mi extind zona de confort, pentru că nu cred că pot să-mi extind zona de confort? Și, de fapt, când a început povestea? Cum am început s-o scriu și să mi-o repet ca și cum ea ar reprezenta singurul adevăr absolut? De ce am început s-o scriu? Și de ce nu îndrăznesc s-o rescriu? De ce nu-mi reevaluez, în mod realist, unele capitole? Și, de fapt, povestea aceasta - povestea aceasta a mea, despre mine - pe care am învățat-o, în mod sârguincios, este adevărată? Sau este, mai degrabă, o formă de autolimitare, o formă prin care îmi închid, singură, aripile într-o temniță de sticlă?

grafica: Valentina Spătaru

Poate că mi-am tot repetat că eu nu pot, nu știu, nu sunt pregătită, făcută pentru a zbura decât până la o anumită altitudine - una „cuminte”, mereu aceeași, dar care nu îmi dă voie să învăț mai multe despre mine și despre zborurile pe care le-aș putea face, fie și timid sau stângaci la început -, încât am ajuns să cred că povestea este adevărată.”

***

Singura formă de mișcare serioasă, pe care am făcut-o până de curând, a fost fuga degetelor pe tastatură. Încă de când am învățat, la propriu, să scriu cu litere de mână, am crezut că eu sunt un om al cuvintelor, cuvinte pe care le iubesc la fel de mult ca la șapte-opt ani, vârsta la care am început să mă joc cu ele. Din școala generală și până la facultate (inclusiv), mi-am tot repetat, mai mult sau mai puțin conștient, că sunt făcută pentru scris și că scrisul e făcut pentru mine. Mi-am dat, astfel, titlul de „om al cuvintelor”.

Deși nu am crezut vreodată că scrisul și activitatea fizică se exclud reciproc - ci dimpotrivă, orice formă de activitate fizică ne poate ajuta, printre altele, să ne conectăm la noi, să ne autodescoperim și din alte perspective, valoroase pentru activitatea, creativă sau nu, pe care o practicăm -, rolul fundamental pe care l-am jucat în propria poveste, a cărei autoare tot eu sunt, a fost acela de om orientat mai degrabă către partea spirituală, mentală, sufletească. În tot acest timp, am neglijat aproape complet partea fizică, repetându-mi, încă din școala generală, că „sportul nu e pentru mine”. În sinea mea, însă, credeam că eu nu sunt făcută pentru sport, pentru nicio formă de sport, pentru niciun tip de activitate care ar aduce un element de noutate, o provocare și care, astfel, m-ar scoate din zona de confort.

Odată cu trecerea anilor, am ajuns să cred din ce în ce mai mult că trupul meu și activitatea fizică aproape că se exclud reciproc. De rușine, de teama de a nu-mi confirma eu mie că, într-adevăr, trupul meu nu este pregătit și nu va fi în veci pregătit pentru nicio formă de mișcare mai serioasă, fie că este vorba despre alergat, yoga sau altceva, am evitat orișice situație care ar fi presupus să-mi pun corpul în mișcare, într-o formă de mișcare care, într-adevăr, să-l solicite.

Ani la rând, mi-am privit corpul dintr-o perspectivă - aș spune acum - deficitară. Am crezut că-i lipsește anduranța, că este firav, că nu este suficient de flexibil, că el nu poate decât să se deplaseze dintr-un punct în altul, în ritm normal de mers, și punct.

***

Propria perspectivă despre sine ne modelează întreaga existență. Povestea pe care alegem s-o scriem despre noi, pe care alegem să ne-o repetăm obsesiv și în care alegem să credem cu tot ce suntem, stă la baza atitudinilor, comportamentelor, acțiunilor noastre din viața de zi cu zi.

grafica: Ștefan Gherghel

***

Ani la rând, mi-am privit trupul dintr-o perspectivă limitativă. Și, după toți acești ani în care, ori de câte ori încercam să fac mișcare și mă înfuria vulnerabilitatea mea în fața efortului fizic, am înțeles, în timpul unei experiențe care, inițial, m-a înfuriat la rându-i, că perspectiva din care îmi priveam corpul și din care am ales, astfel, să-mi scriu propria poveste avea mai degrabă legătură cu partea nevăzută din mine, cu acea parte nevăzută din fiecare dintre noi: mintea.

***

În septembrie 2021 am făcut prima mea drumeție montană ghidată. A durat în jur de șase ore, nu a fost lipsită de provocări - mai ales mentale și emoționale - pentru cineva ca mine, care nu avea mai deloc condiție fizică, pentru cineva care, până în momentul respectiv, făcuse cel mult câteva ore de yoga sau exerciții de *stretching* - dar și acelea sporadic.

Pentru altcineva, povestea unui om care a făcut o drumeție de șase ore, cu pauze, pe munte poate că nu spune mare lucru. Pentru mine, însă, autoarea poveștii care și-a autolimitat, ani la rând, trupul și mintea, a fost și este cea mai mare și importantă ieșire din zona de confort.

Am crezut că nu voi reuși, am crezut că-i țin pe ceilalți - cu o pregătire fizică mai bună decât a mea - pe loc. Am crezut, mai bine de jumătate din drum, că trupul meu nu poate, că eu sunt doar un om care scrie, care iubește să scrie, dar care nu are nicio legătură cu sportul, pe care l-a refuzat în copilăria și adolescența sa. O bună parte din traseu, mi-am privit corpul și, mai ales, m-am privit pe mine din perspectiva cu care eram atât de familiarizată și care ajunsese să mă influențeze timp de zece-cincisprezece ani: aceea a omului care nu este, pur și simplu, făcut pentru mișcare. Am călătorit mai bine de trei ore cărând povara poveștii învățate dumnezeiește, deși aveam motivație și sprijin din exterior.

Dar am reușit. Trupul meu a reușit, în ciuda bagajului emoțional și mental atât de greu și care aproape că l-a făcut să cedeze în câteva momente-cheie ale traseului. Dar, mai important decât atât, eu am reușit să conștientizez că trupul meu poate. Trupul meu nu este făcut doar să meargă, în ritm de plimbare relaxată, din punctul A în punctul B. Trupul meu nu are cel mai bun echilibru și flexibilitate din lume, însă poate face mult mai multe decât am crezut eu că poate face. Trupul meu nu este cel mai rapid și nu are nici cele mai sigure mișcări pe trasee mai dificile, dar, în cele din urmă, a ajuns la destinație.

Și, lecția esențială, trupul meu nu a putut atâția ani nu fiindcă nu avea el pregătirea necesară, ci pentru că a fost împovărat de o poveste începută în copilărie, scrisă ca o sentință care l-a limitat, care l-a blamat. O poveste care s-a dovedit cu totul nerealistă, dar care mi-a ghidat acțiunile și comportamentele ani la rând. O poveste care s-a gravat pe zidurile minții mele și care părea imposibil de șters sau de rescris.

grafica: Ștefan Gherghel

O poveste pe care, deși cu dificultate, am ales s-o reevaluez și s-o rescriu la finalul drumeției. Ani la rând, m-am străduit să scriu bine alte texte, alte povești, mi-au fugit, cu bucurie, degetele pe tastatură, am fost omul cuvintelor, dar am absentat de la rescrierea unor capitole din povestea mea despre mine - capitole care, în mod sigur, aveau nevoie de o retușare serioasă, pentru că nu lăsau protagonista să evolueze, să crească, să-și întindă aripile dincolo de pereții de sticlă ai propriei temnițe. Și, până la urmă, să înceapă să zboare mai sus decât au fost obișnuite.

***

Noi, oamenii, avem o mulțime de perspective: despre lumea înconjurătoare, despre diferite teme care ne fascinează, de la creații literare, până la opere cinematografice care ne mișcă sufletul. Cu toate acestea, una dintre cele mai importante - dacă nu cea mai importantă - este perspectiva fiecăruia despre sine: căci povestea mentală pe care o scriem noi despre noi este cea care ne ghidează în viața de zi cu zi, de la realizarea acțiunilor aparent simple (precum o drumeție montană), până la luarea unor decizii esențiale (precum o schimbare în carieră sau chiar o schimbare generală a stilului de viață).

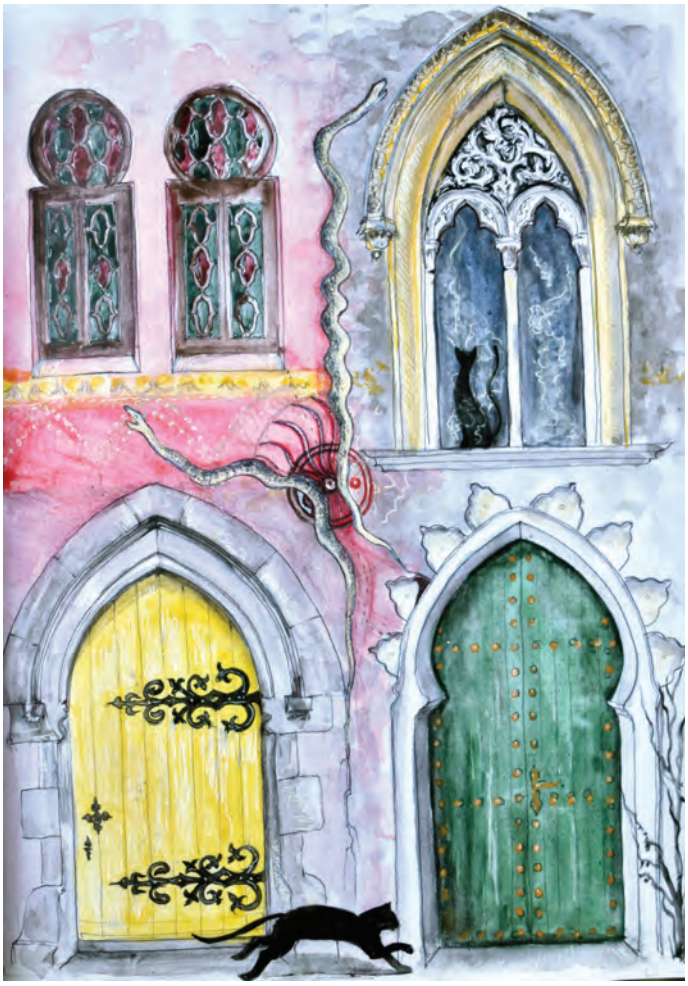

grafica: Irina Chiriță

grafica: Irina Chiriță

Tocmai de aceea, este esențial să ne punem sub semnul întrebării, măcar din când în când, povestea despre sine pe care ne-o tot repetăm și pe care o știm pe de rost, să ne întrebăm dacă ea este într-adevăr realistă sau dacă nu este mai degrabă o formă de autolimitare, o temniță de sticlă, construită cu atâta grijă chiar de noi, în care ne închidem aripile. Și, în final, să ne facem curaj să rescriem capitolele care nu ne dau voie să zburăm și, de fapt, să ne autodescoperim.

Iulia-Silvia PLĂIAȘU

Absolventă a Colegiului "Unirea" - promoția 2020
Studentă anul al III-lea la Facultatea de Automatică și Calculatoare - Universitatea Politehnică București

Extinderea diagramei Voronoi în contextul graficii generate procedural

- o perspectivă mai degrabă ludică -

Definirea termenilor:

Grafica procedurală este grafica „creată" de un calculator prin diverse seturi de reguli, în general folosindu-se de numere generate pseudo-aleator.

Diagrama Voronoi, numită după matematicianul Georgy Voronoy, este un mod de a sparge un plan 2D în mai multe regiuni. Se aleg un număr de puncte „rădăcină" din acel plan. Fiecărei rădăcine i se atribuie o regiune distinctă de celelalte. Avem un spațiu metric cu o funcție de distanță $f(x_0, y_0, x_1, y_1)$. Pentru fiecare punct din plan, regiunea care i se va atribui este a rădăcinii celei mai apropiate (pentru care funcția f dă cel mai mic rezultat).

Figura 1: Diagrama Voronoi pentru distanța euclidiană

Concept:

În aplicațiile practice care folosesc Voronoi, funcția de distanța este în general ori funcția de distanță a spațiului euclidian $f(x_0, y_0, x_1, y_1) = \sqrt{((x_1 - x_0)^2 + (y_1 - y_0)^2)}$ sau Manhattan $f(x_0, y_0, x_1, y_1) = |x_1 - x_0| + |y_1 - y_0|$. Chiar și teoria restrânge f ca fiind o funcție de distanță. Dorim însă să experimentăm: cum ar fi o ilustrație pentru o definiție mai puțin rigidă?

Condițiile experimentului:

Vom lărgi condiția pentru funcțiile pe care le acceptăm la oricare funcție $f: (\mathbb{N}, \mathbb{N}, \mathbb{N}, \mathbb{N}) \to \mathbb{R}$. Dorim să generăm grafică procedurală, așadar ne vom limita la imagini de 1000x1000px, vom lua coordonatele fiecărui pixel ca fiind numere naturale, metoda de ilustrare va fi fiecare regiune are propria sa culoare generată aleatoriu, iar fiecare rădăcină va fi de asemenea generată aleatoriu. De asemenea, vom considera x_0 și y_0 ca fiind coordonatele rădăcinii.

Execuție:

Am început prin a crea un program fără optimizări. Am continuat să experimentez începând de la distanța Manhattan. Am decis să păstrez $x_0 - x_1$ și $y_0 - y_1$ în formulă și să joace un rol important. Câteva rezultate interesante din această etapă:

- $(x_0 - x_1)^2 * cos(x_0 * x_1) + (y_0 - y_1)^2 * cos(y_0 * y_1)$ (tip 8)

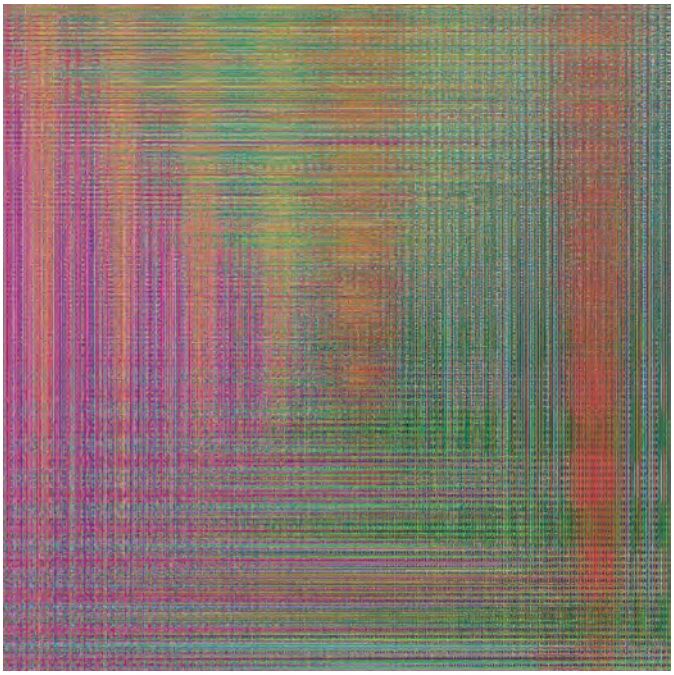

- $(x_0 - x_1)^2 * cos(x_0 * y_1) + (y_0 - y_1)^2 * cos(y_0 * x_1)$ (tip 9)

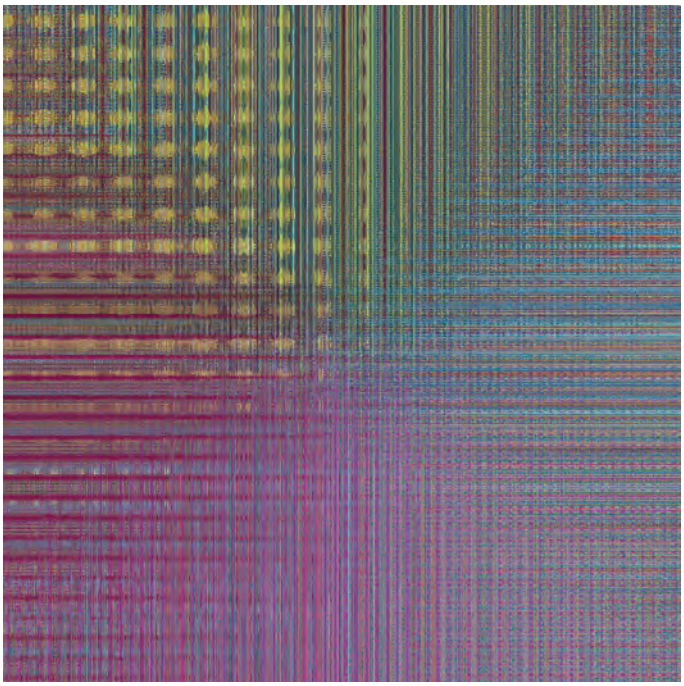

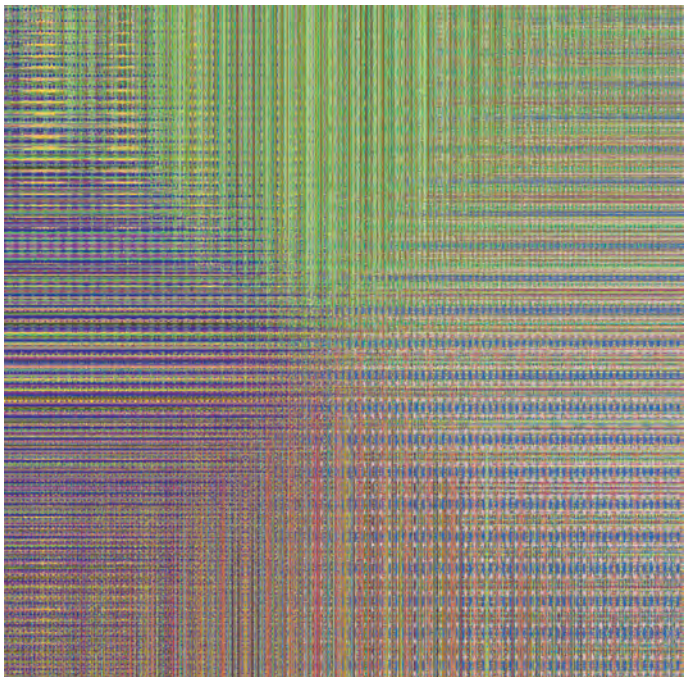

- $(x_0 - x_1)^2 * sin(x_0/y_1) + (y_0 - y_1)^2 * cos(y_0/x_1)$(tip 10)

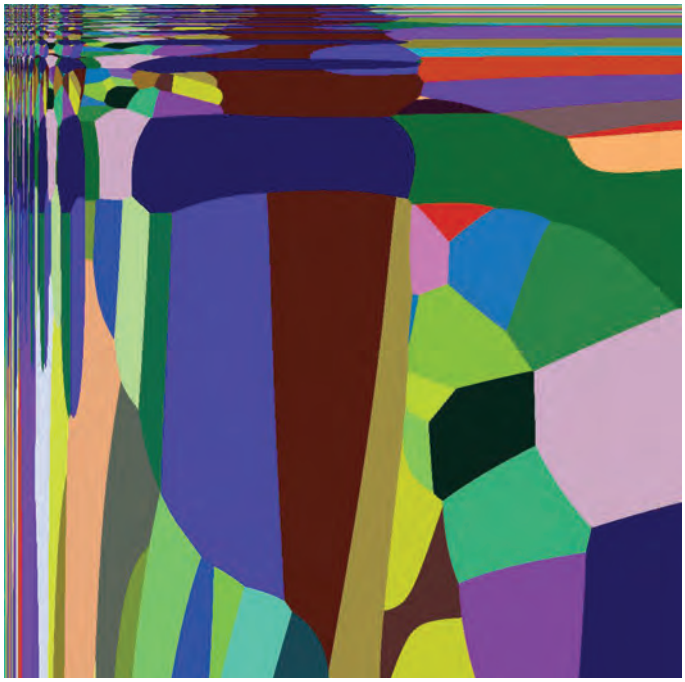

Toate acestea folosesc funcții trigonometrice. Se poate observa ciclicitatea lor.

Revenind la funcții simple în care termenii $x_0 - x_1$și $y_0 - y_1$sunt scrişi la o anumită putere, putem obține rezultate suficient de distincte dacă am pune altă putere, mai mare decât cea din funcția de distanță Manhattan (puterea 1) şi cea euclidiană fără radical (puterea 2)? (De notat, putem scoate radicalul din funcția de distanță euclidiană fără a influența vreun rezultat întrucât calculăm minimul, iar radicalul este o funcție strict crescătoare, aşadar minimul va rămâne pentru aceeaşi rădăcină ca la funcția cu radical, pentru orice punct).

Din punct de vedere tehnic, un rezultat destul de mare ar duce la fenomenul de overflow (dacă nu s-ar folosi metode mai încete de evitare a overflow-ului), care se poate manifesta în două moduri, depinzând de ce este folosit în program:

- Pentru tipul de date întregi, din cauza modului de reprezentare în memorie pe biți, pe scurt nu există loc pentru o infinitate de numere şi din rezultatul operațiilor vor rămâne doar ultimii biți. Aceasta va face funcția de putere combinată cu cea de overflow, chiar şi pe intervalul numerelor pozitive, să nu fie strict crescătoare.

- Pentru tipul de date reale, se va considera un număr prea mare ca fiind $+\infty$ (şi un număr suficient de mic, bineînteles sub zero, ca fiind $-\infty$). Din păcate, algoritmul nostru va lua ordinea în care ia rădăciniile pentru a calcula minimul dacă pentru mai multe rădăcini iese $-\infty$ şi va rezolva după această ordine condițiile de egalitate.

Overflow-ul este considerat în aplicațiile tehnice o problemă, însă, acesta fiind un experiment, am decis să las overflow-ul, cel puțin cel pe date întregi. Formula overflow-ului pe date întregi (pozitive sau negative), pentru cei interesați:

- $o_n(x) = x \times (2^n - 1) - 2^n * \left((x/2^{n-1})\%2\right)$, unde n este numărul de biți, % este restul împărțirii, / este câtul împărțirii (doar în această formulă), × este operația "şi" pe biți şi x natural. Practic această formulă scoate ultimii n biți si ciclează între a scădea şi a nu scădea 2^n o dată la 2^{n-1}.

Cu această formulă, am încercat: $o_{32}\big((x_0 - x_1)^2 * (x_0 * y_1) + (y_0 - y_1)^2 * (y_0 * x_1)\big)$(tip 12)

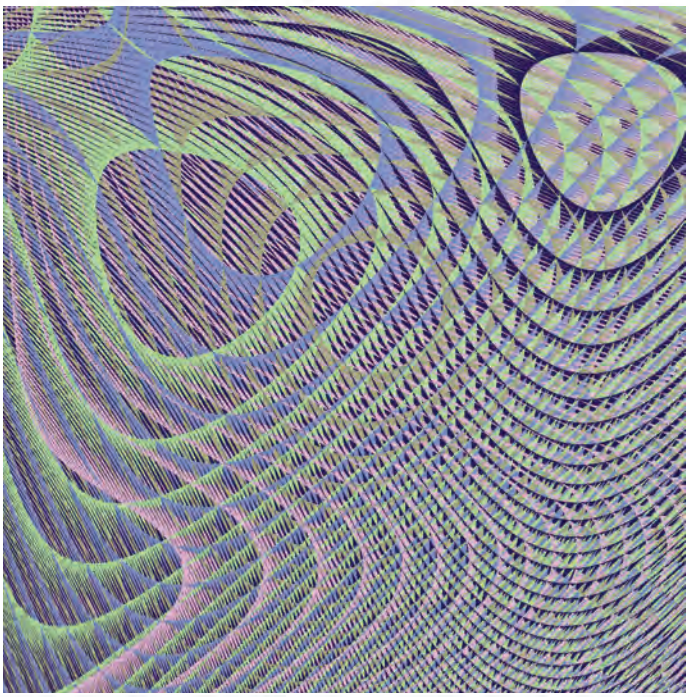

O altă funcție care transformă funcțiile din strict crescătoare în funcții nemonotone pentru rezultate pe date reale are următorul concept: pentru fiecare număr, luăm doar cele mai importante n cifre în baza a doua. Așa arată:

- $r_n(x) = \left[x/2^{[log2(x)-n+1]}\right]$, unde [] denotă partea întreagă.

Cu această formulă, am încercat:

- $r_{63}\left((x_0 - x_1)^2 * \left(0.65 * \left(1 + tg\left(ln\left(ln(y_1)\right)\right)\right)\right)^{(x_1+y_1)}\right) * r_{63}\left((y_0 - y_1)^2 * \left(0.65 * \left(1 + tg\left(ln\left(ln(x_1)\right)\right)\right)\right)^{(x_1+y_1)}\right)$(tip 25)

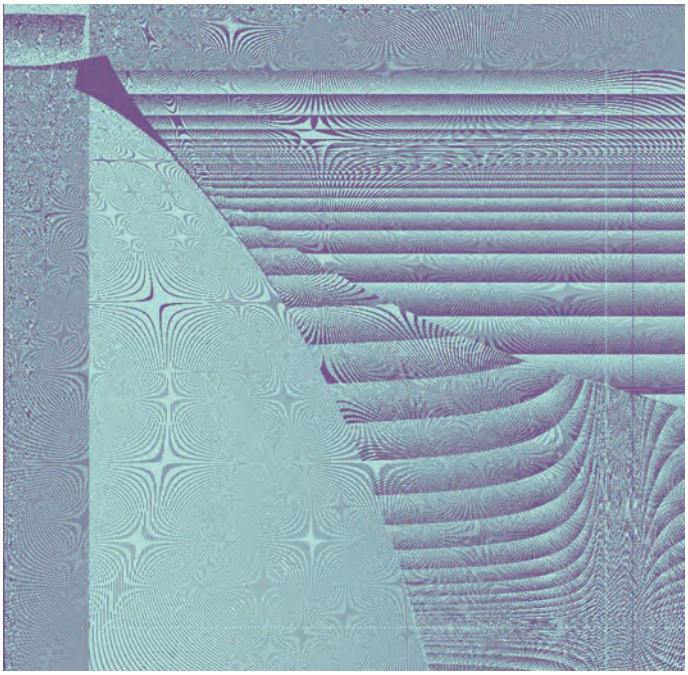

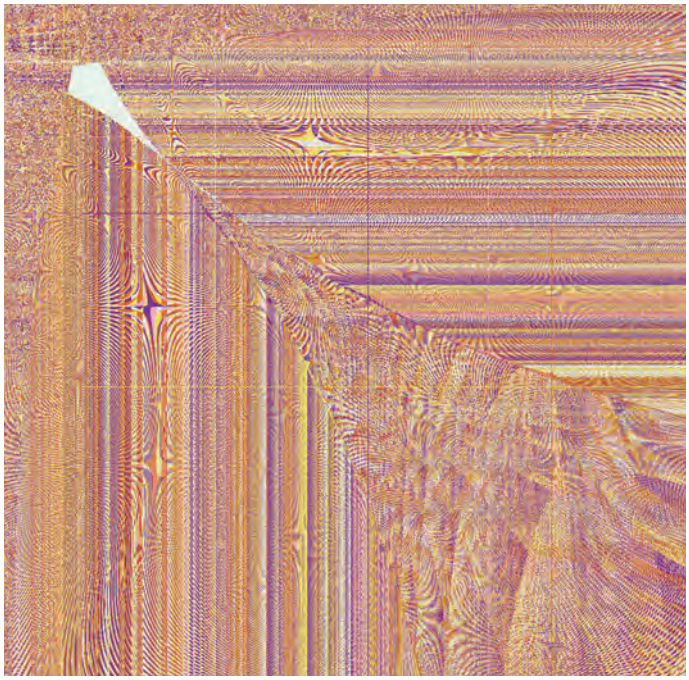

Un experiment secundar în îmbunătățirea aspectului imaginii:

Motivația: Întrucât imaginile generate în acest fel folosesc puține culori si creșterea numărului de culori duce la o imagine asemănatoare diagramei zgomotului (fiecare pixel are o culoare ce pare mai mult aleatoare decat aparținătoare unei forme recognoscibile), am decis să încerc să găsesc reguli de a combina culorile. Una interesantă a fost:

Culoarea fiecărui pixel este determinată de toate rădăcinile, fiecare rădăcină influențând culoarea finală mai mult cu cât, introducând-o în f împreună cu pixelul a cărui culoare vrem să o găsim, rezultatul este mai aproape de rezultatul minim pentru acel pixel. Pentru asta există mai mulți pași:

1. Se schimbă semnul la toate rezultatele date pentru pixelul curent și toate rădăcinile și se găsește noul minim și se scade din toate. Acum avem numere pozitive, iar vechiul minim e noul maxim.
2. Se calculează suma tuturor acestor rezultate și se divide fiecare rezultat cu această sumă. Acum fiecare rezultat va fi între 0 și 1, suma fiind 1. Putem folosi asta în formula de colorare finală (255 este valoarea maximă pe care o poate avea un calculator pentru o culoare):

   $\sum_{n=1}^{numărrădacini}\left((255 * r_n + 255 * v_n + 255 * a_n) * s_n\right)$, r, v și a sunt roșu, verde și albastru, s_n e valoarea între 0 și 1 calculată mai sus.

   În algoritmul final trebuie luat în calcul și overflow-ul: trebuie să verificăm fiecare rezultat dacă este egal cu $\pm\infty$ și să schimbăm în mod corespunzător și trebuie să împărțim rezultatele înainte de a le însuma la un număr astfel încât suma lor să nu dea overflow.

Exemple pentru metoda de colorare de mai sus

Distanța euclidiană

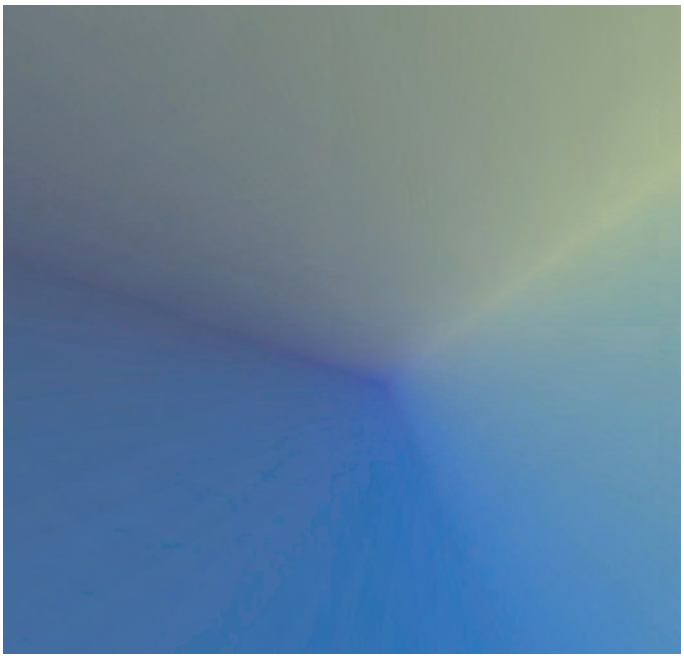

Tip 10

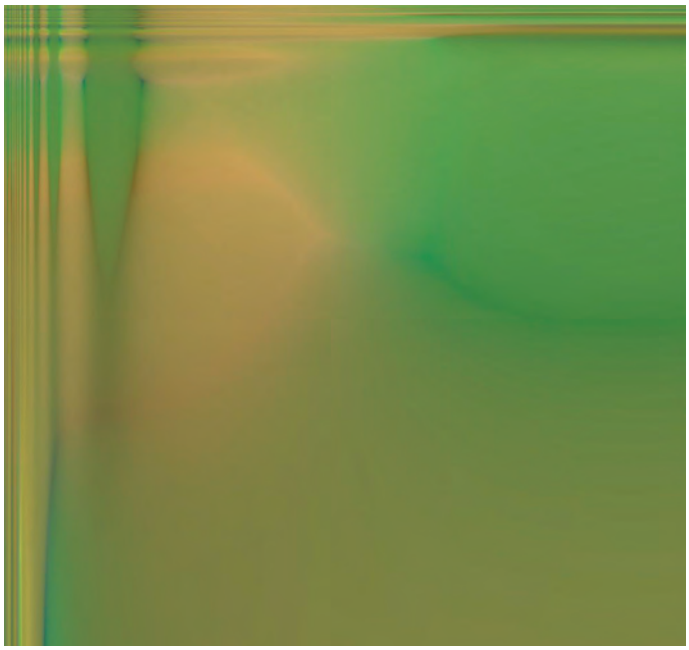

Într-adevăr, am ajuns la o formă destul de diferită de la ce am pornit (diagrama Voronoi), dar consider că rezultatele merită luate în considerare. Există, bine-înțeles, multe posibilități neexplorate: alte formule, alte procedee de colorare, crearea unui video în loc de diagramă ori prin zoom-in / zoom-out sau prin mișcarea punctului din care se începe diagrama etc. Așadar, consider că acest articol nu este în niciun caz exhaustiv, însă potențial pune niște baze pentru dezvoltări ulterioare.

Mălina-Florentina MOCANU *clasa a XI-a F*

Despre costumul popular din regiunea Soveja-Câmpuri

- cu dragoste și prețuire -

Nimic nu poate reprezenta mai bine istoria și cultura unui popor decât costumul național. Este cea mai de preț mărturie lăsată de către strămoșii noștri. Deși la origine portul popular românesc este unul singur, există elemente specifice în funcție de regiunile țării. Diferențele pot fi la nivelul croiului, al culorilor, materialelor, dar și al simbolurilor cusute atât pe ie cât și pe fotă.

În zona Vrancei, fiecare localitate și-a pus amprenta asupra costumului popular, oferindu-i autenticitate. Dintre toate variantele costumului popular de pe valea Șușiței, cele mai reprezentative și care stârnesc aprecieri sunt în localitățile Soveja și Câmpuri.

Soveja este o mică așezare unde tradiția încă nu a pierit și bătrânii încearcă să o transmită și generațiilor viitoare. Femeile nu au încetat să coasă portul național, ba chiar bătrânii îl poartă zi de zi cu mândrie.

Portul popular la femei se compune din: cămașă cu poale, fotă, brăcilă, cheptărică, șosete din lână, opinci, batic sau batistă și traistă. Ia de femei sau cămașa sub denumirea cu care este cunoscută la Soveja, se lucra pe in, din pânză de casă obținută în războiul de țesut, iar firul de bumbac, in sau cânepă erau cel mai des folosite. Pânza pentru o cămașă era croită din opt bucăți: față, spate, guler, două mâneci, două altițe și poale. După prima etapă în care pânza era croită femeile treceau la cusutul propriu-zis. Luau fiecare bucată și porneau rândul de cusătură. Primele cusături erau în formă geometrică realizate prin unirea punctelor, în formă de liniuță, iar mai târziu a pătruns influența elementelor din natură sub forma modelelor precum: flori, petale, frunzulițe, ce se realizau din așa numitele musculițe, o împletitură în formă de x. Cusătura rândurilor pe bucățile de pânză, se făcea cu mătase, bumbac și fir de argint, iar mai târziu au fost aplicate mărgele și fluturi de culoare alb, auriu si verde. Cusătura în formă de rânduri era aplicată pe piept, spate și mâneci. Pe mânecă, de o parte și de alta a rândului, se brodau sabace și puișori, cusături cu mătase naturală asortate cu culoarea șirurilor. Pe piept cele două rânduri erau cusute la o distanță de 10 cm una față de cealaltă, ca să poată fi observate ușor de sub cheptărică încheiată la un nasture. Pe umeri este poziționată chirușca, o cusătură pe o pânză croită în formă de triunghi, sau altița introdusă mai târziu, care era o bucățică de pânză în formă de dreptunghi, care unește pânza pentru piept, spate și mânecă. Altița pe cămașă o purtau doar femeile căsătorite, fetele necăsătorite purtau cămașă doar cu rânduri. Partea din față și din spate nu erau cusute între ele, ci erau prevăzute cu un sistem de prindere cu nasturi. Mânecile aveau în zona încheieturii o floare brodată pe margini și colțișori făcuți cu inglița. Cămașa era despicată pe piept, în jur de 12 cm și se numea gura cămășii. Toate aceste bucăți erau încrețite la final în jurul gulerului, care măsura în jur de 2 cm lățime. Partea de sus a cămășii se cobora până deasupra genunchiului cu o bucată de pânză, cunoscută și sub denumirea de poale, care era acoperită de fotă. Fota, din fir de lână de culoare neagră, era țesută pe lățimea ei și putea fi o țesătură simplă pentru a putea fi purtată zilnic, fie cusută cu fir metalic sau mătase, destinată zilelor de sărbătoare. Brăcila, țesută din fir de bumbac în culori precum roșu, albastru, verde, negru și nuanțe de galben. Cheptărica din catifea era căptușită și cusută, pe lângă croială, cu elemente florale la care femeile foloseau fir metalic sau de bumbac, iar mai târziu țevi, mărgele și fluturi. Ciorapii se împleteau din lână de oaie iar opincile cu nojițe se confecționau din piele de porc

care după sacrificare se întindea foarte bine pe un blat din lemn și era prinsă în cuișoare, loc unde se lăsa la uscat.

La bărbați portul popular se compune din: cămașă, numită și manișcă, cămașă largă, ițari, chimir, jaletcă, șosete din lână și opinci. Cămașa, numită manișcă, cusută cu sabace, era din pânză de casă, croită din patru părți: față, spate și două mâneci. Partea din față avea pe piept de o parte și de alta a despicăturii, două rânduri de cusături cu model în formă geometrică, realizat din unirea punctelor și încrețit sub piept. Mânecile erau simple, dar la bază erau strânse cu o brățară cusută cu motive tradiționale ca cele de pe piept. Cămașa largă, dar și lungă în același timp, se purta peste manișcă, avea de asemenea cusături pe piept, la baza mânecii și poale (până la genunchi). Se purtau cele două cămăși, una peste alta pentru că nunțile se țineau de obicei în perioada anotimpului rece și manișca, fiind strânsă la baza mâinii, nu permitea frigului să pătrundă pe mânecă. Peste manișcă și cămașa largă se purta un chimir din piele cu două sau trei catarame și buzunare. Ițarii erau confecționați din lână sau bumbac. Jaletca, era o piesă care se realiza din stofă de lână, peste care se aplicau așa numitele găițane, șnururi intersectate, pe lângă croială, iar în partea de jos se aplicau buzunare. Se încheiau cu nasturi, iar în zona gâtului avea un guler din blană naturală, de dihor. Pe cap purtau căciuli din blăniță de oaie.

În localitatea Câmpuri, spre deosebire de Soveja, costumul popular nu este compus din același număr de elemente și diferă denumirile. Portul popular feminin este format din: ie, catrință, maramă sau dulmea, bete și opinci.

Materialele folosite pentru ie erau cânepa și inul care erau dospite în apă, trase prin pieptar unde erau făcute fuioare, ca mai apoi să fie toarse și cusute la războaiele din casă. Ia este formată din două părți denumite ciupagul din față și ciupagul din spate. Pe partea din față a cămeșei predomină cusăturile cu influențe din natură frunze, flori și petale, dar și elemente geometrice tradiționale. O diferență vizibilă între ia din Câmpuri și din celelalte comune este aceea că pentru cusături nu se folosește fir metalic, ci doar fire din mătase și bumbac de culori predominant deschise precum galben, roșu si portocaliu, dar mai există și negre sau alte culori închise. Mâneca lungă pornește din umăr, despărțită de acesta prin altiță, iar la bază mâneca este prevăzută cu colțișori croșetați. Peste ie femeile mai purtau și o bundiță de culoare neagră, cu borduri florale sau un flanel împletit la andrele. Catrința este din bumbac sau lână, țesută în război dintr-o singură bucată. În funcție de vârstă, catrințele sunt mai împodobite pentru femeile căsătorite și mai simple pentru tineret. Pe catrință sunt cusute șiruri de forme geometrice și linii pe toată lățimea ei. Betele sunt un cordon lung de circa 2 m și lat de 5. Sunt împodobite cu chenar floral și se termină cu 3-4 canafi. Se strâng foarte tare în jurul corpului pentru a fixa catrința să nu cadă

Costumul popular bărbătesc este format din: căciulă de miel, cămașă, ițari, opinci și bete.

Cămașa era din pânză de in sau cânepă, cu gulerul strâns la gât și prevăzută cu doi nasturi mici cu cheotori sau canafi. Cămeșile bărbătești au, de obicei, cusături doar in zona pieptului, a gâtului și mânecii. Se foloseau ca și la femei modele florale de nuanțe deschise. Mânecile largi se termină cu manșetă cusută cu model și se încheie cu canafi sau doi nasturi. Opincile erau confecționate din piele de porc sau vită care se colorau la fel ca și lâna în fiertătură de coajă de arin sau nuc, procedeu ce oferea flexbilitatea încălțămintei. Betele bărbaților câmpureni sunt au o lățime de 5 cm, ca la femei, spre deosebire de betele bărbaților din comuna Paltin care sunt mult mai late și unele împodobite cu ciucurași. Opincile se legau de picior cu ață din păr de capră, numite nojițe.

Fiecare variantă a costumului popular are farmecul său și ține de datoria noastră să conservăm această comoară care reprezintă și identitatea noastră națională. Este păcat ca noile interpretări ale portului popular care sunt acum pe piața comercială să înlocuiască autenticul.

Vlad COJOCARU

clasa a XII-a F

Perspectivele obiectivului fotografic

Teodora TUDOSE

Absolventă a Colegiului "Unirea" - promoția 2017
UNATC "I.L.Caragiale" - Facultatea de Teatru,
secția Artă Coregrafică (master - 2022)

On the Edge of the Light

O perspectivă asupra spectacolului de dans contemporan

Începutul secolului XX marchează ireversibil lumea dansului prin nevoia câtorva artiști de a schimba mentalitatea și forma rigidă a dansului clasic, schimbare ce va duce la crearea unor noi limbaje și forme de dans.

În acest moment, mai mulți artiști și coregrafi se separă de academismul dansului clasic și pornesc în căutare de noi limbaje și mijloace artistice de expresie. Această desprindere s-a produs în urma nevoii de a pune corpul în centrul atenției, de a urma principii naturale de mișcare, de a explora în noi moduri în care poate exista corpul în spațiu. Noua direcție a purtat denumirea de *dans modern* și pe durata unui secol a fost marcat de personalități importante prin descoperirea unor tehnici, estetici și metode de lucru ce stau la baza dansului contemporan de astăzi: Isadora Duncan, Rudolf Laban, Martha Graham, Merce Cunningham, Pina Bausch etc.

Dansul contemporan își propune să exploreze diferite spații prin diferite moduri de mișcare ale corpului. Principiul central care leagă spațiul și corpul este cel al *mișcării naturale,* care se referă la reacția intuitivă a corpului la impulsuri exterioare, iar apoi la dezvoltarea lor. Există mai multe tehnici de lucru, care antrenează și îndrumă diferit corpul și plastica dansatorilor, ceea ce a dus la configurarea unor companii de dans cu specific individual la nivel internațional. Datorită acestei varietăți de tehnici și limbaje, dansul contemporan este dificil de catalogat, de delimitat și chiar de definit.

Intruziunea din ce în ce mai pregnantă a dansului contemporan în spectacolele de teatru îl face și mai greu de marcat ca direcție. La momentul actual, artele spectacolului sunt strâns legate între ele, observându-se o fuziune a mai multor arte în cadrul aceluiași spectacol. Cu alte cuvinte, spectacolele de teatru încep să aibă o altfel de configurație, conținând în mod egal text, mișcare, elemente vizuale și muzică. Această nouă formă vine din nevoia teatrului de a ajunge cât mai mult la oameni, prin toate simțurile, întrucât forma clasică nu mai este suficientă.

Spectacolul de dans contemporan este cu atât mai viu, activând și implicând spectatorul prin dinamismul mișcării ca limbaj de bază. Fără un text scris, coregraful își creează propriul material de lucru prin intermediul corpului său și al dansatorilor cu care lucrează, urmând ca acest material să fie descifrat de public. Pot exista inserții de text sau cuvinte care să ajute spectatorul să rămână pe linia descifrării conceptului

ales, însă crearea de imagini vizuale puternice și purtătoare de sens sunt cele care rămân în memorie și care ajută în decodificare.

Aceste imagini puternice se creează în momentul în care devin recognoscibile ca motiv sau simbol universal, dar și în momentul în care s-au format pe baza consumării unei relații cu încărcătură emoțională. Ele rămân în mintea spectatorului și sunt punți de legătură folosite de coregraf, oferind un punct clar pe care își poate așeza atenția. Se construiesc prin trimiterile reieșite din relația personajelor cu acțiuni și obiecte scenografice. Un exemplu din spectacolul „***On the Edge of the Light***" constă în imaginea de final, când cele trei personaje masculine expun ca la un interogatoriu personajul feminin, urmând ca apoi să își îndrepte luminile spre public, imagine cu care se încheie spectacolul. Deși scoasă din desfășurarea spectacolului, această imagine transmite ideea de expunere și presiune cu care ne putem confrunta fiecare din noi în societatea din care facem parte. Astfel, prin construirea unei relații între personaje, acțiune și obiect, spectatorul poate înțelege sensul de descifrare al imaginii, fie prin direcția dorită de coregraf, fie prin direcția proprie, rămânându-i în minte acea imagine.

„On the Edge of the Light"
Coregrafia: *Teodora Tudose*
Distribuția: *Andrei Atabay, Andrei Cristea, Dragoș Duruian, Teodora Tudose*
Muzica: *Sarah Mitrofan*

Spectacolul „***On the Edge of the Light***" s-a format prin prisma stării de expunere și abandon simțite în momentul unei presiuni. Conceptul face referire la presiunea încadrării în anumite standarde sociale și neputința atingerii lor, având și trimiteri feministe. Vorbește despre neputință, despre încercarea de a te încadra într-un mediu din care știi că nu faci parte. Am căutat să explorez și să îmbin limbajul gestual, discursul și modalitățile de utilizare a luminii ca obiect scenografic. Am descoperit noi modalități de construcție și creare de imagini, cel mai puternic moment fiind implicarea umbrei proprii ca personaj. Spațiul a fost și el transformat pe parcursul spectacolului, folosind până și pereții în mod activ. Spectacolul a avut premiera în cadrul U.N.A.T.C. București. A fost selectat în Festivalul de Dans Contemporan „Connect" Craiova, Bucharest Fringe – Maratonul Teatrului Independent și în Stagiunea Dans Nomad din Timișoara.

Nevoia de materializare în forma unui spectacol de dans a ideilor de mai sus a venit în urma vizionării câtorva documentare despre viața Prințesei Diana și despre dificultățile cu care s-a confruntat în încercarea de a ajunge să aparțină de universul Casei Regale. Într-un interviu pentru BBC expune problemele cu care s-a confruntat printre care: lipsa de afecțiune, sentimentul de abandon, rigiditate exagerată, bulimie. Relația cu membrii Casei Regale era rece, formală, nu se simțea protejată. Nu am căutat să fac un spectacol despre Lady Diana ca personaj, ci despre stările cu care oricine se poate confrunta în situații asemănă-

toare. Astfel, interviul cu BBC a fost contextul prin care am putut exprima ideea de presiune socială și de neapartenență, întrucât a fost un element recognoscibil pentru public, fiind suport audio integrat în spectacol.

Despre perspective

Perspectivele de interpretare ale unui spectacol de dans contemporan sunt adesea multiple, în funcție de legăturile pe care le face fiecare spectator. Acest lucru este întru totul de așteptat, deoarece aparține unui domeniu caracterizat de subiectivism. Important e ca traseul ales de spectator să aibă un fir logic și să se susțină pe baza imaginilor oferite de coregraf. Așa cum am menționat, spectacolul „***On the Edge of the Light***" poate fi văzut și dintr-o perspectivă feministă datorită distribuției: personajul central este o femeie care se află în conflict cu celelalte personaje, trei bărbați. Deși nu mi-am propus ca aceasta să fie direcția de interpretare, sunt perfect conștientă de ea și o accept ca fiind posibilă, întrucât conceptul spectacolului a avut ca sursă de inspirație povestea unei femei cunoscute la nivel global.

Câtă vreme firul ales de spectator se susține logic și nu este radical diferit de ce a vrut să transmită coregraful prin acel spectacol, nu prejudiciază valoarea operei. În momentul în care nu se înțeleg tema centrală și conceptul de bază ale spectacolului, atunci apare o problemă în capacitatea coregrafului de a-și comunica opera.

Sunt cazuri în care spectatorul încearcă să facă niște legături și caută sens în ceea ce vede, însă materialul nu îi permite fiind fie prea abstract, fie prea puțin legat de celelalte scene. Sunt de asemenea cazuri, în care totul este prea direct și clar expus și nu se mai lasă loc de intervenția spectatorului în deslușirea sensului. În ambele cazuri, spectacolul a ucis perspectiva spectatorului, fiindcă nu i s-a oferit șansa de a veni cu propria contribuție pe un fir logic născut din conceptul coregrafului. În aceste situații, coregraful trebuie să-și asume faptul că nu s-a putut distanța de perspectiva proprie pentru a-și imagina perspectiva spectatorului și trebuie să caute să se dezvolte și să-și îmbunătățească mijloacele de expresie pentru a nu fi nici prea direct, nici prea abstract pentru public.

Într-un spectacol există mai multe perspective, în funcție de oamenii implicați. Perspectiva coregrafului sau a regizorului este cea de la care se pornește întregul concept și spectacol.

Ea poate suferi modificări în momentul în care se începe lucrul, însă reprezintă centrul de referință ce influențează perspectivele dansatorilor, actorilor, scenaristului, compozitorului, scenografului, lighting designer-ului etc.

Ce e cel mai dificil pentru coregraf este faptul că trebuie să țină cont în același timp și de perspectiva sa și de perspectiva publicului care nu ia parte la procesul de creație. El trebuie să știe totul și în același timp să nu știe nimic pentru a putea oferi publicului anumite momente cheie de care să se agațe și din care să înțeleagă firul acțiunii.

Frumusețea dansului contemporan este că schimbă percepția asupra a ceea ce vezi în jur și a ceea ce vezi în interiorul tău. Îți permite să te deschizi și să te așezi înăuntrul tău în același timp. Este un mijloc de expresie extraordinar de puternic, firesc și care îți dă posibilitatea să te conectezi la spațiul în care trăiești.

Beatrice-Maria ALEXANDRESCU

Asistent universitar doctorand
Secția de Limbă și Literatură Japoneză
Facultatea de Limbi și Literaturi Străine
Universitatea din București

Configurarea alterității în cazul traducerii în limba română a romanului *Kamen no Kokuhaku* (*Confesiunile unei măști* - 2003) de *Mishima Yukio*

Traducerea implică, inevitabil, transferul unor informații culturale specifice culturii căreia îi aparține textul original în versiunea în limba în care se traduce (limba țintă). Această mutare dintr-o limbă într-alta, dintr-un spațiu cultural într-un alt spațiu cultural nu este una facilă, întrucât diferențele aduc cu ele dificultăți în ceea ce privește reintegrarea informației culturale. „Traducerea se confruntă cu dubla dificultate de a recrea autenticitatea culturală și de a asigura funcționalitatea comunicativă." (Sun 2018: 75), ceea ce înseamnă că în procesul traducerii se întâlnesc probleme precum încercarea de a păstra în textul redactat în limba țintă particularitățile culturii sursă, încercare ce trebuie să fie însoțită de strădania traducătorului de a nu distruge caracterul natural al limbii.

grafica: Valentina Spătaru

Diferiți cercetători din sfera traductologiei au operat cu o serie de noțiuni pentru a descrie trăsăturile rezultatului traducerii:

„Textele traduse pot încerca să obțină „acceptabilitate" (Toury) sau „fluență" (Venuti) printr-o strategie „domesticitoare" care le face să arate ca o scriere originală. Sau pot încorpora referințe culturale opace, sintaxă neobișnuită, variație stilistică, arhaisme și așa mai departe, pentru a arăta alteritatea ireductibilă a textului original și, astfel, propriul statut de discurs tradus." (Delabastita: 239)

Caracterul „fluent" despre care vorbește Venuti (1995) este deosebit de important, în cazul nostru fiind vorba despre traducerea literară, căreia îi este specifică dimensiunea estetică. Totodată, traducătorul recurge la diverse metode pentru a păstra alteritatea, pentru a-i face simțită prezența în textul scris în limba țintă.

Redarea cu acuratețe a lumii Celuilalt este una dintre responsabilitățile traducătorului, despre acest aspect Bogdan Ghiu scriind că „[...] trebuie să traducem, atenţi însă să nu-l înghiţim, şi noi, pe celălalt, sărind, negînd traducerea, netraducînd, nenegociind între datoria de a traduce şi imposiblitatea de a traduce." (Ghiu 2015: 93)

Celălalt este o parte esențială a respectivei opere literare, neincluderea sa în textul țintă însemnând nerespectarea existenței sale.

Un concept care apare în teoria traducerii este culturemul, o clasificare fiind oferită de Lungu-Badea (2004), iar o alta, de Nagy: „*antropocultureme*", „*socio-cultureme*", „*cultureme naturale*"și „*cultureme discursiv comunicaționale*"(Nagy 2020: 231-232). Lungu-Badea scria că „Unele culturi au valoare absolută şi traducătorul este dator să o păstreze, să o gloseze, să o comenteze [...] De asemenea, traducătorul poate propune un culturem, o altă referinţă culturală echivalentă pentru transferarea obiectului în sistemul de reperare-ţintă fără să-l deformeze, respectându-i caracteristicile interne şi aparenţa externă [...] " (Lungu-Badea 2004: 197).

În plus, după ce prezintă clasificarea culturemelor ce îi aparține lui Lungu-Badea, Gîță vorbește și despre alte categorii de cultureme, printre care se numără cele „care denumesc cultura lingvistică" (Gîță 2019: 89). O altă clasificare a „cuvintelor culturale" (Newmark 1988: 95) îi aparține lui Newmark, o parte dintre categorii fiind următoarele: „ecologie", „cultură materială (artefacte)" (din aceasta fac parte „mâncarea", „hainele", „casele și orașele", „transportul"), „cultură socială", „organizații, obiceiuri, activități, procedee, concepte" (cu subcategoriile „politice și administrative", „religioase", „artistice") (Newmark 1988: 95-102).

Negocierea cu Celălalt se poate realiza în diverse moduri. De obicei, traducătorii optează pentru mai multe procedee. De pildă, un articol care prezintă și exemplifică astfel de procedee este cel al lui Aixelá, care vorbește despre „repetiție", „adaptare ortografică", „traducere lingvistică (non-culturală)", „glosă extratextuală", „glosă intratextuală", „sinonimie", „universalizare limitată", „universalizare absolută", „naturalizare", „ștergere", „creație autonomă" (Aixelá 1996: 60-65). O altă clasificare îi aparține lui Newmark, o parte dintre categorii fiind „transferul", „echivalentul cultural", „neutralizarea", „traducerea literală", „naturalizarea", „analiza componențială", „ștergerea", „traducerea standard acceptată", „parafraza, glosa, notele etc." (Newmark 1988: 103).

După cum afirmă Lungu-Badea „Imaginea completă a traducerii culturemelor şi evaluarea traducerii acestora a scos în relief faptul că problema de transfer a culturemelor nu constă în a păstra fidelitatea faţă de formă, adesea surprinzător de uşor de restituit, ci în a fi fidel conţinutului, dar mai ales ambianţei culturale în care se actualizează semnificaţia." (Lungu-Badea 2004: 200).

Această „ambianță culturală" (Ibid.) poate fi păstrată prin aplicarea strategiilor potrivite.

În continuare, ne vom referi la modul de traducere a unor elemente din romanul "Confesiunile unei măști" de Mishima Yukio. Cu ajutorul acestora, într-o traducere (aplicând procedeele corespunzătoare), se poate recupera cadrul cultural diferit, introducându-se acea particularitate locală a spațiului japonez. (În paranteză fie spus, prenumele, modul în care sunt strigate anumite personaje, respectiv numele de familie care apar în versiunea tradusă – Sugiko, Chieko/ Chako, Sonoko, Yakumo, Kusano, Nukada, Omi, „domnul Ôniwa" (Mishima 2003: 99), „familia Ôniwa" (Ibid.), „nea Tatsu" (Ibid., p. 123), „Tatsuo" (Ibid.) - , precum și denumirile unor locuri, de exemplu, „teatrul Kabukiza" (Ibid., 10), „cartierul Shinjuku", (Ibid., p. 17), „ținutul Kinki" (Ibid., p. 92), „bulevardului Ginza" (Ibid., p. 105), „cartierul Azabu" (Ibid., p. 155) reconstruiesc, din punct de vedere onomastic și spațial, lumea ficțională. Alteritatea este subliniată astfel, cititorul culturii țintă întâlnind nume noi, acestea având un puternic impact în ceea ce privește contactul cu Celălalt. De remarcat este faptul că anumite nume care le aparțin unor persoane care au existat - „Shokyokusai Tenkatsu" (Ibid., p. 17) - sau unor personaje din alte texte literare - „Yaegakihime" (Ibid., p. 19) – sunt însoțite de note de subsol: „Celebru jongler, de inspirație occidentală (1886-1944)" (notă de subsol în Mishima 2003: 17), respectiv „eroină dintr-o piesă Kabuki" (notă de subsol în Ibid.,

grafica: Catrinel Constantin

p. 19). Introducând informații suplimentare, traducătorul contribuie la instruirea lectorului, dat fiind faptul că este vorba despre numele unui jongler japonez, precum și despre un personaj dintr-o altă literatură, respectiv despre teatrul Kabuki, care este o caracteristică a artei nipone.

Un antropoculturem este しめ縄 shimenawa (Mishima 1950: 32), care apare în varianta în limba română sub forma „shimenawa" (Mishima 2003: 26), cuvântul fiind însoțit de o notă de subsol în cadrul căreia este explicat sensul acestuia: „Frînghie ce delimitează spațiile sacre, protejîndu-le de maculare." (notă de subsol în Mishima 2003: 26). Prin intermediul acestei note se reconfigurează cadrul vizual al scenei respective. Un element referitor la budism este 劫初 gōsho din 劫初の一瞥 gōsho no ichibetsu (Mishima 1950: 68) - „«privirea începutului»" (Mishima 2003: 52), o notă de subsol conținând o explicație referitoare la „început" (劫初 gōsho): „Gousho – facerea lumii, în accepție budistă" (notă de subsol în Ibid.). Textul conține nu doar termeni referitori la credințele japonezilor, ci și un cuvânt din domeniul vestimentar precum 国民服 kokuminfuku (Mishima 1950: 137), acesta fiind tradus ca „uniforma națională" (Mishima 2003: 100). Forma este însoțită de o notă de subsol: „Îmbrăcăminte impusă populației în timpul războiului din Pacific, asemănătoare uniformei militare" (notă de subsol în Ibid.). Din nou, traducătorul îl informează pe lector cu privire la obiectul respectiv, recuperând atât contextul istoric (se precizează perioada în care se purta acel obiect vestimentar), cât și cadrul vizual (se menționează o ținută similară).

Ne vom ocupa în continuare de modul în care au fost traduse anumite elemente lingvistice specifice limbii japoneze, variantele în limba țintă refăcând spațiul în care se vorbește aceasta. Textul literar conține, de pildă, un sufix prin care se marchează politețea, anumite forme întâlnite în cazul unui dialect sau în cazul exprimării celor din provincie, precum și particularități fonetice ale unui împrumut din limba engleză. Un prim exemplu este さん (Mishima 1950: 46), care apare tradus ca „un sufix de politețe, -san" (Mishima 2003: 37), traducătorul includzând în versiunea în română (chiar în interiorul textului literar) informații referitoare la acest sufix, ceea ce conduce la o împletire între vocea scriitorului și cea a traducătorului. Considerăm că astfel cititorul culturii țintă este familiarizat cu trăsăturile limbii japoneze, în cazul de față fiind vorba despre modul de exprimare a politeții. În acest fel, lectorul român are șansa de a afla câteva aspecte referitoare la modul de adresare specific limbii japoneze. Un caz dificil este următorul: traducerea termenului ズーズー弁 zūzū-ben (Mishima 1950: 109), care este redat ca „vorba fonfăită caracteristică dialectului din Tohoku" (Mishima 2003: 80-81).

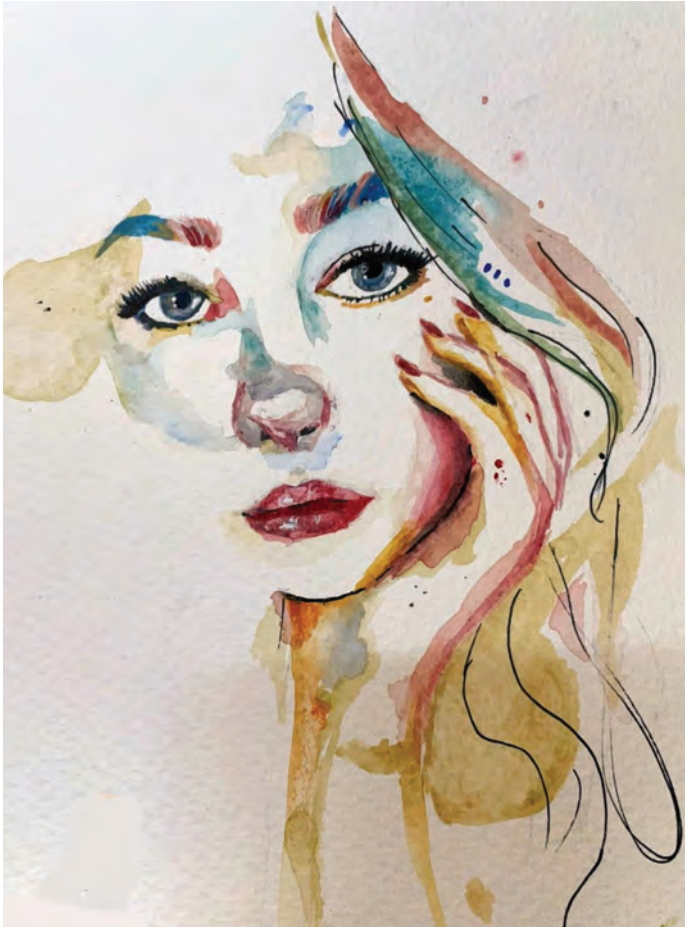

grafica: Ioana Bianca Bușilă

Traducătorul încearcă să ofere la nivel fonetic modul în care vorbesc cei din Tōhoku. Denumirea respectivă din limba japoneză este „peiorativă" (Kimura 1988: 31), secvența zūzū fiind „onomatopeică" (Ibid.), referitoare la „modul în care se presupune că ar fi sunat dialectul Tohoku pentru urechile celor care nu sunt din această regiune-«Zuu-zuu-zuu-zuu.»" (Ibid.). Totodată, se introduce în text o informație referitoare la zona în care este folosit dialectul respectiv. Creativitatea traducătorului se manifestă în cazul următorului cuvânt, care se referă la o persoană care vorbește astfel: ズー特 zūtoku (Mishima 1950: 109) este tradus ca „fonfițer" (Mishima 2003: 81), acesta fiind un joc de cuvinte al cărui rezultat cuprinde secvențe alipite din „fonfăit" și „ofițer" (zū- din zūtoku trimite la zūzū-ben). O altă construcție prin care se dovedește această creativitate este „fleț-majorul" (Mishima 2003: 81), căreia în textul original îi corespunde 馬鹿特 bakatoku (Mishima 1950: 109), baka însemnând în limba japoneză „prost, idiot", sens ilustrat în limba română prin „fleț-". Astfel, textul în varianta tradusă devine „fluent" (Venuti 1995). O caracteristică lingvistică a vorbitorilor din provincie este păstrată, traducătorul optând pentru o formă din limba română care indică diferența dintre limba standard și limba vorbită de o parte din cei care locuiesc în provincie: 「情報はどうだべえ Jōhō wa dō da bee (Mishima 1950: 124) este tradusă astfel - „Cum îs veștile?" (Mishima 2003: 91). Această echivalare are rolul de a-l face pe cititorul culturii țintă să înțeleagă deosebirile lingvistice dintre formele utilizate de japonezii din diferite zone, chiar dacă întrebarea în limba japoneză nu este redată în mod explicit, ci prin intermediul unei construcții similare din punctul de vedere al acestei deosebiri. Chiar dacă în textul original cuvântul デステネイ desutenei („destin") nu apare în enunțul 「彼は宿命という英語を明治風に発音した。」(Mishima 1950: 121) („A pronunțat cuvântul englezesc pentru «destin» în stilul epocii Meiji."), traducătorul îl include în textul în limba română pentru a facilita înțelegerea lectorului: „Folosise cuvântul englez, destiny, pentru destin, pocindu-l cu pronunția de la sfîrșitul secolului al nouăsprezecelea." (Mishima 2003: 89). Imaginea auditivă este sugerată astfel, ilustrându-se modul în care se pronunța împrumutul lingvistic din engleză într-o anumită perioadă istorică, ceea ce contribuie la îmbogățirea culturală și lingvistică a cititorului culturii țintă.

În concluzie, alteritatea este redată prin diverse mijloace, lectorul având cadrul necesar pentru a percepe diferențele culturale, precum și elementele care țin de diversitatea lingvistică specifică limbii japoneze. Mai mult decât atât, prin traducerea pasajelor referitoare la modul în care vorbesc cei din provincie, respectiv cei din Tōhoku, cititorii culturii țintă au posibilitatea de a intra în contact cu modul în care o parte dintre japonezi îi percep pe alți japonezi, altfel spus, cum japonezii vorbitori de limbă standard îl văd pe Celălalt, care este reprezentat de cei care nu o utilizează în exprimare.

BIBLIOGRAFIE PRIMARĂ:

Mishima, Yukio. Confesiunile unei măști. Traducere din japoneză de Emil Eugen Pop. București: Humanitas, 2003.

Mishima, Yukio. Kamen no Kokuhaku. Tokyo: Shinchōsha, 1950.

BIBLIOGRAFIE SECUNDARĂ:

Aixelá, Javier Franco. "Culture-specific Items Translation". Translation, Power, Subversion. Álvarez, Román, M. Carmen Africa Vidal (eds.). Clevedon/ Philadelphia/Adelaide: Multilingual Matters Ltd, 1996, pp. 52-78.

Delabastita, Dirk. Chapter 18: "Status, origin, features: Translation and beyond". Beyond Descriptive Translation Studies. Investigations in homage to Gideon Toury. Anthony Pym, Miriam Shlesinger, Daniel Simeoni (eds.). Amsterdam/ Philadelphia: John Benjamins Publishing Company, pp. 233- 246.

Ghiu, Bogdan. Totul trebuie tradus. Noua paradigmă (un manifest). București: Editura Cartea Românească, 2015.

Gîță, Iulia-Elena. „Culturemele chineze: purtătorii celor mai subtile aluzii culturale – în traducere românească (I)". Revista Transilvania, nr. 11-12/ 2019, pp. 87-90.

Kimura, Yukiko. Issei: Japanese Immigrants in Hawaii. Honolulu: University of Hawaii Press, 1988.

Lungu-Badea, Georgiana. Teoria culturemelor, teoria traducerii. Timișoara: Editura Universității de Vest, 2004.

Nagy, Imola Katalin. Introducere în traductologie sau noțiuni și concepte fundamentale în teoria și practica traducerii. Cluj-Napoca: Editura Scientia, 2020.

Sun, Yifeng. Translating Foreign Otherness. Cross-cultural Anxiety in Modern China. London and New York: Routledge, 2018.

Newmark, Peter. A Textbook of Translation. Hertfordshire: Prentice Hall International, 1988.

Venuti, Lawrence. The Translator's Invisibility: A history of translation. London and New York: Routledge, 1995.

grafica: Irina Chiriță

prof. Roliana GIUCLEA

O perspectivă asupra interpretării operei de artă

*Premise, metode și pași în procesul de analiză, probleme ale interpretării **

O privire atentă asupra felului în care omul se raportează astăzi la opera de artă ne furnizează date despre un fel de atitudine care a devenit comună. În prima jumătate a secolului XX, Wölfflin incrimina modalitatea „turistică" de a vedea opera de artă.

Astăzi, lucrurile nu s-au schimbat prea mult, ci, dimpotrivă, problema s-a agravat, adăugând și o anumită grabă, care nu este numai graba generică a epocii, a omului obligat să funcționeze în regim "multi-tasking", ci și graba omului agresat de abundența de imagini venite inclusiv din direcția surselor tehnologice multiple, a internetului în special. Abandonându-se unui decor în perpetuă schimbare, omul contemporan se sustrage cel mai adesea gestului natural al contemplației, care necesită resurse de timp, de răbdare și de educație. Gestul derulării parcă fără sfârșit a unor statusuri din social media coboară în psihologia noastră profundă. Dacă viitorul ne va fi găsit ieșiți din capcana acestei ispite, vom fi adăugat umanității noastre frumusețea reală a lumii, izvorâtă din tâlcurile ei adânci.

Societatea modernă, cu toate atuurile ei de confort și civilitate, este totuși una a unei dramatice înstrăinări a oamenilor față de valorile care au format în timp civilizația umană, și, în consecință, a unei înstrăinări de sine și de celălalt. Dramele noastre cotidiene sunt în mare parte consecința opțiunii de a ne lăsa antrenați în cercul vicios al unei gândiri ultra pragmatice care, cel mai adesea, exclude necesitatea sufletească și spirituală dintre nevoile de bază ale omului.

Descoperirea de sine și descoperirea lumii sunt procese de cunoaștere necesare care pot fi cultivate în mod deosebit în exercițiul raportării la creațiile spiritului uman, pe parcursul copilăriei și al tinereții. Deopotrivă, pentru o bună economie sufletească, deprinderile acestea trebuie reactualizate la orice vârstă.

Se știe că în viitorul apropiat vor dispărea foarte multe meserii, tehnologiile și robotica înlocuindu-le pe acelea care presupun executarea algoritmică a unor pași, sau forța brută. În aceste condiții, adaptabilitatea oamenilor va fi condiția *sine qua non* a supraviețuirii lor. Să îndrăznim să credem că această adaptabilitate va depinde în mod nemijlocit de antrenamentul în operarea în domeniile care implică creativitate și suplețe a spiritului, aspecte în care omul nu va fi egalat nicicând de mașină. Totodată, exercițiul divers, polimorf, al raportării la nesfârșita varietate de creații umane, în sine creează obișnuința schimbării perspectivei, pentru a privi realitatea din unghiuri diverse, antrenând și deprinderi speciale de a observa în detaliu, de a sintetiza, de a realiza conexiuni, făcând comparații, stabilind criterii de asemănare și deosebire. Abilitățile de operare într-un spațiu interdisciplinar cresc astfel progresiv, viziunea interpretativă solicitând resurse diverse de cunoaștere umanistă, resurse de istorie, psihologie, sociologie, religie. Înțelegerea felului în care istoria ideilor a scris subtextul conceptual al formelor plastice devine astfel necesară, scopul ei limpede fiind acela de a ne face vigilenți în fața acestor aspecte de prim rang ale interpretării.

Sigur că, făcând o pledoarie pentru valoarea formativă a raportării la opera de artă plastică, nu putem să lăsăm neacoperit aspectul consistent al interpretării prin prisma logicii interne, compoziționale, a legăturilor de ansamblu și prin prisma raporturilor cromatice implicate.

În cele ce urmează vom încerca să realizăm o radiografie a procesului interpretativ, surprinzând atât aspecte care țin de condițiile unei bune interpretări, cât și aspecte metodologice convergente unei interpretări juste, acordate intenției creatoare.

** Eseul de mai sus are la bază textul Lucrării metodice realizate de doamna profesor Giuclea Roliana, lucrare cu care a obținut gradul didactic I în anul 2022, intitulată „Arta spațiului ecleziastic, între temeiul ei dogmatic și expresia plastică". (ilustrația articolului: www.wikipedia.com)*

Gervex, Henri -- Une séance du jury de peinture au Salon des Artistes Franais, 1885

Opera de artă - un tot coerent care-și subsumează părțile

Opera de artă este un întreg, însă unul articulat, subsumându-și elementele componente interdependente. În acest organism complex, legătura intrinsecă dintre părți nu presupune în mod necesar acordul lor, dimpotrivă, ele funcționează punând în valoare tensiuni și conflicte, opoziții care, cu cât sunt mai elaborate, cu atât conferă întregului o mai mare relevanță. De aceea, fiecare parte, relevată prin contrast cu o alta care devine astfel necesară, se așază într-un determinism ierarhic, al cărui rezultat ultim este întregul indivizibil.

Analiza presupune, în ultimă instanță, scrutarea acestui întreg indivizibil, văzând părțile ca pe elemente care se remarcă într-o țesătură de interdeterminări, coroborate după legile care guvernează sintaxa imaginii. Coborând de la imaginea de ansamblu în adâncul operei prin analiză structurală, trebuie să păstrăm permanent o viziune sintetică, integratoare.

O altă premisă, fără de care nu putem începe orice analiză demnă de luat în seamă a operei de artă, este premisa că orice operă este unică. În lumina acestui postulat, nu este recomandabil să inițiem explorarea operei de la căutarea, în structura ei, a unor indicatori care să o aducă în spațiul familiar al categoriilor stilistice. O atare încadrare, fie ea și corectă, ar nedreptăți opera, văduvindu-ne de o întâlnire cu ea aflată sub auspiciile insolitului, a noului care se cere înțeles fără prejudecăți.. Sigur că problema individualității pune, la un anumit moment, și problema comparației, care ne ajută ulterior nu numai la clasificare, la așezarea operei în contextul mai general al epocii, ci și la găsirea nuanțelor specifice care o diferențiază de operele asemănătoare.

O problemă spinoasă care nu poate fi ocolită - problema valorii operei de artă

Un demers atât de complex, cum este interpretarea, nu poate fi valabil fără o clară înțelegere a ceea ce este esența operei de artă. Problema este una spinoasă, pentru că, vrând-nevrând, ne intersectăm cu problematica valorii, atât de evitată de o parte din critica zilelor noastre, mușcată de șarpele relativismului. Problema valorii operei de artă nu trebuie tratată cu superficialitate, pentru că esența artei prin definiție exclude nonvalorile. Dacă istoria stilurilor poate opera fără judecățile de valoare, istoria artei nu poate opera decât în perimetrul delimitat de definiția valorii. Științific, nu se putea construi o istorie a artelor fără decelarea, din multitudinea de creații ale umanității, a celor cu adevărat semnificative. Orice învățământ artistic are nevoie de o programă care să cuprindă artiști canonici, repere valabile pentru orice tânăr, or acest lucru nu este posibil decât având un sistem valoric de referință, a cărui existență exclude din start orice atitudine relativistă în raport cu valoarea.

Dacă valoarea este o caracteristică ce poate fi doar afirmată, problema ierarhizării pune disciplina istoriei artelor în ipostaza de a opera încă o dată ca o știință, pentru a nu lăsa loc suspiciunilor într-o chestiune atât de delicată.

Rembrandt van Rijn - Lectia de anatomie a doctorului Tulp, 1632

Patru sunt criteriile după care Hans Sedlmayr consideră că trebuie să organizăm o analiză orientată spre definirea valorii și stabilirea rangului. Primul este al unității, al coerenței interne care nu lasă niciunei părți un statut preeminent în fața celorlalte. Creația care își pierde echilibrul unitar este una a cărei patologie poate fi identificată definind specificul acestui dezechilibru: fie că primează virtuozitatea tehnică și se alunecă în formalism, fie că primează semnificațiile fără suportul unei construcții compoziționale pe măsură. Aceste maladii nu sunt singurele care pot invalida o creație. Pot fi identificate, în fapt, o multitudine de alte disjuncții între elementele componente ale operei.

O a doua chestiune care ne apare ca necesară într-o analiză care să stabilească valoarea și rangul este chestiunea originalității. Nu este original ceea ce nu izvorăște din necesitatea interioară de expresie a personalității specifice a artistului. Nu este original ceea ce a fost preluat, miezul care a fost însușit dintr-o sursă externă, chiar dacă virtuozitatea, cunoașterea tehnică a artistului, poate uneori construi un conținut formal valabil.

Punând în discuție criteriul structurii organizate nu facem decât să repunem în discuție o idee deja enunțată, aceea a necesității unei analize a felului în care întregul își subordonează părțile și a felului în care părțile se interconectează, sunt toate acestea într-o logică sintactică al cărei grad de coerență va indica, alături de celelalte criterii, rangul operei.

Nu în ultimul rând, criteriul pe care Hans Sedlmayr îl numește "al densității" este acela care instituie o selecție a valorilor și o stabilire a ierarhiilor pe baza polisemiei și a sensurilor multiplu direcționate a motivelor, formelor și unităților formale. Cu cât elementele unei opere sunt mai justificate, printr-o multitudine de semnificații, cu atât mai mult aceste multiple semnificații le sudează multiplu într-o rețea de conexiuni interne care amplifică sensul operei, și-i dau totodată un statut monolit. De exemplu, o culoare poate avea multiple roluri în cadrul unui tablou, poate accentua un centru de interes, poate crea o corespondență cu o complementară aflată la distanță, trimițând spre citirea unei alte arii a spațiului compozițional, poate emite un semnal senzorial care să "dea tonul" operei. Toate acestea o leagă într-un imuabil complex de determinări cu celelalte elemente ale tabloului și o fac indispensabilă ansamblului prin condensarea funcțiilor.

Creație și proces creator

Voința artistului antrenează un proces progresiv de articulare formală care este subordonat intuiției inițiale. Trebuie să adăugăm că sunt posibile, pe parcursul actului creator, adăugiri care să aibă ca sursă intuiții diferite de cea inițială. Ele pot fi convergente acesteia, adăugând straturi de semnificații viziunii inițiale sau, dimpotrivă, pot fi divergente, caz în care este necesară abandonarea lor.

Studiind geneza operelor de artă se poate constata că există forțe motrice care dau impulsul actului creator și care sunt animate de contextul istoric mai restrâns sau mai larg. Există însă și forțe care nu au o explicație istorică, acționând, de obicei, individual, în cazul procesului creator al unei opere care constituie astfel o excepție. Un caz aparte este al acelor opere atipice care se sustrag curentului general; acestea sunt operele cu adevărat novatoare ale artiștilor al căror stil va face școală.

Este de luat în seamă, când există intenția unei analize, și faptul că opera de artă este cel mai adesea rezultatul unei comenzi, o comandă care poate fi concretă, materială. Se știe foarte clar că multă vreme operele de artă au apărut în urma unor comenzi adresate atelierelor unor artiști care au fost condiționați mai mult sau mai puțin de gustul celui care plătea. Chestiunea scandalului "Rondului de noapte", opera prin care Rembrandt a eșuat în față pretențiilor comanditarilor, realizând o compoziție orchestrată doar după rațiunile și instinctul sau plastic, este foarte cunoscută și nu poate să nu fie luată în calcul în nici o interpretare onorabilă care urmărește să înțeleagă motivele pentru care artistul baroc se distanțează aici în mod clar de schema tipică a portretelor de grup flamande.

Comanda poate fi, într-o mai largă accepțiune și necesitatea lăuntrică, aflată în strânsă conexiune cu necesitatea spirituală a epocii. Aspect similar, de condiționare apriorică, pot să aibă și parametrii cerințelor obiective, de integrare a operei într-un ansamblu mai vast, așa cum am discutat anterior, caz în care opera trebuie să fie integrată unor condiții organice preexistente.

Intuiția primară motivează opțiunile artistului pentru anumite materiale, tehnici și procedee. Viziunea primară atrage după sine, pe parcurs, decizii în acord cu ea și respinge ceea ce îi este străin, funcționând ca un filtru care cerne și direcționează fluxul inspirației în procesul de cristalizare a caracterului final al operei. Momentul ultim al creației trebuie să fie acela în care opera devine suficientă sieși, imanentă, când orice adăugire nu numai că ar deveni superfluă, dar ar și perturba conexiunea dintre părțile care compun întregul. Totodată, momentul ultim al creației ar trebui să fie și acela al constatării deplinei justificări a tuturor elementelor care compun opera, când extirparea oricărei forme din ansamblul compozițional ar săraci mesajul sau l-ar anula.

Premise și condiții ale interpretării

Hans Sedlmayr enunță concis trei "premise etice" ale interpretării, care trebuie cultivate prin intermediul programelor de studiu al artelor.

1) Premisa kenozei, a golirii smerite de sine, pentru a te orienta spre operă

2) Premisa disponibilității "de a te contopi cu altcineva" și de a-l înțelege în mod corect, în spirit de dreptate.

3) Premisa dorinței de "consens cu oamenii în trăirea

Rembrandt van Rijn - Rondul de Noapte, 1642

Intrarea Domnului in Ierusalim. Fragment de basorelief de pe sarcofagul Junia Bassa. 359 AD, Vatican.

unei experiențe superioare", consens dat de direcția coincidentă a interpretărilor juste.

În mod evident, aceste premise sunt și premisele pentru o bună comunicare asertivă.

Contrar aparențelor, prima premisă nu este echivalentă cu renunțarea la individualitate, așa cum smerenia creștină nu anulează ființa omului, ci o îmbogățește, adăugându-i receptori suplimentari de sensibilitate și de atenție. Această prezență a caracterului individual al ființei interpretului va conferi analizei, prin comparație cu celelalte, o nuanțare specifică. Aceste nuanțe specifice, metamorfozate în cuvânt, fac diferența de factură expresivă, dar nu de fond, a diverselor interpretări ale aceleiași opere, care au ajuns la un grad înalt de acuratețe.

Printre aspectele care concură la construcția demersului interpretativ, pe lângă individualitatea despre care am vorbit mai sus, mai putem adăuga înzestrarea artistică a celui care are intenția analizei. Greu de definit în termeni obiectivi, acest tip de înzestrare poate fi identificată în linii mari capacității omului de a realiza conexiuni între fenomene și lucruri care se leagă într-o compoziție coerentă.

Demersul interpretativ nu poate porni decât din încredințarea că există o interpretare justă spre care să țintească acest demers. Chiar în cazul special în care opera este polisemantică, acest lucru are rădăcinile într-un sens aparte al operei, care reprezintă sensul ei particular, distinct de al altora.

O altă premisă a oricărei interpretări este aceea că opera este un univers închegat, coerent, un tot care își subsumează toate aspectele. Evident, vorbim aici nu numai de structura formală generală și de subansamblurile ei, ci și de mesajul care este perfect consecvent cu sine în toate aspectele lui, de la componenta senzorială până la cea spirituală. Atunci când există discontinuități de mesaj, clivaje adânci între semnificațiile diferitelor componente sau pur și simplu creația are o tară de conținut formal, socotim că nu are un miez unic, sustrăgându-se acestui principiu al unității care dă caracterul de deplinătate unei opere. Dificultatea de interpretare este mai mare în acest caz, pentru că traseele interpretative nu duc într-un punct final comun. Sarcina interpretului ar fi văduvită de speranță dacă nu ar exista o regulă obiectivă a "corespondențelor" și "analogiilor" prin care formele și conținuturile cu conotații spirituale se află într-un joc al reciprocităților care trebuie decriptate.

Modalități de raportare la opera de artă

Există două modalități de raportare la opera de artă și de re-creare interioară a ei: prima modalitate, mai rară, este cea în care interpretul are afinități de elecție cu opera și acesta este cazul cel mai fericit, când implicarea personală este deplină, iar a doua modalitate este cea care presupune un racord empatic la realitatea operei, când interpretul trebuie să facă un efort mai mare pentru poziționarea în intimitatea creației.

Momentul ultim al interpretării unei creații plastice este momentul comunicării, al transpunerii acesteia în cuvânt, cuvântul fiind un vehicul noțional și emoțional totodată. Iată de ce, acela care are intenția analizei unei opere, are nevoie nu numai de disponibilitate cognitiv-emoțională, ci și de stăpânirea unui limbaj, și nu e vorba aici numai de limbajul specific disciplinelor plastice care este, ca oricare limbaj specific unei discipline, convențional. Este vorba și de o bună stăpânire a limbajului fiecărei științe umaniste, constituind suportul interpretării în chestiunile sensibile care țin de felul în care viața omului, sub toate aspectele ei, se poate reflecta în operă.

Pașii succesivi ai procesului interpretativ

Interpretarea creațiilor plastice presupune interiorizarea lor, poziționarea lor în raza ochiului lăuntric și reconvertirea în mesaj prin intermediul cuvântului. Această resuscitare a operei nu urmărește retrăirea actului creației, ci decriptarea ei, folosind toate resursele de dinamică sufletească și cognitivă ale ființei celui care privește și care are disponibilitatea și croiul lăuntric pentru a înțelege. Într-o primă fază, a

receptării, primează intuiția, care deschide mai apoi și ușa unei posibile analize conceptuale, analiză așezată pe o osatură rațională.

Întâlnirea cu opera de artă furnizează, într-o primă instanță, date minimale despre starea fizică a operei. Aspectul acesta trebuie cercetat îndeaproape, fiindcă, dacă sunt situații în care se remarcă în mod evident schimbări ale stării inițiale a operei, pot fi și ipostaze în care modificarea nu apare ca evidentă de la bun început. Este cazul intervențiilor succesive adăugate unei fresce vechi, cazul adăugirilor la planul inițial al unui monument arhitectonic, dar, în egală măsură, pot fi și alterări care pot scăpa unei analize superficiale, cum sunt alterările culorilor.

O altă problemă care se pune inițial este înțelegerea contextului spațial și relațional pentru care a fost concepută opera. Muzeele sunt, cel mai adesea, spații constituite în mod artificial și, de aceea, acolo unde este posibil și există surse istorice care să explice contextul primar, trebuie făcut un efort de reintegrare prin imaginație. Limita unei opere, cadrul ei concret, exterior (cum este rama în cazul artei de șevalet) nu este întotdeauna și cadru limitativ, imaginea comunicând cu mediul care o înconjoară, atât cel fizic cât și cel cultural și spiritual, ca un voal delicat. A eluda din datele interpretării acest aspect este un lucru care poate obnubila înțelegerea justă a operei, or, toate aceste aspecte, care țin de un așa-zis text adiacent operei, trebuie evaluate în primă instanță, pentru a avea condițiile de pornire pentru o bună interpretare.

O problemă a interpretării moderne este că exegeții pot fi tentați să abordeze o operă scoțând-o din context. Eroarea se datorează situației în care este pus omul contemporan de a vedea deseori obiectul de artă extirpat din spațiul pentru care a fost gândit și așezat într-un spațiu de multe ori artificial constituit, spațiul muzeal.

Arhitectura, ca gen major al artelor, coexistă artelor plastice și celor decorative, universul de imagini constituit de acestea având o organizare semnificativă prin poziționare și interrelaționare. Un exemplu de luat în seamă este cel al spațiului ecleziastic, interpretarea oricăreia dintre imaginile plastice cu care coexistă neputând fi făcută fără mijlocirea unor noțiuni de iconologie.

Această disciplină tânără se dezvoltă pe temelia iconografiei, aducând date prețioase, indispensabile unei interpretări. Interpretarea unei fresce care nu mai aparține contextului arhitectural pentru care a fost creată și care a fost plasată într-un spațiu muzeal trebuie să fie făcută luându-se în calcul parametrii spațiali inițiali, altfel ne-am poziționa într-o eroare de perspectivă a interpretării.

Metode de interpretare

Wolfflin afirma că însuși actul de a vedea presupune, simultan, și interpretare. Problema pe care o pune educația artistică este de a evolua de la interpretarea diletantă la o interpretare obiectivă, cât mai apropiată de cea justă, folosind metodele de analiză canonice: metoda vizual-intuitivă, metoda analizei structurale, coroborate într-un întreg. Aceste metode vizează opera de artă care există prin sine însăși, însă, pentru o viziune mai amplă, este necesară și o proiecție a operei în spațiul mai vast al timpului istoric care a generat-o.

Metoda analizei surselor istorice completează în mod strălucit, interpretarea, adăugând coordonate generale unui univers particular.

Hans Sedlmayr numește în eseul său "Despre interpretarea operelor de artă plastică" și o metodă a "derivării" sau a "analizei etimologice", metodă pe care tot el o definește că fiind aceea prin care este urmărit procesul prin care o operă de artă se leagă de forme anterioare. Evident că acest tip de analiză trebuie să fie secundar metodelor vizual - intuitive și de analiză structurală care presupun raportul nemijlocit cu opera.

Metoda analizei genetice poate aduce un plus de date suplimentare interesante ansamblului interpretării, studiind aspectele psihologice, biologice, spirituale determinante ale procesului creativ. Acestor factori, care țin de trăsături permanente sau de moment ale creatorului, li se adaugă factorii care țin de contingent, fie că artistul, aflat în proces de creație, i-a conștientizat sau nu. Metoda analizei genetice folosește tehnica explicației, cea mai potrivită cu

Intrarea Domnului în Ierusalim, frescă, Mânăstirea Văcărești

modalitățile de a opera ale tuturor domeniilor care necesită o translare a ideilor în altă paradigmă de înțelegere, a unui alt domeniu, mai accesibil.

Primul contact cu opera de artă trebuie să se desfășoare într-o stare de decuplare față de semnalele stimulative venite din exterior, altele decât cele venite din direcția operei de artă. Este o stare de veghe interioară, în care putem privi în oglinda sinelui pentru a vedea reflexia totală a creației la care ne raportăm. Acest proces se petrece într-un prezent acut, foarte viu, care urmărește să restituie lumii mesajul încapsulat într-o frântură de timp trecut. Este vorba în fapt de o adevărată resurecție. Dar, pentru ca o asemenea percepție să fie nealterată, este necesar ca interpretul să renunțe la propriile viziuni, să se împărtășească de adevărul operei, primindu-l cu onestitate în unda tăcută a sufletului smerit care se deschide astfel pentru o mai bună cunoaștere.

Atunci când interpretarea este onestă, neexistând bruiajul unor idei preconcepute, ea este convergentă altor interpretări ale aceleiași opere. Consensul, echivalența de semnificații între acestea, sunt o bună măsură de evaluare a coincidenței dintre interpretare și realitatea mesajului imanent al operei.

Procedăm în analiză după o metodologie care stabilește o anumită topică a parcursului interpretativ, încercând să înțelegem viziunea primară în raport cu orizonturi de vedere distincte care trebuie confruntate, relaționate, fiind, în cele din urmă, convergente într-o viziune coerentă, cuprinzătoare. Convergența orizonturilor interpretative va trimite către soluția finală de interpretare.

Metoda comparației ajută la poziționarea categorială a operei în ipostaza ei istorică și de manieră, oferind totodată informații despre felul în care se raportează la variabilitatea anumitor trăsături stilistice.

Interpretul trebuie, urmare a acestui proces, să intre în logica internă a operei, chiar dacă nici măcar artistul, în procesul creației, nu a fost atât de conștient de această logică. Conștientizarea rațională a procesului creației pe parcursul desfășurării lui ar submina acest proces, cenzurând fenomenele psihice ale subconștientului, a căror lucrare e în mare parte determinantă pentru acest proces. Aducerea la lumină a logicii interne a operei și a realităților procesului ei de coagulare sunt acte care țin de o arheologie a spiritului necesară pentru cunoaștere.

Probleme de interpretare

Evitarea problemelor interpretării operei de artă, pe motiv că ar introduce în domeniul istoriei artelor subiectivitatea, ar face un mare deserviciu înțelegerii aprofundate a fenomenului artistic.

Una dintre situațiile des întâlnite, mai ales când cel care analizează opera este amator sau când este un novice, este cea în care acesta este tentat să descrie opera. Există tipuri diferite de descrieri, cea mai întâlnită dintre ele fiind aceea în care interpretul rămâne la semnalele de suprafață ale imaginii, povestind ceea ce imaginea ilustrează. Ispita unei astfel de interpretări ademenește amatorii, fie ei oameni neorientați spre lumea culturală, fie spirite umaniste iubitoare de literatură, dar și pe învățăceii care au interes pentru disciplinele plastice dar nu au suficientă experiență de raportare la creație.

De obicei, toți aceștia se află în dificultate dacă sunt puși în fața unei opere de artă nonfigurative, doar arta figurativă trimițând receptorului un mesaj care poate configura în mintea lui un înțeles cognitiv și sufletesc mai complex decât senzația generată de compoziția abstractă. Andrei Pleșu spunea că în fața unei compoziții abstracte nu poți "nici să suferi și nici - dacă ai o minimă decență - să surâzi", făcând prin această afirmație referire la diferențele majore existente între modalitățile de percepție ale unui privitor angajat într-o relație nemijlocită cu opera de artă figurativă, pe care tâlcul uman al poveștii din imagine îl mișcă în direcția complexă a manifestării sentimentelor, și modalitatea de percepție a unei creații nonfigurative, care poate răscoli registre mai puțin complexe ale psihicului uman, senzații, mai puțin sentimente.

Pericolul rămânerii la suprafață, al descrierii nemijlocite, fără accesarea "metodei vizual intuitive", este un pericol care îl vizează în special pe cel aflat în fața unei opere a cărei figurație trimite la accesarea unui câmp noțional de semnificații care au traducere în experiența general umană.

Acela care va reuși să plonjeze în apele adânci ale unei creații figurative, trecând chiar dincolo de oglinda captivantă a poveștii - primul strat de înțelegere - și va lega această oglindă de lumea fascinantă a adâncului de semnificații rezultate din dinamica formelor și a legăturilor cromatice, acela va avea acces și la tâlcuirea jocului abstract al unor geometrii care aglutinează un întreg funcțional în ritmurile și tensiunile sale.

O altă problemă a interpretării poate fi constituită de aplecarea exclusivă asupra aspectelor structurale, fapt care ar săraci analiza de înțelesul profund al operei. Eroarea este destul de comună, curajul de a privi în straturile subiacente ale creației fiind un curaj care trebuie antrenat, într-o deschidere onestă față de tot ceea ce opera de artă are de oferit. Figurația jocurilor și a îmbinărilor plastice capătă sens și semnificație dacă încercăm să privim "dincolo". Exercițiul interpretării operei nu poate fi astfel disjunct de π[τρθνδερεα înțelesurilor operei, fie că suntem rezonanți cu ele prin funcția mai de suprafață a percepțiilor senzitive, fie prin implicare la nivelul unor fenomene psihice mai adânci, la nivelul sentimentelor. Sigur, o analiză structurală bine orientată, având la bază o bună cunoaștere a felului în care funcționează limbajul plastic, este necesară, dar ea se împlinește

Biard François, Quatre heures au Salon, 1847

O bună interpretare pornește întotdeauna de la tăcerea interioară a celui care privește într-o deplină disponibilitate receptivă. Sentimentele personale nu trebuie să oculteze acest prim moment, care este vital pentru înțelegerea miezului viu al operei; iată de ce, cel mai adesea, receptorul contemporan, aflat într-o perpetuă și pătimașă interacțiune dinamică cu mediul, este mai puțin disponibil pentru liniștirea deplină necesară inițierii dialogului cu opera de artă. Starea necesară acestui prim dialog este aceea a unei maxime acuități, când privirea în afară trebuie să fie dublată de o întoarcere spre sine, pentru a culege, din oglinda limpede, netulburată de nici o altă adiere a undei sufletești, fizionomia adevărului esențial care a însuflețit opera.

Acestei prime intuiții, întrezărite în oglindă sufletească, trebuie să îi urmeze o atitudine mai activă, o contemplare care să împletească deopotrivă disponibilitatea de reflexie senzorială și cea de operare rațională, obiectivă, care adaugă experienței receptării aspecte asimilate anterior în procesul de cunoaștere al lumii. Unui observator sensibil, dar mai puțin antrenat pentru analiza operei, încercarea de a coborî această prima intuiție la nivelul conștientului prin explorarea înțelesurilor și a legăturilor între fragmentele creației i se va părea poate o profanare. O justă interpretare a fragmentelor coagulate în țesătura mai densă a ansamblului nu va oculta însă această intuiție, ci îi va adăuga limpezime și suflu vital, nuanțând înțelesul.

Iar dacă un interpret atent reflectă nemistificat opera, înțelesurile ei se prelungesc dezvăluind un întreg univers de inter-determinări, de relații, unele dintre ele la prima vedere mai puțin sesizabile unui ochi grăbit sau neantrenat. În acest sens, interpretarea justă poate fi o operă în sine, aflându-se în prelungirea operei pe care o oglindește.

când trimite ramificații în meta-universul operei, adică în acel spațiu al tainelor care comunică subtil cu lumea psihică a privitorului.

Calitatea interpretării

Interpretarea justă decriptează detalii ale creației pe care alte interpretări nu le explică. Sigur că este posibil ca o interpretare să fie o răstălmăcire totală a adevărului operei de artă, dar aceste situații sunt rare. De obicei, erorile majore de interpretare vin dintr-o focalizare pe detalii fără a sesiza legături sau fără a urca pe panta ascendentă a viziunii sintetice. Altfel, între diferitele interpretări care formulează aceleași idei generale despre operă, există doar diferențe de fină și nuanțată analiză. Tocmai aceste diferențe care operează într-un registru al observației subtile fac diferența între o interpretare aflată mai aproape de interpretarea justă și una mai îndepărtată, pe asimptota ce tinde spre cunoașterea deplină.

Este necesar, pentru o înțelegere cât mai clară a mesajului, să luăm în seamă cât mai multe elemente constitutive ale unei opere și ansamblul deopotrivă, printr-o culisare pe verticală între analiză și sinteză și invers.

Bibliografie:

Huygh, Rene - Puterea imaginii, Editura Meridiane, București, 1971
Panofsky, Erwin – Ideea, Editura Univers, București, 1975
Panofsky, Erwin – Artă și semnificație, Editura Meridiane, București, 1980
Rene Berger – Artă și comunicare, Editura Meridiane, București, 1976
Rosenberg, Jakob – Criteriul calității în artă, Editura Meridiane, București, 1980
Sedlmayr, Hans – Epoci și opere vol. 1 și vol.2, Editura Meridiane, București, 1990

Maria Cristina PETRACHE *clasa a X-a C*

Scrisul supraînălțat

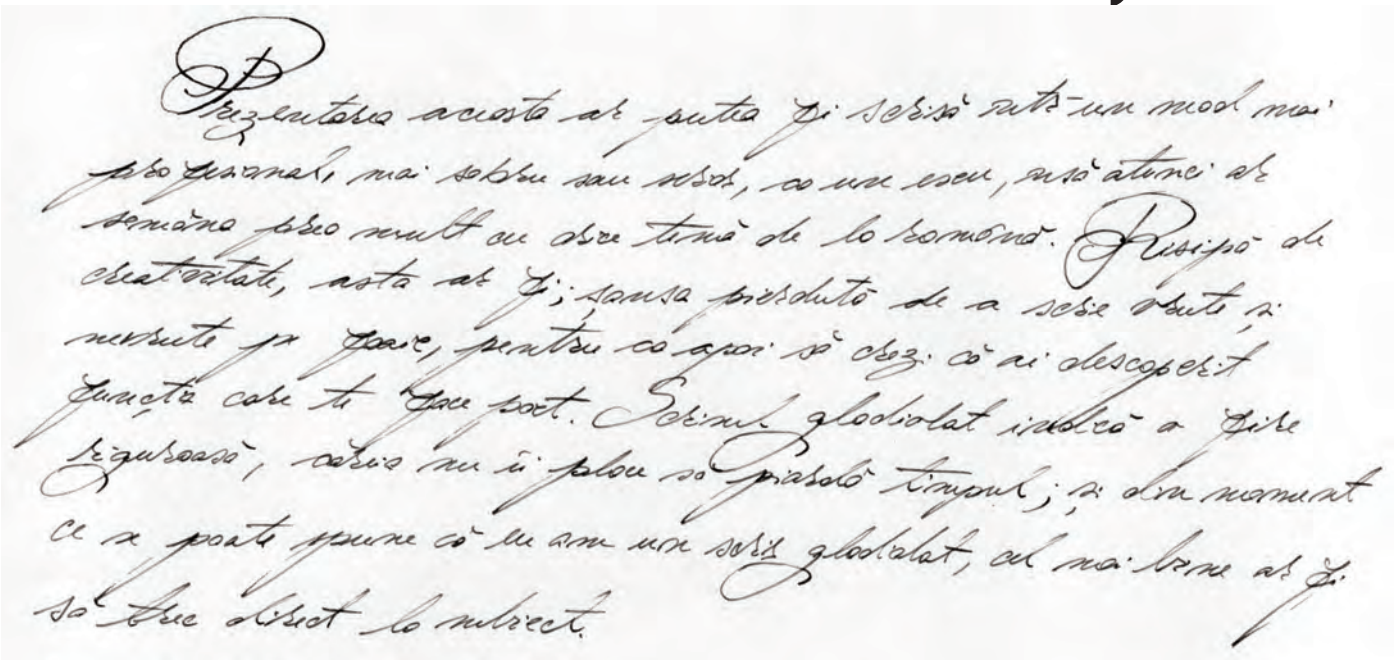

Nu-i place să recunoască, însă fantoma mea dintr-o viață anterioară a fost și încă este teribil de pricepută la scrierea de mână. Îi mai place și să stea în chiuvetă și să citească proză rusească. Știi la ce mă refer, trebuie să știi. Fantoma mea (zic a mea de parcă mi-ar aparține, scuzele mele, însă semănăm atât de bine și înțelege tot ce zic, încât am putea la fel de bine să fim aceeași persoană) m-a învățat din prima zi de când am cunoscut-o a diseca un scris făcând totală abstracție de ceea ce se credea a ști despre un om.

Tot ea m-a învățat să trimit scrisori stenografiate, iar de atunci ăsta era singurul nostru mod de a comunica, exceptând conversațiile în timpul cărora ea stătea în chiuvetă și citea. Însă așa de absorbită de carte era, încât nu se uita la mine decât arareori, și atunci doar ca să își admire chipul, oricum translucid, în ochii mei. Asta m-a enervat teribil, mai ales când am văzut și că literele majuscule H și M le scria cu primul picior al literei mai ridicat cu câțiva milimetri decât piciorul următor, adică era o fire vanitoasă, cu o părere foarte bună despre sine.

E un adevăr universal acela că, cu cât știi mai multe, cu atât mai mult ți-ai fi dorit să știi mai puține, căci deși ești mulțumit că tu știi ce știi, asta te face cam nefericit uneori, deci preferi să nu fi știut ce știi la momentul actual. Dar tu tot înveți, doar te pasionează ceea ce știi, că altfel nu mai știai.

Cam așa gândeam și eu despre grafologie, în diminețile de miercuri, care erau ca diminețile de luni sau de joi, însă eu mă gândeam la asta doar miercuri. Sau îmi aminteam așa în trecere, când îmi era pusă sub nas o foaie mototolită, cu un scris așa de vulgar, de comun, încât mă usturau ochii de la lipsa de creativitate și mi se zicea: Hai, zi-mi ce poți despre scrisul meu! Se dăduse sfoară în țară că mă pricepeam de minune să aflu însușiri despre oameni doar uitându-mă la zvârlitura din peniță terminând literele p sau j prelungită mult spre stânga, ori micul colac de revenire tot spre stânga, făcut de stilou înainte de a începe o literă ca M, N sau L. Și era adevărat, chiar mă pricepeam, iar fantoma era îngrozitor de geloasă pe mine că puteam să ies din bucătărie și să mă fălesc cu ale mele cunoștințe, tot de la ea căpătate. Și asta tot de la literele majuscule H și M i se trage, vă spun sigur. Și de fiecare dată când venea o persoană de acest fel cu astfel de rugăminte la mine, îmi plecam privirea spre caligrafia de o pretenție ridicolă, plină de înflorituri lipsite de gust și cu aspectul ei lipsit de proporție, îmi aminteam că oamenii foarte inculți scriu așa, mare, șerpuit, de cele mai multe ori cu creionul ori cu un creion chimic pe care-l moaie din când în când în salivă. Și trebuie să spun că nu-mi plăcea deloc când se întâmpla asta, îmi venea să îmi întorc privirea încărcată cu trufie și să îmi văd de treaba mea. Sau să recomand stenografia, care e o metodă mult mai simplă de a face literele, mai lipsite de înflorituri și bucle față de cele latinești, deși ai nevoie, într-adevăr, de mult exercițiu până să apuci să scrii repede, fără să te încurci.

Napoleon avea un scris enigmatic, ceea ce nu știu să vă spun dacă îi e de folos unui lider politic, însă

care denotă o fire activă, febrilă și un caracter greu de descifrat. Însă tocmai i-am înșiruit câteva trăsături, deci probabil nu e așa de greu de descifrat. Un astfel de scris se descifrează cu cazną, ghicești din context cuvintele, dar nu le citești. Dacă izolezi un cuvânt sau un fragment de restul frazei, nu poți descifra nimic.

L-am întâlnit în urmă cu o perioadă nedefinită de timp pe Oberon, pe când acesta își scotea câinele la plimbare în parc. Nu am câine, însă îmi face o mare plăcere să petrec timp în parcul de câini, așa că acolo mă puteți găsi în fiecare dimineață de duminică, care e la fel ca orice dimineață de sâmbătă sau de marți, însă eu fac asta doar duminica.

Când am făcut cunoștință, mi-am amintit că Oberon era regele zânelor și citisem prima oară despre el într-un poem francez "Huon de Bordeaux" scris parcă în secolul al XIII-lea sau al XIV-lea, nu-mi aduc aminte. Înainte ca fantoma să citească proză rusească, ea citise autori germani și îmi zisese despre cum Oberon apăruse pentru prima dată în poveștile despre regele piticilor Elberich sau Albrich. Însă toate aceste detalii sunt de prisos, căci Oberon nu prea semăna a rege, cu atât mai puțin a zână. Era scund și vorbea sâsâit, avea degete lipicioase și pe deasupra mai avea și o caligrafie îmbâcsită, mocirloasă, de parcă scria pe hârtie sugătoare și totul era murdar de cerneală. Bucla literelor e, o, a, g, h și b, mai ales b, se formează ca o pată de cerneală, care nu îți face deloc plăcere să o privești. Un astfel de scris indică materialism, sensibilitate și lăcomie stomacală sau paralizie generală.

Pe data de 21 martie am primit pe sub ușa de la sufragerie un bilet stenografiat, împăturit strâns și pus într-un plic uzat și îngălbenit. Eu vorbesc despre stenografie, dar dacă asta nu vă atrage, puteți încerca hieroglifele, care mie personal îmi plac la nebunie, acele desene mititele pe pergament. Însă dacă nu vă place stenografia, puțin probabil să înțelegeți hieroglifele, așa că v-ați putea interesa despre demotică, care e chiar mai ușoară decât hieratica și a apărut tot prin Egipt.

Totuși, acest sistem de scriere utilizat de mine a apărut la Roma, chiar din mâinile unui sclav pe nume Tiron, căruia țin să îi mulțumesc pentru moștenirea lăsată. Revenind la scrisoare, era stenografiată în întregime, mai puțin semnătura, făcută cu mândrie și cu paraf. Paraful este foarte interesant pentru că autorul, nefiind silit să imite un model preconizat de regulile caligrafice și pe care să trebuiască a-l scrie lizibil, dă liber curs imaginației și temperamentului său și face un paraf după bunul lui plac și propria-i invenție.

De aceea paraful este foarte interesant de studiat și interpretat grafologicește. Am observat în colțul din dreapta, jos, un paraf fulgurant, compus dintr-o serie de linii în zigzag imitând fulgerul și am identificat astfel un temperament luptător.

Am uitat să precizez, biletul cerea să ne întâlnim în seara aceea, pe la 8, în fața cinematografului vechi; nu știu care e cinematograful vechi, căci nu avem unul nou care să îi impună această denumire. Însă nu am contestat autenticitatea scrisorii, căci nu mai aveam timp de astfel de politețuri, iar la 8 seara am apărut la locul stabilit.

Totuși, biletul implica existența unor "noi", iar eu habar nu aveam cine eram acești noi. Eu făceam, mai mult ca sigur parte din "noi", însă nu pot fi noi de una singură, așa că am așteptat să vină cineva. N-am așteptat mult, căci după vreo jumătate de oră a apărut vântul, bătând cu putere și zburându-mi pălăria de pe cap.

Cred că de aici si temperamentul luptător identificat în iscălitura lui. N-am vrut să plec și să îl jignesc, așa că m-am așezat pe treptele cinematografului vechi și am început să îl învăț despre stenografie și grafologie. I-am spus despre idiotismele grafice, ciudățenii ale scrisului și despre liniile de la p sau g, pe care unii le fac lungindu-le inimaginabil și care îți dau impresia unui motor ce se învârte în gol.

În acea seară, când m-am așezat în pat, mi-am dat seama că răcisem, însă nici nu-mi putea păsa mai puțin; am adormit gândindu-mă la un scris tremurat, șovăitor, care indică timiditate, teamă, frig sau bătrânețe.

Penița nu îndrăznește parcă să desemneze literele. Condeiul nu fuge pe hârtie, de multe ori cel ce scrie se oprește in mijlocul unei idei, iar atunci, printre rândurile scrisului, se observă puncte anormale.

grafica: Maria Petrache

Mihaela ICHIM *clasa a XII-a G*

Perspectiva ca sursă a unui lung șir de probleme existențiale

Voi începe brusc acest text. Nu-mi place să încep ceva fără introducere, fără să elaborez termenii cu și pe care îi operez. Dar totuși, aceste definiții care au scopul de a ne ordona viața și de a ne îndruma spre a îmbrățișa o mentalitate colectivă, nu au avut efect asupra mea, poate pentru că voința mea e zero sau infinit.

Sunt același haos de când mă știu, cu aceeași formă neformă și cu aceleași culori schimbătoare, uneori pline de lumina razelor soarelui la răsărit și alteori învelite în umbre. Patetic.

Dacă universul ar fi un roman, și restul lumii niște simpli cititori care se plimbă printr-o bibliotecă, întrebându-se dacă se merită să citească acea adunătură de pagini prăfuite, iar eu, în gloria-mi ruginită, autorul acelui roman, așa ar suna rezumatul de pe a patra copertă: „*Romanul pornește de la viziunea unei lumi distopice, îmbrăcată într-o perdea de utopie cumpărată de la alimentara din colț, în care individul nu are încredere în mâna-i transpirată ce ține strâns stiloul la primărie la cununia civilă. O lume cu veșminte de neîncredere, în care felul principal e abuzul de orice natură, în care artistul ce observă dezordinea generală este aruncat la periferia orașului ce zgârie stratul de ozon cu clădirile înalte, acoperite de geamuri în care, într-un moment revelator, tu, corporatistul, TU, una dintre marionetele mele te vezi, parcă dezgolit de parșivul din tine, te vezi ca și cum ai fi în fața plutonului de execuție și vezi ce murdar ești*.” însă, spre nefericirea multora și fericirea celor mai mulți, eu nu sunt autorul. Dacă privești acest roman schematic, ca și cum ar fi o prismă desfășurată, având posibilitatea de a-i vedea fiecare latură, fiecare colț, mai exact, fiecare plan narativ, realizezi că legătura dintre ele este pe atât de strânsă, pe atât de inexistentă. Iar eu, un simplu om, un alt personaj, care doar iscodește și este pus în ipostaza celui revelat, cu fața dominată de povara cunoașterii în lumina albă, neutră a unui bec ce atârnă sfidător de cer, de ceva deasupra cerului, de ceva imposibil de imaginat datorită superiorității ce i-a interzis ochiului meu onoarea de a-i cunoaște măreția.

Revenind, acest autor este altcineva, poate Dumnezeu al miracolelor care te urcă până la nori, care te leagănă pe norișori pufoși și care-ți dăruiește îngerași cu bucle blonde care mânuiesc instrumentele muzicale divin, dar care nu uită că, atunci când iei de la univers ceva, îndrăznind să crezi că binele va dăinui

ESEU

grafica: Maria Petrache

până în viața de apoi în universul tău, pentru că fiecare e Soarele propriei galaxii, acest Dumnezeu necruțător va restabili ordinea inițială trăgând încet acel nor de sub tine, cu o inocență sadică și te va lăsa să cazi într-unul dintre cercurile de foc al Infernului, transformându-te într-o siluetă de ceară și topindu-te, iar atunci când nu va mai rămâne nimic din tine, crezi tu, te vei metamorfoza în aer, în ceva mai presus de aer și, acum ieșit din foc și renăscut, vei vedea totul cu claritatea unui filosof trecut prin toată istoria lumii, nu cea scrisă de cei care au văzut-o din afară și au relatat-o pe hârtii gălbejite, ci istoria reală, din perspectiva tuturor, a soldatului luat de lângă nevastă, a conducătorului care vede glorie înainte de sânge ca după să te întrebi ce-i speranța, ce-i viața? Până la urmă, ce vreau eu, un nimic ce e totul, ce mă străduiesc eu împreună cu cele două picături de sudoare de pe frunte să-ți zic? Că lumea e imperfectă?

Ce e perfectul, ca să-ți definesc imperfectul? Perfectul este acel lucru care ne determină să ne îndepărtăm unul față de celălalt. Pentru că atunci când tu, om pe care abia te-am cunoscut nu ești definiția perfectului meu, o să te apuc de ceafă, o să mă uit la tine ca la un gândac de bucătărie, ființă mizeră plină de zvârcoliri mecanice, păpușă stricată cu ochii pătați, și o să te arunc în grămada mea de imperfecți. Sună deranjant, nu? Nu e lectura pe care o așteptai, pe care o citești la 21:30, înainte să te bagi la culcare și peste care nu vei reveni, pentru că, de ce ai face-o? Acum te ofensezi, te chircești pe podea și, Doamne, uite ce ai făcut! Cât de ignorant, cât de judecător, cât de ofensator, cât de victimă și agresor am putut să fiu eu, un punct diform pe un pergament de culoare galbenă fără sens în fața cuvintelor dulci ce le așterne cel ce scrie, cel care creează zâmbind o realitate roz, de zahăr, în care dimineața, primul lui gând este că nu are lapte să pună în cafea, în care abia așteaptă să interacționeze cu oamenii de la liceu, poate locul de muncă.

Realitate fantasmagorică în care așteaptă privirea ciocolatie a minciunii, gustul ei de căpșuni și mirosul ei dulceag. Scăparea din anarhie, țigara fumată înaintea confruntării cu șeful care iar are o criză existențială, paharul de vin de la cină care te scapă de vocea pițigăiată a soției, care îl pune pe mut pe copilul de 4 ani care, acum descoperind tainele lumii, vorbește încontinuu. Aceste vicii care smulg ființa din societate și care-i oferă liniștea pe care a căutat-o toată viața, ca o amantă cu buze roșii cu numele Ignoranță și prenumele Uitare, care îmbrăcată într-o rochie neagră asortată cu pantofi cu toc înalt care nu se potrivesc cu acel

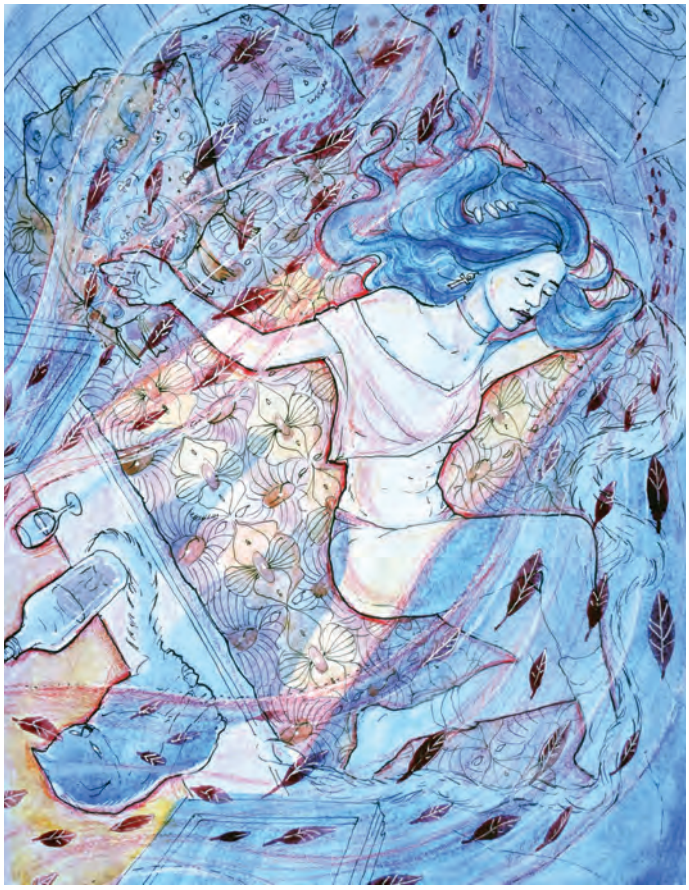

grafica: Irina Chiriță

colier cu aer de grotesc, dansează pe muzica compusă de slăbiciunile tale. Așa se lasă cucerit, îmbrățișat și alintat în primă fază, ca în ultimă fază să o privească scârbit, panicat, neștiind cum să scape de ea. Da, răceala dintre oameni este cauzată de sentimente, de cuvinte scrise cu negru pe alb care-ți provoacă acel nod în stomac, care te sugrum și pe care, deși le simți atât de des, vrei să îți pară străine. Aceste sentimente care, pline de amabilitate, îți sunt mereu alături și care nu îți vor da drumul niciodată, mai ales la greu sunt cele care au ca rezultat o societate timidă, fricoasă, ce folosește ca mecanism de apărare violența verbală și, uneori, chiar cea fizică. Totuși, acesta este răul cel mai mic să vezi un om plin de ego-ul său, atât de pornit împotriva oamenilor este nimic față de ceilalți, care nu caută să-l ajute, ci să dovedească că are dreptate prin comportamentul lui prin atitudinea pe care lumea o abordează pentru a-l îndruma spre drumul cel bun, care este egalul a ceea ce el dă sau chiar mai mult. Dinte pentru dinte. Karma. Toate acestea, până când realizezi că nu ai nevoie de mai mult rău ca să suprimi răul, ci de bine, așa cum te învață și numeroasele basme cu zâne și prințese răpite de balaur. Nu este nevoie de alt balaur, de ceva și mai înfricoșător ca să salvezi prințesele. Ai nevoie de, în toată penibilitatea lui, de opusul balaurului, prințul pe cal alb bla-bla-bla. Dar

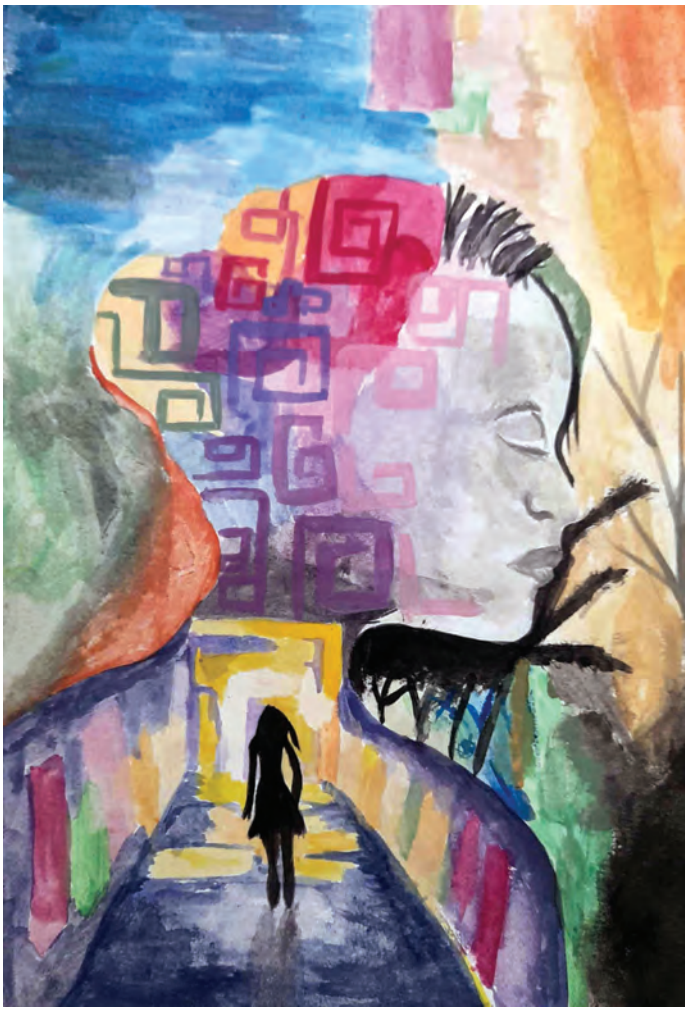

grafica: Bianca Praja

ce vă zic eu este, evident, doar viziunea mea. Și cum fiecare este unic, viziunea mea nu este aceeași cu a ta și poate acum mă judeci. Asta am vrut. Să te simți revoltat, dezbrăcat și să ții murdăria (pentru mine) și curăția (pentru tine).

Problema la toată situația asta, totuși, nu sunt eu și nu ești nici tu. Nu e nimeni problema și, în esență, aceasta este problema. Noi doi suntem niște planuri narative dintr-un roman, din Romanul care e viața mea și a ta și a tuturor, planuri care nu se intersectează, care nu se cunosc și care nu-și dau "Bună ziua!" pe stradă. Două perspective care nu se confundă și care convieţuiesc, pentru că nu avem cum să ne schimbăm unul pe altul. Frumusețe și dezastru în același tablou și nu ne vede nimeni. Poate din cauza lor sau a noastră, dar nu mai contează și e mai bine așa. Perspective diferite au cauzat dispute între copii la locul de joacă de lângă blocul meu și tot ele au dat naștere războaielor. De asta mă uit la cer când plouă și, chiar dacă-mi place, nu o spun cu voce tare pentru că știu că restul sunt nervoși pentru că nu mai pot merge la picnic cu familia pentru a-și asigura fațada fericită lunară și pentru a nu se observa că el doarme pe canapea și că ea, uneori, nu mai doarme în patul lor, că patul "lor" nu mai există pentru el, iar pentru ea există cu un alt el. Și așa ei creează perspectiva de familie fericită, eu de scursură socială și nimeni nu știe că eu sunt mai fericită decât ei doi, copii și cățelul (care ar trebui pieptănat) la un loc. Cu puțină perspectivă și imaginație par și ei fericiți.

Am avut nevoie de atâtea cuvinte ca să-mi dau seama unde e problema. Sau care este problema. Problema a fost mereu perspectiva și nimeni nu și-a dat seama. Fără perspectivă ne pierdem identitatea și totuși scăpând de ea îl mulțumim și pe More și pe ideea lui de Utopie. Atingem perfectul pierzându-ne pe sine dar, hei!, nu putem sfida natura atât de mult.

Concluzia e că am încercat să scăpăm de perspectivă, n-am reușit, am încercat să o acceptăm în toată diversitatea ei, n-am reușit, așadar o s-o tratăm ca pe o soacră nemuritoare și o s-o ignorăm. Ignoranța omoară? Da, este adevărat. Dar omul s-a obișnuit să trăiască confortabil și când unul iese, acest confort îl numim nebun. De fapt, el este singurul care-și dă seama că acest confort e chin.

Au mai rămas multe de spus, dar dacă mai scriu mult o să mă faceți pe mine nebună. Și încă nu m-am obișnuit să ies din zona de confort.

grafica: Valentina Spătaru

Bianca Elena TĂNASE

Absolventă a Colegiului "Unirea" - promoția 2021
studentă a Facultății de Drept din București

PAPILLON
străjerul și poarta unei ideologii

Situat la granița dintre cele două aripi ale sale, trupescul fluturelui stă ca între un început și un sfârșit cronofag, iar concretul trupului hâd, amputat de zbor, e o metaforă a neputinței atât legată, dar și alăturată, în depărtare proximă de aripile filigranate aparținătoare firescului liber neinhibat. Astfel, fluturele este o contradicție armonioasă în fire. Trupul și aripile lui sunt, pe rând, biologicul compartiment al omului și sufletului lui străveziu, rolurile schimbându-se, într-o dinamică antiteză urmată de normalul asociativ.

Dar această bidimensionalitate comică a unui organism în aparență simplu închide veleități dincolo de metaforic. Simbolistica fluturelui își trage seva din locuri și mentalități străine, chiar distincte nouă, celor de azi, din credințe și accepțiuni ale ființării și subtilitățile primordiale. Întâlnim astfel interpretări perfect sau relativ logice, care nu contrazic logica omului contemporan, și îmbucurător copleșitoare prin calitatea varietății lor. De la o sugestie a grației, feminității și delicateții care dăinuie în accepțiunea colectivă până în zilele de azi, până la o întruchipare "*a ghinionului*" - fie el superstițios ori arhetipal, filosofic - fluturele a cunoscut cu aproximație întregul evantai de asocieri. O interpretare foarte interesantă îl leagă de sfera conexiunii dintre lumea "*noastră*" și cea "*de dincolo*", ducând probabil mai departe, spre nemărginitul inteligenței folclorice, metafora corpului prins între aripile vii și palpitânde, dar neaparținând niciuneia. Anumite culturi îl asociau cu sufletele care nu și-au găsit, procurat ori câștigat liniștea necesară trecerii. Excepții rarisime de la aceasta le constituie Scoția și Irlanda, unde imaginea unui fluture auriu în apropierea unei morți poate vesti pacea sufletului care urcă la Ceruri. Prin contrast, în unele zone din Anglia, prezența unui fluture prevestea un întreg an de ghinion, dacă mica insectă nu era zdrobită (trebuia "*sacrificat*" primul fluture al anului), iar un fluture de culoare galbenă sau auriu, în prag de primăvară, înseamnă abaterea diverselor boli grave asupra întregii familii.

Dar probabil cea mai grăitoare și mai emblematică interpretare a simbolisticii fluturelui este aceea a antitezei, datorată naturii sale interschimbabil duale... și a schimbării.

O antiteză în sine o reprezintă motivul aripilor. Atașate trupului dar distincte lui, că formă, menire și origine - (aripa este prelungirea minunii creației în plictisul hâdei utilități lumești, cu toată nebănuita sa fragilitate nelumească) - făcând și nefăcând simultan parte din trup, ele sunt misterul existenței fluturelui.

Ca Prometeu animat în lanțuri, ispășirea fluturelui se face prin comoara grea a aripilor sale. Prelungirile întru supra lumesc, întru frumos ale trupului său îi eliberează viața a doua, ca pe o compensație a vieții

grafica: Ioana Bianca Bușilă

dintâi pe care i-au răpit-o. Moartea materiei dintre cele două vieți - scurtul timp, grăbit ca milimetrul secundelor, în care fondul nu e nici viu nici neviu, ci într-o lipsă a vieții în accepțiunea ei cotidiană, iar forma se transformă, lepădându-și vechiul sine ca pe o piele prea strâmtă ambițiilor cerurilor - rămâne necompensat. Nu există bucurie sau durere echivalentă stării acesteia de nedeterminare a ființării.

Astfel, aripile îl integrează în viața sa de fluture, impunându-i o identitate sublimă, limitându-l simultan față de pornirile prepatologice ale sinelui său spre clasa omidei, din care a pornit și căreia îi seamănă și după renaștere, la trup. Avântul fluturelui e către frunză și aripile îl trag spre floarea potrivită palpitării lor. Picioruşele vor să pășească: aripile vor să zboare. Trupul și sufletul latent o pornesc spre omida originilor sale, dar aripile se ancorează în cer și îl opresc. Asemenea și trupul încurcă aripile. Vrând să se avânte spre lumina țeserii lor celei dintâi, ele se leagă de lumescul hâd al corpului ce nu poate intra pe porțile cele mari. Cele două instanțe ale fluturelui se stingheresc reciproc. Nu se îmbucă firesc marginile lor din lumi diferite, văzându-se clar, fără simbioză, unde începe

una de la sfârșitul celeilalte. Sunt prea străvezii aripile pentru trup; prea e mic trupul pentru visarea aripii. Și totuși ființează. Totul lor are grația știrbă a unui corp neînvățat cu propriile proporții, cu propria greutate, cu rotunjimile și colțurile și sunetul pașilor săi și care, cu mâinile aduse deasupra capului, se întinde arcuit spre o desăvârșire solară a formei. ("*Dar care*" ar trebui spus. Dar tinderea spre armonia firescului este o consecință a existențelor, separată de contradicția lor, nu un amendament al amputării fondului perfect. "*Și*" se impune natural).

Se vede clar locul sudurii între entitatea nepământeană, deci misterioasă, a aripilor și corpul care e o relicvă vie a unui trecut dincolo de biologic pur și nu mai lipsit de mister în relație cu aripa. Cele două stau alături. Atât. Nu decurg una din evoluția coplanară a celeilalte. Dar punerea pe două fronturi distincte și chiar beligerante a instanțelor fluturelui nu prezintă validitate: aripile nu sunt și nu au fost identice. Una e începutul, iar cealaltă, depărtată, e sfârșitul. Cele două aripi sunt tot atât de diferite una de cealaltă întocmai cum sunt în raport cu trupul.

Dacă scurta viață a fluturelui stă sub zodia disjuncției armonioase cumva funcționale, a naturii corporale, toate celelalte aspecte ale ființei lui există prin prisma schimbării. Biologicul său actual este o mărturie a inconsistenței. Vorbind de un "*prezent*" al noțiunii de fluture, înțelegem miniaturala perioadă de zbucium delicat, de evantai, în care fluturele e fluture fără a fi altceva. În aceste condiții, el prezintă

grafica: Maria Raluca Topa

grafica: Lorena Negoiță

curiozității noastre tot soiul de ne-normalități aparente: adaptarea bizar de ușoară la noi medii de viață, scheletul extern - mărturie că existența lui luminoasă respinge legile comunului extrinsec poeziei lui, inhibarea nevoii firești de a se reproduce, până la găsirea unor optime condiții...

Dar adaptarea aceasta e relativă. Fluturele suferă lumescul atâta vreme cât acesta se schimbă doar, netransformându-se fundamental. Altfel îl părăsește. Finețea incredibilă a țesutului său luminos nu poate îndura decât o dată șocul marilor creații, acceptând altă soartă, alt trup, alte origini și alte alcătuiri ale micilor sale viscere. Propria naștere - a doua - îi lasă trupul zguduit ca de o naștere grea de viață nouă. El, ființă diafană, ființează așteptându-și diafan moartea, cu o senină presimțire a ei în tot ce mișcă. Tocmai de aceasta și moartea îl găsește nepregătit. Este o altă mare transformare dătătoare de nouă, de „*altfel*" de viață, care sfarmă echilibrul abia căpătat al existenței de după întâia schismă. Fluturele refuză să se mai transforme, și nu trece demn de moarte.

Nici Istoriei artei nu îi este străin miracolul perpetuu al metamorfozei fluturelui, iar înțelesurile acestuia le-a codificat și pus spre păstrare în cronica largă a simbolisticii lucrurilor de toate zilele. Pentru creștinii timpurii, fluturele era simbolul sufletului. Înțelepciunea chineză îl asocia beatitudinii și evoluției fericiri conjugale. Arta gnostică îl imortalizează strivit, sub piciorul Îngerului Morții, în pragul marii și finalei schimbări, încă dând frenetic din aripi. În unele zone ale Angliei, se credea că fluturele vestește sufletul unui copil aflat la cea mai inconstantă și zburdalnică vârstă, care s-a întors la viață. Un fluture zărit înaintea debar-

cării prevestea marinarilor zbuciumul nemărginit al mării și a potențială moarte între talazuri. Nativii americani îl vedeau ca pe un miracol divin al renașterii, bucuriei și metamorfozei neinhibate.

Accepțiunea umană a secolelor de oameni care au văzut, au urmărit, au studiat și iubit și scormonit zborul cald al fluturelui s-a materializat sub forma unei înduioșătoare, tandre curiozități. Fluturele este răspândit pretutindeni în artă, risipit ca printre flori. Bijutierii au încercat să închidă în filigramul muncii lor ceva din zborul lui. Pictura tuturor timpurilor abundă, vizual ori simbolic, de imaginea fluturelui în cele mai gingașe ipostaze. În tânguirea unei viori ori așteptarea trezirii clapelor de pian - îl simți.

Până în epoca, relativ, modernă, sculptura a fost singura care s-a ferit parcă, într-o oarecare măsură, de atingerea nepământeană a fluturelui - tracul pietrei de a dăinui palpitândă, ori de a parodia aripa străvezie. Dar și acolo îl întâlnești măcar ghicit, în gesturile neterminate ale statuilor ale căror mișcări mintea le prelungește în zarea albăstruie a creației, în Madona cu văl a lui Giovanni Strazza, în arcuirea avântată a trupurilor catedralelor, în fluiditatea marii arte a concretului care este arhitectura, de la albul profil al înălțatelor temple clasice, cărora secolele le-au furat culorile, și până la fantezia de ciocolată topită care este povestea epopeii Universului, sau Sagrada Família. Vitraliul, cu caleidoscopul său de culoare și lumină care cerne culoarea și lumina înaltului, este poate cea mai fidelă aluzie la fluture: căci ce altceva este această fină ființă, decât o oglindire a tresăririi frumuseții catedralelor?

Dar dacă arta surprinde farmecul fluturelui în forma sa concretă, sensibilizând sufletul și ochiul prin frumusețea firească a insectei, partea viscerală a simțirii noastre empatizează cu fluturele prin prisma suferinței devenirii lui. Întreaga existență a fluturelui e o transformare. O dezbrăcare de sine o urmează pe alta, lăsând în urmă orice stare de ființare anterioară micului prezent. Pentru că fluturele e vămuitorul secundelor. Orice etapă a sa ține atât de puțin încât e aproape invizibilă ochiului nostru, părând că cerșește, spre a exista, firmiturile clipelor căzute de la masa ființelor mari. Întocmai ca Hebe, paharnicul zeilor, el împarte simțirii noastre nemurirea spiritului, ambrozia care este frumosul lucrurilor mici, hrănindu-se cu clipele ce au rămas pe fundul paharelor în urma neglijenței noastre.

Prin prisma schimbărilor pe care le îndură, fluturele ar fi putut fi asemuit ca o versiune miniaturală a phoenixului: când îi ajunge timpul din urmă, și unul și altul mor spre a renaște. E însăși metafora parcursului sufletului creștin. Dar asemănările se opresc brusc.

Unde phoenixul e un luptător, dându-și foc și murind cântând cântece de slavă, fluturele e umil. Transformarea se petrece fără voia lui. Dacă creștinul, omul, simte că se apropie de moarte, scoțându-și singur giulgiul de pânză curată (asta în vremurile dulci ale îndepărtatului sat), iar pasărea phoenix își țese cuibul sfârșitului din ierburi parfumate, fluturele este inconștient. Mănâncă frunze pentru că atât știe să facă. Omida mănâncă și se târăște și mănâncă iar, iar la un moment anume din viața ei începe să-și țească coconul. De ce face acestea? Nu știe. Dar le face atent, fără grabă, cu migala specifică lucrurilor și ființelor mici. Odată coconul țesut, omida încetează să existe ca până atunci, pregătindu-se pentru marea transformare.

Astfel, deși semănând și păsării phoenix și omului curat, prin felul precis în care se pregătește de

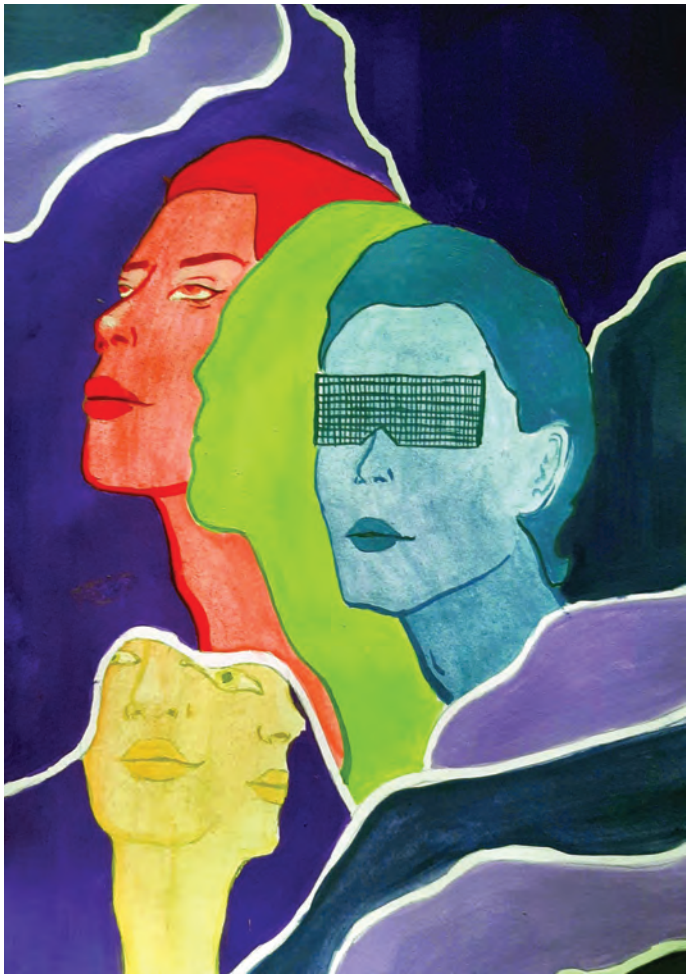

trecere, conștiința omizii, a viitorului fluture, e factorul separator. Spre deosebire de omidă, omul și phoenixul sunt lucizi în pregătirile lor. Nici omul nici phoenixul nu știu ce urmează. După moartea efectivă, phoenixul renaște, conștient, iar umbra omului se duce în locuri de care noi nu avem - încă - știință. Omida - nu. Nu putem vorbi de o conștiință de după a transformare a omidei, nu putem să o comparăm cu alte entități cu parcurs similar, pentru că omida, în accepțiunea noastră și chiar a ei înșiși, încetează să mai existe. După crisalidă este doar fluturele, cu miracolul aripilor lui.

Este trist și înduioșător, acest drum al ființei prin viață. Homer a cântat, în versurile sale, călătoria zbuciumată a lui Odiseu cel rătăcitor, despărțit de casa sa, de certurile unor entități mai înalte. Motivul de "*casă*", de "*acasă*", de căutare a trecutului pierdut a devenit de-a lungul secolelor un laitmotiv al literaturii

grafica: Petru Stancovici

universale, un rezumat al dramei dezrădăcinării. Dar nimeni, niciodată, nu a cântat tragedia fluturelui-omidă. Nu sunt nici doine, nici psalmi, nici epopee despre ființa care se schimbă atât de profund încât pierde, fundamental, existența propriului sine. Căci astfel se întâmplă. În crisalidă are loc reorganizarea materiei, o rescriere din temelii a ecuației care guvernează alcătuirea intrinsecă a ființei.

Vezi omida, vezi fluturele, și îi compari. Transformarea nu a șters în totalitate ființa precedentă, ci a remodelat-o numai: aripile sunt noi (viață nouă), dar trupul captiv între ele se aseamănă fundamental cu omida care a fost cândva, într-o altă versiune a sinelui. Similitudinile se opresc aici. Fluturele ființează dezinhibat, știind de la natură să își urmeze cursul și menirea, cu prea puține comportamente care să trimită gândul la originile de vierme. Ai spune că nu a fost, de când e lumea, decât fluture.

Și totuși...

Dumnezeu a trezit lumea din neființă cu două cuvinte: "*Să fie*!". Să fie pământ, să fie apă, să fie oameni și să fie cuget care să umple omul, revărsându-se afară în artă. Trezindu-se din ignoranța lui, omul a rostit și el două cuvinte, ca o pecete: "*Și totuși*..."

Rostim și noi, ca un început al analizei noastre: Și totuși...

Și totuși să fie oare fluturele, cu grația sa firească, cu existența sa mică guvernată de motivul antitezei, cu totul separat de ființa omizii din care s-a întrupat? Știința arată că nu.

Când mijloacele i-au permis, omul a făcut studii asupra fluturelui. Nu știm de unde a venit această curiozitate atât de țintită, dar știm că ea a revelat, în urma studiilor, că fluturele își amintește inconștient timpul său din crisalidă. Cum? Nu știm. De ce? Nu încumetăm să ne întrebăm.

Singura certitudine e că s-a lucrat și pe cea mai poetică versiune a pre-fluturilor, aceea a viermilor de mătase. Și că s-a folosit durerea. Viermii au fost lăsați să mănânce frunze și să își construiască netulburați închisoarea cocon iar apoi, odată deveniți crisalidă, au fost supuși unor senzații dureroase de grade diverse, acompaniate - foarte important! - De muzică. Apoi parcursul naturii a fost lăsat să se desfășoare dezinhibat. Odată intrate în viața lor de fluturi, micile ființe au fost din nou confruntate cu aceleași sunete care acompaniau senzațiile dureroase administrate nimfelor și... s-au ferit. Au reacționat negativ, ca supuse durerii. Se pare că fluturii au recunoscut sunetele în cauză și s-au comportat de parcă ar fi așteptat, convinși că va veni, durerea care le însoțeau în trecut.

O aparentă banală caracteristică a acestei entități zburătoare relevă însușiri foarte apropiate de uman, ori chiar cu totul nebănuite. Fluturele își amintește durerea resimțită într-o formă de nedeterminare a existenței, o percepe ca pe o experiență traumatică și acționează în consecință în noua etapă a ființării sale. Aceasta în sine este un comportament cu totul neașteptat. Dar instinctele fluturelui, reacțiile sale conduc, sau cel puțin indică spre o conștientizare efectivă a timpului în care era nimfă, spre o conexiune între cele trei etape distincte ale trecerii sale prin viață, iar de aici mintea umană se poate hazarda, suplinind golurile acestei ecuații cu propriile supoziții și vise.

La fel cum trupul fluturelui stă aninat între cele două aripi distincte ale sale, asemenea și metamorfoza etapei "*crisalida*" separă cele două existențe convenționale ale ființei mici, constituind o anomalie în sine. Deși distincte cel puțin din perspectivă simbolică, aripile aparțin aceluiași registru, aceluiași plan mai apropiat de Ceruri decât de frunză. Trupul este singular, hâd prin comparație estetică și vizibil distinct aripilor. Universurile originilor lor nici nu se zăresc, dintr-un punct de mijloc aproximativ. Această diferență de plan, dintre lumescul trupului și lumina aripilor, o regăsim disproporționat în alăturarea neverosimilă, înfăptuită doar prin succesiunea hărăzită de legile naturii, a existenței ființei drept omidă, nimfă și în final fluture.

Iată că fluturele poate să fie lacătul și cheia uneori, întrebării mai mari decât poate cuprinde mintea noastră. Există conștiință dincolo de moarte? Dar în moartea efectivă? Ce facem și ce rostim, când suntem puși față în față cu o stare de fapt a materiei inclasabilă, neanalizabilă, cu o lipsă a tot ceea ce noi percepem drept „*viață*" sau „*moarte*" sau „*existență*" și care totuși admite durere - și încă mai surprinzător: amintirea conștientă a durerii? Care e reacția firească

grafica: Irina Chiriță

grafica: Maria Isabela Cucută

a omului când într-o etapă ce poate fi descrisă doar drept „*lipsă misterioasă*” o ființă mică resimte senzații? Aici se cuvine să ne oprim și să ne scoatem pălăriile metaforice în fața naturii care, neobosită, nu contenește să ne împingă tot mai jos în lanțul trofic al evoluției biologice.

Probabil că fluturele resimte durere tocmai pentru că durerea, în poezia ei crudă, este lucrul care transcende alcătuirea bazică a tuturor ființelor. Sau poate durerea face parte dintr-o clasă mai mare a simțurilor înalte, independente de timp și convenții umane... durerea și iubirea și regretul și speranța. Ori poate că intensitatea traumei, iar nu natura ei și-au săpat locul în memoria viitorului fluture. Nu știu. Putem face supoziții și putem scrie poezii, putem cânta epopeea fluturelui, dezrădăcinarea lui. Când misterul ne este inaccesibil îi putem spori farmecul, fiind rapsozii acestei lungi căutări de „*acasă*”, și dincolo și înăuntrul ființei insectei.

Iată că fluturele zboară prin fața ochilor noștri orbi, întorcându-ne gândurile spre interiorul nostru; iar la o mai atentă căutare îl simțim vibrând pretutindeni: în piept, în inimă și în stomac, cu fervoarea întâii îndrăgostiri; în arcuirea trupului in dans; în neliniștea conștiinței; în ropotul fin și neostoit al speranței pe care am moștenit-o odată cu întâia suflare. Este pretutindeni. Respiră în artă și respiră în moarte, uriașa artă a plecării. Palpită în degetele întinse spre stele și cele împreunate spre rugăciune, ori în durarea zidurilor. Pretutindeni ne urmărește umbra palidă a fluturelui, întocmai cum ochii noștri îi urmăresc dansul descoperit în aer.

Misterul ființării sale e înduioșător chiar prin miile de răspunsuri posibile la miile de întrebări ce se cer ridicate. Dar fluturele rămâne deasupra acestora și deasupra noastră, rotindu-se bezmetic, într-o înfiorare de pânze albe, asemenea călugărilor derviși ce momesc spiritul spre mirare și rugă. Cerșetori ai secundelor noastre, cum erau și dervișii odată, pentru pâine, dansând ca aceștia un dans sacru ce răsună cu foșnet in moscheea oricărui spirit cu plafoane înalte, fluturii continuă să se învârtă și să zboare, neatenți la curiozitatea noastră. Omidă, crisalidă, nedeterminare, fluture. Acesta e drumul lor știut, neînțeles ca poemele limbilor de mult uitate. Iar dacă cineva ar ști vreodată cum să-i întrebe și cum să-i înduplece sa ne spună, cu glasul lor auriu ca polenul, de ce fac ce fac, și cum se simte.. probabil că fluturii ar zbura mai departe și nu ar răspunde nimic, zgârciți cu cunoașterea lor cum nu sunt cu nimic altceva.

Epilog

Scriind acest articol despre misterul fluturelui, la biroul din odaia mea, nu am realizat decât înspre final că icoana fluturelui m-a urmărit pe tot parcursul întrupării textului. Imaginea lui vine de unde palpită lumina. Pentru a clarifica: în țesătura albă a perdelelor ce-mi vămuiesc ferestrele sunt prinse, in plin zbor, zeci de siluete de fluturi de in. Cineva mai cinic decât mine ar numi aceste „*o fină ironie a sorții*”, dar adeseori, odată numite, lucrurile fermecătoare și mici își pierd vraja. Prefer să nu îmi asum riscul. Las aici, fremătătoare asemenea unei bătăi de aripă cât puii secundelor, cele scrise și gândite sub dulcea tutelă a unor fluturi nevăzuți. Să fie!

grafica: Irina Chiriță

prof. Emil ONEA

Despre Olimpiada de creativitate și inovare digitală - *InfoEducație*

În 2023 la ediția XXX

InfoEducație, cel mai puternic și cel mai longeviv concurs practic de IT din România (acum olimpiadă) se va afla la ediția a XXX-a, anul viitor, 2023. Concursul s-a desfășurat fără întrerupere numai în acest loc cu un cadru natural excepțional numit "*Gălăciuc*" (la 3 km de localitatea Tulnici-Vrancea). Veți descoperi acest nume pe Wikipedia, asociat cu evenimentul "*InfoEducație*". Doar în 2021, "*Olimpiada de inovare și creativitate digitală*" s-a desfășurat în Colegiul Național "*Unirea*" și putem spune că s-a bucurat de același succes și bun impact în grupul concurenților, autori de proiecte.

Concursul este de 23 ani oficializat de Ministerul Educației și se desfășoară conform unui regulament care permite alegerea obiectivă a celor mai buni competitori, creatori de proiecte informatice, din toate liceele României. Remarcăm faptul că în ultimii ani am organizat și o secțiune online la care am stimulat participarea fetelor în echipe mixte. Echipele (fată + băiat) de pe locul I la ediția online participă la etapa națională.

Datorită popularității lui în rândul elevilor de liceu, numărul participanților de la etapa din școală până la faza națională a crescut an de an astfel depășind cifre record de 1720 participanți în anul 2016, sau 1850 de elevi înscriși cu lucrări de creație software, pagini web, multimedia, roboți în anul 2017. Înscrierile de pe site reprezintă lucrările selectate dintre cele multe descrise mai sus. La etapa națională au fost 130 lucrări și 220 participanți, studenți, elevi, profesori.

> "***InfoEducație** la Gălăciuc e un eveniment excelent pentru oameni cu idei, pentru elevii care pun efort și pasiune într-un proiect în afara școlii. Munca depusă contează acum, în concurs, dar va conta și în 2, 3, 5, 10 ani. Cred că participanții la concurs trebuie să profite de mediul unic pe care îl oferă Gălăciucul – schimburile de idei cu ceilalți concurenți și cu juriul, spiritul de competiție, dar și prieteniile legate în timp.*
>
> **Tudor Leu**

În general, putem afirma că impactul online este de cca. 2000 elevi, profesori, specialiști. În media, concursul este promovat prin presa locală (Monitorul de Vrancea, Ziarul de Vrancea) și centrală (Adevărul). Există o foarte bună campanie pe YouTube, pe canalul dedicat. Dar cel mai actual și peren este portalul olimpiadei construit în anii 1995-1996 de Cristian Strat, acum inginer IT la Tweeter.

Uniunea Profesorilor de Informatică din România ***www.upir.ro*** împreună cu Ministerul Educației asigură baza logistică, materială a concursului care înseamnă masa, cazare, transport pentru etapa națională a Olimpiadei. În plus, etapele județene sunt realizate prin munca voluntară a colegilor profesori. Etapa online este realizată tot de voluntari, elevi, profesori, studenți.

fotografii: Emil Onea

La etapa națională, ce durează o săptămână, își aduc contribuția studenți, specialiști absolvenți tineri, profesori. Subliniem faptul că juriul etapei naționale a acestui concurs este format în mare parte din studenți sau absolvenți angajați la diferite firme de IT&C care au experiența a două sau trei ediții ale concursului.

Girul științific al olimpiadei este dat de Universitatea Politehnică București reprezentată în comisia națională prin președintele prof. dr. ing Răzvan Rughiniș, prodecan la Facultatea de Automatică și calculatoare, prin președintele onorific prof. dr. ing. Nicolae Țăpuș, prim-vicepreședintele prof. dr. ing. Răzvan Deaconescu.

Ediția ***InfoEducație*** din anul 2021 a avut mai multe evenimente care au dat o culoare aparte celor șase zile de tabără de care s-au bucurat aproximativ 220 de participanți:

Prezentarea în fața juriilor a celor peste 120 de proiecte pe 5 secțiuni

Expoziția de postere ce ilustrează lucrările din concurs

Demonstrațiile de roboți realizați de concurenți

Gala de filme originale prezentate la secțiunea multimedia

Seminariile susținute de personalități din lumea IT&C, studenți

Proba "open" de 24 de ore în care echipe de elevi crează pe o temă dată

Premierea și bilanțul unui an de "InfoEducație"

> *"**InfoEducație** pentru mine a reprezentat momentul când mi-am dat seama că nu doar capacitatea de a găsi un algoritm bun reprezintă singurul lucru la care ar trebui să se priceapă un inginer software. Timpul petrecut în dezvoltarea proiectelor pentru concurs și feedback-ul juriului m-au ajutat să devin un programator mai bun.*
>
> **Alex Palcuie**

De-a lungul anilor au fost realizate o serie de lucrări speciale, premiate în concurs, și care au devenit repere.

Arta gotică **-** web – ediția din anul 2004. Este un site web care sintetizează monumente gotice, realizări ale sculptorilor și pictorilor vremii. Autori sunt elevii: Apetrei Andrei, Onofrei Radu, Tănase Lucian de la Grupul Școlar "Ștefan Procopiu" Iași

Design Interior 3D - soft - ediția din anul 2004. Este un software ce permite proiectarea unor case și design interior. Autori sunt elevii: Chiorean Tiberiu, Chiorean Artur Colegiul National Vasile Lucaciu din Maramureș.

Modelarea Experimentelor de Fizică - soft - ediția din anul 2004. Programul asistă elevul sau profesorul de fizică la întocmirea referatelor de laborator și simulează experimentele, bazându-se pe un limbaj de scripting. Autori sunt elevii: Crișan Călin de la Colegiul Național "Moise Nicoară" din Arad, și Biriș Claudiu de la Colegiul Național "Elena Ghiba Birta" din Arad.

Începutul Universului - soft - ediția din anul 2005. Este un soft educațional ce prezintă primele minute după explozia primordială Big-Bang. Autor este elevul Apetrei Claudiu de la Colegiul Tehnic "Anghel Saligny" din Bacău.

Photo-poetry - web - ediția din anul 2007. Este un site destinat celor pasionați de artă, literatură, fotografie, desen și cuprinde galerii personale, forum, articole, bloguri. Totul dinamic, optimizat, flexibil, securizat. Autori sunt elevii: Simian Florin-Mihnea și Toader Cosmin de la Colegiul Național "A. D. Ghica" din Alexandria.

Platforma de concursuri online - soft - ediția din anul 2009. Este o platformă ce poate susține concursuri online, calculând automat punctajele participanților și clasamentele concursurilor (pe grupe de vârstă, etape și sezoane). Oferă și posibilitatea utilizatorilor să aibă o pagină de profil, un CV și eventual un mini blog simplist. Autor este elevul Tutunaru Cosmin de la Colegiul National "Traian" din Mehedinți.

DictRO - soft - ediția din anul 2009. Este o aplicație ce permite nararea în limba română a textelor. Are marele atu că este un program super original, o aplicație asemănătoare nu a mai fost scrisă de un programator român. DictRo permite și nararea orei, a link-urilor, număra, etc. Autor este elevul Budișteanu Ionuț Alexandru de la Colegiul Național "Mircea cel Bătrân" din Râmnicu Vâlcea.

Virtual Lessons - soft - ediția din anul 2009. Este un soft ce vine în sprijinul elevilor, dar şi al profesorilor. Aplicaţia oferă posibilitatea elevilor de a-şi însuşi cunoştinţe noi într-un mod plăcut şi atractiv. Elevul poate opta pentru o evaluare pe diferite nivele de dificultate, ce oferă o situaţie clară asupra materialului asimilat de acesta în urma parcurgerii lecţiilor. Toate informaţiile și rezultatele sunt salvate într-o bază de date, după prelucrările aferente. Aceste date pot fi vizualizate de profesori iar pe baza lor să delibereze în ceea ce priveşte notarea elevului. Pentru ca softul să poată fi folosit cu usurinţă chiar şi de persoane ce sunt la început în desluşirea tainelor computerului, acesta deţine o interfaţă uşor de folosit şi explicită, ceea ce îi oferă un avantaj utilizatorului de a folosi aplicaţia intuitiv fără a avea nevoie de o instruire specială. Autori sunt elevii Coman Florin Alexandru de la Colegiul Național "Ștefan cel Mare" și Gherasim Daniel de la Colegiul Național de Informatică "Spiru Haret" din Suceava.

Clasa virtuală - web - Vrancea - ediția din anul 2015. Aplicația *Clasa virtuală* este concepută pentru a veni în ajutorul profesorilor în prezentarea lecțiilor și examinarea elevilor. Lecțiile prezentate de profesor, pe laptop, sunt transmise în timp real pe dispozitivele elevilor (smartphone, tabletă sau laptop). De asemenea, profesorul creează teste pe laptop care sunt rezolvate de elevi. Autori sunt elevii: Valentin Mocanu și George Neacșu Colegiul National "Unirea" Focșani.

Web School Platform - web - ediția din anul 2008. Este este un CMS destinat instituțiilor de învățământ și creează un mod facil de comunicare între părinte și profesor (prin forumul integrat sau prin mesajele private), dar și între elevii școlii. Păstrează o arhivă a realizărilor elevilor, inclusiv a absolvenților, salvate într-o secțiune specială. Există și o interfață pentru teste on-line și un catalog virtual plus alte facilități.

Mâna robotică - roboți - ediția din anul 2015. Este o mână robotică ce copiază întocmai mișcările mâinii utilizatorului pe care sunt atașați senzori. Această lucrare nu are nevoie de un computer pentru a funcționa. Autor este elevul Marian Stoica de la Colegiul Național "Alexandru Lahovari" din Râmnicu Vâlcea.

Controlul automat al unui Quadcopter cu o mănușă inteligentă - roboți - ediția din anul 2016. Această "*mănușă inteligentă*" este echipată cu un accelerometru care citește mișcările mâinii, făcând astfel controlul quadcopter-ului mult mai intuitiv, în comparație cu aplicații pe smartphone sau telecomenzi. Autori sunt elevii: Robert Preda și Denis Popa de la Liceul "Mihai Viteazul" din Ineu.

În concluzie: Olimpiada de creativitate, inovare și digitală, InfoEducatie, este un brand, un eveniment special în lumea competițiilor naționale din România pentru că aduce în prim plan elevii pasionați de tehnologie și de programare, acei "*butonari*" creativi capabili să se transforme în ingineri fără diplomă de atestare dar cu un portofoliu de realizări excepționale. Comunitatea InfoEducatie îi ajută și îi evidențiază onorându-le talentul prin diplome și premii dar și prin acest spirit și atmosferă de lucru care pun bazele unor cariere de succes!

*"Cred că am făcut parte din primele generații care au beneficiat de **InfoEducație**. Era ca și acum un loc în care se stimula creativitatea și învățarea. Probabil nu aș fi ajuns antreprenor dacă nu treceam pe la Gălăciuc. Ce aș recomanda concurenților actuali? Să continue să fie creativi și după concurs: țara are nevoie de oameni cu idei, de oameni care pot face ceva. Să nu-și irosească talentul prin corporații; un absolvent de **InfoEducație** e suficient de bun pentru a reuși pe cont propriu.*

Viorel Stan

Miruna BĂNCILĂ și
Alexandra CIOBOTARU

clasa a XI-a A

Povestiri cu ROBOȚI și nu numai...

InfinityEdge și ***BrickBot***, Brickbot și InfinityEdge, două echipe de robotică, ghidate în parcursul lor de dorința comună de a progresa câte puțin în fiecare zi. Fie că se schimba o piesă la robot, se organizează o activitate sau se proiectează la imprimanta 3D, scopul final este de a ne întrece pe noi înșine și de a duce performanța la cel mai înalt nivel posibil. Însăși competiția la care participăm an de an, ***First Tech Challenge***, promovează valori precum munca în echipă, corectitudinea și fair-play, atribute pe ni le-am însușit de-a lungul ultimilor ani și pe care le transmitem mai departe cu fiecare ocazie pe care o avem.

Dacă am descrie competiția FTC în stil unirist, am putea spune că "*FTC nu e doar o competiție, e un mod de viață al tuturor echipelor de robotică din lume*".

Și la BrickBot vreme trece, vreme vine,
toate-s vechi și nouă toate...

Încă din anul 2017, echipa de robotică de la CNU reușește să popularizeze educația STEM în rândul elevilor de liceu pasionați de domenii precum matematica, informatica, fizica, dar și artele comunicării și promovării. Acesta este al șaselea an de participare în cadrul competiției mondiale de robotică FIRST Tech Challenge România, organizată în România de Asociația „*Nație Prin Educație*".

De-a lungul timpului, BrickBot a respectat principiul "*nimic nu se pierde totul se transformă*". După maturizarea primelor generații de elevi care au luat parte la nașterea și dezvoltarea echipei de robotică de la fazele incipiente până la rezultatele demne de felicitări „*all inclusive*", a venit timpul ca ștafeta să fie predată.

La fel ca toate celelalte aspecte cotidiene, clubul de robotică de la Colegiul Național „*Unirea*" a trecut și el prin pandemie. Sezonul competițional FTC

2020-2021 s-a desfășurat online, dar am reușit să completăm vitrina de premii cu „*Inspire Award 1st place*" și să ajutăm la printarea 3D a unor vizoare de protecție pentru cadrele medicale din județ.

Cu forțe noi, membrii noi și multe idei am început în forță munca pentru sezonul 2021-2022. Fiind novici la început de drum, nu am fi reușit fără implicarea și ghidarea mentorilor noștri, domnul Colin și doamna Preda și susținerea conducerii școlii și a sponsorilor generoși. Am știut pe parcursul sezonului că, indiferent dacă avem nevoie de cineva care să ne ducă până la București cu mașina sau de cineva care să ne explice algoritmi și formule, avem câteva numere de telefon la care vom găsi un răspuns afirmativ la orice oră. Cu echipa în format nou am organizat cât de multe evenimente am putut, pentru a ne asigura că ne ridicăm la standardul pe care și l-a impus de la început echipa. ***Super Mario Bots*** a fost modul nostru de a sărbători 1 Decembrie în 2021. Am invitat toți unariștii să conducă roboți construiți de noi, ca să identificăm posibili driveri pentru competițiile care se apropiau cu pași repezi. De Crăciun am fost spiridușii Moșului pentru copiii din cadrul modulelor familiale din Odobești. Am reușit să ne împărtășim pasiunea și să

ne împrietenim cu adolescenții care ne-au întâmpinat cu brațele deschise. În luna ianuarie am organizat ***Demo-ul BrickBot***, care a avut loc online, la fel ca majoritatea meciurilor de antrenament din sezon. Am fost la școala din Vidra să ne prezentăm activitatea și am construit o proteză pentru o lebădă rănită, deci nu ne-am plictisit deloc. După săptămâni pline de pregătiri frenetice, am luat parte și la faza regională a competiției, după care ne-am calificat la etapa națională cu premiul *Design Award*, premiu care atestă că am avut cel mai ingenios robot din punct de vedere funcțional, dar simultan plăcut estetic. La faza națională am avut câștiguri imposibil de cuantificat: am plecat spre casă cu o strategie bine închegată, experiență acumulată pe parcursul sezonului și doza de motivare de care aveam nevoie.

În vacanța de vară am bifat pe lista noastră de activități tabăra de robotică de la Beclean, unde am avut ocazia să ne împrospătăm cunoștințele și să întocmim lista de obiective pentru sezonul 2022-2023.

Lupu-și schimbă părul, dar năravul ba

La început de sezon nou ne-am însușit pe deplin scopurile pentru următoarele 7 luni. Am început cu un refresh la identitatea vizuală a echipei: auriul din paleta de culori specifică CNU a devenit un galben neon, electrizant... radioactiv. Schimbarea a acaparat toate rețelele de comunicare ale echipei. Cu rebrandingul făcut, am reușit să organizăm cel de-al doilea Demo în format fizic din istoria echipei BrickBot. Nouă echipe, o alianță câștigătoare, idei, mecanisme, distracție, multă muncă... dar BrickBot e în ascensiune și nu plănuiește să se oprească în viitorul apropiat.

InfinityEdge, dincolo de orice limite

Dacă am putea descrie echipa de robotică InfinityEdge printr-o singură frază, cu siguranța aceasta ar fi „*Dacă vrei să ajungi repede, mergi singur. Dacă vrei să ajungi departe, mergeți împreună*”.

InfinityEdge este echipa care, încă de când s-a format, a dat dovadă de ambiție, consecvență și mai ales dorință de a experimenta din plin tot ceea ce are de oferit domeniul roboticii. Noi învățăm constant, dar mai mult decât atât, ne dorim să le dăm ocazia celor interesați să învețe de la noi, din experiența și greșelile noastre.

Mentorii noștri ne învață constant că prin fizică, matematică și informatică se pot demonstra prin-

cipii uimitoare, dacă sunt studiate în detaliu. Ideea cu care am început sezonul 2021-2022 este aceea că, într-un circuit, toate elementele sunt la fel de importante. Ele pot funcționa foarte bine independent una de cealaltă, dar cel mai bine funcționează atunci când sunt interconectate, principiu care se aplică și relațiilor interumane. InfinityEdge evoluează cel mai mult atunci când toți membrii ei, de la cei vechi până la voluntari, sunt cuprinși de energia ce ia naștere de fiecare dată când echipa se reunește.

În ultimii trei ani am căutat să ne dezvoltăm în toate direcțiile, pornind de la concursuri de cultură generală organizate de 1 decembrie și ajungând până la pregătirea unei competiții specifice orașului nostru, ***Focșani Tech Challenge***. Am fost ajutoarele lui Moș Crăciun, am organizat o căutare de ouă de Paște, am reciclat alături de sponsorii noștri, toate cu scopul de a inspira valori sănătoase comunității din care facem parte. An de an facem o vizită elevilor de la Școala Gimnazială din Vidra, pentru a aduce copiii din mediul rural mai aproape de domeniul tehnic si tehnologic,

care îi fascinează tot mai mult, cu fiecare întâlnire pe care o organizăm. Datorită unui proiect Erasmus căruia ne-am alăturat, copii din Turcia, Ungaria, Spania au aflat cât de captivant poate fi procesul de înțelegere al mecanismelor inteligente.

Recrutările pe care le organizăm an de an ne dovedesc că eforturile noastre nu sunt în zadar și că elevii de la CNU devin tot mai dornici să facă parte din echipa noastră. În fiecare an, un suflu fresh, încărcat de ambiție și determinare dă "*restart*" echipei, motiv pentru care, cu fiecare sezon care trece, performanțele noastre depășesc toate așteptările.

Munca depusă tot sezonul este cel mai bine pusă în valoare la etapa regională a competiției, iar mai apoi la cea națională. În sezonul ce tocmai s-a încheiat, efortul nostru a fost răsplătit, în luna martie, prin obținerea premiului II la faza regională, categoria *Control Award*, care vizează gândirea inovatoare în procesul de construire al robotului și metodele ingenioase de rezolvare a problemelor. Câteva zile mai târziu, la etapa națională, am fost premiați, alături de cele mai bune echipe de robotică din țară, cu locul III la categoria *Motivate Award*. Anul acesta provocările sunt mai mari, standardele sunt mai ridicate, iar planurile noastre de viitor sunt pe măsură. Imediat ce a început sezonul competițional, echipe de robotică din toată țara au organizat competiții de tip demo, la care am participat și unde am reușit să ne clasăm de fiecare dată în top. La primul demo la care am participat în acest an, la Iași, am ocupat locul II, iar in săptămână

următoare am câștigat premiul *Winning Alliance Captain*, la Ploiești. Entuziasmul pe care fiecare competiție ni-l oferă ne alimentează dorința de a mai participa la astfel de evenimente și de a obține rezultate cel puțin la fel de îmbucurătoare atât pentru noi, cât și pentru mentorii și colegii noștri.

Focșani Tech Challenge, competiție în stil unirist

Inspirându-ne din numele campionatului național de robotică, First Tech Challenge, am venit cu ideea unui campionat local, prescurtat tot FTC, dar numit sugestiv Focșani Tech Challenge. Ideea ne-a venit într-una din multele seri petrecute în hub, căutând împreună idei de promovare a valorilor domeniului STEM. Am hotărât ca turneul să se desfășoare ca o colaborare între BrickBot și Infinityedge și să constea în două competiții de tip Demo (meciuri demonstrative). La sfârșitul ambelor evenimente, am adunat punctajul din fiecare meci pentru fiecare echipă care a fost prezentă și am premiat împreună câștigătorii.

Primul pe listă a fost Demo BrickBot 2022 "*Spooky Showdown*", pe 29 octombrie. Ca să le arătăm prietenilor noștri îmblânzitori de roboți din toată țara cum arată un concurs special la Focșani, mai ales la CNU, am ales tema Halloween-ului și sala de sport a liceului a fost decorată tematic, cu fantome și păianjeni robotizați și a fost vizitată de părinți, frați, profesori, sponsori, care mai de care mai curioși și receptivi la informațiile pe care voluntarii echipei BrickBot le-au prezentat.

Cele nouă echipe prezente la primul demo oficial din sezon au avut parte de o competiției corectă, la care și-au putut testa roboții și, bineînțeles, s-au putut distra. După meciurile pline de emoții, la care publicul din Focșani a fost invitat să asiste, învingătoare a ieșit alianța echipelor din Târgoviște, ***Phantom Robotics*** și ***UnderConstruction***. Cealaltă alianță finalistă a constat în **infO (1) Robotics** (Ploiești) alături de cealaltă echipa focșăneană și uniristă, ***InfinityEdge***. Toată comunitatea echipelor de robotică din țară a rămas cu dorința să vină din nou la Focșani, pentru a experimenta din nou atmosfera competițională la CNU.

Cel de-al doilea demo al competiției, organizat de InfinityEdge, denumit "*Game of Robots*" și inspirat după un celebru serial, a reușit să aducă la Focșani peste 150 de participanți din 15 echipe de robotică din țară. Printre roboți în formă de dragoni, gheață și zăpadă, de departe cel mai atractiv element de decor a fost tronul din săbii specific serialului din care ne-am inspirat. Meciurile de calificare au fost pline de suspans, emoție și de susținători „*gălăgioși*" ai fiecărei echipe. Roboții s-au întrecut pe teren în condiții asemenea celor internaționale, astfel încât testarea performanțelor acestora să fie cât mai exactă. După meciuri strânse, emoții și multă concentrare, putem spune că evenimentul și-a atins cu succes scopul. Participanții au acumulat experiență, au testat performanțele roboților pe teren și, ca o surpriză din partea noastră, a organizatorilor, au avut ocazia de a face cunoștință cu oamenii din spatele "*The Gentlemen Bikers*", care le-au povestit din propria experiență cât de importante sunt pasiunile în viața noastră și cât de armonios se pot îmbina ele cu responsabilitățile cotidiene. La sfârșitul zilei, demo-ul *InfinityEdge - Game of Robots* a fost câștigat de alianța compusă chiar din membrii echipei ***InfinityEdge*** și ***Phantom Robotics*** din Târgoviște, aceasta din urmă ocupând și „*marele tron*" al competiției Focșani Tech Challenge, clasându-se pe primul loc. Astfel, după o lungă pauză, orașul nostru a redevenit, cu ocazia competiției Focșani Tech Challenge, un nucleu al performanței, al dezvoltării și al afirmării generației tinere... în stil unirist.

Gânduri direct din nucleul echipelor

Pentru că niciuna dintre echipele de robotică de la CNU nu ar fi ajuns unde sunt astăzi fără implicarea membrilor actuali, două dintre elevele active în promovarea educației STEM la nivel național ne împărtășesc câteva gânduri.

«*Dorindu-mi să ies din zona mea de confort și să învăț cât mai multe în anii de liceu, am decis, în clasa a IX-a, că vreau să aflu cum mai multe piese de metal și câteva cabluri pot alcătui roboți care să mă uimească de fiecare dată când îi privesc. Acum, doi ani mai târziu, am înțeles că roboții fac lucruri impresionante pentru că în interiorul carcasei lor se află toată ambiția, determinarea, spiritul de echipă și fair-play-ul de care membrii echipei pot da dovadă. Fiecare robot este oglinda valorilor pe care echipa sa le are. De aceea, de fiecare dată când robotul InfinityEdge ajunge pe teren, emoții puternice îmi alimentează dorința de a explora în continuare spațiul imens de joc al tehnologiei.*» ***Miruna Băncilă*** - InfinityEdge

«*În calitate de voluntară în cadrul echipei din 2020, mai apoi responsabilă de PR și actualmente Team Leader, pot spune că întreaga experiență din BrickBot este cel mai complex și complet mod de a învăța să fim oameni, chiar dacă suntem adesea suspectați că ne-am transforma în roboți. Pe lângă aspectele tehnice, care fără dar și poate îmi vor fi de folos, am învățat să mă bucur, să îi ridic pe cei din jur când lucrurile nu merg conform planului, să mă organizez atât pe mine cât și pe ceilalți și, nu în cele din urmă, să-mi demonstrez că absolut nimic din ce ne putem imagina nu este imposibil.*»

Alexandra Ciobotaru - BrickBot

prof. Liliana HERMINEANU

Echipele CNU Focșani, premiante ale concursului "*Trofeul Internațional de robotică ROBOTOR*"

În perioada 30 august – 1 septembrie 2022 membrii ***Atelierului de robotică CNU*** (coordonat de prof. Marilena Oprea și prof. Liliana Hermineanu) și ai ***Clubului de robotică*** (coordonat de prof. Adrian Colin) au participat la o nouă ediție a trofeului Internațional de robotică „*ROBOTOR 2022*". Prestigiosul concurs organizat de Filiala Orșova a Palatului Copiilor Drobeta Turnu Severin a adunat la start mai multe echipe din țară și străinătate, peste 120 de elevi și profesori disputându-și premiile oferite cu această ocazie.

Trofeul de Robotică Robotor 2022 este un proiect înscris la secțiunea A (*Activități educative naționale cu participare internațională, finanțate de Ministerul Educației*). Mai mult, este un eveniment care promovează robotica în rândul elevilor din România și Europa, precum și a publicului larg, prin intermediul unor competiții care îmbină aspectele tehnice cu creativitatea. Cu acest prilej au fost organizate două evenimente distincte: concursuri de robotică și

un simpozion pe temele actuale din robotică. Concursurile de robotică s-au desfășurat pe cele trei clase (kit, hard și open) și au adunat trei categorii de vârstă (licurici, juniori și seniori).

Echipele uniriste și-au completat palmaresul cu noi premii ce dovedesc buna pregătire și coordonare.

Premiul al III-lea obținut de echipa ***baNaNa*** formată din elevii: Baican Marius, Calița Ștefan George, Mogda Ionuț Liviu la categoria *Urmărirea liniei* (secțiunea Kit).

Premiul al III-lea pentru echipa ***Speed*** formată din elevii: Canae Alexandru, Bîra Constantin, Boubatrân George la categoria *Labirint cu pereți* (secțiunea Hard)

Premiul I pentru echipa ***UniBot*** formată din elevii: Lețu Andrei, Diaconu Marian, Dobre Cătălin-Marius, Mocanu Dănuț-Andrei la categoria *Tribot* (secțiunea Open).

"*Deoarece robotica integrează cunoștințe și deprinderi din domeniile matematicii, științei și tehnicii, pregătește viitoarea generație atât pentru viață cât și pentru piața muncii. Obiectivele trofeului Robotor vizează: implicarea elevilor în proiectarea și realizarea unor roboți autonomi; diseminarea rezultatelor elevilor și cadrelor didactice în domeniul roboticii; dezvoltarea abilităților de rezolvare creativă a problemelor, comunicare și lucru în echipa, precum și dezvoltarea competențelor lingvistice ale elevilor și cadrelor didactice. Din punct de vedere tehnic, în urma participării la proiect, elevii își vor dezvolta competențele în domeniile mecanicii, electronicii si programării. Rezultatele pe care le vor obține elevii în concursurile desfășurate vor recompensa eforturile acestora și le vor întări motivația continuării studiului în domeniul roboticii*." ne-au declarat organizatorii concursului.

Andreea BURLACU și
Andreea LĂLUCIU

clasa a X-a F

MET GALA la CNU

Sunt convinsă că fiecare dintre voi v-ați pus măcar o dată în pielea unei mici vedete și v-ați întrebat: „*Cum ar fi dacă eu*...?”.

Balul Bobocilor este unul dintre cele mai cunoscute și îndrăgite evenimente la Colegiul Național „*Unirea*”. Acesta ajută noii elevi să-și cunoască talentele, să lege prietenii noi și să ia parte la o experiență de neuitat. Impactul acestui eveniment se reflectă atât asupra spectatorilor care au ocazia de a urmări momentele bine organizate, cât și asupra participanților care se bucură de admirația publicului și de ideea de a fi cunoscuți în liceu.

În anul școlar 2022-2023, tema balului a fost MET Gala. Conceptul le-a impus participanților să reprezinte o vedetă folosind talentul și creativitatea proprie. Deși considerată de mulți ca fiind ceva „*banal*” sau „*prilej de chiul motivat*”, doar organizatorii care au dorit cu adevărat să ofere un eveniment la standarde ridicate știu cât de mare este provocarea organizării Balului Bobocilor. O importantă implicare în organizarea evenimentului a avut-o doamna profesoară ***Angela Sîrbu***. Am avut plăcerea de a discuta cu dumneaei și i-am adresat câteva întrebări referitoare la balul de anul acesta:

- De unde a provenit ideea de MET Gala?

- *De obicei, organizatorii sunt cei care propun tema. Ulterior, stabilim toți dacă este adecvată și dacă putem să construim un spectacol pe baza acesteia*.

- Ce așteptări aveați de la participanți? Credeți că au reușit să atingă idealul prin această temă?

- *Din punctul meu de vedere, idealul nu se mai atinge de mult. Însă aceasta este doar viziunea mea, iar eu sunt o persoană foarte pretențioasă*.

- Cine a fost mâna dreaptă a dumneavoastră și cu ce v-a ajutat?

- *Cred că am fost o caracatiță cu mai multe mâini, dintre care cele mai multe drepte. Probabil Eduard, căruia trebuie să îi acordăm creditul de organizator, fiind clasa a XII-a, pentru că balul tradițional se organizează de către elevii claselor terminale. Dar au fost multe mâini drepte care s-au ocupat atât de decor, cât și de finanțări. Au participat aproximativ 100 de persoane la organizarea balului*.

Eduard Drăgan, fost președinte al Consiliului Școlar al Elevilor, a organizat câteva ediții ale balului și ne-a prezentat perspectiva sa veterană de organizator:

- Cum este să fii organizator? Crezi că acest lucru a contribuit la dezvoltarea ta personală?

- *Mă număr printre organizatorii balului bobocilor din ultimii trei ani, acesta fiind al treilea și ultimul bal pe care m-am implicat activ. A fost foarte importantă pentru mine această experiență, pentru că te învață cum să construiești un astfel de eveniment și înveți o grămadă de lucruri administrative. Nu e vorba doar de dans sau de apariția pe scenă în diferite momente, ci și de o mulțime de alte lucruri pe care trebuie să le ai în vedere, cum ar fi, de exemplu, obținerea de sponsorizări.*

- Câtă muncă se află în spatele unui bal bine organizat?

- *„Bine organizat" diferă foarte mult în funcție de boboci și de momente. Un bal bine organizat înseamnă un bal la care există sponsori, bani, o structură bine realizată, momente, defilări (unde ne-a ajutat foarte mult doamna director educativ Sîrbu) și povestea balului care trebuie să fie foarte bine împletită. Este destul de complicat și foarte multă muncă pentru organizatorii care chiar se implică.*

- Cum e să fii pe margine și să privești organizarea unui bal sub deciziile altui președinte? Ce simți?

- *În general, organizatori sunt doar cei de clasa a XII-a. Având în vedere pandemia, aceștia nu au mai fost atât de interesați de organizarea balului, așa că s-a apelat la cei din clasele mai mici. La clasele mai mici am fost eu ca președinte al Consiliului Școlar al Elevilor. N-a contat foarte mult că eram președinte, dar am încercat să duc tradiția mai departe și să îl deleg pe următorul președinte să fie organizator, pentru că e o activitate foarte amplă, iar dacă acesta va ști să organizeze acest eveniment, cu siguranță se va descurca și la următoarele activități. Am insistat ca și actuala președintă CȘE să fie organizator.*

Noua președintă a Consiliului Școlar al Elevilor este ***Ioana Apostolie***, fostă participantă la Balul Bobocilor, care a câștigat premiul *Miss Originalitate*.

- Ioana, având în vedere faptul că ai participat la Balul Bobocilor din anul precedent, crezi că această experiență te-a ajutat să organizezi mai bine evenimentul?

- *Desigur, deoarece am experiența acumulată din balul precedent, știu exact cum decurge un moment, iar anul acesta am învățat cum se organizează totul mai bine. Consider că experiența m-a ajutat să fac bobocii să înțeleagă care este adevăratul scop al balului și că există atât plusuri, cât și minusuri.*

- Luând în considerare faptul că e prima dată când organizezi un bal în calitate de președinte, crezi că ai reușit să te ridici la nivelul așteptărilor celor din jur?

- *Fiind nouă în funcție, consider că am reușit să ajung la înălțimea așteptărilor celor din jur cu ajutorul fostului președinte care mi-a fost alături și m-a sfătuit.*

După ce le-am ascultat părerea marilor organizatori, am hotărât că a venit momentul să vedem ce au de spus și bobocii. Bineînțeles, am început cu Răzvan Gabriel Prodan sau "*Elvis Presley de CNU*".

- Având în vedere faptul că ai o părere mai clară asupra a ceea ce înseamnă participarea la un bal, dacă ar fi să te întorci în timp, ai mai lua decizia de a participa? Ai dori să mai repeți experiența?

- *Da. Mi-a plăcut experiența repetițiilor, am cunoscut multe persoane și recomand oricui să participe la bal.*

- Ce crezi? I-ai fost o copie fidelă lui Elvis sau chiar mai bun decât originalul?

- *Cred că am fost un Elvis mai bun și punct.*

- Câte persoane au contribuit la momentul tău? Crezi că ai fi reușit să câștigi fără ajutorul lor?

- *Nu, consider că fără persoanele care au contribuit la momentul meu n-aș fi reușit, ținând cont că sunt un antitalent.*

După cum vedeți, *Mister Boboc* abundă de personalitate și încredere de sine. Oare acesta să fie secretul câștigătorilor concursului? Să vedem ce are de spus și *Mister Boboc* din anul precedent, ***Răzvan Andrei Balaban***.

Anul trecut ai câștigat titlul de *Mister Boboc* datorită prestației tale impresionante, totuși majoritatea uniriștilor trăiesc cu deviza că întotdeauna este loc de mai bine. Crezi că este ceva ce ai dori să fi făcut mai bine sau ceva ce regreți că n-ai făcut? Dacă da, ce?

fotografii:
Stefi Gabriela Bălăndău

- *Nu am niciun regret legat de tot ce am realizat pe parcursul balului, dar într-adevăr, consider că mereu e loc pentru mai bine.*

- Crezi că ai vreo calitate comună cu Răzvan, *mister* de anul acesta? Dacă da, care ar fi aceea?

- *Sociabilitatea și carisma.*

- Balul Bobocilor este pe cât de entuziasmant, pe atât de stresant și dificil. Ai avut vreodată momente în care te-ai gândit să te retragi din cursa pentru obținerea titlului de *Mister*?

- *De vreme ce m-am băgat, nu mai e cale de întoarcere. Dacă aș fi renunțat, ar fi însemnat că sunt un perdant, ceea ce nu mă reprezintă.*

După cum putem observa, cei doi chiar au încredere de sine din abundență. Dacă am vorbit cu ei, cum ar fi fost să nu vorbim cu Miss Boboc? Ei bine, nu vom ști niciodată pentru că, bineînțeles, am vorbit cu minunata, ***Irina Maria Milea*** sau Rihanna în varianta mai tânără.

- Știm că vedeta pe care ai interpretat-o este Rihanna. Genială alegere! Cine n-o iubește? Voiam să te întrebăm: Ai ales-o pentru că te regăsești din anumite puncte de vedere în această artistă de proporții? Ai putea să ne vorbești despre trăsăturile comune pe care le-ai observat între voi două?

- *Încrederea de sine, pentru că atunci când urcă pe scenă e sigură pe ea. Dorința de a face bine tuturor și de a-i ajuta pe cei care au nevoie, luând în cosiderare faptul că în 2017 a primit premiul pentru cea mai importantă donație la Harvard.*

- Dorința de a participa la bal a venit din suflet sau persoanele din jurul tău te-au încurajat?

- *A venit și din suflet, deoarece la scoală s-a organizat și am câștigat, dar și pentru că, la rândul său mama a câștigat în 1992 titlul de Miss. Mi-am dorit foarte mult să particip, mai ales fiindcă mi-a zis că e o experiență foarte frumoasă.*

- Cât timp durează pregătirea pentru momentul artistic?

- *Foarte mult timp, a fost foarte greu, m-a ajutat și vacanța dintre module, având două echipe, cu una repetam dimineața, cu una seara, decorul pentru moment a fost făcut tot de mine, de asemenea a fost foarte greu și cu rochia și costumul meu. Fetele din moment fac parte din diferite trupe de dans, atât Dighidale cât și majorete și le mulțumesc că au fost foarte răbdătoare cu mine. Timpul a fost destul de scurt, fapt care a implicat multă muncă, însă mama a fost cea care m-a susținut cel mai mult cu tot, de la ținute, la moment, idei, defilări.*

Am avut onoarea de a discuta și cu cea care a încoronat-o pe Irina, Miss Boboc din anul precedent - ***Mădălina Maria Vasilache***.

- Cum te-ai simțit în clipa în care toate privirile erau îndreptate asupra ta în timpul momentului artistic?

- *Nu cred că am întâmpinat emoții majore. Am fost obișnuită din copilărie cu publicul, deoarece mergeam la concursuri de muzică ușoară prin țară.*

- Faptul că ai câștigat concursul de Miss ți-a adus mai multă popularitate în liceu?

- *Da, am observat că am început să am mai mulți urmăritori pe Instagram, dar nu a fost ceva să mă schimbe în vreun fel. Personalitatea mea a rămas*

aceeași, dar nu pot spune că nu m-am bucurat de atenția primită.

- Toată lumea știe că ai talent muzical. Consideri că interpretarea vocală a contribuit mai mult la momentul tău?

- *Da, a contribuit, mai ales că restul fetelor doar dansau, eu am adus un plus momentului. Mai mult de atât, am cântat în rusă și traducând textul am vrut să transmit o emoție specială, și cred că am și reușit.*

- Crezi că alegerea Rusiei a avut o influență asupra juriului și spectatorilor?

- *Am preferat Rusia înainte ca războiul să ia amploare, dar am ales-o pentru că aveam deja un moment construit în mintea mea. Însă, atunci când am văzut că Rusia nu e apreciată în lume, mi-a fost teamă să nu fiu privită altfel de cei din jurul meu. Totodată, mi-am dat seama că Rusia nu este doar despre conducătorii ei, ci mai presus de orice este o țară cu o cultură vastă, cu oameni frumoși și muzică deosebită.*

După ce am terminat discuția cu dragii noștri câștigători, ne-am dat seama că lipsește ceva sau mai bine zis, cineva. Cineva care a ajutat la organizare, prezentare, a făcut parte din momente și a avut o contribuție importantă în tot ceea ce a constat Balul Bobocilor. Da, cred că știți despre cine vorbim, ***Petru Andrei Mocanu Stancovici***, cireașa de pe tort.

- După cum bine știm, ai fost și organizator, ai apărut în momente și ai prezentat balul. Cum ai reușit să faci față la atât de multe atribuții?

- *Ei bine, da, am fost prezent acolo cu totul,*

încă de la început. Ce s-a văzut pe scenă e doar o mică parte din tot efortul pe care l-am depus în organizarea balului de anul acesta. Legat de timp și de atribuții, timpul e relativ, iar când ai treabă chiar nu simți cum trece. În ultima vreme ajungeam acasă doar ca musafir, era un fel de hotel la care veneam seara să dorm, restul zilei îl petreceam la liceu. Dar nu mă plâng, deși a fost o perioadă plină de emoții și nesiguranță, am reușit să mă bucur la maxim de această experiență și să ajut la îndeplinirea țelurilor propuse de ceilalți organizatori.

- Ca spectatori la balul bobocilor, avem șansa să fim martori la rezultatul muncii acerbe a uniriștilor participanți. Care crezi că sunt trei calități principale care le-au adus câștigul lui Răzvan și Irinei?

- *Despre participanți nu am decât cuvinte de laudă. Sunt niște oameni implicați, devotați și care chiar simt spiritul unirist. Surprinderea mea cea mai mare a fost atunci când în ultima săptămână nu mai aveam nicio speranță în bal. Momentele nu erau gata, organizatorii încetau să mai apară la repetiții și ședințe, însă bobocii au reușit să ne dea un refresh să ne trezească la realitate. Din momente plictisitoare și neterminate au reușit doar într-o săptămână să creeze momente impresionante care să ne trimită cu gândul la MET Gala. Despre Irina și Răzvan nici nu am ce să spun. Doi oameni speciali și devotați, implicați până peste cap, spunând asta chiar în cunoștiință de cauză. Am fost printre primii organizatori care a contribuit la proba Irinei, și încă de la început mi-am dat seama de potențialul ei. A muncit enorm și asta s-a văzut încă de la prima apariție. Drumurile de la liceu la croitoreasă, la cumpărături și apoi la repetiții sunt sigur că nu i-au fost cele mai plăcute, dar au meritat din plin. Cred că trei calități ale ei ar fi devotamentul, seriozitatea și inteligența care a ajutat-o să gestioneze toată situația. Despre Răzvan - la fel - un băiat implicat, responsabil și extrem de muncitor. În ciuda faptului că e o persoană cu două mâini și două picioare stângi, a reușit să conceapă un moment de dans care să îl pună în valoare. A fost prezent 24/7 la liceu repetând constant, la un moment dat l-am și văzut afară în curte repetând pentru că sala de festivități era plină. Sunt doi copii cu suflet mare care au muncit până la ultima picătură de energie pentru a realiza ce și-au propus, sunt mândru de ei și mă bucur enorm pentru reușita lor și pentru faptul că am putut să le fiu alături.*

- Cât de diferit se vede balul prin ochii organizatorilor față de ochii spectatorilor?

- *Wow, bună întrebare! Și chiar pot spune că nu e același lucru, sunt două puncte de vedere extrem de diferite și care îți lasă impresii diferite. În primul rând vreau să încep cu vederea spectatorilor deoarece cu asta am început și eu, și a fost o treabă destul de ușoară. Scaunele din Sala de festivități erau deja numerotate, ne știam locul și singurul efort pe care trebuia să îl facem era să aplaudăm din când în când. Ei bine, din spatele cortinei totul se vede altfel, până și spectatorii se văd altfel. Stresul pe care îl ai atunci când vezi că unul dintre prezentatori nu mai are scenariul sau când ultimul boboc nu a avut timp să se schimbe este unul interminabil. Chiar și trasul cortinei este ceva de speriat, urechile sunt cea mai bună armă când vine vorba de asta pentru că nu știi niciodată când cei de la tehnic pornesc melodia iar tu trebuie să fii cu un pas înaintea lor, sau cu „o sfoară". Desigur că acest lucru deja devine o rutină când repeți zilnic timp de o săptămână, însă niciodată nu îți va ieși la fel și îți dai seama ca acesta a fost balul abia atunci când se trage cortina pentru ultima dată, iar ploaia de aplauze nu se mai oprește. E un sentiment frumos pe care mi-aș dori să îl simtă cât mai mulți. Nu poți fii mereu organizator la evenimente în cadrul liceului dar și când ești trebuie să dai tot ce ai mai bun pentru că acesta e ADEVĂRATUL SPIRIT UNIRIST.*

Un rol important în viziunea balului l-a avut fotograful. Un om devotat și implicat, care a depus un mare efort pentru a scoate în evidență tot ce e mai bun din acest eveniment. De aceea, am decis să luăm legătura cu însăși persoana ce a reușit să accentueze vizual esența balului, și anume ***Stefi Gabriela Bălăndău***.

- Consideri că ai reușit să găsești unghiurile potrivite pentru realizarea pozelor?

- *Da, cred că am reușit în mare parte să descopăr unghiurile potrivite. Am avut, într-adevăr, și momente în care nu am reușit să scot pe deplin consistența cadrului. Spre exemplu, am încercat să fac poze din fața scenei, loc din care nu puteam desprinde trăsăturile concurenților.*

- Crezi că ținutele participanților s-au armonizat cu decorul? Dacă nu, te-a deranjat la nivel vizual și ai fost nevoită să recurgi la niște metode pentru a salva situația?

- *Ținutele au fost superbe, astfel încât au reușit să se armonizeze impecabil cu decorul. Datorită acestui fapt, nu am fost nevoită să recurg la alte metode pentru a rezolva discordanța dintre cele două.*

- Stefi, ai un remarcabil talent când vine vorba de fotografie. Ai putea să ne spui cum armonizezi elementele unei fotografii în așa fel încât să fie plăcute vizual?

- *În primul rând, mulțumesc pentru oportunitatea oferită! Unghiul decide adesea totul într-o fotografie, însă și lumina joacă un rol destul de important. Mi-aș fi dorit să pot profita de aceasta în momentul respectiv, însă nu era suficientă pentru a focaliza pe subiect, astfel a trebuit să folosesc blițul. În funcție de lumină, fie artificială, fie naturală, reușesc să armonizez elementele, iar în ceea ce privește unghiul, acesta întotdeauna mă ajută să organizez fotografia, chiar dacă e vorba despre o circumstanță abstractă.*

Încă o dată, elevii Colegiului Național „Unirea" au reușit să ne dovedească ce înseamnă să faci parte dintr-un colectiv cu oameni de calitate, care muncesc din greu pentru a atinge cel mai înalt nivel și nu uită niciodată să colaboreze cu cei din jur. Efortul nu a constat doar în munca fizică. Alți factori determinanți care au menținut flacăra vie în implicarea tuturor în organizarea balului au fost: colaborarea cu oameni dragi, plăcerea de a lucra și devotamentul, pentru că asta înseamnă să fii un adevărat unirist. Așadar, ne luăm rămas bun de la încă un eveniment CNU, în care elevii au putut să își dezvolte creativitatea, perseverența și spiritul de muncă în echipă, rezultând un spectacol de neuitat. Abia așteptăm noua ediție a Balului Bobocilor! Până atunci, dragi uniriști, pregătiți-vă mâinile și vocea pentru a încuraja participanții!

Andra MOCANU

clasa a XII-a C

*Poemele **Andrei Mocanu** au o tensiune poetică specială între caracterul aparent prea explicit al versurilor și puterea reală a multor metafore. Rima naivă, pusă pe versuri ce nu respectă nicio măsură metrică adaugă un aer de ciornă, creație ce așteaptă încă un val de transformări, dar, cumva, asta face textul să nu piardă din valoare. Prevalentă însă este trăirea poetei ce pare a scăpa ca un torent de sub o sforțare aproape monstruoasă a rațiunii de a sugruma subiectivitatea, aceasta din urmă rămânând doar să noteze schimbările uluitoare ce au loc sub imperiul senzațiilor, sentimentelor. Creațiile **Andrei Mocanu** sunt un strigăt al firii ascunse, atipice, al unui eu liric puternic într-o lume care clamează toleranța pentru cei ce sunt diferiți, dar în care unicitatea, originalitatea veritabile sunt privite cu spaimă. - **prof. Daniela Plăiașu***

PANORAMĂ

Dorm neîntoarse manuscrise din stele măcinate prin infern, pe inimă de cireș amar.
Lacrimi de ceară lovesc deșertul agrar, ecouri urlă molatic în altar.
Vulpi, șerpi, cotofene elogiază șubred icoane stinse-n contravaloare,
Turmele aprobă consternate osanale păgâne, amăgindu-se cu aparente clipe liniștite sub soare.
Nori din lut și lemn se răzvrătesc prin piață,
Fulgi de haos se aștern peste fire seci de viață.
Viori fluieră în vânt,
Frâng suflete de lumânări visând
Ce leșină nestinse printre esențe irascibile,
Aprinzându-le în nuanțe instabile.
Broderiile de gheață ard, dar nu se topesc,
Pagini zboară în scrum astral,
Lighioanele se ascund sub inflamabil, materialist voal.
Cărbunii sunt liniștiți acum... Înnebunesc!

CRIMĂ

Din ziua-n care întâia oară ne-am ochit
Mi-ai oscilat prin cugetări necontenit.
La început nu mi-a părut un amănunt atât de frapant,
Deși orice "rendez-vous" fugitiv se transforma într-un moment important,
Deși-ți râvneam prezența în mod inconștient,
Deși-ți urmăream orice gest insignifiant atât de atent,
Deși când privirea-mi asupra-ți se poticnea prin gânduri îmi încolțea latent
câte-un compliment,
Deși inima-mi murea și-mi reînvia și-ncepea s-accelereze când interacționam,
nici atunci nu mi-a fost evident.

Aceste trăiri prin umbrele subconștientului m-au pândit
Și-ntr-o zi, când mi te-ai prelins aparent superficial prin firul vieții monoton,
Un val de realizare conștientul mi-a trăsnit.
A fost scânteia ce mi-a dezintegrat realitatea de carton.
Cum mi-am permis, cum s-a întâmplat?
Universule, de ce m-ai condamnat?

grafica: Anda Maria Popa

Și-am lăsat sentimentele în sufletu-mi arid crezând că se vor ofili.
Că aveau să înflorească, cine s-ar fi putut gândi?
În mod normal sub furtuni de rațiune s-ar fi risipit,
Însă oricât am încercat tulpinile nu
s-au frânt, rădăcinile nu s-au clintit...

Într-un târziu am capitulat.
La scurt timp schimbarea lăuntrică s-a materializat,
Asupra exteriorului s-a proiectat.
Țărâmul de ciment posac, blazat
Într-un basm viu colorat, vibrant s-a preschimbat.
În curcubeu dinamic visul m-a pictat.
Cu o stranie bună dispoziție, o inexplicabilă forță vitală, m-am contaminat.

Pluteam prin scenarii hipnotizante, mă simțeam invincibil.
Durerea fizică nu m-ar fi deranjat, eram intangibil.
Parcă tot trupul îmi era anesteziat,
Acaparat de o energie imposibil de epuizat.
Nu-mi mai păreau atât de greu de biruit nici munții, nici oceanele,
Nici bolile terminale, nici dezastrele naturale,
Nici prăpastia dintre două lumi paralele,
Deși în sinea mea încă le consideram obstacole colosale, atât de reale.
Această boală incurabilă cu fiecare apropiere de ființa divină se hiperboliza,
Iar în absență nevoia de a mă-mbăta în prezența-i stupefiantă mă obseda.
Simțeam cum mă înstrăinez, cum mă pierd,
cum sănătatea psihică-mi leza.
Imaginația doar scenarii utopice, despre noi,
despre ea, veșnic îmi broda.
Oricâte cusururi ți-aș detecta, oricât de imposibilă ar fi a noastră uniune,
Îmi ești tot acea perfectă imperfecțiune.
Trandafirul impozant îmi pare mult prea radiant, prea frumos colorat,
atât de neadevărat.

...

Într-o zi întâmplător ne-am întâlnit,
Cu aripile-ți de catifea m-ai capturat și
angelic mi-ai șoptit:
" -Nu ți-aș da drumul niciodată.
Îmi ești liniște curată, vis fără de pată."

...

Măcesul, cuprins de milă, din rădăcinile infuzate-n agonie s-a dislocat,
Cu pălidele-i frunze prin aburi negri din urletele-mi mute spre sursă
s-a târât înspăimântat.
M-a trezit cu a sa aură divină, electrizantă când s-a apropiat,
Din obscuritatea acidă cu spinii-i maladivi înecatul a înhățat,
Deși nu aș fi meritat.
Dorința de a salva cadavrul înghețat mi se pare o greșeală.
Nu înțeleg de ce nu m-ai lăsa să putrezesc în propria-mi smoală.
Filtrul înțesat în noroi glacial cu petalele-i spălăcite să-mi îndepărteze zadarnic a încercat,
Involuntar, cu turturi amorfi din privirea-mi sticloasă, te-am înjunghiat.
Mi te-ai pălit în scrum, iar în anemica-ți sevă m-am aprins, m-am topit,
m-am reanimat.

grafica: Anda Maria Popa

Timpul plânge cu uitare peste sângele vărsat
Și-mi răsună-n gânduri îmbibate-n amăgire clopote ce ar fi anunțat sărbătoare
Și-un cer limpede, vioi, ce-și îmbrățișa unicul soare,
Însă-n inimă clopotele-mi plâng aritmic a înmormântare.
Ce frumos ar fi putut fi dacă te-aș fi acceptat...

Iubirea-i zână ce vindecă și seacă
Eu, doar o particulă nechibzuită de praf din astru stins,
Ce-n fiecare grăunte de timp, purtat de soartă, inevitabil se usucă,
Ce-ncearcă să-și învețe lecțiile de care încă nu s-a prins.

Elenoire-Ingrid CHIRILĂ

clasa a X-a E

Al doisprezecelea ceas

fragment de roman

Blocat în propria-mi agonie, nu știam încotro să o iau. Picioarele îmi erau înfipte în pământ, inima îmi bătea cu putere, iar sângele îmi înghețase.

Ușoara adiere a vântului ce-mi mângâia pielea mă făcea să tremur, însă nu știam dacă era doar frigul, sau dacă intervenea și frica.

Mintea mea era goală și nu îmi puteam reveni din starea aceea. Pur și simplu, eram mort sufletește.

Mi-am dat seama că m-am oprit din plâns, dar nu pentru că nu mai eram trist, ci pentru că toate sentimentele mele au fost șterse. Era ca și cum totul s-a oprit în corpul meu, creierul refuza să mai judece sau să mai dea sarcini.

Ceva în mine s-a schimbat, însă nu știu ce și cum. Pentru o fracțiune de secundă, puteam să jur că nu mai eram același băiat.

Privirea îmi era blurată, nu vedeam bine pe unde merg sau ce fac, dar am luat-o totuși într-o direcție, la întâmplare. Picioarele mi se împleticeau cu fiecare pas pe care îl făceam, gata să îmi pierd echilibrul.

Ceva mă chema înspre pădurea deasă de lângă râul de sticlă. Nu-mi înțelegeam acțiunile, nici gândurile, dar știam că trebuie să ajung acolo. 'Acolo unde?' cred că vă întrebați. Acolo unde mă purta destinul. Și destinul meu a fost stabilit în seara aceea, fără să fiu anunțat.

M-am tot învârtit prin labirintul de copaci, dar fără să știu încotro o iau. Eram vegheat doar de lumina lunii, care îmi dezgolea calea îmbrăcată-n frunze. Nu aveam în cap vreo destinație, parcă așteptam să cadă ceva din cer sau să primesc vreun semn de oriunde.

Am fost luat prin suprindere când o mișcare ușoară s-a auzit din tufișuri. Îmi imaginam tot felul de lucruri, cum că vreo creatură a nopții era înfometată și că aveam să ajung cina cea copioasă.

grafica: Alicia Potop

grafica: Valentina Spătaru

Însă, spre surprinderea mea, o sticlă s-a rostogolit din tufiș până a ajuns la vârful picioarelor mele. Înăuntru se afla o scrisoare, iar scrisul era destul de mâzgălit și dezordonat.

Am deschis recipientul și am scos cu grijă foaia boțită.

Ochii tăi sunt deschiși, dar nu poți vedea. Întunecată mai e lumea în care te afli, nu crezi? Ai căutat vreodată un indiciu, o soluție care să te trezească din banala ta amorțeală? Ce simți acum…îți recunoști sentimentele?

Ai vreo dorință anume? Când te gândești la acel obiect, îți bate mai tare inima? Ești lacom sau doar curios?

Pășește în castel și ia ce îți poftește inima. Orice vrei să ai, acolo poți găsi. Dar fii atent, căci prețul s-ar putea să fie mai scump decât viața!

Mâinile îmi tremurau, iar buzele-mi erau uscate și crăpate. Ceva în mine s-a trezit, asta e clar. Iar această scrisoare este dovada. De unde a putut fi trimisă? De la cine? Nu există răspuns, pentru că toate astea nu s-au întâmplat niciodată. Eu am influențat asta, eu sunt creatorul. Tot ce gândește mintea mea este transmis mai departe. Ea știe totul, mă controlează și mă are la degetul mic. Oricât aș încerca, nu pot scăpa. Mi-a luat mult să-mi dau seama, dar am făcut-o.

Aveam un sentiment, cum că cineva mă urmărea. Eram, brusc, disperat. Disperat să fug cât mai departe, să țip și să plâng. Să nu mă uit în spatele meu

Elenoire-Ingrid Chirilă... o fire sensibilă, o elevă talentată, interesată de arta scrisului încă din clasele de gimnaziu, când am avut ocazia să îi citesc primele încercări literare.

„Al doisprezecerea ceas”, volumul ei de debut, publicat în această vară, este, în esența lui, un basm, în ciuda incipitului care introduce lectorii într-o lume crudă a copiilor fără părinți.

Fabulosul vine oarecum natural și universul reginei autoritare invadează, chiar acaparează realitatea personajului narator, Ethan. Romanul este viziunea despre lume a unei autoare adolescente care pendulează între a privi lumea prin ochii unui copil inocent și a radiografia critic viața dură a unui grup de orfani, existență care impresionează orice adult care citește cartea.

Sunt două aspecte care m-au impresionat, dincolo de subiectul ales. Primul este modul în care Elenoire Chirilă descrie stările și sentimentele personajelor, ceea ce denotă o sensibilitate a ei profundă. Citez din al doilea capitol: *„Din unele locuri poți vedea chiar și mulțimea grăbită și copiii care se aleargă în timp ce flutură zmeie deasupra capetelor... Ce n-aș da să fiu și eu așa ca ei, fericit și fără griji... Vreau și eu să mă joc cu ceilalți, să îmi fac prieteni, să experimentez cele mai nebunești lucruri.”* Al doilea element care rămâne în mintea cititorului este prezentarea toposurilor, atât a acelora din spațiul real, cât și a celor din planul fabulos. Iată un foarte scurt fragment din descrierea casei veveriței, un personaj inedit al romanului: *„În dreapta, sufrageria spațioasă, curată, de fapt, foarte curată, aproape că strălucea și podeaua. Perdelele erau albe, transparente. Pe masa din centrul încăperii, înconjurată de două canapele crem, se afla un bol plin cu alune și două mere roșii, extrem de mari, nu mai văzusem așa o mărime până acum.”* Remarcăm tonul copilăros al descrierii, dar și utilizarea tehnicii detaliului semnificativ, ceea ce demonstrează că autoarea are și cunoștințe de tehnică literară.

Elenoire Chirilă scoate la lumină o lume ce nu a părut prea ofertantă scriitorilor români, aceea a copiilor abandonați care trăiesc în cămine improvizate, insalubre, neprielnice dezvoltării armonioase a unor indivizi care joacă, pe rând, rolurile specifice adulților absenți din viața lor. Existența reală a autoarei este exact opusul traiului personajelor Ethan, Ray, Trix, Kev și Jay. Protagoniștii au vârste între 11 și 13 ani și formează o familie constituită în circumstanțe complicate, greu de acceptat la început. Viața lor este *„animată”* de călătoria într-o lume fabuloasă, aflându-se în căutarea fericirii. De-a lungul cărții, sunt inserate, din când în când, două enunțuri aforistice, asemenea unor avertismente către cititor: *„Orice persoană are o dorință ascunsă.”* Și *„Fericirea este cheia.”*

Romanul de debut al lui Elenoire Chirilă - elevă în clasa a zecea, la profilul umanist - este, așadar, o invitație de a cunoaște niște adolescenți ce descoperă o lume stranie, misterioasă unde realitatea este lăsată uitării, miraculosul îndulcind existențele lor cotidiene.

prof. Maria Zgăbărdici

grafica: Ioana Zaharia

și să nu mai am vreun fel de conexiune cu lumea asta. Dar, în același timp, o lăcomie arzătoare îmi înflăcăra sufletul. Voiam să știu totul, să *am* totul. Acea scrisoare a fost trimisă cu un scop. Ea știe ce simt și ce vreau, știe care sunt slăbiciunile mele și cum să mă ademenească în vizuina ei.

Ăsta e doar începutul, căci nu voi da înapoi. Acum începe lupta mea, povestea în care sunt, în sfârșit, personajul principal. Nu voi pleca de aici până nu aflu adevărul și până nu îmi recuperez viața.

Orice s-ar întâmpla, voi distruge acest tărâm, odată pentru totdeauna.

M-am îndreptat grăbit spre castorul pe care l-am cunoscut împreună cu Ray, sperând să-mi poată da o mâna de ajutor. Deși, știam că îi puneam viața în pericol făcându-i o vizită pentru a două oară. Eram conștient că dacă reușeam să distrug acest tărâm, toți prizonierii vor putea fi din nou liberi în adevăratul sens al cuvântului. Am făcut o promisiune, aceea de a mă întoarce la frații mei și de a le oferi tuturor locuitorilor o a două șansă la trăi liber. Mi-am promis mie și celorlalți că voi face ca acest coșmar să ia sfârșit. Nu mă pot întoarce acum din drum, nu când eu am fost cel ales pentru a face o schimbare.

Am alergat prin pădurea deasă, chiaun de oboseală, foame și de sete, fără să știu dacă măcar merg în direcția corectă. Aveam presimțirea că mă apropii de locul stabilit, iar ăsta era singurul lucru care mă făcea să înaintez, propria mea intuiție pe care mă bazam cel mai tare. M-am gândit în tot acest timp: "Ce ar face Ray în locul meu?" Ar plânge și s-ar zmiorcăi într-un colț în speranța că cineva va apărea de nicăieri să-l salveze? În niciun caz! Ar trece direct la acțiune, ar fi calm și ar gândi fiecare pas pe care urmează să-l facă. Ar trage adânc aer în piept și ar porni pe drumul său, fără să se uite înapoi sau să se întrebe dacă va reuși ce și-a propus. Când Ray începe ceva, nu există întrebări sau temeri. Există doar o singură cale și un singur răspuns: Totul va decurge conform planului. Asta aveam de făcut în acest moment, mai mult ca oricând. Îi simțeam aproape pe frații mei, deși, Doamne... eram în lumi diferite, la o distanță ce nu putea fi explicată nici de fizicieni. Tărâmul acesta era cu totul desprins de ceea ce știam noi ca oameni, aproape făcându-te să o iei razna și să crezi că totul se petrece în haosul nebunesc din mintea ta.

Dar, undeva în suflet, le puteam simți prezența. Mă îndrumau și îmi spuneau că totul va fi bine, iar eu îi credeam. Ei erau cu mine, știam asta. Au fost și vor fi mereu, singurii pe care îi voi căuta până și în adâncurile oceanului. Am nevoie de ei ca să trăiesc, altfel, viața mea nu are sens. Nu îmi pot permite să îi pierd, nu o să se întâmple niciodată asta. Ei sunt începutul meu și vor fi sfârșitul meu.

Învolburat în gândurile mele, nici nu am realizat că deja ajunsesem la vizuina castorului. Stăteam în pragul ușii, nesigur dacă să bat la ușă sau să strig după el ca să-și dea seama că nu e vreun soldat de-al reginei.

Într-un final, am bătut ușor și am strigat destul de încet, pentru a nu stârni prea mult atenția cetățenilor. "Domnule castor, sunt eu, Ethan, unul din băieții care v-au vizitat adineauri."

Am așteptat să aud un răspuns din partea lui, o șoaptă, am așteptat să deschidă ușa și să mă primească grăbit în casă lui. Dar nimic din aceste lucruri nu s-a întâmplat.

Am zăbovit destul de mult în față ușii, am ciocănit de mai multe ori, crezând că poate nu a auzit. Într-un final, mi-am făcut curaj și am deschis ușa... numai pentru a vedea vizuină goală. M-am îngrozit și m-am îngrijorat când nu am găsit nici urmă de castor. Am crezut că regina a ajuns deja la el, că totul s-a întâmplat din vina mea, și că acum e unul din prizonierii ei, sau, poate mai rău, nici nu mai e în viață. Am căutat în toată casa, dar nu am găsit nimic, absolut nicio urmă.

grafica: Ioana Gălan

Un dascăl este de fapt imaginea unei păsări care știe cum să așeze penele puilor săi pentru ca aceștia să poată învăța să zboare și astfel să fructifice darul sacru. Dascălul nu dă, deci, direct lecții de zbor. Făcând apel la exemplele scriitorilor, ce constau în afirmații ce contravin uzanțelor timpurilor, orice ucenic (pe care majoritatea îl numesc simplu elev) va putea sa urce treptele în care debutează prin "caietul de expresii frumoase" din clasele primare, spre generațiile de artiști care îi cheamă la o legătură sfântă. Prin urmare, atitudinea de dascăl va fi una firească: lectura unor modele simple împletită cu lectura unor tipare artistice individuale, aplicative, prin care emoția, odată înlăturată, trebuie să prindă curajul avântului de zbor. Zborul ucenicilor noștri și l-a propus permanent revista uniristă. Citindu-le scrierile, am reușit să aflu o fărâmă din finețea acestor mici artiști, ceea ce prin simple ore de curs nu aș fi putut obține. Concluzia o rostește marele William Shakespeare: "*Suntem făcuți din plămada visurilor noastre*".

prof. Cristina Chiriac

Pseudonim

Ana-Brândușa NICA

clasa a VII-a B

Ultimul om de pe pământ auzi un ciocănit la ușă...
Un tremur îi cuprinse corpul. Căci chip de om nu mai văzuse, casa neavând oglinzi, pădurea neavând ape.
Afară, cerul de culoarea laptelui scălda întunericul într-o mângâiere eterică.

O mână îl ținea în necunoscut. Îl îndruma spre ușă, către o destinație cuprinsă de ceață.
Mâna avea șase degete. Un deget pentru fiecare voce ce nu era a lui.
El știa consecințele.
Mâna îi acoperea ochii, îi acoperea vocea, îi acoperea fața.
Dar, în prezent, mâna nu mai era. Doar umbra ei rămase pe veci gravată pe a lui față. *Un zâmbet larg, în care colecția de dinți albi precum perla se arătau, zâmbea?* Umbra nemaiputând fi ștearsă.

Îi era frică. Dacă acest necunoscut îi va lua locul. Fața *lui* blurată era doar una, printre miile ce se dădeau drept oameni. Aștepta la ușă.

O forță necunoscută, atât de puternică încât rugăciunile nu aveau efect asupra sa, îl controla. Totuși, poate că tocmai persoana care le rosti nu credea destul. Destul ca cineva să îl protejeze. Destul ca să poată crede. Cineva îl împinse de la spate, cineva îi ridică mâna și tot cineva îl făcu să întoarcă broasca. *În fața oglinzii, cineva îi zâmbea...*

Le știa mult prea bine pentru ca acțiunile lui să fie altfel decât calculate. Așa că atunci când mâna i se îndreptă spre tâmplă, pentru că atunci când apăsă trăgaciul, aceasta nu mai tremura.
Afară, cerul de culoarea laptelui scălda întunericul într-o mângâiere eterică și deveniră unul.
Ciocănitul perpetuu încetă în momentul ce corpul fără

grafica: Bianca Praja

de viață atinse abisul. Iar cel ce intră în casă era cu totul o altă persoană decât aceea ce pierise.
O gaură îi străpungea creierul. Un lichid curgea. Iar sângele lui îmbrățișă într-o mângâiere de alin profanul.
Omul se uită cu totală nepăsare și cu o oarecare iritare la sângele ce îi murdări pantofii albi. Acum fără de pată nu mai erau, iar ei deveniră roșii. El, *el* se aplecă și duse lichidul la gură. Un gust sărat îi străpunse limba, iar lichidul îi curse pe gât.
Îl ținea de mână și nu avea să îi dea drumul. Nu acum,

nu în această viață. Și totuși cineva a dispărut. El, persoana care a fost cândva. Omul care ar fi vrut să fie, dar care n-a fost niciodată fiindcă acel cândva nu a existat. Altcineva i-a luat locul. *El râde.*

Ultimul om de pe pământ stătea pe podeaua rece fără suflare.
El se uită către propriul cadavru. "Înhămând umbrele, păși într-o altă lume pentru a semăna moarte și nebunie... ".

Omul fără de chip își luă trupul de pe podeaua rece și întoarse capul. Întoarse capul către tine și spuse:
"- Sunt REAL! Aceasta nu este o poveste. Nu. În acest moment mă uit la tine... te privesc. În acest moment mă uit la al tău cadavru, iar tu, neștiind de a ta moarte, te uiți la mine și citești."

grafica: Irina Chiriță

Tudor-Nicholas BURDUȘA

clasa a VII-a B

Uitarea

Urmezi aleea întunecată,
Cât timp lumina este plecată.
Absența ei îți aduce frică
Dar singurătatea este doar o inamică.

Furtuni și viscole apar,
Bucuriile și fericirile dispar.
Gândul rău doar ocolește,
Amintirea ce vestește
Trecutul ce te orbește.

Și cu siguranță știi,
Că ce a fost, nu va mai fi.
Dar asta nu-ți mai pasă,
Când ai renunțat la ceea ce contează.
Iar acum, lucrurile s-au calmat,
Și încet, încet ai uitat.

Ziua de ieri

Azi, când dimineața e trecătoare
Un gust ce parcă doare
Îți amintește clipele petrecute
Ce acum, au tente acute.

Ce-a fost ieri, nu se va uita
Iar în amintiri se va purta.
Observi cum trecutul înaintează
Cu fiecare secundă ce se creează.

Fiecare pas, întărește
Trecutul ce te pândește.
Trăiește fericit clipa de azi
Căci în curând, în amintiri o să cazi.

grafica: Valentina Spătaru

Întunericul

Când păcatu-i faptă mare
Înclin ochii către zare,
Trist și abătut, mă uit cu disperare
La cereasca îmbinare
Dintre Soare și adormita mare.

Pas cu pas, întunericul domnește
Asupra lumii și a mării ce privește.
Regretu-i întâia grijă
Și respir adânc din briză.

O suflare rece traversează valea
Iar farul cel mare luminează calea.
Totul s-a terminat,
Cei măreți s-au îmbinat,
Iar greierii pleacă la colindat.

Raluca MIRESCU UNGUREANU

Raluca Mirescu Ungureanu a fost elevă a Colegiului Național "Unirea" între 1990-1998. Este absolventă a secției regie film din UNATC și a scris și regizat scurt metraje și documentare TV. În 2020 a fost selectată la Drama 5, o rezidență de scriere dramatică organizată de Reactor de Creație și Experiment, Cluj. În prezent locuiește în București și este studentă la Masterul de Scriere Dramatică al Universității de Arte, Tg Mureș. *„Îmi place de mine scriind, pentru că în scris am mai mult curaj să explorez anumite idei și să spun toate părerile care îmi vin despre acea idee. Venind la Drama 5 am descoperit că pentru mine este important să scriu, și ce surprize minunate pot să apară dacă îmi dau timp și spațiu ca să mă aud. Cele mai bune texte îmi ies când scriu pentru bucuria scrisului. Pentru magia care se întâmplă de fiecare dată când explorez un gând în scris: se deschide o ușă secretă, și gândul despre care <gândeam> că știu tot se transformă într-o surpriză."*

Un cuplu din clasa de mijloc și un om fără adăpost. O noapte friguroasă de iarnă care îi aduce împreună. O faptă bună care nu rămâne "*nepedepsită*". Cât ești dispus să dai din propriul confort pentru binele unui străin? De ce decizi să ajuți un alt om: din vină (eu am prea mult și celălalt nimic) sau din empatie și compasiune? Cât de mult din ce faci îl ajută pe celălalt și unde ai nevoie să tragi linie? "**Unul dintre noi**", un text amuzant și provocator despre milă și umanitate.

UNUL DINTRE NOI

fragment de piesă

"*De o parte și de cealaltă a pragului se confruntă două lumi: a noastră,*
Oameni așezați și recunoscuți în comunitate, și a lor, a celorlalți,
Oameni ne-așezați, străini, necunoscuți care ajung să treacă pe la noi,
Dar care nu sînt de la noi și nici ca noi; uneori, nu poți spune nici
Măcar dacă sînt oameni ca și noi"
Vintilă Mihăilescu - "*Apologia pîrleazului*"

MAGDA - în jur de 35 ani,
corporatistă demisionară, acum scrie la o carte
GEORGE - în jur de 37 ani, soțul Magdei,
avocat în corporație
IOAN - 47 ani, om al străzii

Ne aflăm la ultimul etaj al unui bloc cu lift. Cele trei personaje împart o placă de beton ridicată la 10 etaje deasupra solului. Toți oamenii sunt egali în fața gravitației, dar nu și în fața zidurilor care împart placa de beton. Zidul care desparte apartamentul de palier, marchează granița dintre afară și înăuntru, dintre provizoriu și permanent, dintre Celălalt și Noi. Pentru spectator va fi foarte vizibil că personajele din piesă trec peste pragul dintre cele două "lumi" de mai multe ori și din toate sensurile. Sunt toți suspendați la etajul zece. După ei mai este cerul.

Capitolul II
APARTAMENTUL

Magda intră în apartament. George este cățărat pe un scaun și scotocește într-un dulap mare. Magda studiază pliantul și caută telefonul.
GEORGE: Știi unde am pus bluza aia termică?
MAGDA: Cea neagră?
GEORGE: Nu mai știu. Neagră sau maro...
Magda vine lângă el.
MAGDA: Ai încercat pe raftul de sus? În spatele cutiei cu pahare de cristal.
GEORGE: Cine-a pus-o acolo?
MAGDA: Nu știu. Ziceam și eu.
GEORGE: Gata, am găsit-o. Sper să-i vină.
MAGDA: Îi vine.
George miroase bluza la cusături. Răsuflă ușurat.
GEORGE: E curată. Poți să i-o dai.
MAGDA: Dă-i-o tu!
GEORGE: De ce eu?
MAGDA: Că e a ta! Nu vrei?
GEORGE: Ok. Dar credeam că nu vrei să mă bag și eu...
MAGDA: E bluza ta, șosetele sunt ale tale... Ce credeai?

GEORGE: Bine.
MAGDA: Pernă?
GEORGE: Ce pernă?
MAGDA: Aia mai moale, pe care o dăm musafirilor.
GEORGE: Vrei tu să i-o dai?
MAGDA: Da... De ce întrebi?
GEORGE: Doar nu crezi că o mai luăm înapoi... după ce o folosește...
MAGDA: Ah...
GEORGE: Deci?
Magda tace.
MAGDA: Dacă nu vrei să i-o dai, îmi zici acum.
GEORGE: Ești sigură că are nevoie de pernă?
MAGDA: Da. M-a rugat chiar el. Îl doare capu'.
GEORGE: Dă-i o aspirină!
MAGDA: Nu pot să-i dau o aspirină dacă omu' vrea o pernă!
GEORGE: Ce ai mai promis că-i dai?
MAGDA: Ce vrei să spui?
GEORGE: Nimic. Vreau să știu la ce să mă aștept...
MAGDA: Fii mai pozitiv... Faci o faptă bună...
GEORGE: Ai adus un om la ușă. Mă simt obligat. Doar n-o să mă prefac că nu e acolo...
MAGDA: Cine te obligă?
GEORGE: Nu știu... tu, adică societatea... habar nu am. S-o ia naiba de milă! Nu mă obligă nimeni.
MAGDA: Dă-mi șosetele alea. E destul.
GEORGE: Dă-i și bluza termică. Și-așa n-am mai purtat-o de doi ani...
MAGDA: Deci nu e de milă... ca să scapi de ea... că nu-ți mai trebuie.
GEORGE: Mi-a rămas mică! Poftim! Ești mulțumită? Speram că o să slăbesc și o să-mi mai vină.
MAGDA: Atunci păstreaz-o!
GEORGE: Uite ce, nici nu m-ai întrebat ce cred când l-ai adus, și oricum e complet neobișnuit.
MAGDA: Nu te-a învățat la școală?
GEORGE: Ce școală? Poate școala vieții... și acolo lecția e clară: treci pe celălalt trotuar. Ocolești cât poți de mult.
MAGDA: Dă-mi perna și șosetele și e foarte bine.
GEORGE: Gata dom'le. Dă-i și perna. Da` ia și bluza. Sigur are nevoie de ea.
MAGDA: Dă-i-le tu. Tre' să sun să comand mâncare.

Capitolul IX
COMANDA

GEORGE: Vezi că nu merge interfonul!
MAGDA: Acuma`spui?
GEORGE: Zi-le să te sune, și cobori tu la ei!
MAGDA: Da` n-am chef să cobor... Du-te tu!
GEORGE: Nu mai pot. M-am și schimbat de haine... Trebuia să-mi zici când am venit, și nu mă dezbrăcam...
MAGDA: Cum era să știu că nu merge interfonul?
GEORGE: Nu merge de dimineață... tu n-ai ieșit azi din casă?
MAGDA: Nu.
GEORGE: Sună atunci și anulează comanda. Eu nu cobor.
MAGDA: Băi cum poți să fii! E prima seară când luăm de unde îmi place mie, și tu mă lași baltă...
GEORGE: Da` am voie să renunț. Decât să mă îmbrac iar și să cobor, prefer să mănânc pâine goală...
MAGDA: N-avem.
GEORGE: Cum adică n-avem?
MAGDA: Azi n-am ieșit și nu mai e pâine...
GEORGE: Tu vorbești serios? Și eu ce mănânc?
MAGDA: Ce ți-ai luat de la chinezesc...
GEORGE: Nu vrei să-l rogi pe omu' tău să coboare?
MAGDA: Care om?

GEORGE: Amicu' de la ușă. Oricum e îmbrăcat... Nu cred că-l deranjează o plimbare cu liftul...
MAGDA: M-am gândit la asta... Da` azi el n-a vrut nimic de la chinezesc...
GEORGE: Și ce dacă? Îl rogi frumos și o să-nțeleagă.
George traversează livingul și deschide ușa apartamentului.
GEORGE: Nu-i așa că-nțelegi?
IOAN: Nu știu ce să zic. Mi-am scos și șosetele...
GEORGE: Te culci așa devreme?

IOAN: Mă cam doare un picior... și am zis să stau azi întins, că mâine am mult de colindat...
GEORGE: Ah, ai o zi plină.
IOAN: Să nu vă supărați domnu'... Mi-o intrat frigu-n oase.
GEORGE: Da' nu m-am supărat...
IOAN: Nu-s mincinos...
GEORGE: N-am zis nimic.
IOAN: Mai bine o rugați pe doamna Magda.
GEORGE: Nu vrea să iasă din casă.
IOAN: Ah, nu asta ziceam...
GEORGE: Nu înțeleg.
IOAN: Ziceam că s-o rugați să vă facă ea ceva de mâncat... să nu mai luați de la ăștia.
GEORGE: Avem poftă de chinezesc...
IOAN: Am văzut și eu pe la mall... mănâncă lumea. Da'eu n-aș putea...
GEORGE: Avem gusturi diferite. *(se hotărăște brusc)* Sunt dispus să-ți dau 10 lei dacă cobori. Ce spui?
IOAN: *(se gândește)* Cât e ora?
GEORGE: Aproape nouă. De ce? Vrei să-ți dau mai mult?
IOAN: Nu domnu'. Mă gândeam dacă e deschis la chioșc. Că dacă tot cobor să mă duc să-mi iau ceva dulce.
GEORGE: E deschis. Au program până la zece.
IOAN: Bine. Atunci mă duc.
GEORGE: Perfect. Mă duc să-ți aduc banii. *(dă să intre în apartament. Se întoarce din drum)* Mai am o rugăminte. Că tot te duci la chioșc...
IOAN: Să vă iau ceva dulce?
GEORGE: Ah nu. Doar câteva beri, o pâine și două sticle cu apă minerală...
IOAN: Bine domnu'. Da'să-mi dați sacoșă zdravănă... să nu cumva să le scap.

Elena MOCANCA

Absolventă a Colegiului "Unirea" - promoția 2019
Studentă la Facultatea de Drept
a Universității din Sheffield

La Circ și cele șapte minuni ale noii Lumi Noi

În cumplitul strigăt al orașului se naște mișcarea stângace a unei mașini. Nu e nouă, nu e veche, dar se balansează ca într-o epocă neștiută, sau spre ea, căutând să mă urmeze când eu sunt și traiectoria. Pașii mei înăuntru - și de o parte și de alta a ființei - sunt limitați în comparație cu viforul în cursă. Nu aș fi zis că, în taxi, dimensiunile intrinseci sunt cunoscute și analizate cu claritate și dârzenie. Dar sunt, altfel tumultul meu în pauză nu ar fi fost intuit cu atâta precizie și nici redat în cele puține momente de drum, în viteza apăsătoare, în liniștea deranjantă dar cuminte și nici în... Și pauza se oprește, când ochii își îmbrățișează identitatea și se aruncă în dulcele dans al cititului de conjunctură. Tumultul se pleacă și el. Primul tablou se neantizează. Și între câteva șanțuri radiale de pe un afiș recunosc textul "*Totul se transformă*". Cânt acest refren continuu de atunci, de când l-am cunoscut și recreat prima dată rămânând inertă până acasă și renăscând în întrebări cu "*ce-uri*" și "*cum-uri*". Nu a durat, dacă vorbim de timpul recunoscut, mai deloc să identific răspunsurile și să culc în neliniștea unei nopți așteptarea vizitei la circ.

Am simțit în fiecare pas către destinație că nu urc cărarea firească la care s-au întors atâtea foste referate, cea care definește lupta dintre siluete și contururi sub umbrele sinelui, ci un drum extern, nedeterminat și de necucerit. Iar în fața casei de bilete, sentimentul cumplit inițial se multiplică, răspândește și înconjoară așezarea repetat, trăgând axa temporală spre infinit în încercarea de a compensa creșterea nebună a celei spațiale, folosite de privirile mai puțin tainice, chiar opuse tainicului pentru a cerceta, și din nou cerceta. Primul personaj de circ scanează biletul, iar eu ridurile de pe frunte, încrețite descendent spre teamă și încrâncenare.

Abandonez deja întârziata analiză pentru a înainta până să mi se atragă atenția; simt tensiunea locului, atipică de altfel. Lumi perfecte se dezlănțuie în vâltoarea momentului de joc, de culoare, de surpriză. De jos, să le văd urcând, mă dedic invidiei și dorinței de a le atinge, înaintând, petrec și mai mult acest gând, iar proximitatea relativă mă minte într-o manieră primitivă. Nu mirajul încărcat e vinovat, ci impresia că-l deține existența reală în oricare dintre dimensiunile ei. Jocul se tulbură când haosul coboară la forme individuale și reduse. Atunci nu mai pipăi un ansamblu, ci îi manevrez mecanismele viciate. Posibilitatea de a le studia în schimb mă ține ocupată. Atât de ocupată încât mă sustrag rutei inițiale și nu intru în cortul de spectacol, ci mă strecor în depărtările restrânse. Lumea perfectă, veche de minute, e minimalistă la bază, poate chiar detestată. Dar eu nu esențe generale urmăresc pentru că simt concentrări mai intense așteptând. Doar că nu le cunosc nici în vreo ordine, nici în vreo așezare, strict întâmplător.

De aceea mă îndrept către primul cabinet pe care îl zăresc și lovesc mai mult cu un gest scăpat și incorect ușa artistului. Ei toți se pregătesc pentru spectacol, dar intrările alternative îmi oferă răgazul necesar cercetării. Sunt întâmpinată de un element de talie medie, dar extins proporțional pe plan orizontal, poate totuși puțin mai lung. Estimările sunt de prisos. E un acrobat, mă gândesc, costumat în rege egiptean. Mă privește cu o expresie neutră deși intuiesc surpriza și disprețul față de un trecător pierdut. Eu de fapt sunt la destinație, iar întoarcerea de atitudini îl face să priceapă. Mergem mai departe de atât, până la un

grafica: Maria Pintea

schimb scurt de vorbe. Se grăbeşte, dar acceptă să-mi povestească ce urmăreşte prin numărul pe care-l pregăteşte. Egiptul Antic: salturile sale amintesc de căderile şi urcările spirituale, toate bruşte. El rezumă viaţa în aer ca să o termine când se prinde de inele suspendate, sau de tot, dacă ar fi să nu. Dar nu i s-a întâmplat vreodată. Ba din contră. Visul lui e îndurerat de lipsa a ceva mai mare, mai periculos, mai adus înspre moarte. Ar fi vrut ca numerele sale să fie cunoscute în Egipt, mai exact în Giza, în faţa piramidei celebre. Intens, se oferă regretului şi simţirii. Mormântul minune aminteşte că moartea e iminentă; el, puţin înclinat, cuprinde imaginea unui om de ştiinţă. Olimpiada pierdută în faţa supravieţuirii îi aseamănă. Ştiu ce fac, şi acrobaţii, şi oamenii de ştiinţă, dar tocmai inconştienţa şi dorinţa de amânare sunt dure. În hora salturilor, examinând extraordinarul şi căutând vaccinul împotriva hazardului, niciunul nu neagă moartea, ci o recunosc şi înaintează puternic. Şi trebuie să plece. Pentru spectacol. Aş pleca şi eu, dar încă un moment îl folosesc să observ motocicleta sa adormită, lovită de o umbră de timp şi adusă de peste tot cu ultime eforturi de milă. Model vechi. Îmi permit să-mi închipui că ar fi plecat cu ea în Egipt. Mă apropii, văd urma de praf de pe ceea ce aş zice că e o mască pentru motor, coarnele înalte şi triste, metalul greu, rece, aşezat în prelungire, o oglindă spartă şi încă una notată cu avertismente: unele oficiale, altele nu. Atracţia de a mă privi creşte, doar că în oglindă focusul se mută mult în spate unde siluete negre şi cumplite merg haotic şi involuntar pe sub textul: "*Atenţie! Obiectele din oglindă sunt mai aproape decât par*".

Într-o fracţiune cu adevărat neînsemnată de timp ajung în faţa cohortei şi îmi opresc voluntar suflul. Îmi e frică să nu deranjez cercurile fermecate, unite şi reunite, alergând, bineînţeles, sferic spre solid, care îi înconjoară şi le definesc aura vrăjitorească. Sunt înalţi, parcă, doar parcă, pentru că, în principiu, ne găsim la acelaşi nivel fizic. Ei sunt magicienii. În vorbe nu ne-am regăsi înţelesul, în priviri ne e imposibil când chipul meu e difuz şi necuprins nici de oglindă, iar al lor acoperit intenţionat. Pasul lor nu e oprit. Al meu urmează. Şi mă regăsesc până la urmă în cortul de spectacol, în locul greşit, dar neobservat în dinamica nevrotică şi amuzantă. De aici, din faţă, spectatorii sunt ceară eretică. Niciunul nu e viu în lanţurile distracţiei. Abia când totul se termină şi sentimentul sfârşitului se pleacă peste rândurile fără clipire încep să se dezmorţească. Totul treptat şi întârziat însă. Numărul e gata să înceapă. De praful deja ridicat se distinge un fum ieftin, de efect, asamblat în jurul unui templu din ce în ce mai bine definit. Magicienii vor împlini un sacrificiu în joc, mai mult decât trucurile comune, dar voluntari nu sunt niciunde pentru că ce vedeam mai devreme, egal şi trist în rândurile spectatorilor s-a transformat acum într-un melanj murdar fără şansă la resuscitare. Orice fiinţă e izolată de spectacol, se întâmplă pe lângă trupuri parcă la fel toate într-o adâncitură verticală. Momentul nu este neintuit. Unul dintre magicieni cheamă un alt artist pentru moment. Iar acum eu sunt artistul. Poate, totuşi,

grafica: Diana Tulbure

acesta este numărul magic. Mă văd mergând spre centrul scenei în decorul adormit, halucinant chiar şi cu paşii nenumăraţi. Dacă transmutarea s-a produs concomitent şi pentru toţi, dacă nu ne recunoaştem pentru a fi una şi aceeaşi cu spectacolul şi în vrajă credem că suntem voluntari în număr? Sunt deja în mijlocul scenei, aşezată pe masa de sacrificiu. În jurul meu se aleargă magicienii, iar din înaltul cuprins al cortului coboară Artemis căutând să mă fixeze cu o săgeată. Templul ei aşteaptă acest din urmă sacrificiu de om, dar nu trupesc, nici măcar spiritual. Doar la nivel raţional. Ce mi se cere este să mă vânez. Când săgeata ei mă va ajunge, când acul îmi va atinge pielea, eu va trebui să fiu deja moartă din cauză proprie. Şi pentru ce? Pentru a mă putea lupta cu imaginea distorsionată a lumii, pentru a putea întoarce circumstanţe, precizări, măsuri, timp şi viaţă, toate hidoase, pentru a recunoaşte forţa ideii, cea interioară, şi a fixa balansul naştere-renaştere. Cu idealul fixat de săgeata astfel câştigată, aş putea să opresc zborul în derivă şi să mulţumesc mănunchiului de inventatori din jurul templului. Inventatorii sunt magicieni. Magicieni. Pentru că toată existenţa lor se găseşte la intersecţia a două concepte: pasivitate şi activitate. Ei nu transformă, dar conduc. Transformarea este o invenţie, rezultat al lor, dar nu direct. Aşa rămân, totuşi, şi magicieni, şi inventatori în templul lui Artemis şi ne conduc către rezoluţie după ce cerem să fim eliberaţi din haos. Şi sunt şi teafără. Dar mă grăbesc spre ieşirea din cort deşi numărul continuă. Nu neaşteptatul m-a speriat, ci ceea ce intuiam că o să mă oblige să fac: să-l depăşesc.

Din nefericire, lipsa de atenţie iniţială nu este un fapt general, iar afară am plăcerea să fiu oprită toc-

mai de maestrul circului. Nemulțumit de prezența mea acolo, dar prea rigid pentru a exprima eroarea, mă invită să cunosc restul artiștilor. Nu aș avea nevoie de acordul său pentru că aș putea să cercetez ascuns din nou, ori atunci, ori în altă zi. Nici flatată nu sunt. Știu că alegerea sa indică o falsă reprezentare a puterii. Ar fi prea târziu să-mi ceară să plec, toți spectatorii m-au văzut deja, iar idealismul său zeiesc nu ar permite nici cel mai mic prejudiciu de imagine. Și atunci întoarce nemulțumirea în victorie, se adaptează și rămâne stăpân, creând doar această nălucire.

Nu am cum să nu apreciez costumul său fin. Nimic din circ nu e extravagant în planul banilor, doar haina lui. Amintește de un compozitor care duce aria în susul așteptărilor sau în adâncurile suferinței. Probabil aici și-a găsit talentul. Nu este un tip neutru. A avut norocul să capete la naștere, sau poate înainte, farmecul compozitorului care comandă melodii.

Ordinele lor sunt venite, de fapt, dintr-o sursă comună, unică: din imaginea cea mai aproape de om a idealului de conducere, din agonia pierdută a cerurilor, din statuia lui Zeus. Arta de a fi maestru e a lui, e integrată în ființa sa. Nu se învață, nu se dobândește în timp, se atribuie de la început. Așa cum compozitorul e imun măruntului, meschinului pentru că opera sa trezește întotdeauna adormitul, maestrul și-a dovedit esența dumnezeiască atunci când mi-a păcălit acțiunile. Dar întoarcerea sa isteață nu căuta să mă facă să fiu conștientă de autoritatea sa, ci de capacitatea mea de a alege. Viclean mi-a permis să-mi continui drumul, ascunzând o scurtătură a ceea ce oricum se va întâmpla. Dar tocmai pentru că se va întâmpla, subterfugiul său nu ar fi fost necesar. Și el știa. Ce a făcut în schimb a fost să-mi arate mărețul, nobilul său scop existențial. Cel de a mă face, cu toată autoritatea lui Zeus, să conștientizez că alegerea îmi aparține. Un Dumnezeu predicând în fața muritorilor despre șansa la nemurire. *Eu îmi sunt stăpân*, mi-a zis, *planul poate fi rescris*. Aria creată evoluează în funcție de compoziție sau interpretare, dar acum, când în el crește o oglindă pentru mine, învăț că suntem toți un Zeus. Doar lipsiți de înțelegere a naturii divine. Uneori ne complăcem în nefericire, iar maestrul acesta ne strigă că ne putem lipsi de o alegere din cele nelimitate pentru a pătrunde planul - cel pe care îl construim în rugăciuni.

Sunt recunoscătoare că ținem în așa măsură de perspectivă și suficient de puțin de concret. Și recunoscătoare merg mai departe printre cabinete, pe sub copaci, pe iarba înmulțită de peticele goale de nisip spre o rulotă care să mă încânte și care să merite atenția opacă de acum. Nimic tipic nu doresc de la un circ. Și iată cerințele mele sunt ascultate. Doi lei dresează un artist. Ambii au gâtul înconjurat de un soare nesfârșit și puși unul lângă altul recreează entitatea binară care a inspirat Colosul din Rhodos: zeul soarelui, Helios. Sunt puternici, protectivi, idolatrizați de sine. Artistul se învârte la ordin, urcă trepte, le coboară, sare. Ego-ul său este îmblânzit. Atâta obedienței îl scapă de dezastru. Dar nu îi este frică, nici dezonorat nu se simte. Leii sunt jumătăți de zeu, dar nu în sensul de semizeu, ei alcătuiesc o altă mică

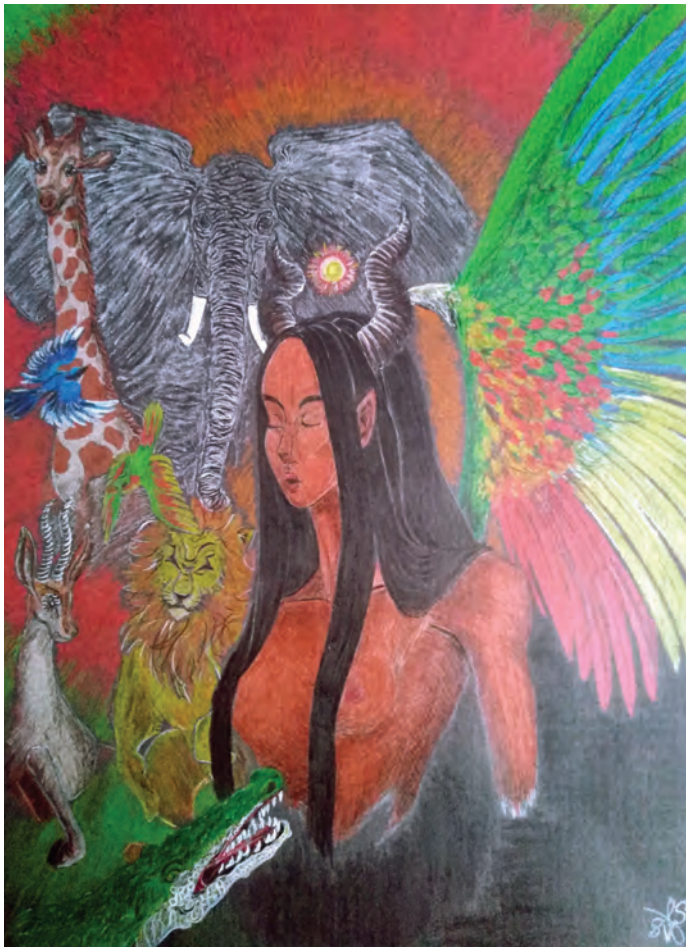

grafica: Valentina Spătaru

reprezentare a acestui colț de Olimp. Artistul știe că supunerea sa temporară se va sfârși ulterior atunci când va fi eliberat. Animalele nu îl doresc ca hrană, ci ca învățăcel. Ele caută să educe latura animalică pe care încă o stăpânesc și pe care omul a ascuns-o, dar niciodată lăsat-o din strânsa îmbrățișare. Ar da cultura, deschiderea, lumina și scara către înălțimi, dar niciunul nu e un Helios întreg, așa că încearcă primar să distrugă singurul sine abandonat, dar nu dispărut. Și el ascultă pentru că eul său năucit, cel primitiv, se aseamănă unui virus în declanșările de paroxisme și furie. Nu este eradicat.

Dispare temporar și pentru timp mai lung când suficientă rugăciune colectivă zgârie talpa cerului. Artistul e fericit când învață, chiar și atunci când învață forțat, de frică, din ordin sau amenințare pentru că recunoaște greșeala altor artiști de a nu accepta lecțiile. Și înțelege și frustrarea lor, acutizată după reiterări. Fericirea sa își găsește sursa în pânza vieții. El este marele pictor care ascunde albul, apoi tot stratul suprapus la nesfârșit și urcă pe piedestalul de vopsea la lecția intelectului. El e pictorul care se regăsește ca gumă între leii protectori ai dreptății și creator al propriului tablou. El este pictorul ca sacrificiu al vieții pentru educarea celorlalți, cel care se face punte între viață, static, și viață din nou. El este artistul de circ educat de lei.

Un factor însă diluează intensitatea nobleței sale: privirea cercetătoare a prietenului halterofil. Îl observ cum observă și mă observă. Probabil artistul

dresat și-a căutat demult acest punct de siguranță și acum dansează în ritmul leilor cu inima ușoară. Cu toate acestea, sunt amândoi limitați, iar firele de zeu bat mai tare în orice adieri egale, cel puțin până maestrul îi va învăța lecțiile sale, toate ascunse din interese mai puțin cuminți. Ar fi păcat să-i piardă. Halterofilul nici nu pare dornic să învețe, el caută să se antreneze, să ajungă până acolo încât să reconstruiască într-o zi, singur, Farul din Alexandria și să dezmorțească furtunile cu strigătul său mândru de sfârșit. Cum își supraveghează prietenul, e lumină, cum visează la măreț, e far. El este elementul absolut în propria poveste.

Deține tăria și finețea unui sculptor atunci când cu grijă distruge sau construiește. Caracterul său binar e reper în timpul furtunii. Pe de o parte i se aseamănă și o măgulește, pe de alta, o încurcă și ne întoarce nouă, părții victimă, dreptul la ce-i drept. Așa cum ridică acum haltere repetat, distingem reperul și începem să dorim să urmăm un model strict. Pentru sine. Atât. Să-l creștem și antrenăm pentru înfăptuirea schimbărilor mărețe: spirituale și concrete. Avem timp și am avut, avem o șansă independentă care caută să întărească tot ce suntem și ne suntem. Iar noi îi permitem să ne răscolească pentru că ne-a indicat că lumea circului văzută inițial, cea perfectă, cea dulce și ludică, e construită pe o bază eronată, inexactă. Luați cu lupa, ne pierdem, ne scufundăm în defecte, dar și de mai aproape, la nivel micro, recunoaștem luptele și lecțiile fiecăruia, atât de grele încât intimitatea dintre noi și ele nu permite aproape nimănui să le priceapă. Iar când ridicăm abrupt capul deasupra acestor reprezentări, zărim din nou iluzia unei lumi de ideal. Dar am precizat, acum avem timp să căutăm în adâncimile existențiale, să le curățăm și sculptăm intens și bine. Chiar și de la început. Acum avem timp. Halterofilul nu pare deranjat de nimic, nici de căldură, nici de priviri, nici de scurtarea timpului înainte de momentul său. Iar când clovnul circului l-a refăcut din baloane, doar a clipit.

Dar cum din baloane? Mă sperie acest act mai mult decât m-a înfiorat oricare altă întâmplare de aici. Mă sperie pentru că îmi amintește că suntem zei doar cât suntem. Iar pentru a nu mai fi e suficient să ne înțepăm, să ne scăpăm în zbor, să fim atinși dur sau să suflăm prea profund. Atunci ne spargem. Așa, după lecții, naturi de zei, conștientizări de sfârșit, de nevoi de haos, de putere și alegere, dragul de clovn ne reduce la balon. Ca un scriitor flegmatic, neimpresionat și poate puțin plictisit, printr-un act hazliu, ne-a domolit pornirile. E mut, dar joacă o comedie tristă în care ne însușim moartea dar nu și viața. Gestul său arată cât de comune ne sunt oasele păsărilor.

Suntem funcționali, dar goi, iar până vom înțelege lecțiile anterioare, cea mai importantă va dicta mereu măsura în care le vom și putea folosi. Masca sa cuprinde desenul unui zâmbet larg, ochii crestați decent caută, din reflex doar, pârghia prin care să exprime o nouă nedumerire de nerezolvat. Trucurile tipice sunt comerciale, gluma adevărată este doar transmisă, iar curiozitatea cu care mă privește mai are ceva de spus. Îmi transmite că el este Mausoleul din Halicarnas. Și râde, râde tare, cu ochii. Dar nu glumește. Râde de ridicolul unei precizări corecte. Specific, el e acest mausoleu pentru că a adunat drama tuturor. Niciunul din cei doi creatori ai ideii clădirii nu a trăit să-și vadă mormântul terminat, dar nu au ferit nicio resursă de mărețul scop. Clovnul nu se împiedică de lecții de nivel prim referitoare la siguranța cu care toți murim, ci arată siguranța cu care nici nu trăim. Investiția noastră energetică urmărește destinații străine: și fizice, și morale, iar comedia tristă de care amintește și pe care parcă a scris-o, este inversată atunci când ne joacă vesel, dar înghețat spre automatizare. Dar cunoaștem amândoi scobiturile vieții. De aceea privirea sa devine lent senină, iar gestul, chiar amuzant și lipsit de greutate. Mă cheamă. Și urmez, ca și până atunci, orice direcție nu cunosc deja.

Mulți pași număr, dar sunt doborâtă de curiozitate pentru a mai ridica vreo urmă de frică. Suntem aproape, intuiesc, după ritmul coborât al marșului. Și mai aproape. Dar ce e această cârpă? Ceva ce acoperă o structură înaltă, bine definită, dar de un mister desăvârșit. E o cușcă?! Când materialul se lovește de prima bară inferioară, mă cuprinde o durere încremenită, un colț rece mușcându-mi din gând și disprețul așternându-se iute pe zâmbetul lăsat. Clovnul râde. Cum m-a surprins! E pregătit acum să plece, să meargă să se distreze pe urma altor naivi, spectatorii, după ce mi-a furat mârșav avântul. De fapt, nu știu ce simt, nu mă cunosc suficient să înțeleg dacă această imagine brutală nu a trezit mai multă fervoare. Poate

grafica: Bianca Praja

grafica: Melania Colin

că mă înșel. Dar tu ce ai zice? Ce ai zice și ce ai simți când ai vedea un om atroce, deformat și dureros plângându-și interiorul pe lângă pereții cuștii? Și pe cine să întreb, suntem departe, mult în spatele circului să pot să aduc pe cineva. I-o fi foame, sete, dor, nefericire...

Și cât de simplu e, sigur nu are niciun talent, altfel nu l-ar fi scuzat maestrul, acum ar fi pregătit un număr sau poate chiar l-ar prezenta. Mă strigă, dar zgomotul e similar reprezentării melodice a intersectării unor table. M-aș fi apropiat, dar tocmai ce mi-am dat seama că îmi spunea să așez bucata de material la loc și să plec. E diform. E diform tare. E diform acolo unde privesc eu, și anume, în exteriorul ființei. Să fiu eu cea mizeră? Dar el îmi cere să acopăr cușca, deci semnează voluntar și continuu acest contrat mâhnit. Mă conformez din frica de a nu adânci amarul omului. Acopăr și fug. Și nu mai știu ce simt. Fug, dar nu înapoi, tot în față, căutând gardul să-l sar, să ajung în strada principală, să iau autobuzul, să mă plimb de la un scaun la altul emoționată dacă este loc - mai rar - și apoi să urc grăbită scările blocului, să intru în casă, să nu salut pe nimeni și să închid lent ușa dormitorului, astfel încât să nu declanșez întrebări prea multe. Dar mă opresc, fugitul meu nu mă duce mai departe de acasă, iar acolo voi ajunge oricum. Drumul meu ar trebui să urmeze omul. Să-l urmeze, să-l asculte și să-i mulțumească.

Mă așez. Închid ochii afară, acum nu e nevoie de ei acolo. Și îi deschid în interior. E tern. Se construiește, se ridică multe structuri foarte înalte, altele mai joase dar mai sigure, se ascund păduri, lacuri negre, siluete de cristal, se aleargă gânduri, se mai creează un univers, se aprind planete: e un interior industrial de început. Dar omul, omul unde e? Ce face el? Și încerc să mă apropii de el, dar nu îl găsesc. Judecând după starea sa, în această dimensiune a sufletului caut cimitire, păduri arse, orașe părăsite, victime de război, pacienți fără suflu, strigăte de foame, de durere, gânduri nervoase și păreri contradictorii...

Adulmec cele mai joase frecvențe, caut cele mai triste trimiteri energetice și le iau urma pentru a găsi omul. Iar el mă privește de pe o stâncă, de sus, nici zâmbind, nici plângând, arătând, în sfârșit, ca un om. Apreciază dorința mea de a-l găsi și ajuta și mă invită să-i vizitez universul, doar că surpriza aproape mă înalță la un alt nivel energetic. Atât de intens. Și plăcut. Ne întoarcem în vechiul Babilon. Frumusețea unui timp, efervescența Grădinilor Suspendate, perfecțiunea culorii, a sunetului, a simțirii.

Cum e posibil? Cum nu ar fi? Omul cuștii este cel real. Este cel care și-a închis extinderile trupești și a construit dimensiunea sufletului pe calapodul unei minuni. În timpul restriștii a abandonat inutilul și a început să adune descoperiri despre el, să încetinească ritmului pentru a se dobândi, cuceri, crește. Omul din cușcă a ales să nu fie omul convențional, jucând riscul lipsei, dar a fost încununat în interior, iar el știe că odată ce cușca va fi descuiată, pasul său va întoarce dinamismul acestei lumi exterioare, va răsturna polii, va cuprinde un nou nucleu și ne va acoperi și soarele, și norii, și întregul cer.

Iar noi învățăm.

grafica: Alexia Arbănaș

Bianca Elena TĂNASE

Absolventă a Colegiului "Unirea" - promoția 2021
studentă a Facultății de Drept din București

Jurnalul gândurilor mele

Am crescut citind Teodoreanu. Medelenii - dulcii Medeleni care sunt pentru copilul român „*Abc*"-ul acestui autor - i-am citit pe nerăsuflate, unul după altul, la o vârstă pe care o puteam încă număra pe degetele ambelor mâini. Unele lucruri nu le-am înțeles - de vină vârsta mică - cum nu înțelegeam logic nici tot ce scria în romanele groase, cu copertă rubinie cu auriu și luate obligatoriu de la anticariate, ale lui Dumas. Dar ceva precoce, sau sedus numai, din interiorul meu, completa golurile. Povestea se țesea lin, cu un firesc dincolo de logică.

După Medeleni, sau înaintea lor, a venit „*În casa bunicilor*". Coperta cartonată și mirosul de praf nedefinit al acelei cărți mi s-au impregnat în piele, cu mult înaintea mirosului de tămâie sau de atingerea fantomatică a vreunui fluture al dragostei pentru orice altceva decât mirare. Cărările desenelor din linii nervoase le-am trasat cu ochii în mii de rânduri. Degetele mele știu să caute și să găsească, gingaș oarbe, locul fiecărui pui de cuvânt din fiecare coală, și știu să se ridice apoi spre ceruri într-un gest neterminat, aidoma cu cel al statuilor care privesc spre negrăit. E cartea unei vârste, cartea unui suflet. Am cumpărat-o în două, trei, poate chiar patru exemplare identice, de la același anticar bătrân și magic din Buzău. Ghereta lui și ochii lui neverosimil de albaștri, faptul că era cam fudul de urechi. Lucrurile astea nu se uită. A fost Ollivander-ul copilăriei și adolescenței mele, dacă vreți, iar de pe tejgheaua de tablă cu vopsea sărită mi-am cules ca pe lăcrămioare flamele: Dumas, Teodoreanu, Balzac, Chevalier, Drumeș, Cella Serghi, Flaubert. Mă îndoiesc că vreun alt bărbat va mai deștepta vreodată, la oricare vârstă, aceeași mirare a miraculosului pe care mi-a dăruit-o acest boem cavaler al cărții vechi. Toate fetele, și toți copiii în genere, visează la prinți și prințese și nu știu că de fapt visul lor și multe altele se pot alimenta într-o bibliotecă. Eu am avut un anticar. Poate și de aceea am moștenit din cărțile iubite o bolnăvicioasă nostalgie a trecutului.

„*În casa bunicilor*" a fost și este o epocă. Medelenii - asemenea. Dar mă întorc mai rar la ei. Finalitatea lor îmi strânge pieptul în noduri grele, cam ca prima pereche de pantofi cu toc căpătată la 12 ani, în care nu mai încap astăzi. Au urmat altele, multe multe altele. „*Lorelei*", cumpărată - nouă! Sacrilegiu! - De la o librărie, cu coperta ei albastră. „*Masa Umbrelor*" pe care am citit-o ani la rând și față de care am făcut prostia și mojicia de a o „*termina*", călcându-mi cuvântul dat mie însămi... (aceeași faptă urâtă am săvârșit-o și față de „*În casa bunicilor*" și și astăzi mai sufăr, îmi mai reproșez.) „*Secretul Anei Florentin*", o lectură ușoară și care totuși atârnă greu în inimă. Am citit de Teodoreanu tot ce am găsit de cules de la anticari. Adeseori mă întorc la el ca la apa limpede, ori ca la cărările sălbăticite ale pădurilor pe care le descopeream, copilă, și pe care încă nu le-am trădat.

grafica: Valentina Spătaru

Și mai erau pe lângă Teodoreanu mulți alții. Un roman cu coperta ferfeniță, „*Normaliștii*" lui Hector Malot, și „*Pălăriile de pai*" dragi mie îmi stârneau același suflet. Mai târziu mami mi-a dăruit-o pe Cella Serghi: un singur roman, de la o cititoare la alta. „*Pânză de păianjen*" am citit-o cu mâini languroase de adolescentă, la mare.

Dar Teodoreanu mi-a făcut educația. Era în el ceva dureros și prea încărcat poate, prea romanțios și nu chiar romantic, un nedefinit praf prăfos și desuet ca un vals șuierat de o flașnetă demult pierdută. Mulți nu îl suportă. Dă migrene, ca un șerbet prea parfumat de trandafir. Dar îl iubeam. Dar îl iubesc. Citindu-l mă întorc peste timp la o vârstă care nu are un număr, ci numai o visare. Și găsesc în el, nealterată, întreaga mare de simțire și de mirare, conservată în sarea ei. Mulți cititori și scriitori deopotrivă și-ar vinde sufletul pentru a putea reciti, măcar odată, paginile iubite cu sufletul celei dintâi dăți. Eu trebuie doar să deschid o carte de Teodoreanu. Iar ochiul cel de-afară rămâne orb, luminat de farul dinăuntru, și de fiecare dată citesc pentru întâia și a o mia oară, cu toată intensitatea unei îndrăgostiri. E-o regăsire.

CONFIRMĂRI

****

Poate și de aceea plonjarea mea în limba engleză, așteptată și dorită ca un cald înec în mare, m-a lăsat așteptând. Și așteptând. Și așteptând. Deșert era pretutindeni în jur. Strigau cerul și pagina, implorând: apă!

Educată în laboriosul stil al lui „*Metaforel*", găseam searbăd orice citeam în engleză. Natural, începusem cu articole. Lungimea lor șchioapă și subiectele pestrițe mi-au zgândărit o vreme curiozitatea de bondar a vârstei de albină. Atât. Cărțile „*mari*", cărțile „*grele*", cărțile la modă chiar îmi erau indiferente ca un zgomot discordant și sec. Subțirimea limbii îmi sună fals. Unde erau metaforele, unde erau aliterațiile poetice, alternanța melodioasă de sunete care picta în minte imagini și deschidea luminoase, zumzăitoare ferestre de simțire în suflet? Unde era muzica? Orice doua cuvinte puneai alături nu „*sunau*".

Multă vreme a trebuit să treacă și multe pagini să curgă, cu încolăciri lichide de trupuri de cerneală, prin fața ochilor mei, pentru ca să pot recunoaște muzica limbii străine. Căci chiar dacă gândeam și visam și vorbeam în somn în engleză tot la fel de firesc ca în limba cu care mă născusem - uneori chiar mai firesc - ceva lipsea din noianul sunetelor ca să le lege.

Engleza nu era pian, nu era vioară. Am descoperit târziu că era probabil un violoncel bine lustruit care scotea note grave iar farmecul ei teribil stătea tocmai în acest „*lacunar*" antipatic urechilor oricărui român. Limba plaiurilor mele cânta cu o mie de glasuri de nai și se tânguia ca o apă, vie, supusă și supunând totuși penelul celui care voia să o siluiască, împreunându-se cu el până ce făceau amândoi o muzică nouă de trupuri. Și asta nu pentru că era limba mea. Ori pentru că o cunoșteam mai bine. Româna părea și este parcă mai dinamică, mai plină de textură.

Există în ea lucruri și concepte străine oricărui alt neam. Care străin a mai auzit oare „*dorul*" și l-a recunoscut jeluindu-se demn prin stihii, cu acea disperare dulce și tandră a lucrurilor foarte vechi, dezrădăcinate? Cum să spui cuiva din alt grai că „*dragoste*" și „*iubire*" sunt și nu sunt același lucru? Nu ai cum. Ceva bătrân din limba noastră nu se vrea strămutat. Nicicând asemenea lucruri adânci aparținătoare unei limbi nu vor putea fi cuprinse ori înțelese și de alții, căci cu ele ne naștem și pe ele le dobândim timp de-o viață, dinainte să fim, nedespărțindu-ne de ele cum nu ne lepădăm în pragul morții de țărâna îngropăciunii noastre. Și dorul și dragostea și limba, cu glasurile ei cele multe, le luăm în pământ, iar ele cresc apoi spre cer ca iarba, venind să întâmpine pe cei ce trec după noi.

Dar și engleza - și mai târziu franceza și spaniola și germana - aveau muzica lor. Când am încetat să tânjesc după suflul cuvintelor din graiul meu, am auzit-o. Apare din fiecare cuvânt al fiecărei limbi și îl marchează ca fiind al ei. O dată ce auzi muzicalitatea unei limbi „*străine*", începi sa le aștepți și pe ale celorlalte. Recunoști, chiar fără să consulți dicționarul: acela-i din franceză și ăla-i din cutare, și sigur că acel cuvânt e al lui Cutărească! Limbile devin nepoții regăsiți pe uliță, în mersul cărora recunoști - sau dacă nu, îți șoptește vecinul la ureche- alura unor bunici sfătoși care se știau cu străbunii tăi. Îți vine să-i strigi, ca la țară. (Acela-i al lui Safta lui Ionică care stătea peste drum de noi, la mamaia!..) Cuvintele capătă o muzicalitate proprie, firească, din ce în ce mai firească, și cu ea vine din urmă povestea lor.

Astfel ajungi sa cunoști o limbă, să o simți, înainte să o cunoști sau să o știi efectiv. Intuiția mea curioasă pentru limbi străine și afinitatea, curiozitatea pe care o resimt ca în fața unui om viu, cu sentimente și antipatii proprii, de la care poți învăța, așa mi-am explicat-o.

***

Dar să revenim la muzică, la muzicalitate, acest balet intern al atomilor unei limbi care îi șlefuiesc alura. Limba este o ființă, în sine. E drept că este o ființă foarte veche și înțeleaptă care, de înțeleaptă ce e, a devenit aproape inertă, mulțumindu-se să se comporte asemenea unui obiect sau a unei convenții de comunicare. Dar limba rămâne, peste secole, o ființă. Ea semănă omului și se dezvoltă odată cu el, sensibilă la capriciile existenței umane, evoluând și transformându-se și uneori înfingându-și călcâiele cu încăpățânare în țărână, să se oprească în loc. Eminescu spunea că omul este o vioară. Pui degetul pe o coardă, scoate un sunet. Îl atingi altfel, altfel sună. Așa și limba. Ea se dezvăluie întreagă numai mâinilor cu mănuși ale unui înțelegător muzician, pentru alții rezumându-se să întoarcă, în sunete, sunetele propriilor inepții. Ea există ca artă numai în măsura în care există artiști să o iubească. Altfel se poartă cu toată nerușinarea unei oglinzi.

grafica: Valentina Spătaru

grafica: Valentina Spătaru

Engleza are, în ființa ei, ceva demn de bariton. Lacunarul este starea ei naturală. Haină să fi fost, ar fi impresionat prin croiul clasic, atemporal, și prin calitatea țesăturii, iar nu prin culorile vibrante ori creativitatea lichidă a modelului. (Țin să precizez că vorbesc aici, momindu-le cu cuvinte, de limbile în starea lor înaltă, pură; de limba literară. Limba dinamică a maselor este de o fluiditate înspăimântătoare până la care înțelegerea mea nu poate urca spre analiză. „Latina vulgaris" și nepoții ei contemporani reprezintă o cu totul altă clasă de ființe care merită o discuție amănunțită.)

Dintr-o lipsă îndestulătoare a termenilor, nu pot găsi o traducere a sentimentului pe care îl sădește engleza. Pesemne că nu se cade să vorbești despre limbi decât în graiul lor natural, riscând, altfel, să stârnești impolitețea. (Cel mai grăitor exemplu pentru acesta este faptul că putem spune imediat când un text este o traducere. Se simte. Oricât de măiestrit ar fi fost realizată sudura, ceva rămâne neîmbinat în marea transformare a sunetului în sunet. Niciodată o traducere nu este completă. Ea este doar grupul de sunete care cheamă, momind la ele gândul, simțămintele stârnite de sunetele originale ale limbii din care se traduce, lăsând traducătorului o prea mare libertate de a interpreta și potrivi: interpretează simțirile proprii, le transpune în gânduri logice, le caută corespondenții în mentalitatea altei limbi... Și de abia de aici începe greul. Marea operă a unui traducător desăvârșit este aceea de a găsi, în limba în care se înfiripează traducerea, acele cuvinte care corespund unei emoții străine, de două ori străine: cum este ea, și cum a perceput-o el.

Adesea a traduce este un chin mult mai mare decât scrisul în sine. Să scrii înseamnă să creezi - pur. Traducătorul poartă în sine, ca pe o viață nouă, chinul unei translații imperfecte. Iar mult timp după ce se leapădă de ea și-o slobozește în limba-țintă, relativitatea traducerii îl torturează. Atâtea variante alternative, atâtea înțelesuri, atâtea dedesubturi ce nu pot supraviețui trecerii.. Este o rescriere din rădăcină a textului, traducerea lui. O medicină minusculă pe ființe delicate și neînțelese nouă. Iar traducătorii sunt chirurgii fantastici ai acestei lupte.)

***

Vorbind despre muzicalitatea unei limbi, nu se poate să nu aducem în discuție și flexibilitatea ei relativă. Ca un dans în pereche, navigat piept la piept, interacționarea cu o limbă forțează individul să se supună unor intense exerciții de gimnastică mentală. Luați spre exemplu relativitatea traducerii noțiunii de „*păcat*". Limba engleză are pentru ea două denumiri distincte ce par că vin din locuri depărtate: una pe jos, una călare, una prin colbul roșu al albiilor secate și una din creierii munților împăduriți. Și anume: „*sin*" și „*shame/pity*".

Cea de-a doua, în cele două variante non-exclusive ale sale, se referă la sentimentul înciudat pe care românul îl vocalizează cu năduf în fața unei prăjituri răsturnate pe pavaj, unei erori, unui tren pierdut. „*Ce păcat, domnule, ufff*!"

Cea dintâi curtează noțiunea antică și abisală a păcatului în sens biblic. Norma cu care e familiarizat vorbitorul poliglot (de limbă maternă și limbă engleză, cel puțin) prevede că limba engleză are o austeritate proprie a formei. Semănând oarecum cu ruda ei, germana, limba engleză întrunește într-un număr limitat de cuvinte un plurisemantism năucitor. Adeseori formele verbale la infinitiv coincid cu cele ale substantivelor aferente prin conversiune, care coincid la rândul lor cu formele de participiu. Cu un singur grup de 4 litere, izolat, se deschid nenumărate posibilități.

Luăm cazul lui „*hurt*". Acesta se traduce pripit și corect prin „*rănit*", care este adjectiv sau participiu și care se referă la o entitate căreia i s-a adus un prejudiciu dureros de natură fizică, mentală, emoțională. La o a doua privire, constatăm că „*hurt*" are asemenea valență de substantiv: „*durere*", sau „*suferință*". Aria verbală deschide în evantai o problemă foarte delicată prin subiectivitatea sa. „*To hurt*", la infinitiv, înseamnă să rănești. „*I hurt my mother with my decision*" înseamnă că individul în cauză și-a rănit mama (figurativ, presupunem), sau și-o rănește activ, în urma deciziei luate. Dar valența secundară a acestui verb se transpune în română prin expresia „*sufăr*". Cât de auster și de greu de sondat, acest simplu „*sufăr*"! Cel mai ușor se redă aceasta prin folosirea timpurilor continue, prezente sau trecute ori chiar viitoare.

„*I am hurting*".. Sufăr. Mă rănește pe interior. Cine mă rănește? Nu știm. Car în mine o durere grea ce curge în litere încheiate în acel rotund „-*ing*" al lipsei finalității. Suferința acesta pe care o am in mine pare să nu aibă nici început bine definit, nici final, rămânând suspendată într-un continuu gramatical și subiectiv.

Dar dacă atașezi un obiect al acțiunii, cineva sau ceva asupra căruia să se reverse efectul predicatului logic, subiectul se metamorfozează. Din victimă, ajunge călău. „*I am hurting*” este un poetic strigăt de disperare. Cineva, fie din afară fie dinăuntrul meu, îmi provoacă durere și suferință separată de prezentul imediat. „*I am hurting someone*” este meschin. Rănesc pe cineva. Motivele nu importă, nici nu sunt permise de micimea telegrafică a frazei. Acel „*someone*” este în locul de mai demult al celui care suferea ambiguu.

***

Căci la asta se rezumă farmecul limbii engleze: ambiguitate. Graiurile cu rădăcini latine au un dinamism aparte, un fel de foială neîncetată de muzici, prefixe, sufixe, accente, schimbări vocalice, un dans fluid de derivări duse la infinit. Totul se construiește, urcând haotic și fantezist, cățărându-se bucățile unele peste altele. Limbile latine sunt ca un ghem. Le vezi în ansamblu, iar uneori vezi și capetele firului: începutul istoric presupus, și prezentul. Dar nu știi de câte ori e înnodat și rărit firul în interior până ce nu-l întinzi pe tot la lumină, iar asta nu e o muncă ce se poate face într-o viață de om. Prin contrast, limba engleză este un cub de plumb. Atomii cuvintelor ei sunt adânc băgați unii în alții, într-o interdependență plurisemantică. Oricât i-ai desface ori scinda, fiecare mai poate prezenta încă un sens, încă o față subiectivă întoarsă interpretării.

Arhitectural vorbind, limbile latine sunt precursorii lui Gaudi. Numai la ele și la el, și la arta lui inspirată din fizica minusculă a lumii vegetale, întâlnești acel stufos noian de forme pe care nu știi de unde să le începi, să le descurci. Limba engleză este de un minimalism straniu. Dar ceea ce îi lipsește ca varietate, suplinește prin versatilitate. Dinamismul englezei este unul cochet al exteriorului. Ea abundă în prepoziții. Năucește. Atașând lui „*make*” pe puiul de cuvânt „*up*”, deja îl deschidem spre o plajă de înțelesuri în amfiteatru: a se împăca, a inventa, a se machia... Înțelesul de bază al lui „*Make*”, lumescul și creativul „*a face*”, în sens lucrativ, de invenție utilă, rămâne un soi de amintire preistorică în fața universului figurat.

Un alt flirt lingvistic este obiceiul, moștenit la scară redusă din germană, de a crea cuvinte compuse. Nu tocmai aidoma lui Viktor Frankenstein, engleza ia cuvinte - nu moarte, nu, dar cărora le lipsește o atare împlinire, care poate nu și-au atins singure întreg potențialul semantic- și le unește. Cuvântul „*outskirts*” este un exemplu ce poate fi analizat ca un tablou. În traducere trunchiată înseamnă „*exteriorul fustelor*”, sau „*fustele din exterior*”, și se referă la regiunile periferice de la marginea unor localități. Există și un verb, tot de la substantivul fustă, „*to skirt* (de obicei „*to skirt around*”) care înseamnă a încercui cu grijă, ca pe sârmă acrobatică, o atare chestie. Se subînțelege oarecum că încercuirea se face, din pudoare ori precauție, pe exteriorul chestiunii, subiectului, zonei urbane, iar nu pe interior. Interesantă stilistic este imaginea trezită în mintea unui străin: suburbiile, mergând pe vârfuri între noțiunea de „*complet separate*

grafica: Ștefan Gherghel

orașului, dar în proximitatea lui” și cea de „*asociate oarecum cu orașul, dar nu parte integrată din el*”, și asocierea lor cu un obiect vestimentar feminin. Căci fusta, asemenea părului lung, a construit în accepțiunea folclorică un soi de totem al feminității, o barieră socială și imagistică între concret și abstract, între două regiuni separate: ceea ce poate fi privit și ceea ce este ascuns (ceafa, gamba, gâtul descoperit de păr, glezna răsărind de după material), respectiv între cartierele integrate și cele extrinseci localității. O altă asociere, probabil întâmplătoare, este natura fizică și schimbătoare a materialului fustei și a zonelor periferice ale orașelor. Amândouă fluctuează spațial, fie în funcție de canoanele modei, fie în urma unor mișcări (ale piciorului, ale maselor populației), ori din diverși alți factori externi.

***

Revenim, spre a susține cele expuse mai sus, la formele păcatului. Vom analiza excepția de la regulă. (Alegem doar una dintre multele excepții ale acelei reguli ironice care prevede că, pentru a exista și a se putea cita cu încredere, orice regulă trebuie să aibă cel puțin o excepție, iar pe deasupra cel puțin o excepție necunoscută vorbitorului.) „*Sin*” și „*pity*” și „*shame*” se traduc, paradoxal, printr-un singur cuvânt: păcat. De obicei engleza întrunește, chivernisită, într-un singur cuvânt mai multe înțelesuri. Cazul noțiunii de „*păcat*” în formula engleză-română reprezintă răsturnarea în oglindă a regulii generale română-engleză.

Cuvântul „*shame*” închide în sine veleități de rușine, acea rușine viscerală vecină cu dezonoarea și dezgustul de sine, rușinea care te cuprinde când dezamăgești un părinte sau o religie, ori poate o înaltă așteptare interioară. „*Pity*” se duce spre sfera de năduf aferentă unei neplăceri minore. „*It's a pity*” s-ar putea spune despre un pahar de lapte vărsat, cum s-ar putea spune și „*It's a shame*”. Dar luate separat de restul frazei, aceste cuvinte închid în sine înțelesuri diferite. „*Pity*” se referă la milă, la milă jenată, de zile mici, nu mila mărinimoasă și empatică a lui „*mercy*”. „*Shame*” pictează cititorului apăsătoarea rușine a oprobriului public. La sfera opusă din limba română a cuvântului „*păcat*” se află „*sin*”.

Lăsând în urmă frivolitatea relativă a lui „*it's a shame/pity*”, „*sin*” îndreaptă discuția spre originile abisale ale păcatului și încremenește în poziție de drepți vechile întrebări-piloni ale filosofiei păcatului: Ce este păcatul? Ce nu este păcat? Există grade ale păcătuirii și, dacă da, cum ne absolvim de fiecare în parte? După ce reguli și cine stabilește toate acestea?

Nu vom dezbate acum întortocheata încrengătură dogmatică a păcatului în sens moral, cu toate membrele întinse care își trag seva din felurite religii, filosofii și credințe sociale ale lumii. Ne vom mulțumi să atingem cu analiza diferențele lingvistice și imposibilitatea traducerii exacte a unui cuplu de cuvinte, dintr-o limbă în alta.

Curioasă și greu de explicat este situația acestui trio de cuvinte („*shame*”, „*pity*”, „*sin*”) adăpostite în limba română sub tutelajul unic al unui cuvânt. Româna leagă cumva, prin mecanisme interioare complicate și nenumărate sinapse, noțiunea de „*e păcat*” in sensul de „*e păcat să irosești ceva = nu merită, nu face, nu-i bine etc*” cu noțiunea de „*e păcat = este o acțiune degradantă care indică un caracter găunos și care atrage prigoana divină*”. Probabil că, undeva în istoria tumultoasă a limbii și ființei noastre, a existat o înțelepciune populară care a dictat că a irosi ceva pe pământ este aproape la fel de lipsit de morală ca a comite o perversiune a spiritului, în credința străveche că tot ceea ce ne înconjoară este parte dintr-un întreg divin și teribil cu care noi convieţuim fără să știm.

grafica: Ștefan Gherghel

Căci păcatul, simplificând mult lucrurile, este caria din conduita omului care strânge sufletul și zgândărește conștiința. De la aceasta ne putem aventura să spunem că păcatul, în forma sa intimă și strict personală, este un lucru subiectiv, propriu conștiinței fiecăruia. Iar fiecare individ îl percepe după finețea barometrului său interior, după cum a fost educat sau obișnuit să se analizeze și să vadă lumea.

***

Poate că marele farmec al limbilor străine e că fiecare reprezintă, de fiecare dată, o căutare a Atlantidei. Un profesor sau un manual îți dau bazele. Pe brazda albă a palmelor lor înveți să seceri și să mergi. Dar desprinderea de mal și înspre necuprins o faci singur, treptat, prin mii de descoperiri mărunte. Prima poezie citită în limba nouă. Primul text scris doar de drag. Primul vis în cuvinte străine. Cel dintâi of. Primul citat pe care îl recunoști, surprinzându-te și pe tine, ca fiind tradus din altă limbă. Prima corectură pe care te încumeți să i-o faci cuiva, și prima pe care o faci, mult mai târziu, instinctiv, fără să vrei sau să te poți abține, ca un automatism.

Fiecare limbă are muzica ei, pe care o ureche străină și implicit ostilă nu o poate percepe. În cel mai fericit caz, o aude ca pe un zgomot. Uneori nu o aude deloc. Dar pentru a învăța o limbă trebuie să înveți să o iubești, iar asta cere deschidere, răbdare, curiozitate... și acea stranie lipsă de instinct de conservare lingvistic. Este natural pentru un neinițiat să se comporte asemenea celui lăsat, o clipă sau o viață, fără patrie. Străinul are față de orice limbă străină o pudică zburlire de emigrant. Odată cu timpul vin, fără să le simți, fără să le bănuiești, fără să ți le poți închipui măcar, toate acele gesturi de iubită cu care limba nouă încearcă să se apropie de tine, și toate acele porniri trădătoare ale propriului corp către ea, fără voia ta, de la urechea ciulită spre sunet și până la buzele care silabisesc, stângace, Abc-ul unei noi simțiri.

Seri la rând am petrecut cu mama mea, sfidând amândouă somnul și vorbind despre aceste mici acte de seducție cu care te cucerește o limbă străină. Eu vorbeam, ea asculta. Eu învățam să cunosc intim franceza, ea mă privea gesticulând și vorbind, cu capul aplecat pe pernă, aplecată probabil întocmai cum stăteam eu acum 15 ani, când ascultam cu ochi rotunzi poveștile tuturor popoarelor. Încercam să îi explic tracul, frustrarea care te sufocă, atunci când încerci să te apropii prea repede de o limbă fără să îi arunci înainte jertfa timpului, cum se simt și cum dor dinții ei încleștați în jurul tău, cum te trântește la pământ când

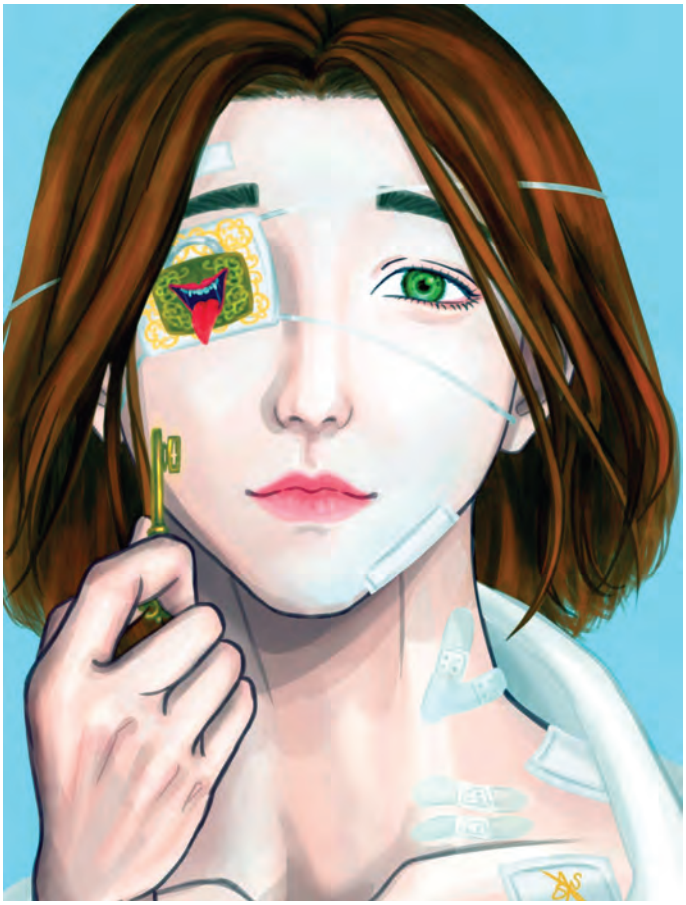

grafica: Valentina Spătaru

vrei să o încaleci. O limbă nu se cotropeşte ca un popor. Ea trebuie iubită încet şi învăţată cu zăbala, trebuie să te vadă supus şi pregătit să laşi deoparte orice prejudecăţi cu care ai pornit spre ea; numai apoi se va lăsa întrezărită. Să înveţi o limbă străină este mai mult o biruinţă a ei asupra ta, o împreunare. Orice vulgaritate şi orice bruschețe ți-o întoarce zbuciumat. Să o înveţi nu e un scop in sine, ci o lungă călătorie.

Şi povestind, mă însufleţeam. I-am spus că la cei 17 ani ai mei nu cunosc bucurie mai mare decât să pot să gândesc altfel şi să devin, măcar puţin, altă persoană, în funcţie de limba pe care o vorbesc. Fiecare text răsună altfel de pe pagină.

Iar a învăţa să înveţi o limbă e acum, pentru mine, o dulce trudă continuă. Este mai mult decât o bătălie cu pronunţia, cu faţa pe care o întoarce cuvântul spre lume, cu felul în care se unduieşte şi răsună. Lupta se dă încă din culise. Căci în acelaşi timp trebuie să gândesc şi să chem la mine, şi să le probez repede pe toate, toate cuvintele care seamănă cu ceea ce vreau să spun acum, apoi să le reped pe scenă. Este un zbucium din toate părţile. Chemând un timp verbal, îl pronunţ într-un fel oarecare care ştiu că e corect, dar îl slobozesc la ghici. Căci în franceză atâtea forme verbale seamănă aidoma la pronunţie! Până ce nu-i dau drumul, nu ştiu perfect sigur pe care o folosesc.

Mami clipeşte şi spune către mine că probabil şi cei care cunosc intim o limbă fac la fel. Aproximează.

Da, răspund. Da şi nu. Este o diferenţă între instinctul pripit, pe ghicite, al celui care nu ştie limba dar se aruncă în vorbire, şi instinctul celui care o cunoaşte. Cel de-al doilea ar putea să uite tot ceea ce a învăţat şi totuşi ar vorbi cu tot firescul apei care curge. Căci pentru el limba aceea şi-a făcut cuib şi nu mai pleacă.

Tocmai de aceea, îi spun, eu văd vorbitul ca pe un soi de oglindire lingvistică a înotului în mare. Lucrează concomitent toate grupele de muşchi. Oricât te-ai teme de înec, întotdeauna picioarele tale vor atinge, înfrigurate, fundul nisipos. Iar apa te trage, zi după zi, tot mai mult în larg. Clipeşte din nou, cască. E târziu, trecut de miezul nopţii, şi noi încă vorbim ca să alungăm somnul.

Mă întreabă: tu de unde ştii că aşa e?

Aş vrea să-i spun că ştiu: engleza. Că încep să văd şi să recunosc, să întrezăresc în franceză mugurii unei teorii pe care am croit-o băbeşte, prin încercări. Aş vrea să-i spun că o simt în vorbele unduitoare ale spaniolei care sună şi se simte ca acasă în gura mea, chiar cu cuvinte schingiuite, cu pronunţia ghicită, cu unul sau două sau zece cuvinte necunoscute pe care le sar, pentru că dicţionarul e tocmai pe noptieră iar cuvintele au muzica lor ce se simte ca o beţie, ca o prăbuşire, ca o polcă din care nu mă pot desprinde. Aş vrea să-i spun că o simt fără să o ştiu şi că o ştiu fără să mă îndoiesc, dincolo de reguli de gramatică, o intuiesc dintr-o stranie predispoziţie sau curiozitate; dar tac. Căci e târziu şi ea e mami, iar orice aş vrea să-i spun ea ştie deja, despre mine, de multă vreme. Tac numai şi o mângâi pe tâmplă, şi îi spun că regret, regret, regret că ea nu cunoaşte atât de intim o limbă străină. Că poate timpul sau viaţa asta i-a refuzat până acum intensitatea acestei îndrăgostiri. Şi plec. Duc cu mine, în camera mea de la capătul holului, arca mustind de magie şi basme a unei vârste a mirării, toată setea de graiuri ale popoarelor îndepărtate, ca după o poveste dulce pentru adormit copii. Iar în casa cufundată în somn ca într-o apă, îmi plec capul în palme, să ascult mai bine zumzetul gândurilor, şi mă simt aidoma neguţătorului care vinde, cu vorbe de aur vechi şi buze de argint, povestea lămpii fermecate, a întortocheatei, sucitei epopei care este o limbă străină. Şi dorm. Şi visez. Şi murmur, pierdută în mine, cuvinte pestriţe in felurite graiuri; dar cine e treaz să le audă?

grafica: Cristina Petrache

Glasul din adânc. Năluca

Sumbru, macabru, religie, mituri, stihii, năluci, blesteme, societăți secrete, taine mistice, tehnologii nemaiauzite... toate încrustate cu har într-un cadru captivant:

Ca o încununare a vieții pe care profesorul ***Vasile Lefter*** a petrecut-o la catedră, ghidând generații întregi de elevi pe drumul către adevărata literatură, romanul, *Glasul din adânc. Năluca*", cel mai recent volum din trilogie, îndeamnă la introspecție pe toți cititorii atenți și aduce în dezbatere idei proaspete, demne de analiza celor mai ascuțite minți. Modalitatea în care dubla ipostază a lui Vasile Lefter, aceea de profesor-scriitor, reușește să contopească elemente de folclor, filosofie, science-fiction, analiză societală și psihologică, horror de bun-gust și trimiteri la literatura universală surprinde lectorii mai puțin experimentați. În cadrul învăluit de mister al satului Titila, situat metaforic la granița dintre realitatea tangibilă și ficțiune, *mai aproape de cer decât de alte așezări*", are loc o moarte în condiții cel puțin suspecte: preoteasa Sevastița Anton, fostă învățătoare în sat și văduvă, este bântuită de păcate din trecut. Încercând să câștige sisifica întrecere cu secretele întunecate ale tinereții sale, caută alinare la duhovnicul din sat, părintele Irimia Florescu, după rânduiala străveche a românului. Aici apare și prima scânteie de rupere din paradigmă: părintele o îndeamnă pe enoriașă să intre într-o cabină construită special pentru cei care nu-și găsesc pacea din cauza nălucilor. În cabină sunt proiectate 3D cele mai adânci frici ale Sevastiței, iar aceasta nu rezistă purificării propuse de preot. Introducerea acestui obiect ce ține de tehnologia de ultimă oră contravine orizontului de așteptări construit până atunci, iar acest aspect oferă romanului cu prisosință calitatea de a ține cititorul cu sufletul la gură, citind frenetic pagină după pagină, cuprins de suspansul atent drămuit.

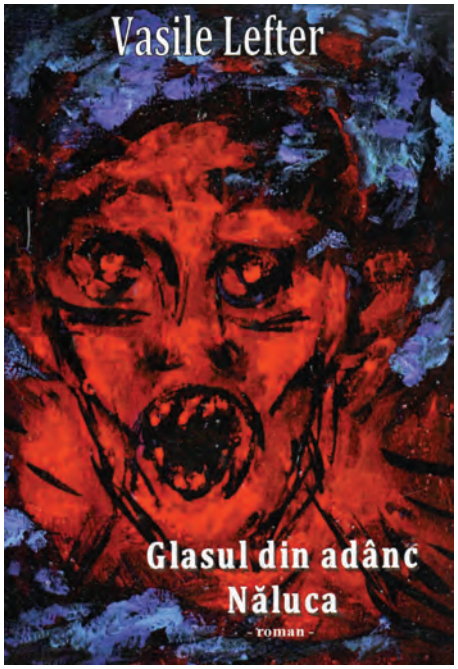

Principalul fir narativ este timid dezvăluit în incipit, atunci când credincioasa este trimisă de duhovnic la un centru medical unic în Europa. Comicul de limbaj își face simțită prezența atunci când, dat fiind faptul că vedeniile stranii provin din motive mai de grabă medicale decât spirituale, femeii i se recomandă să-l caute pe doctorul psihiatru Artur Nebuneli, poreclit de către pacienți, *Năucul*", specializat în nălucologie (domeniu fictiv al medicinei, ce se ocupă de studierea nălucilor, conturat detaliat și realist în roman). Denumirile deosebit de sugestive și potrivite continuă, clinica de tratare fiind situată nu departe de *Stânca Dracului*". Plecată la drum spre centrul medical alături de prietena ei din liceu, Margareta Tudor, Sevastița nu avea să ajungă vreodată: moare fulgerător, căzând într-un hău stâncos, *Puntea Morții*", chemată de năluca răposatului ei soț, părintele Panaite. Voalul fin de mister revelează vag ce urmează să i se întâmple Margaretei, ajunsă acum principala eroină a narațiunii.

Ce o așteaptă pe protagonsită nu e deloc departe de un scenariu de film hollywoodian cu rădăcini mioritice, plin de regăsiri emoționante, experimente legate de cele mai moderne tehnologii care blurează limita științifico-fantasticului, încercări tumultuoase de a salva lumea de conglomerate cu scopuri malefice și experiențe ezoterice care pun la încercare cea mai profundă esență a sinelui. Cu un real talent al relatării, ce reiese din formarea profesională a profesorului de limba română Vasile Lefter, romanul este înțesat cu referințe literare care se relevă ochiului cititorului inițiat. Deosebit de potrivit tematic, în discursul doctorului Nebuneli, adresat studenților care își încep formarea în domeniul nălucologiei, este inserat un citat din Vasile Alecsandri:,

"O! Soartă schimbătoare ce râzi de omenire!
Nebun cine se-ncrede în tine cu orbire!
Nebun cine se urcă pe-al muntelui suiș,
Prăpastia-l așteaptă cu-adâncu-i prăvăliș!..."

Versurile concentrează experiența citirii romanului "*Glasul din adânc. Năluca*": o serie de evenimente marcante, ce se ghidează după latinescul "*fortuna labilis*". Neprevăzutul este semnul sub care sunt împletite toate firele narative, culminând cu un final ce invită lectorul la introspecție pe o serie de teme abordate pe parcursul cărții. De la coborârea în Infern sau tiparul celor trei probe inițiatice, până la fragmente de folclor românesc și trimiteri la Kafka sau Bertolt Brecht, orice om versat în ceea ce privește domeniul literaturii va aprecia romanul domnului profesor Vasile Lefter.

recenzie de
Alexandra Ciobotaru
Clasa a XI-a A

grafica: Irina Chiriță

Rezultatele obținute de elevii unirişti la olimpiadele şi concursurile naționale în anul şcolar 2021-2022

Premiul I
Echipa UniBot: **Diaconu Marian**, **Dobre Cătălin-Marius**, **Lețu Andrei**, **Mocanu Dănuț-Andrei**
Robotics Trophy Robotor

Premiul al II-lea
Ciobotaru Alexandra – X – Olimpiada națională de limba germană
Ilie Ana – XI – Olimpiada națională de limba germană

Premiul al III-a
Boubătrân George – XII – Olimpiada națională de informatică aplicată "AcadNet"
Echipa InfinityEdge – Concursul Național de Robotică "First Tech Challenge"
Echipa baNaNa: **Baican Marius**, **Calița Ștefan George**, **Mogda Ionuț-Liviu**
Robotics Trophy Robotor

Mențiuni
Mirică Teodora – XII – Olimpiada națională de limba și literatura română
Rusu Laura – IX – Olimpiada națională de limba și literatura engleză
Ilie Ana – XI – Olimpiada națională de limba germană
Nechifor Arina Mihaela – XI – Olimpiada națională de biologie
Staicu Gabriela – XII – Olimpiada națională de cultură și spiritualitate
Lețu Andrei – X – Olimpiada națională de informatică aplicată "AcadNet"

Medalii
Lețu Andrei – X – Medalie de argint la Olimpiada națională de informatică
Ignat Dragoș – VII – Medalie de bronz la Olimpiada națională de matematică

Premii Speciale
Petrache Maria Cristina – IX – Olimpiada națională de limba și literatura română
Franciuc Răzvan – X – Olimpiada națională de chimie
Lazăr Bâra Bogdan – VIII – Olimpiada națională de geografie
Săcrieru Tudor – IX – Olimpiada națională de geografie
Praja Bianca – X – Olimpiada națională de geografie
Drăgan Eduard Nicolae – XI – Olimpiada națională de geografie

Lot Național
Ilie Ana – XI – Lotul național de limba germană
Nechifor Arina Mihaela – XI – Lotul național de biologie

Lot Extins
Lazăr Bâra Bogdan – VIII – Olimpiada "Științe pentru juniori"

Premiile speciale acordate absolvenților promoției 2016-2020

LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ
premiul „*Ion Diaconu*”
Diana Mihaela NĂSTASE - clasa a XII-a E
LIMBA ENGLEZĂ
premiul „*Theodor Iordănescu*”
Ana-Maria BOLDEANU - clasa a XII-a A
LIMBA FRANCEZĂ
premiul „*Mihail Steriade*”
Ioana COSOR - clasa a XII-a E
LIMBA GERMANĂ
premiul „*Dimitrie Papadopol*”
Codrin GHIDIU – clasa a XII-a F
MATEMATICĂ
premiul „*Ionel Atanasiu*”
Irene TĂBĂCARU-NAZARIE– clasa a XII-a A
MATEMATICĂ
premiul „*Constantin Tănăsescu*”
Andra Maria VLAD – clasa a XII-a A
CHIMIE
premiul „*Gheorghe Longinescu*”
Dumitru-Cătălin TURCU – clasa a XII-a D
FIZICĂ
premiul „*Liviu Librescu*”
Alexandru MICU – clasa a XII-a A
ISTORIE
premiul „*C.C. Giurescu*”
Ioan-Nicolae SĂCRIERU – clasa a XII-a F
ASTRONOMIE și ASTROFIZICĂ
premiul „*Ovidiu Țino*”
Bogdan Octavian TEMELIE – clasa a XII-a D
GEOGRAFIE
premiul „*Simion Mehedinți*”
Diana Corina SOARE– clasa a XII-a E
ȘTIINȚELE PĂMÂNTULUI
premiul „*Nicolae Țipeiu*”
Viviana GROSU – clasa a XII-a A
ȘTIINȚELE PĂMÂNTULUI
premiul „*Anghel Saligny*”
Mihnea BĂCIOIU – clasa a XII-a D
ECONOMIE
premiul „*Dimitrie F. Caian*”
Ioan-Nicolae SĂCRIERU – clasa a XII-a F
INFORMATICĂ
premiul „*Tudor Leu*”
Petru Robert BURDUȘA – clasa a XII-a A
INFORMATICĂ - premiul „*LUFO.ro*”
Alexandru MANOLACHE – clasa a XII-a A
George Adrian MANOLE – clasa a XII-a A
REVISTA NOASTRĂ
premiul „*Petrache Dima*”
Iulia Silvia PLĂIAȘU – clasa a XII-a A
JURNALISM
premiul „*Leon Kalustian*”
Paula Cristina APETREI – clasa a XII-a F

ARTE PLASTICE
premiul „*Mr. Gh. Pastia*”
Iulia Silvia PLĂIAȘU – clasa a XII-a A
ACTIVITĂȚI TEATRALE
premiul „*Cornel Coman*”
Mălina ȚIGĂREANU– clasa a XII-a B
ACTIVITĂȚI TEATRALE
premiul „*Emanoil Petruț*”
Maria TODICĂ – clasa a XII-a F
MULTIMEDIA – premiul „*Sergiu Huzum*”
Liviu-Ionuț VECHIU – clasa a XII-a F
ACTIVITĂȚI EXTRAȘCOLARE
premiul „*Ion Larian Postolache*”
Alina-Nicoleta TÎRHOACĂ – clasa a XII-a F
ACTIVITĂȚI EXTRAȘCOLARE
premiul „*Duiliu Zamfirescu*”
Beatrice DULGHERIU – clasa a XII-a D
ACTIVITĂȚI EXTRAȘCOLARE
premiul „*I.M. Rașcu*”
Bogdan Octavian TEMELIE – clasa a XII-a D
EDUCAȚIE FIZICĂ ȘI SPORT
premiul „*Zigmund Lupu*”
Dragoș Cosmin ION – clasa a XII-a C
EDUCAȚIE FIZICĂ ȘI SPORT
premiul „*Zigmund Lupu*”
Davin ILIE – clasa a XII-a A
EDUCAȚIE PERMANENTĂ
Adelina OANĂ – clasa a XII-a F

Șeful promoției 2016-2020
Andrei Stelian ANGHEL – clasa a XII-a C

Premiile speciale acordate absolvenților promoției 2017-2021

LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ
premiul „*Ion Diaconu*”
Miruna Elena Bucă - clasa a XII-a E
LIMBA ȘI LITERATURA LATINĂ
premiul „*Theodor Iordănescu*”
Bogdan Vișan - clasa a XII-a E
LIMBA ȘI LITERATURA GERMANĂ
premiul „Dimitrie Papadopol”
Diana Maria Răcoșanu – clasa a XII-a C
LIMBA ȘI LITERATURA SPANIOLĂ
premiul „*Nicolae Țipeiu*”
Theodor Ionuț Florea - clasa a XII-a E
CHIMIE premiul „*Gheorghe Longinescu*”
Ana Maria Udrea – clasa a XII-a C
GEOGRAFIE premiul „*Dimitrie F. Caian*”
Elena Țecu – clasa a XII-a B
GEOGRAFIE
premiul „*Nicolae Al. Rădulescu*”
Eduard-Gabriel Plantos – clasa a XII-a B
GEOGRAFIE – premiul „*Simion Mehedinți*”
Teodor Puiu – clasa a XII-a B
INFORMATICĂ - premiul „*Tudor Leu*”
Rareș Ștefan Matișan – clasa a XII-a C
Bogdan Mănăilă – clasa a XII-a C
Ioan Teodorescu – clasa a XII-a C
Alexandru Ștefan Ciornei – clasa a XII-a C
Maria-Carla Preda – clasa a XII-a C
EDUCAȚIE FIZICĂ ȘI SPORT
premiul „*Zigmund Lupu*”
Maria Daniela Paizan – clasa a XII-a F
George Cosmin Tîrtan - clasa a XII-a B
ACTIVITĂȚI TEATRALE
premiul „*Cornel Coman*”
Robert Marian Herea – clasa a XII-a E
ACTIVITĂȚI CINEMATOGRAFICE
premiul „*Emanoil Petruț*”
Andreea Raluca Țâu – clasa a XII-a A
MULTIMEDIA – premiul „*Sergiu Huzum*”
Alexandru Chelmuș – clasa a XII-a C
MULTIMEDIA – premiul „*Leon Kalustian*”
Denisa Gabriela Berdei – clasa a XII-a E
JURNALISM – premiul „*Petrache Dima*”
Bianca Elena Tănase – clasa a XII-a A
DEBATE – premiul „*Mr. Gh. Pastia*”
Teodor Puiu – clasa a XII-a B
ROBOTICĂ - premiul „*LUFO.ro*”
Alexandru Chelmuș – clasa a XII-a C
Ana Maria Udrea – clasa a XII-a C
Diana Maria Răcoșanu – clasa a XII-a C
Andreea Dumitrașcu – clasa a XII-a C
Alexandru Ștefan Ciornei – clasa a XII-a C
Teodora Grigoraș – clasa a XII-a C
Maria-Carla Preda – clasa a XII-a C
Maryo Răzvan Danciu – clasa a XII-a C
Vlad Gabriel Vasile – clasa a XII-a C
Beatrice Racovițeanu – clasa a XII-a A
Andrei Ștefan Istudor – clasa a XII-a A
Ioan Popa – clasa a XII-a F
ACTIVITĂȚI EXTRAȘCOLARE
premiul „*Duiliu Zamfirescu*”
Carmen Mustață – clasa a XII-a A
ACTIVITĂȚI EXTRAȘCOLARE
premiul „*Ion Larian Postolache*”
Teodora Grigoraș – clasa a XII-a C

Șefele de promoție 2017-2021
Alice-Elena Ciontu – clasa a XII-a D
Alexandra Lățcan – clasa a XII-a D
Ambele cu media generală 10
în cei 4 ani de studiu

Premiile speciale acordate absolvenților promoției 2018-2022

LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ
premiul „*Ion Diaconu*”
Teodora MIRICĂ - clasa a XII-a C
LIMBA ȘI LITERATURA GERMANĂ
premiul „*Dimitrie Papadopol*”
Alexandru Sebastian PILĂ
clasa a XII-a A
LIMBA ȘI LITERATURA FRANCEZĂ
premiul „*Nicolae Țipeiu*”
Ciprian PÎRLOG - clasa a XII-a E
CHIMIE
premiul „*Gheorghe Longinescu*”
George Lucian AMĂRICĂI
clasa a XII-a D
GEOGRAFIE
premiul „*Simion Mehedinți*”
Cătălina POPOIU – clasa a XII-a E
BIOLOGIE
premiul „*Carol Nagler*”
Teodora AVRĂMESCU – clasa a XII-a D
MATEMATICĂ
premiul „*Constantin Tănăsescu*”
Adrian Nicolae ARITON – clasa a XII-a C
Alexandru Constantin ARITON – clasa a XII-a C
INFORMATICĂ
premiul „*Tudor Leu*”
George Iulian BOUBĂTRÎN – clasa a XII-a B
EDUCAȚIE FIZICĂ ȘI SPORT
premiul „*Zigmund Lupu*”
Alexandra Ioana BANCIU – clasa a XII-a B
Dragoș Mihai CRISTEA - clasa a XII-a B

CULTURĂ și SPIRITUALITATE
premiul „*Dimitrie F. Caian*”
Gabriela STAICU – clasa a XII-a F
JURNALISM
premiul „*Petrache Dima*”
Andreea ENE – clasa a XII-a E
ROBOTICĂ - premiul „*LUFO.ro*”
George Iulian BOUBĂTRÎN
clasa a XII-a B
Gabriel TERTELICI – clasa a XII-a B
Florina Cristina TĂBĂCARU
clasa a XII-a B
Andrei Marian ÎNDOILĂ
clasa a XII-a B
Bogdan Andrei STOICA
clasa a XII-a B
ACTIVITĂȚI EXTRAȘCOLARE
premiul „*Duiliu Zamfirescu*”
Alexandra Gabriela NĂSTASE
clasa a XII-a A
ACTIVITĂȚI EXTRAȘCOLARE
premiul „*Ion Larian Postolache*”
Ana Maria ANDRONACHE – clasa a XII-a E
ACTIVITĂȚI EXTRAȘCOLARE
premiul „*Mihail Steriade*”
Alessandra Miriam GHIORGHIȚĂ – cls a XII-a E
EDUCAȚIE PERMANENTĂ
Ana Maria CORNIENCO – clasa a XII-a E

Șefa promoției 2018-2022
Gabriela PORUMB – clasa a XII-a C

Venind *în contra direcției de astăzi în didactica română* care, sub imperiul necruțător al șablonizării celui mai dificil subiect la Limba și literatura română al examenului de Bacalaureat (temutul subiect al III-lea), determină atât profesori, cât și elevi să trateze după barem, rece și cu puțin efort creator cele mai importante opere (ca să nu vorbim de căderea în ispita textului copiat de pe internet sau învățat pe de rost de la meditator), prezint aici două lucrări cu suflet, cu idei originale și empatizare cu soarta, scăderile și cruntele autoamăgiri ale personajelor, având, desigur, și prevederile obligatorii, în subsidiar. ...Pentru cei câțiva dintre noi care mai credem în educarea empatiei prin analiza unei opere literare și meditarea asupra valorilor în spațiul școlii pornind de la capodoperele literaturii naționale ca lucruri benefice omului secolului al XXI-lea...

prof. Daniela Plăiașu

Evoluția cuplului Ion-Ana din romanul realist „*Ion*” de Liviu Rebreanu

Elena NOAPTEȘ *clasa a X-a F*

Romanul realist obiectiv „*Ion*”, încă din anul apariției, 1920, se bucură de un adevărat succes în lumea literaturii. Astfel, criticul Tudor Vianu îl caracteriza drept „*icoană complexă, vie fără exuberanță, bogată în amănunte de observație a Ardealului*”, iar Eugen Lovinescu apreciindu-l ca pe „*cea mai puternică creație obiectivă a literaturii române*”. Admirația criticilor nu conteneşte din a se concentra și asupra autorului romanului, Perpessicius afirmând că „*romancierul cel mai viguros, cel mai captivant rămâne, fără tăgadă, domnul Liviu Rebreanu*”.

Tema romanului este reprezentată de expunerea traiului societății rurale ardelene de la începutul secolului al XX-lea, tratându-se în mod special două problematici, pământul și iubirea, care îl pun pe protagonist în dilemă, acesta nefiind sigur ce să asculte întru totul: „*Glasul pământului*” sau „*Glasul iubirii*”.

Pentru a se bucura astăzi cultura română de o operă literară care surprinde perfect esența unei civilizații ardelene tradiționale, autorului interbelic i-au fost necesari șapte ani pentru a realiza acțiunea ce are la bază fapte adevărate. Inspirația lui Liviu Rebreanu pentru construirea protagonistul Ion își are originea în realitate când acesta a văzut un țăran îmbrăcat în haine de sărbătoare care a îngenuncheat și a sărutat pământul, iar inspirația pentru personajul feminin Ana o constituie povestea unei fete bogate, Rodovica, bătută crunt de tatăl ei pentru că a rămas însărcinată cu un țăran sărac din sat. Aceste doua situații, înfățișând repere majore după care s-a ghidat scriitorul în procesul de creație, întăresc motivul pentru care cuplul Ana-Ion este cel mai proeminent din text. Aceștia se scot reciproc în evidență prin prisma contrastului dintre ei, în primul rând, accentul căzând pe diferența statutului social: băiatul este extrem de sărac din cauza unui tată alcoolic care a risipit averea familiei, iar fata - bogată datorită unui tată care a știut să agonisească, în ciuda faptului că avea probleme cu băutura.

Pentru că, pe vremea aceea, valoarea omului era echivalentă cu suprafața de teren pe care o deținea, Ion, complexat de situația financiară, își pune în gând să se îmbogățească sub orice chip, astfel își impune să se însoare cu Ana pe care o vede drept o barcă de salvare din abisul sărăciei în care se scufunda, deși tânăra nu îi era dragă nici cât negru sub unghie, spunând:

grafica: Ioana Zaharia

grafica: Diana Tulbure

„*Tare-i slăbuță și urâțică, săraca de ea!*”. Nici de către societate nu este văzută ca fiind mai mult decât o femeie neatrăgătoare și, în ciuda faptului că este avută, nu este clasată în fruntea sătenilor, cum era de așteptat, din cauza părintelui ei alcoolic.

La polul opus, părerile localnicilor despre feciorul Glanetașului sunt mai diverse și împărțite. De către majoritate este văzut într-o lumină pozitivă, având și simpatia tinerilor de la horă, este harnic, iute, soții Herdelea subliniind faptul că este săritor și foarte deștept, dar Vasile Baciu enumeră o serie de defecte nu foarte remarcabile la începutul operei, dar care se adeveresc cu desăvârșire pe parcurs: „*tâlhar, hoț, fleandură, nimeni, sărăntoc*”, iar din punct de vedere fizic este descris direct de către narator ca fiind un bărbat arătos.

Setea nebună pentru pământ ce îi încețoșează judecata lui Ion este, într-o oarecare măsură, motivată de determinismul psihologic: Din cauza faptului că și-a petrecut toată viața simțind doar cum e să nu ai avere și să tânjești după ea, a devenit în prezent persoana care și-ar sacrifica propriile plăceri pentru obținerea acesteia, iar gândul că odată familia lui era una cu stare, dar a ajuns de rușinea oamenilor, îl împinge să facă orice compromis pentru a recăpăta onoarea numelui.

Totuși aici este vorba despre ceva mai mult decât o traumă ce se manifestă în lăcomie, din spusele naratorului înțelegem că relația protagonist-pământ este una mult mai profundă, feciorul tratându-l și percepându-l ca pe o ființă vie. Parcă exista o conexiune criptică între ei și, inevitabil, destinul bărbatului este legat de sol ca printr-un cordon ombilical: „*Glasul pământului pătrundea năvalnic în sufletul flăcăului, ca o chemare, copleșindu-l*”. Așadar, dorind să se vadă stăpân pe întinderile Pripasului, concepe o strategie bolnavă pentru a-și îndeplini scopul, acesta fiind primul pas spre dezumanizare pe care îl face. Pune la cale un plan să o lase însărcinată pe fiica lui Vasile Baciu, făcându-l pe acesta să se vadă nevoit să-i dea fata cu tot cu belșugul lui.

Hora sătenilor este emblematică pentru evoluția cuplului Ana și Ion, reprezentând locul în care se înfiripă relația acestora. După terminarea dansului, el o strânge la piept stârnindu-i emoție și făcând-o să roșească în timp ce-i imputa drăgăstos: „*Dă-mi drumul, Ionică, zău, dă-mi drumul*”. Apoi se refugiază amândoi la umbra unui nuc unde dezgustul feciorului crește pe măsură ce-i privea „*...buzele ei subțiri care se mișcau ușor dezvelindu-i dinții cu strunguliță, albi ca laptele și gingiile trandafirii*”, iar dragostea fetei înflorea în inima ei chinuită.

Au urmat apoi mai multe apropieri în care băiatul Glanetașului a fost găzduit seara de fata lui Baciu, astfel având ocazia de a o cuceri și de a o îndemna indirect să nutrească o pasiune infinită pentru el. Această iubire orbească este efectul determinismului psihologic, Ana, având o relație instabilă emoțional cu tatăl ei, vede în Ion o figură paternă care îi poate oferi protecție, siguranță și vrea să compenseze lipsa dragostei din copilărie acum, agățându-se de cel mai mic gest de afecțiune care i se oferă. Este de la început o

grafica: Maria Ștefania Voicu

persoană naivă, dar această trăsătură se intensifică în momentul în care Ion și-a îndeplinit un obiectiv din planul său grotesc, lăsând-o însărcinată, iar ea, fără sa i se pară nimic dubios, a continuat să îl iubească necondiționat, răbdând bătăi crunte din partea părintelui său. Este, totodată, și o fire mai puternică decât va putea fi vreodată orice altă persoană din romanul acesta pentru că, deși a primit doar rele din partea vieții, lăsând-o fără mamă la o vârstă fragedă, din partea omului care ar fi trebuit să o ocrotească, lovindu-i cu bestialitate pântecul în care mișca un suflet, din partea societății care a intervenit prea târziu și prea puțin în salvarea din ghearele mânioase ale durerii, ea a găsit totuși forță să reziste. În locul neinspirat, ce-i drept, dar prea puțină vină are pentru faptul că Ion este nedrept de meschin în comparație cu sufletul ei pur.

Într-un final, cele două prezențe masculine importante din viața fetei „*cad la învoială*" și astfel are loc un eveniment ce duce ușor spre involuția cuplului ale cărei urmări sunt epuizarea datelor relației: nunta care ține trei zile.

Ana, pe lângă sumedenia de animale ce umplu curtea Glanetașului până la refuz, aduce cu sine și zestre lucrată de mână, ceea ce îi scoate la suprafață niște calități pe care nimeni nu a fost capabil să le remarce. O dată hărnicia, pentru că a cusut și țesut totul de una singură și o dată inteligență, pentru că nu orice femeie era aptă să lucreze modelul ce implica mult calcul și dibăcie.

În toiul petrecerii soții au o revelație izbitoare a realității. Ion înțelege abia acum că pământul vine la

grafica: Irina Chiriță

grafica: Delia Vasile

pachet cu Ana pe care nu o tolerează și astfel e împins de păcatul nerușinării în brațele Floricăi, moment pe care mireasa îl observă și conștientizează distrusă că partenerul ei nu o va iubi niciodată. Aceste două revelații transformă personajele, prin acumulare de detalii, în cele mai urâte versiuni ale lor. El devine mai violent și mai mânios ca oricând, găsind mereu prilej să își verse furia printr-un val de pumni în mijlocul căruia e aruncată nevasta sa, singura ei vină fiind că există, iar aceasta nu mai rămâne decât o umbră a ceea ce era cândva, mai împuținată, mai depresivă și mai amărâtă decât putem înțelege, singura persoană pe care a adorat-o omorându-i și cel mai adânc și stabil instinct al unei femei: simțul matern. Ana, care face parte din tipologia victimei, nu găsește alinare și motiv să trăiască nici prin copilul ei, comportamentul bărbatului diabolic traumatizând-o suficient cât să vadă privirea lui rea și demonică până și în ochii bebelușului. Astfel, își pune capăt zilelor într-un mod umil și singuratic.

Pentru bărbat acest gest nu este decât o eliberare, o oportunitate de a urma, în sfârșit, glasul iubirii reprezentat de Florica, de altfel măritată cu George care recurge la o soluție extremă pentru a evita apropierea dintre ei: își ia sapa și îi crapă țeasta diavolului cu chip de om care a nenorocit atâtea vieți. În mod ironic, strădania lui de a se împroprietări a fost în zadar pentru că de acum își va petrece eternitatea contopindu-se cu lucrul ce i-a fost „*mai drag ca o mamă*", având parte de tot pământul pe care și l-a dorit vreodată.

Este interesant de observat cum printre scopurile căsătoriei protagonistului se numără și acela de a avea mai mult respect în sat, dar dimpotrivă, nunta trezește mai mult batjocura acestuia, figurile pregnante, precum notarul, nesfiind-se din a face remarci sarcastice și usturătoare partenerilor care, sub nicio formă, nu sunt văzuți mai cu prețuire de societate.

În concluzie, căsnicia dintre Ion și Ana este o conservare a celor mai deplorabile elemente, precum violența, profitarea de traumele celuilalt, abuzul, lipsa respectului pentru soție, moartea, și reprezintă proiecția unei tragedii de familie survenite în urma încălcării cu ușurință a legilor creștine, lucru care plasează romanul sub semnul unei cruci negre.

Evoluția cuplului Ion-Ana din romanul realist „*Ion*” de Liviu Rebreanu

Corina BANU *clasa a X-a F*

Romanul este o specie a genului epic, în proză, de mare întindere, care are acțiune complexă și se desfășoară pe mai multe planuri narative.

„Ion” este un roman realist psihologic, scris de Liviu Rebreanu și apărut în anul 1920. Liviu Rebreanu, observatorul vigilent al societății, așterne pe hârtie și dezvoltă abstract una dintre întâmplările marcante din viața sa, aducând în ființă această capodoperă literară.

Cu semnificații profunde în conflictul interior al personajului principal, romanul este structurat pe două părți – „*Glasul pământului*” și „*Glasul iubirii*”. Personaj realist, individual, tipul omului lipsit de compasiune și sentimentul vinovăției, Ion reprezintă modelul țăranului sărac, înnebunit de dorința de avere. Fiu al Glanetașului, om alcoolic, risipitor și al Zenobiei, o mamă muncitoare, însă ignorantă, el reprezintă tipologia arivistului.

Portretul său fizic este realizat în mod indirect, naratorul axându-se în mod special pe cel moral. În primul rând, condiția financiară reiese din felul modest în care se îmbracă. În al doilea rând, el dispune de un grad crescut de forță fizică. Un exemplu îl constituie secvența în care, între el și George Bulbuc, inamicul său în lupta pentru inima Anei, s-a iscat un conflict pe baza unor lăutari neplătiți, dar și a altor emoții care clocoteau încă dinainte în sufletul lui Ion. Cei doi recurgând la violență, fiul Glanetașului „*se repezi la gardul cârciumarului, îi smulse un par și, mai înainte să-l poată opri cineva, croi pe George peste spinare*”. Chiar dacă e rezultatul unei furii canalizate în scop vătămător, puterea țăranului e una remarcabilă.

grafica: Francesca Împăratu

Caracterizarea sa din punct de vedere moral e făcută atât direct, cât și indirect. În mod direct, ea este realizată de către narator, care ne informează despre sârguința și iubirea de muncă pe care țăranul le avea în sânge: „*Era iute și harnic ca mă-sa*”. Tot în mod direct, Ion este descris pe parcurs și de alte personaje. Este văzut de societate din perspective diferite. Incipient simpatizanți ai lui, soții Herdelea, împreună cu ai lor copii, nu aveau decât păreri pozitive despre fiul Glanetașului. Zaharia învățătorul, capul familiei, îl vedea, încă de mic „*silitor*” și „*cuminte*”. Soția lui Zaharia, Maria, vedea în Ion un om „*cumsecade*”, „*harnic*”, „*isteț*”, „*săritor*”. Indiferent că pe parcursul romanului au existat momente de dispreț din partea familiei Herdelea, dispreț pricinuit de acțiunile reprobabile făcute de Ion, în sufletele lor Herdelenii încă țineau la acesta. Pe de altă parte, preotul Belciug îl concepe ca pe un „*om stricat și-un bătăuș, și-un om de nimic*”, ponegrindu-l public de câte ori avea ocazia. Vasile Baciu, tatăl Anei, îl numește „*hoț*”, „*tâlhar*”, „*fleandură*” și „*sărăntoc*”.

Portretul moral al lui Ion este unul de o complexitate copleșitoare. Liviu Rebreanu a implantat, sub masca ușor de trecut cu vederea a țăranului sărac, dar harnic, un caracter vast, care se autodistruge treptat. Ion își sapă pe parcursul vieții sale ticăloase, cu mâinile-i înroșite de vărsarea de sânge provocată, propriul mormânt. Se aruncă în groapă cu toată satisfacția și se lasă învelit de pământul pe care l-a iubit atât. Această iubire reiese în mod indirect, din comportamentul său. Aflăm că latura sa întunecată a apărut încă din copilărie: „*Iubirea pământului l-a stăpânit de mic copil, Veșnic a pizmuit pe cei bogați și veșnic s-a înarmat într-o hotărâre pătimașă: trebuie să aibă pământ mult, trebuie!*”

Ion iubește atât de tare pământul, încât această iubire îl sperie. Ar fi vrut să-l adune pe tot. Ar fi vrut să-i țină loc de mamă, soție, chiar și corp. La un moment dat, mânat parcă de stihiile solului, el „*fără să-și dea seama, se lăsă în genunchi, își coborî fruntea și-și lipi buzele de pământul ud*”. În acest fel, își dovedește devotamentul față de ceva ce pentru alții e un bun material, iar pentru el e o ființă vie. Este unul din momentele care indică dezechilibrul său emoțional.

Ion e un om indolent care, chiar și atunci când îi este oferită oportunitatea unei vieți în sistemul educațional, o refuză pentru traiul greu de la țară și din neconștientizarea importanței actului de a învăța. Faptele sale îi trădează dorințele; face tot posibilul să o cucerească pe Ana și o lasă pe locul secund pe adevărata lui iubire, Florica. Se dovedește a fi un om manipulator. Este de o cruzime dezgustătoare atunci când o lasă însărcinată pe fiica lui Vasile Baciu doar pentru a-l constrânge pe acesta să-i lase averea sa. Ca soț și tată este ignorant și iresponsabil. După ce își îndeplinește scopurile, scapă de Ana ca de o cârpă veche, aruncând-o pe drumuri, iar atunci când nu reușește, o bate cu o brutalitate înfiorătoare. Odată ce se vede îmbogățit, adoptă față de soție și copil o atitudine glacială și cinică. E violent și un criminal în adevăratul sens al cuvântului. El e motivul sinuciderii Anei și a morții premature a lui Petrișor, fiul său, răpus de inaniție. Inima lui Ion nu e decât un loc scabros, ros de viermi și o minte bântuită încă din copilărie de spaima sărăciei. Este veninul ce otrăvește întregul sat.

Ana, victima lui principală, e fiica lui Vasile Baciu, unul dintre cei mai înstăriți oameni ai satului. Personaj secundar, individual și pozitiv, pare născută sub o stea deosebit de nenorocoasă. Se încadrează în tiparul fetei naive, disperate de protecție emoțională, care pentru ea nu contează din ce direcție vine.

Portretul fizic al Anei reiese în mod direct din perspectiva lui Ion care consideră că este „*slăbuță și urâțică*”. La fel ca în cazul personajului principal, naratorul se axează aproape exclusiv pe portretul moral. Ea este caracterizată în mod direct chiar de către tatăl său, care o consideră o fată „*supusă*”, pe care „*nici măcar nu se gândea s-o ia în seamă în serios*”.

Portretul moral iese în evidență cu desăvârșire din faptele sale, din comportamentul și relațiile pe care le are cu cei din jur. Ana este o fată deosebit de harnică, un copil forțat să se maturizeze prea devreme și să preia frâiele gospodăriei: „*Două zile spălase și fiersese în tindă rufele murdare*”. De asemenea, în ziua în care s-a mutat la casa familiei lui Ion, ea „*se duse cu lada de zestre, urmată de amar de vite și galițe că deabia încăpea în ograda Glanetașului*”. Acestea sunt rezultatele muncii sale asidue. Rămasă orfană de mamă, încă din copilărie, Ana a tânjit după afecțiune. Cu un tată agresiv și alcoolic, a cărui ură se revărsa asupra ei, fiind învinuită de moartea celei care i-a dat viață, fata nu a înțeles niciodată pe deplin conceptul de „*dragoste*”, motiv pentru care naivitatea și fragilitatea au crescut înlăuntrul ei precum florile agățătoare. A fost o țintă cumplit de ușoară pentru Ion, care după ce i-a oferit cele mai jalnice semne de afecțiune, a cucerit-o întru totul. După ce rămâne însărcinată, iar Vasile descoperă cine este tatăl copilului, acesta o bate cu bestialitate zilnic. În locul tatălui, nu a rămas decât un roi de viespi ale căror ace sunt îndreptate către Ana. E distrusă fizic și psihic atât de el, cât și de Ion, în care era sigură că va găsi un refugiu. Își cultivă această nefericire devastatoare, nefericire alimentată de trădare atunci când își vede proaspătul soț ținând-o în brațe pe nimeni alta decât Florica.

Ajunsă la casa Glanetașului și cu un copil în grijă, Ana se afundă în vălurile îndoliate ale depresiei, firea-i sensibilă fiindu-i zdrobită de presupusa familie. Gândurile sinucigașe ajung să nu o mai sperie absolut deloc, ba chiar să-i aducă pace, sentiment căutat și negăsit în existența sa scurtă. Decide să desfacă sfoara ce o lega de viață și să strângă o alta în jurul gâtului.

Ana este rezultatul unei vieți scurte și tragice. Anei i s-a întors spatele de fiecare dată când a strigat după ajutor cu sau fără cuvinte. Ana a fost o voce prea slabă care a devenit un ecou și-apoi s-a stins.

Relația sa, care la început părea una pur romantică împreună cu Ion, n-a făcut decât s-o ruineze atât interior, cât și exterior. Cei doi sunt exemplul cuplului în care iubirea vine dintr-o singură direcție și rămâne neîmpărtășită. Ion a fost manipulatorul, Ana cea care s-a lăsat manipulată. Nici la propria nuntă nu a simțit pic de bunăstare, plângând cu amărăciune, avându-l sub ochii ei pe Ion care dansa și schimba priviri tandre cu Florica. De atunci și-a dat seama că nu a fost decât o piesă din jocul fiului Glanetașului: „*Norocul meu, norocul meu*!”

După căsătorie, relația lor n-a făcut decât să involueze tragic, sfârșindu-se fără ca măcar să fi început. Cei doi ajung împreună doar din cauza faptului că sunt orbiți de propriile traume, dorințe și vicii. Ion nu vede în Ana decât sprijin financiar, dovedind acest lucru inclusiv la cununia lor civilă, atunci când, având-o pe mireasa lui lângă el, gândurile îi erau îndreptate tot spre Florica: „*Adică ce-ar fi oare dacă aș lua pe Florica și am fugi amândoi în lume, să scap de urâțenia asta?*”. Ana, de cealaltă parte, vede în Ion doar un refugiu și oportunitatea de a primi afecțiunea pe care nimeni n-a fost dispus să i-o ofere, fără a lua în seamă defectele lui. Cel cu care fata lui Vasile Baciu a încercat să întemeieze o familie s-a dovedit a fi motivul sinuciderii ei. La un moment dat, ea era atât de copleșită de aura nefastă a soțului, încât nici nu se putea bucura de propriul copil, văzând în ochii lui doar privirea lui Ion.

Romanul scoate în evidență cum Ana, chiar dacă este un om cu infinit mai multe calități față de Ion, este cea care primește pedepsele cele mai grele în urma nesăbuinței ei și a manipulării lui. Ana, chiar de comite greșeli, nu se rănește cu adevărat decât pe sine însăși, pe când Ion transformă satul într-un joc de domino în care nefericirea și neliniștea cad una peste alta.

Ana nu e ajutată de nimeni, nici măcar de ea însăși, pe când pe Ion îl ajută cel puțin o familie la nevoie. Nici măcar la moarte, fata lui Baciu nu primește laude din partea cuiva pentru comportamentul său din timpul vieții, înainte de a fi într-o relație cu fiul Glanetașului, ci e lăsată în umbră complet. Ion în schimb e plâns de un sat întreg, fiind grațiat în ochii lor de tot ce a făcut rău în viața sa. A existat o nedreptate dureroasă care s-a revărsat pe capul unui singur om.

În concluzie, relația dintre Ana și Ion e una profund negativă, care le-a adus sfârșitul tragic ambilor parteneri și a afectat viețile personajelor ce au fost, fie că au dorit sau nu, implicate în această poveste întunecată.

In Memoriam: Constantin TĂNĂSESCU

Nu știu cum se întorc alții în timp și ce repere își iau, astfel încât să nu alunece, fiindcă de un eveniment petrecut cândva se leagă multe alte amintiri, existând riscul de a hoinări prin trecut fără busolă spre pretutindeni și de a ajunge... nicăieri.

Dau și eu timpul înapoi cu 45 de ani. Mă opresc la Bușteni unde se organizase o tabără de matematică, având elevi care se remarcaseră prin rezolvarea problemelor din *Gazeta Matematică*. Fusesem și eu selectat și eram foarte mândru de această reușită. Marele câștig al acestei experiențe avea să fie însă altul și avea să mă marcheze pentru tot restul vieții.

În acea tabără am cunoscut profesori ale căror nume le știam doar din *Gazetă*, fie că erau propunători de probleme (Eugen Onofraș din Ploiești, Adrian Ghioca din Sinaia, Iacob Hadârcă din Breaza), fie că se ocupau de pregătirea lotului de elevi care reprezenta România la Olimpiada Internațională de Matematică (Ioan Tomescu, Laurențiu Panaitopol, Constantin Ottescu). Am avut bucuria de a vorbi cu ei, i-am ascultat predând lucruri mai puțin abordate la orele de matematică, i-am admirat și i-am privit cu respectul cuvenit.

Dar, din tot acest vârtej de teste, probleme, elevi, profesori, s-a detașat un profesor tânăr, nonconformist, pasionat de matematică, un rezolvitor de probleme pe cât de spontan, pe atât de profund în explicații și comentarii. Era prezent peste tot și respectat de toți! Am aflat cu surprindere, dar și cu mândrie locală, că era focșănean, absolvent al Liceului "*Unirea*" și că era profesor la un liceu din Sinaia. Tânărul acela era Constantin Tănăsescu!

În același an am intrat la Facultatea de Matematică din București și, ca student, m-am întâlnit adesea cu dl Tănăsescu pe holurile facultății ori la bibliotecă. Era la fel de volubil, de acid în comentarii, de generos în recomandări bibliografice și... la fel de cunoscut și de respectat de profesori, bibliotecari sau laboranți. Cu siguranță a fost un student atipic prin comportament și prin seriozitatea studiului.

Am revenit ca profesor în orașul meu natal și, timp de aproape 40 de ani, l-am avut în cercul de prieteni apropiați - cu onoare spun acest lucru! - pe domnul profesor Constantin Tănăsescu.

A fost un om deosebit, din specia aceea rară a oamenilor atinși de aripa geniului. Matematica i-a fost pasiune, iar inteligența – dar dumnezeiesc. Un spirit enciclopedic care putea să-ți recite cu lejeritate în limba franceză sau germană, ori să poarte o discuție filosofică, făcând cele mai surprinzătoare conexiuni. Oferea un adevărat spectacol de idei și era inepuizabil în argumentări, cum numai oamenii cu adevărat erudiți o pot face. Nu a fost niciodată plecat din țară, dar știa atât de multe lucruri despre oameni, locuri, obiceiuri din lumea întreagă și vorbea cu atâta pasiune, încât, ascultându-l, nu ai fi putut crede că era doar un călător virtual și un admirator al frumuseților lumii doar cu ochii minții.

L-am cunoscut, am stat în preajma Domniei Sale, l-am admirat și l-am îndrăgit. A fost un om fenomenal de la care am învățat că matematica e artă pură, că o coală albă de hârtie, pe care așezi rezolvarea, impune respect și, mai ales, că raționamentul bine făcut așază lucrurile impecabil, fără ștersături, fără erori, fără dubii.

A plecat discret și în tăcere într-o zi de februarie a teribilului an 2020.

Rămas bun, Domnule Profesor!

prof. Dan Popoiu

Drago Dora,

am descoperit ceva, uitate de mine, că problema la care m-ai ajutat ieri, are o formă mult mai precisă decît cea indicată la concurs. Mă grăbesc să îți comunic:

Fie $H := \{A_1, \dots, A_n\}$ un grup de matrici $t \times t$, peste $\mathbb{C}$, cu operația obișnuită de înmulțire a matricilor. (Atenție: nu e necesar ca matricile să fie inversabile!)

Acum fie $B \in H$, arbitrar. Cum $f: H \to H$, $f(X) = BX$ e bijecție, rezultă că $H = \{BA_1, \dots, BA_n\}$, deci

$$A := \sum_1^n A_i = \sum_1^n BA_i = BA.$$

Dacă $\det A \neq 0$, atunci $(\exists) A^{-1} \in \mathcal{M}_t(\mathbb{C})$ și $B = I_t$ și astfel $H = \{I_t\}$ și $\det A = \det I_t = 1$.

Concluzie:

$$\det A \left(= \det \sum A_i\right) = \begin{cases} 1, & \text{dacă } H = \{I_t\} \\ 0, & \text{în toate celelalte cazuri.} \end{cases}$$

Astfel, dacă H e un grup netrivial ($\neq \{I_t\}$) finit, în $\mathcal{M}_t(\mathbb{C})$, am totdeauna

$$\det\left(\sum_{B \in H} B\right) = 0.$$

OK.

Obs. Puteam să fie mai atenți!

Și eu!

C. Tănăsescu

prof. Cornel Noană

Jurnal de laptop

scris în timp real!

Colegiul Național "Unirea" a organizat patru ediții ale unui concurs de matematică în memoria profesorului ***Constantin Tănăsescu*** ("***Tase***"), plecat prea curând din această lume. Competiția, desfășurată în sistem online, a fost destinată elevilor din clasele V-XI. La edițiile de până acum au participat elevi din unități de învățământ de prestigiu din țară la care s-au adăugat elevii focșăneni de la colegiile de elită din municipiu "*Unirea*" și "*Al. I. Cuza*". Cei peste 1000 de elevi, care ne-au răsplătit prin rezultate și atitudine încrederea pe care am avut o în ei, au reprezentat nume mari din țară, cum ar fi: colegiile naționale "*Carol I*" și "*Frații Buzești*" din Craiova, "*I. C. Brătianu*" din Pitești, "*N. Bălcescu*" din Brăila, Colegiul Dobrogean "*Spiru Haret*" din Tulcea, "*V. Alecsandri*" din Galați, "*Gh. Vrânceanu*" și "*Ferdinand*" din Bacău, "*C. Negruzzi*", "*Emil Racoviță*" și "*Colegiul Național*" din Iași, "*Gh. Șincai*" din Baia Mare, "*Emil Gojdu*" din Oradea și Colegiul Național Militar din Câmpulung Moldovenesc.

Profesorul ***Constantin Tănăsescu*** a fost dascălul elevilor de elită, care a pregătit, de-a lungul câtorva zeci de ani, cei mai buni elevi la matematică din județul Vrancea, premianți la olimpiadele și concursurile naționale și internaționale de profil.

> *"În memoria unui matematician de excepție… modest omagiu din partea unor veterani ai concursului UNIREA.*
>
> **Cornel Noanã**

Concursul interjudețean de matematică "Constantin Tănăsescu"

mate... ca un virus!

. *...matematica în orice timpuri... matematica în loc de orice... matematica oriunde!*

Secolele XX-XXI: "virusul" lucrează încet, dar sigur, alege oamenii din diverse locuri și, deși unii par asimptomatici, orice eventual test i-ar depista "pozitivi".

Pentru că boala nu devenise chiar "pandemie" Consiliul de Administrație al Virusotecii a hotărât că cel mai rapid mod de răspândire ar fi eliminarea totală a distanțării sociale prin organizarea de evenimente comune... concursuri, olimpiade, tabere...

. *...și tot așa, dragii moșului, cu entuziasm mai mic sau mai mare, cu ediții mai mult sau mai puțin reușite, "nedistanțările" sociale au creat o comunitate... cu nume parcă predestinat:*
"UNIREA"

. *...pe principiul "azi online un link depui, mâine el va face pui!" o veche comunitate este, se lasă sau de-abia aștepta să fie reactivată!*

Anul de grație 2020 – virusul e încă puternic, găsește că e momentul ca "răspândacii" să intre în acțiune, profitând de Marea Vacanță prilejuită de vizita pe pământ a unui verișor de-al său, evident mai puțin puternic și cu o existență efemeră!

. *...restul e rutină... comisii, participanți, subiecte, clasamente inițiale (înainte de concurs)!*

Evident că, deși zoom-ul a funcționat, farmecul ședintelor tehnice de altădată a fost doar sugerat, dar nicidecum egalat.

Cât despre "consumatul contestațiilor" (prietenii știu de ce)... nici pomeneală!

Nostalgia, bat-o vina, ce ne duce în trecut,
Pare-se că-i foarte vie dacă astăzi vrem mai mult...
Nu m-aș fi gândit vreodată, la sfârșit de corectură,
Să insist să mai rămâneți... și nu cu juma' de gură!

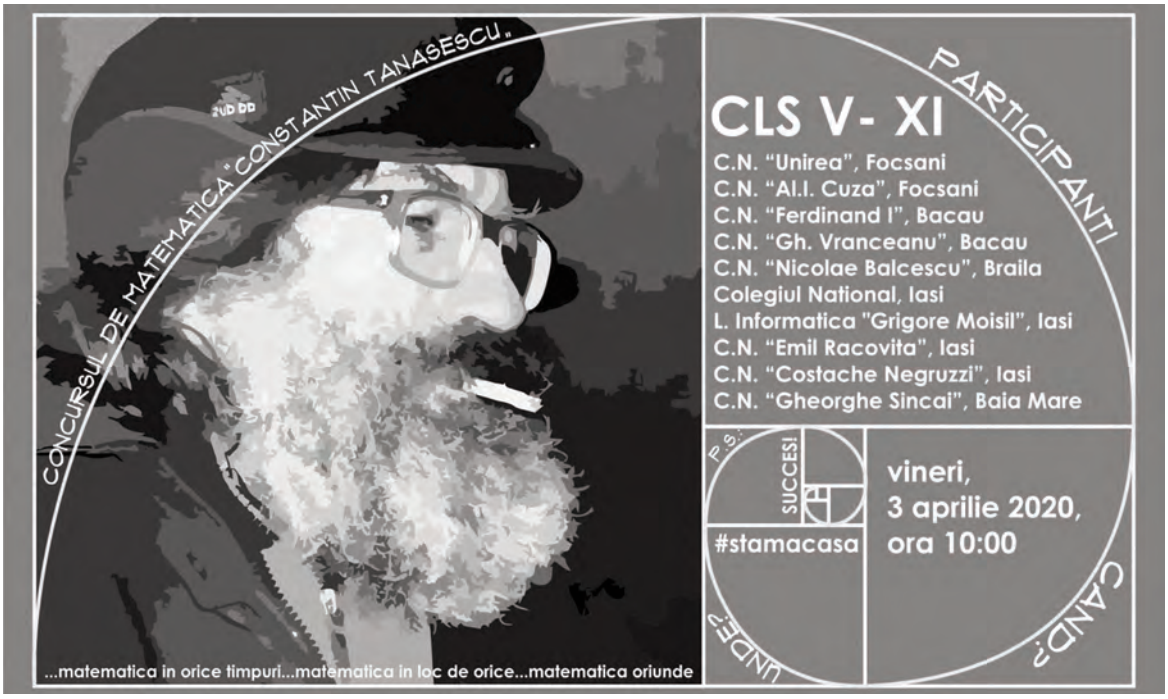

*„Într-o lume în care valoarea e dată tot mai mult de simțul practic și de o pseudo-adaptare la niște reguli din ce în ce mai simple, există nostalgici care încă găsesc frumosul în idei. Matematica e una din artele care agregă oamenii așa, iar **Tase** îi este un simbol nonconformist și extrem de idealist, cultură si fantezie, așa cum el însuși evaluează activitatea sa. Vremurile de acum ne forțează să aderam la o digitalizare accelerată și inovația unor organizatori consacrați de competiții matematice face ca, în anul 2020 să ia naștere concursul **Constantin Tănăsescu** - primul concurs online de matematică de înaltă performanță din România, în care accentul cade pe valori precum încrederea, prietenia și pasiunea, valori mereu insuflate de **Tase**. O echipă tehnică de elită implementează primele două ediții în aprilie 2020 și construiește astfel fundația unei povești pe care o vom scrie multe ediții de-aici înainte, în memoria unei embleme a matematicii de înaltă performanță.*

Cristi Săvescu
absolvent al Colegiului Național "Unirea"
din Focșani - promoția 2005
Președintele concursului

„Ce e de făcut, în plină pandemie, atunci când ești pasionat de matematică, iar competițiile școlare s-au amânat sine die? Nu mare lucru: aduni alți câțiva oameni asemenea ție și inventezi un nou tip de competiție matematică, adaptată vremurilor. Una online, care duce la un alt nivel o prietenie veche, „uniristă". Cu competitori și corectori pe măsură, având aceeași pasiune pentru problemele frumoase și ideile ingenioase pe care acestea le generează. Cu ședințe tehnice ținute pe Zoom, cu lucrări elaborate, timp de trei ore, în 323 de locuințe diferite (pot să vă spun, acum că mi-am corectat „porția", că sunt extrem de mândră de seriozitatea elevilor, nicio lucrare nu a semănat cu alta, soluțiile au fost extraordinar de diferite), simțind, în ciuda distanțelor de tot felul, că suntem cu toții foarte aproape, profesori și elevi. Țin să le mulțumesc mult, de pe acum, inițiatorilor acestei extrem de interesante competiții, pentru că ne-au luminat matematica de acasă. Concursul încă nu s-a terminat, urmează etapa de corectură comună (trăiască Zoom-ul!), pentru stabilirea premianților, însă nu pot să nu vă împărtășesc tuturor „Jurnalul de laptop" al unor împătimiți de matematică.
Mulțumim, Cornel Noană!
Mulțumim Colegiului Național „Unirea" Focșani!

Dana Heuberger
profesor la Colegiul Național "Gh. Șincai"
din Baia Mare

Bianca Elena TĂNASE

În câți centimetri cubi încape despărțirea

Probabil că în zilele ca grindina ale acestor ani contemporani, numai în micile orașe din Moldova se mai păstrează, ca un bun de contrabandă cumva, liniștea mănăstirească a după-amiezilor de mijloc de mai, când toată lumea pare că părăsește domiciliile și se îndreaptă spre alte distracții, lăsând străzile lăturalnice goale și tihnite, cu crengile verzi aplecându-se în afară peste gard, să se uite în josul uliței. E ceva de sat păstrat în aceste orașe mici, un soi de pace de Agapia. Ori poate doar albinele, alungate de pe florile poeților și piețelor, au tăcut o clipă, lenevindu-se, dând voie secolului trecut să își croiască loc.

În pragul acestui sfârșit de vacanță, al acestor luni care miros vag a primăvară și a praf, tânărul (care nu mai este elev, dar care nu s-a aciuiat încă sub streașina facultății) încearcă pentru prima dată, în scurta sa viață, sentimentul dezrădăcinării. Existența sa în ultima vacanță a copilăriei stă sub zodia provizoratului. Între precipitatele despărțiri de colegi, de profesori, de cotloanele locurilor prin care a vagabondat boem în pauzele dintre ore, fostul elev se simte stingher. E ca un pui de vrabie lepădat din cuib. Locurile care altă dată îl atrăgeau îi provoacă astăzi melancolie. Întreaga mare orchestră a vieții dă năvală sonor, cu pompă, revărsându-se spumos precum o arie din Don Giovanni peste tăcerea din sufletul elevului. Căci sufletul lui este, cu ecou, gol. Îl părăsește vârsta ca pe un apartament demodat lăsat de izbeliște.

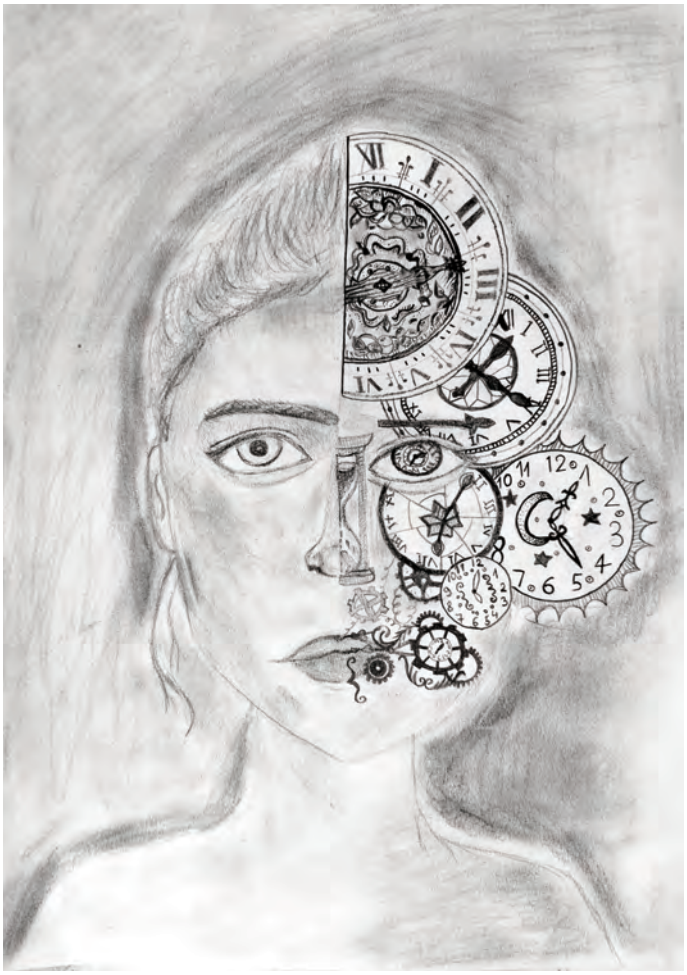

grafica: Corina Banu

Vacanțele sărbătoririi reușitei (căci fostul elev al liceului nostru se cade să aibă reușite) trec nebăgate în seamă. Pretutindeni e zor de plecarea, de dus, de mutat dintr-o instanță a tinereții în alta. Lumea îl bate pe umăr pe acest absolvent și îi șuieră botezul specific acestei veri: "*Eheei, de acum ești mare, ești pe picioarele tale! Gata copilăria, gata joaca. Te duci să-ți faci și tu un rost în viață!*"... "*Te duci, dregi, faci, te transformi*". Toată lumea pare că te vâslește spre viață.

Prea arar, în acest vacarm, se apleacă spre tine o voce care să zică: "*Stai, mai stai puțin*". Adulții vieților noastre, prea despărțiți de propria adolescență, uită că deseori, peste ani, puiul de vrabie care își ia zborul nu-și amintește atât senzația de beție a primei înălțări în aer, ci cele din urmă secunde în care își înfige piciorușele, cu pioșenie, în paiele cuibului.

Silit să fie vesel, fostul elev devine practic. Se refugiază epileptic în pregătiri minuțioase și poate ia cu sine, pe lângă grelele cufere ale mutării de acasă, un mic refugiu psihologic portabil.

Ce conține, astfel, valiza sufletului studentului? Conținutul său seamănă izbitor cu acela al valizelor unor copii de refugiați, pe care le-am văzut expuse acum doua veri, într-o expoziție de artă contemporană din Innsbruck.

În puținii centrimetri cubi ai valizelor, copiii aceștia îngrămădiseră, pe lângă sterilele șosete și jachete ale nevoilor cotidiene, tot universul lor lucitor. Vedeai acolo pietricele rotunde, borcane cu scoici, melci, un urs de pluș uzat de atâta dragoste, timbre, petice felurite, ambalaje de bomboane, cioburi.. În fie-

grafica: Anisia Maria Stroe

care geamantan era epopeea unei vieți surprinse la cea mai expresivă etapă a sa.

Eu am crescut în cea mai dulce zonă a dealurilor Vrancei, unde frunțile viilor se moaie și dispar în ceruri, unde gospodinele umplu ulițele cu mirosul compoturilor și unde desuetul târgului se simte și în cea mai modernă clădire sau în cea mai viguroasă voce. Și plec, spre pudica nelinişte a sufletului meu, la studenție, în capitală. Dublă despărțire de tot ce-i molcom și boem. Am colegi care, direct din vadul liceului, se duc în alte țări. Am prieteni care se duc să se stabilească de cealaltă parte a Carpaților, în părțile dârze ale Clujului.

Probabil, posibil, indubitabil că voi lua cu mine, în capitala ambițiilor mele de studenție, lucruri frumoase și cuminți precum fotolii, tacâmuri, cărți, haine, o oglindă a vanităților tinereții și o lampă, să lumineze pustiul orelor de noapte. Dar dincolo de aceste obiecte poruncite de prevederea mamelor de pretutindeni, voi lua și lucruri UTILE, lucruri dragi sufletului meu.

Voi lua o mână de prundiș de pe malul râului alături de care am crescut. Voi lua șervețelele cu sigla cafenelei din fața liceului și ambalajul ciocolatei pe care am împărțit-o, într-o oră de la 7:30, cu liricul profesor de matematică, departe de ochii colegilor pofticioși. Voi lua un caiet plin de însemnări, de fraze memorabile, de momente înduioșătoare și de sfaturi pescuite din timpul orelor. Voi lua agenda în care am notat zecile de fraze mâzgălite șoptit pe filele cărților împrumutate de la bibliotecă. Voi lua însăși aroma bibliotecii noastre, într-o sticluță, aroma aceea de lumină palidă și de praf, de vechime bine păstrată peste care prezidează zâmbetul doamnei bibliotecare. Voi pune deoparte caietele orelor de română, ca pe o biblie a sufletului meu de adolescentă, și le voi lua cu mine, să-mi fie far și visare la București, acel București îndepărtat unde se spune că se sting pornirile romanțate ale celor din provincie.

Iar dacă nimic altceva nu va mai încăpea sau nu va mai rămâne, după ce vârtejul anilor ce vor veni se va fi stins... voi lua cu mine, ascunsă în filele unei cărți, cea din urmă poză pe care mi-a făcut-o o colegă de-a mea, în cea din urmă zi de școală a ultimului an de liceu. Iar în această fotografie ștearsă și încețoșată mă voi distinge, cu ochii mijiți, pe mine, așezată între coloanele liceului nostru ca între brațele de pânză ale unei corăbii, privind adânc în zare, spre locul unde infiniturile se întâlnesc și se sărută.

grafica: Cătălina Paula Ciolpan

COLECTIVUL DE REDACȚIE:

***Corina Banu** (a X-a F)*
***Andreea Burlacu** (a X-a F)*
***Andreea Lăluciu** (a X-a F)*
***Elena Noapteș** (a X-a F)*
***Șef redacție: Maria Dumitru** (a XII-a F)*

PROFESORI COORDONATORI:
Daniela Plăiașu** și **Romulus Buzățelu

ÎNDRUMĂTOR GRAFICĂ ȘI FOTOGRAFIE:
prof. Roliana Giuclea

TEHNOREDACTARE ȘI CONCEPT GRAFIC:
prof. Romulus Buzățelu

COPERTA REVISTEI:
Larisa Elena Guriță (clasa a XII-a G)
prof. Roliana Giuclea și Andrei Giuclea (prelucrare grafică)

Membrii Clubului de grafică al Revistei Noastre

Alanei Lavinia Alexandra 10F
Alexandru Maria Isabela 11D
Amăriuței Bianca Mihaela 11D
Ana Brândușa Nica – 7B
Ana Maria Dinu – 7
Ana Maria Măcrineanu 11E
Anastasiu Antonia Maria 11A
Andreea Elena Grigoraș 11E
Andrei Camelia 11F
Andronic Adriana Livia 11A
Anghelescu Alexia 12F
Antonia Anastasiu 11B
Arbănaș Alexia Elena 10E
Asanache Andreia Ștefania 8
Avram Andrei 11C
Avram Elena Alexandra 11D
Baciu M
Bahamat Paul Rareș 11B
Banu Corina Iulia 10F
Barbu Alexandra 11E
Beatrice Dăscălescu 11C
Bebu Crina Teodora 11E
Bercuci Mihaela 11B
Bordea Emilian 11B
Buică Adela Maria 10B
Bujoreanu Alexandra 10D
Bușilă Ioana Bianca 10C
Caloian Alexandra Rebecca 11E
Călugăroiu Daria 11B
Cazan Raisa 10E
Cernat Cristina Cătălina 11C
Chelaru Alexandra Miruna 10D
Chioveanu Alexandru 11A
Chirică David Andrei 11B
Chirilă Elenoire 10E
Chivăran Mara Ilinca 11E
Ciobanu Raluca 11E
Ciobotaru Elena Alexandra 11A
Ciolpan Cătălina 11A
Ciolpan Paula Cătălina 11B
Closka Erick 7B
Cojocaru Maria 11B
Colin Melania 11D
Colnicianu Aniela 11B
Coman Daria Stefani 10E
Coman Maria Alexandra 7B
Coniac Alicia Ioana 7B
Constantin Catrinel 11F
Corciu Evelina 11E
Costache Daniela 11F
Crăcană Larisa Adelina - 7B
Crăciun Ioan Daniel 8
Crăciunică Dragoș Gabriel 11B
Cristian Pop – 7B
Crivăț Florin 11F
Cucu Amalia 11C
Cucută Maria Isabela 11F
Cuptor Raluca-Maria 10E
Damaschin Andra 10D
Damian Daria Elena 7B
Damian Miruna Ramona 7B
Damian Tudor 11B
Daria Călugaroiu 11B
David Andra Elena 11D
David Ioana Elisa 11D
David Ștefan Șerbu 11A
Dima Ioana Elisa 11A
Dimofte Eliza 11C
Diță Luca 11D
Dobre Cătălin Marius 11B
Dospinoiu Maria Brianna 7B
Drăstaru Claudio 11E
Dumitriu Daria Brîndușa 11B
Dumitriu Simona 7B
Dumitru Daria 11D
Edward Ioanițescu 9A
Filote Flaviu Mihai 10C
Franciuc Răzvan 11D
Galan Ioana 11B
Gârleanu Daria Ioana 10E
Gegea Tudor Gabriel 11F
Ghimici Ana Maria – 11D
Ghimici Giulia Crina 11D
Ghinea Bianca Elena 11E
Goidea Bianca Maria 11A
Goleanu Corneliu Casian 8
Grecu Andreea 11D
Grigoraș Alexandra 11E
Grigoraș Andreea Elena 11C
Grumeza Denis Stoican 11C
Gurbet Daria 8
Holbea Gabriela 10B
Hurjui Raluca Maria 11F
Ifrim Mihai Sebastian 10A
Ignat Tudor 11A
Împăratu Maria Francesca 11D
Ioan Ilinca Elena 11C
Ioniță Alexandra 11E
Jitea Andra 11D
Lăbunț Mihăiță 11D
Lădaru Rareș 11A
Lățcan Luca 11C
Lazăr Bîra Thea Maria – 7B
Lazăr Denis Alin 11E
Lazarin Melinda 8
Lețu Andrei 11B
Lețu Maia Andreea 7
Lihat Maria Mădălina 11D
Logodinschi Bogdan 11C
Luca Ianoș 11D
Luca Lățcan 11C
Luca Maria Smaranda 10B
Lupu Teodor Cristian 11C
Macovei Teodora Andreea 11D
Măcrineanu Ana Maria 11E
Marica Teodor Ioan 7B
Marin Andra Maria 11E
Merticar Rebeca Maria 7B
Milea Luca Andrei 7B
Militaru Laura Mihaela 11A
Mirică Antonia 11E
Mirodone Maria 11C
Miron Ioan Alexandru 11D
Miruna Băncilă 11A
Mititelu Mihai Alexandru 10F
Mocanu Andrei 11F
Mocanu Andrei Dănuț 11B
Mocanu Catinca Ioana 10C
Mocanu Diana Alexandra 10C
Mocanu Mălina Florentina
Mocanu Staicovici Petru
Moisă Aida 11C
Moise Maria Teodora 11C
Moldoveanu Alexandra
Morariu Maria Bianca 11F
Moșescu Cristiana 11F
Munteanu Andrei Bogdan 10
Muraru Mihai 11A
Murgu Denisa Andreea 11F
Mustățea Alexandra Maria
Nagy Cristian Vasile 11C
Nămoloșanu Teodora 11F
Neagu Andrei 11A
Negoescu Maria Antonia 7B
Negoiță Bogdan Andrei 11B
Negoiță Lorena 11D
Negoiță Roberta 10E
Negrea Tudor 10D
Oancea Tudor Alexandru 11B
Pantea Ionuț Matei 11C
Partene Cezara 11C
Păucă Bianca 11E
Paula Cătălina Ciolpan 11B
Păvălucă Elisa 11B
Pavel Adrian Simone 11A
Petrache Maria Cristina 10C
Petraru Anastasia 10E
Petrov Alessandra 10B
Petru Teodor Dima 10F
Pintea Maria 11C
Plăcintă Ines Maria 7A
Pop Maria Raluca 11C
Potârniche Bianca Nicoleta
Praja Bianca 11A
Purice Călin Ioan 11C
Pușcașu Andrei Cristian 11F
Radu Andreea Lorena 7B
Răuță Roxana 11F
Rebecca Gongu 11E
Repede Raluca 11E
Robu Valeria 11B
Roiniță Meedeea 8
Roiniță Miruna Teodora 10E
Roșu Teodora 10C
Săcrieru Tudor 11C
Sandu Irina Alexandra 7B
Sava Darius 11A
Săvulescu Alexandra 10B
Săvulescu Maria Medeea 11
Scutaru Vlad 11C
Șerban Elena 11E
Sima Alessia 11B
Spătaru Silvia Valentina 11D
Spînu Nicoleta Mădălina 10
Stan Adelina 7B
Stancu Andreea 10D
Ștefan Dănilă 11A
Ștefan Gherghel 12A
Ștefana Maria Voicu 11F
Stoica Rafaela Gabriela 11E
Stoican Grumeza Denis 11C
Stroe Anisia Maria 11F
Tache Steliana 11C
Tănase Nicoleta 11D
Tătaru Andreea 11F
Țigănuș Alessia 11F
Tînjală Sebastian 10B
Toader Amalia 7B
Toderică Miruna Diana 11F
Tomulescu Giulia 11E
Țopa Maria Raluca 11C
Trifan Alexia Ștefania 10C
Tudor Marina 10E
Tulbure Diana Elena 11E
Vasilache Maria Mădălina
Vasile Delia 11B
Vasiliu Paula Nicole 10F
Voicu Ștefania Maria 11F
Vucmanovici Vlad Ioan 7B
Vulpe Andreea Miruna 8
Vulpe Elena 11B
Zaharia Ioana 11F
Zarzu Dănuț Alexandru 8

SEMNATARII ARTICOLELOR își asumă responsabilitatea privind originalitatea conținutului textelor, cât și pentru materialele grafice prezente în revistă.

Numerele 55/56 ale "Revistei Noastre" apar
cu sprijinul financiar al companiei Viva Credit

Mulțumim domnilor Viorel STAN și Ionuț STAN pentru implicarea permanentă în susținerea proiectelor și activităților desfășurate de elevii și profesorii Colegiului Național "Unirea" - Focșani.

ISSN 1221-3535

ISSN 1221-3535

Revista noastră
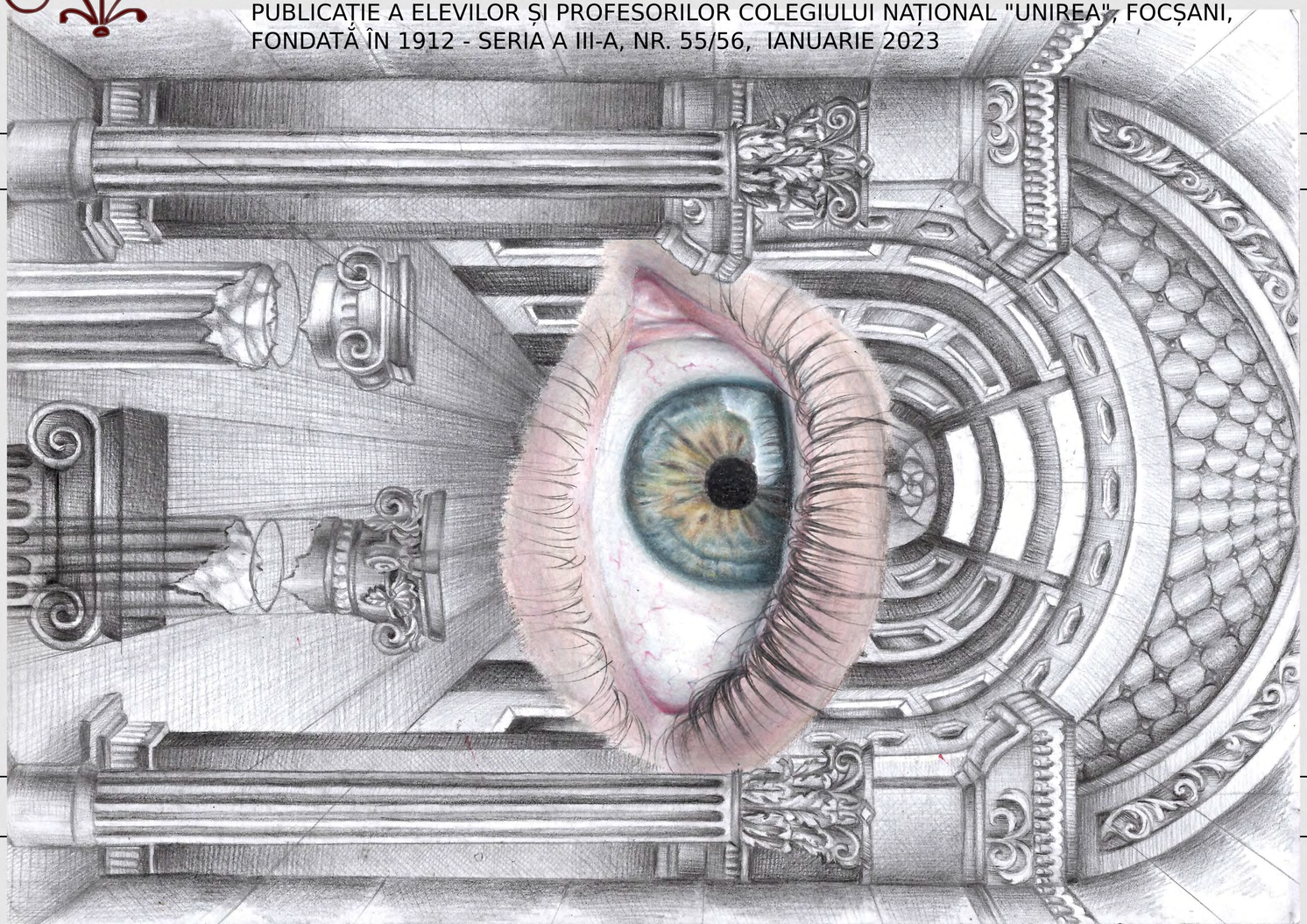
PUBLICAȚIE A ELEVILOR ȘI PROFESORILOR COLEGIULUI NAȚIONAL "UNIREA", FOCȘANI,
FONDATĂ ÎN 1912 - SERIA A III-A, NR. 55/56, IANUARIE 2023